СТЕФАН КРЪСТЕВ

НЯМ СВЯТ

книга първа

Далебор - синът на кладенеца

ПИ АР ВИ – РЕФРЕШ ВИЖЪН, 2013

Ням свят
книга първа
Далебор - синът на кладенеца

Фентъзи роман
Електронна, първо издание

Автор: Стефан Кръстев
Редактор: Илиана Цировска
Оформление и дизайн: Илиана Цировска

ISBN **978-954-2920-10-6**

© "Пи Ар Ви - рефреш вижън", 2013

****

- Кой си?

- Перо от крилото, което все гали, а с кръв се обагря - чу далечен глас.

- Нима си любов?

- Не! Просто така ме наричат.

****

1.

Така е справедливо! - дърварят редеше молитвата си на ум, а устните му несъзнателно потрепваха. - *Ако те посека, с теб ще нахраня себе си и селото, ако не успея, ти ще нахраниш своето село с мен...*

Вятърът смени посоката си. Скреж покри лицето му. Накара го да замижи, а в края на очите му заблестяха сълзи.

Близо минута стоя неподвижен. Без да мисли. Не чуваше виелицата и не чувстваше студа. Остави се да го обземе онова спокойствие, в което той се сливаше с вечността. Поемаше нейната сила, а тя грабваше ръцете му заедно с брадвата, плъзваше като пламъци из жилите му. Изпълваше с топлите си дихания вените му, стискаше пръстите му и ги превръщаше в каменни, приковаваше стъпалата му към земята.

Тогава замахваше с брадвата, а ударите ехтяха като гръмотевици.

Клоните на дърветата се пробуждаха, започваха се движат, да се вият, разтваряха зъбати пасти и от тях плъзваха навън раздвоени езици. С размерите на нокът и на длан, на паница и на чайник, на делва за мед и на чакал.

Малки, големи и още по-големи змийски глави.

Дървесна корона от змии, изтръгнати от дълбоката им летаргия, за да умрат или опазят колонията си. Стеблото потрепваше, земята се напукваше от полуделите корени. Също като короната, и коренището беше спящи змии, пробудили се от сечта.

Величествена си, дъще на Змея! - продължаваше дългата си молитва, докато сечеше дървото. - *Толкова мъдро е устройството ти! В една душа си събрала цяло село! За да устои на снегове и ледове! За да понесе глад и да се спаси от зверове! Телата на стотици си сплела, в едно стебло да събереш крепкостта им! Главите на половината растат в земята, за да смучат живителните ѝ сили и те крепят в гладните години, в които спиш и сънуваш...*

В тази част от молитвата клоните бяха вече ниско над главата му. Все още се движеха бавно, в унес, но някои се стрелкаха и впиваха зъби. Още твърде объркани, атакуваха онова, което се движеше най-близко до очите им. То се оказваше змия като тях. Съскаха и се зъбеха зад тила му, виеха се като жив зловещ ореол над главата му. Знаеше и чувстваше близостта им, но не ги виждаше. Удряше и се молеше, да сгреши удар или дума в дългата молитва означаваше да изгуби съсредоточаването си, а това от своя страна - сигурна смърт.

Пробуди се, дъще на Змея, пробуди се и се бори! Поеми цялата сила на земята, всичките ѝ пламенни страсти и жажда за живот! Ако ме изядеш и нахраниш селото си, те благославям, но благослови и ти моето, ако те победя! Така е справедливо!

От пукнатините на вледенената почва навън вече излизаха змийски глави. Хапеха се една друга, някои докопваха ботушите му. Понякога успяваха да разкъсат де-

белата им кожа и да докоснат с върховете си неговата. Макар едва-едва да го драскаха, местата се издуваха, болезнените оттоци с месеци на спадаха, а после оставаха сини белези. Имаше десетки такива. Всяко по-дълбоко ухапване би го убило.

Близо за месец ще стигне месото на тази красавица. От кожата ѝ ще има за облекло на малките, а и да си поскърпим големите дрехите. От мен както винаги - месото, от Черна Тодора *- илачите и магиите. От Мечия внук - меда. От Плодовитата - ракията. Старата майка ще готви на всички. Кривогледата, Еделвайса и Венценоската ще ѝ помагат. Сухият ще...* - Това вече не беше молитвата, тя свърши, а с нея трябваше да е отсечено и дървото, но то се оказа много по-здраво от очакваното. Изброяваше наум имена, лица, роли в общността, за да не се поддаде съзнанието му на ужаса от случващото се. Едно трепване щеше достатъчно. Една мисъл - да захвърли брадвата и да побегне. Нямаше вече право да се откаже и никаква възможност за отстъпление. Или щеше да победи, или да умре.

За цял месец ще съм свършил работата си. Ще наглеждам Рибчо, ще помагам на Кривогледата у дома. Ще ѝ се радвам и ще я любя по три пъти. Толкова ракия, чай и мед ще имаме, че само ще празнуваме. Е, ще ходя да сека и да цепя дърва за огрев, но аз обичам, а ми и върви. Така поддържам форма. Не вътя ли брадвата, животът и без друго не ми харесва. А хората ме мислят за много работлив и всеотдаен, за това ме наричат Сърцатия. Вдигам рамене, съгласявам се. *Като толкова искат да си имат сърцат, нека съм сърцат...*

Една змия взираше очи, напомнящи огнени топлийки, в лицето му. Езикът ѝ го близна по ухото, преди със съскане да се изстреля, за да впие зъби в него. Миг преди да го е

направила, друга - припознавайки я за враг, отхапа главата ѝ.

Около краката му растеше храсталак от змии, ставаше все по-висок и по-гъст. Изглежда, скоро щеше да го загърне цял.

Ако ме убие... - вече виждаше ясно, че това е по-вероятно да се случи, отколкото да отсече дървото, още дори не беше го разполовил, а усещаше облака от озлобена плът, спущащ се над главата му, докосваха го змийските езици. Макар виелицата да се усили и гласът ѝ да напомняше предсмъртно ридание на цяла планина, по-остро от него беше съскането на стотиците змии. Няколко малки змии с размери на дъждовен червей паднаха на яката му и запълзяха под дрехата му. - *Ако ме убие... Как ще оцелее селото без друг дърваф. Винаги е имало дърваф. Имало е и по трима дървафи. Черна Тодора разказва за време, когато са били десет. Старата майка казва много да не ѝ вярваме на Черна Тодора, лъжела. Черна Тодора от своя страна, че Старата майка е изкуфяла и не помни... Но мен няма кой да ме смени... Никой не е достатъчно силен... Песоглавеца само, Песоглавеца е и смел, но той е луд, а и кой ще пази границата с Храсталаците на забравата...*

Точно под чатала му се разтвори процеп и през него се опитваше да се провре навън глава голяма колкото юмрук.

Така е справедливо! - започна молитвата си отначало. - *Ако те посека, с теб ще нахраня себе си и селото, ако не успея, ти ще нахраниш своето село с мен...*

Дървото нададе крясък и рухна. Змийските глави заподскачаха като риби на сухо и съвсем скоро утихнаха.

Сърцатия си пое дълбоко дъх, краката му едва го държаха, забърса потното си чело с ледения ръкав. Огледа се объркано. Стори му се, че повторно се е родил и вижда

живота за първи път.

За малко!

Не знаеше какво е крясък, какво е смях, но му идеше да крещи и да се смее. Направи крачка, но краката му се подкосиха.

За къде бързам?

Поседна на дънера, който вече беше започнал да хваща кора.

Да няколко часа ще е станал каменен.

Изглежда, животът на Змейовото дърво не свършва с отсичането му. Змиите умират, но останалият дънер се вкаменява и продължава да расте. Всички каменни стълбове наоколо, някои от които достигат внушителни размери - десет и повече човешки боя, са всъщност дънери от Змейови дървета.

Сърцатия затвори за кратко очи и се усмихна. Представи си, че дънерът, на който е седнал, е станал висок до облаците стълб, а едно дете - внук на внуците на внуците му, е вдигнало глава нагоре, ококорило очи в почуда и възхита.

Отвори очи, подсмихна се на фантазиите си, наведе се и взе брадвата. Тръгна надолу, трябваше да събере мъжете, да се върнат и да насекат змиите, за да ги пренесат в селото. Отсечената част от дънера не се вкаменява, а на студа месото няма да се развали, но рисовете и други крадливи котки могат да подушат. Или вълци, проклетите вълци... Белият вълк на Глинената маска вече виеше.

Дано да го е вързала добре! Ако звярът направи нещо на детето ми, ще я... Не посмя да си го помисли, но каквото и да беше, щеше да го направи.

Пътеката се спущаше покрай най-високите каменни стълбове, които бяха виждали очите му. Разказваше се, че

всички Змейови дървета, от които са израснали, са на един и същи легендарен човек, когото наричаха *Бащата на дърварите*. Твърдеше се също, че от него идва молитвата, с която дърварите секат змейовите дървета.

Това място в гората винаги изпълваше Сърцатия с възхита.

Стълбовете бяха на разстояние метър, метър и половина един от друг. Петдесет на брой. Въздигаха се и стърчаха поне три пъти по-високо от най-високите мури.

Навярно са отсечени преди хиляда години, казваше си, но не това беше най-възхитителното, а това, че някои от дънерите имаха диаметър поне два метра. Дънерите растяха само на ръст, не и на широчина, което означаваше, че и Змейовите дървета са били толкова дебели.

Пред силата на Бащата на дърварите Сърцатия можеше само да въздиша, дори и това, което отсече сега и беше най-голямата победа в живота му, остави дънер с диаметър не по-голям от метър.

Стълбовете стигаха почти до дома му и точно те го бяха вдъхновили да поеме този път. В началото с жарта на младия - да надмине Бащата на дърварите, отдавна се чувстваше щастлив от всяка победа, независимо от размера на оставения дънер и изпълнен с още по-голямо преклонение пред Бащата на дърварите.

2.

- Те се *зверихa!* - сълзи течаха от очите на момчето, погледът му беше обезумял, лицето - свито от страх, бледо.

- Опомни се, погледни ме, опомни се! - повтаряше му Кривогледата, като го държеше за лактите. Разтърсваше го, а главата му се клатеше напред-назад. Очите му се

обръщаха и в белтъците им зловещо проблясваха пламъците от огнището. От края на устните му започваше да избива пяна. - Имал си видение. Успокой се!

Сърцатия ги гледаше объркано, още държеше брадвата в ръката си.

- *Звериха се!*

- Казвам ти, имал си видение!

Сърцатия не беше никак убеден, че синът им е имал видение. Нещо друго бе...

Паниката го бе вкаменила, не знаеше как да постъпи.

Трябва да бягам към Черна Тодора. Тя спи още, ще я измъкна от леглото. На рамене ще я пренеса, тя ще ме бие с тоягата... Рибчо е обладан от бесове.

Момчето спря да диша, висна в ръцете им. Майка му го плясна и то дойде на себе си.

- Те се *звериха!*

- Какво бяха? Скални вълци?

Момчето направи отрицателен жест, лицето му се сви яростно:

- Не! - настоя. - Човеци! Човеци и се *звериха!*

- Искаш да кажеш... Убиха някого... Кого?

- *Звериха* се! - уплахата не попречи на Рибчо да прояви раздразнение, че не го разбират.

Обсебен е! - мислеше си баща му. - *Ако изобщо някой може да направи нещо, Черна Тодора е...*

Знаеше, че трябва да изтича до старата магьосница. Не беше далече, ей я реката, но не можеше да помръдне, като че ли силите, обладали детето, властваха и над него и се чувстваше вкаменен като дънер. Не смееше да извърне поглед.

- Разкъсали са със зъби животни, от устите им се е стичала кръв! - продължи да гадае Кривогледата.

- *Звериха се!*

- Уплашили са те, това е!

Детето започна да се дърпа, опитваше се да се изтръгне от ръцете му. Пак го плесна, а лицето му посиня. Не само не можеше, а и изглежда не искаше да диша. Мяташе се като змия.

Наложи се и Сърцатия да се намеси. Сложиха го в леглото му и го завързаха с каишите за мулета, а детето продължи да се мята и да се извива. Не можеше да говори, само очите му мятайки мълнии, повтаряха: *Звериха се, звериха се, звериха се.*

- Дай му ракия с упойваща трева! - реши Сърцатия.

- И аз си мислех, но...

Рибчо се мяташе досущ като рибка. Бореше се с каишите, но силите го напускаха, все по-слаби бяха бесните пориви в тялото му.

- Голямо момче си - опита се да запази спокойствие Кривогледата. И добре се овладя. Толкова красива беше в силата си, която не всяка майка може да прояви, че Сърцатия почувства как се влюбва повторно, как я обиква по различен начин, по-дълбоко от преди.

- Сега ще пийнеш това - поднесе пред устните си коктейла от петдесет градусова ракия и упойваща трева, която беше далечен внук на марихуаната и беладоната. Сместа беше значително по-безвредна, но пък по-въздействаща над трезвото мислене от онези изчезнали със старото човечество билки, използвани тогава за зло и за добро. Коктейлът беше странен хибрид, който за хорицата тук беше и една от малкото утехи, и начин да почувстват, че имат душа. Пазеха децата си не особено грижовно от употребата му, а и знаеха, че дори да проявят строгост, тя няма да има особен ефект.

Рибчо видимо се съгласи да пие, но още с първата глътка изплю гневно на фонтанче и изпръска лицата на родителите си. Този път го плесна Сърцатия, не силно, но като се има предвид тежестта на дланта му, едва не изби и бесовете, и малкото останал разум в главата на детето си. Притисна чашата в устните му, стисна здраво нослето му и дърпайки го нагоре, наклони назад главата му и течността сама изтече в гърлото му. Малкият се метна няколко пъти още по-силно, а в обезумелият му от страх допреди малко поглед блесна гняв, с което ясно показа, че би се нахвърлил върху животински якия си баща. С този си порив детето затрогна Сърцатия.

- Успокой се, майка ти е права. Голямо момче си.

Рибчо беше на пет. Наистина голямо момче. Освен това не беше никак страхлив. Може да се каже - дори авантюристично настроен. Въпреки че понякога се тревожеха като всички обичащи детето си родители, много не го ограничаваха. Казваха му, че не е хубаво да се доближава до Храсталаците на забравата и да дразни Песоглавеца, но знаеха много добре, че това си е едно от любимите забавления на Рибчо. Казваха му да не се приближава много до селата на Призрачните хора, че от тях може да се очаква всичко, но знаеха, че на детето му е любопитно и често стига до самите граници, че дори пристъпва при Призрачните.

Наоколо има винаги рисове и крадливи котки, които са по-страшни и по-кръвожадни от рисовете. Има и вълци, а понякога дори Скални вълци.

Каквото и да е видяло детето, нещо далеч по-страшно е от всичко познато.

Клепачите му натежаха. Лицето му се отпусна, но въпреки силния алкохолен градус продължаваше да е бледо.

Устните му се раздвижиха и последва странна смяна на гримаси.

- Обсебено ли е? - попита Кривогледата.

Сърцатия кимна:

- На това прилича.

- Те се *звериха!* - рязко подскочи в леглото детето.

- Може да е било магия, да са направили да виждаш така... - пак направи опит да го успокои с добро майка му.

- *Звериха се!*

- По-вероятно е да е било шега. Показа се що за куражлия си! - по-хладно рече баща му и сам допусна, че това е възможно.

- Че кой може да си направи такава шега? - не се съгласи с мъжа си Кривогледата.

- Призрачните хора. Те са странни.

- Но призрачните хора не се изкачват дотук. Това е адът, от който са излезли.

- Така ли? - малко сприхаво зададе риторичен въпрос Сърцатия.

Тогава Кривогледата се сети за Глинената маска. Да, тя беше от Призрачните хора, сама качила се да живее в селото им. В началото ликът *ѝ* караше всички да извръщат очи, но малко време мина и вече беше обратното, трудно откъсваха поглед от лицето *ѝ*. Свикнали бяха преди да приемат Призрачните като особени грозници, истинска гадост, с кожа, напомняща кръвта на одрано животинче. Но представите им се обърнаха бързо, за толкова дълго не беше им се случвало да виждат истински призрачен. И Глинената маска започна да им се струва хубавица, дори неземна. По-неземна и от Кривогледата, която изглеждаше неземна, но само докато се появи Призрачната.

- Глинената маска е единственото Призрачно същество,

доближило се до нашия свят.

- *Звериха се!* - замята се отново в леглото детето, с трижди по-голяма сила от преди. Освободи ръцете си и само каишът около кръста му остана да го държи.

- *Звериха се, звериха се, звериха се!*

Родителите му бяха сбъркали рецептата. Вместо да го приспят, обърнаха страха му в буйство.

Пак го плеснаха - и единият, и другият. Спря се за малко, а после се озъби като зверче, готово да отхапе ръцете им.

- *Те...* - опита се пак да го каже, но очите му се изпълниха със сълзи, дъхът му пресекна. Загърчи се, но като, че ли в опит да се свие толкова, че да изчезне, а не като преди малко, докато се бореше с каишите.

- Сигурно са били Скални вълци! - повторно допусна Кривогледата. - Те имат ръст на човеци и се движат изправени.

- По-скоро Бойни демони! - разкри Сърцатия своите подозрения.

- Бяха човеци! И се *звериха!*

- Човеци не могат да се *зверят!* - твърдо настоя бащата и мигом се скова. Жена му го дръпна за ръкава.

- Не са се *зверили*, а са говорили!

- Какво! - сграбчи го здраво за дрехата Кривогледата.

- Някои могат - спокойно, но с мрачно лице *ù* отвърна Сърцатия.

- Но как така да говорят?! Със звуци, като зверове, да се *зверят* като животни?

- Животните се *зверят,* а човеците говорят.

- Това са приказки.

- Май, не!

Детето пак се замята. Пяна потече от устата му, завъртя

очи. Тялото му затрептя като в предсмъртни конвулсии.

Сърцатия се втурна към Черна Тодора.

3.

Виелицата се беше усилила. Свиреше, кривеше глас. В *зверенето ѝ* имаше нещо насмешливо, заплашително, напомнящо за познато, но нещо, което Сърцатия чуваше за първи път.

Не е изобщо за излизане! Не и толкова близо до небесата, толкова близо до ада! Господар от низините на блаженствата няма какво да търси тук! Ще ми се, само ми се ще да повярвам, че детето ми е чуло хора с гласове. На кой не му се ще детето му да е избрано... Обсебен е Рибчо, това е! А дали дъртата проклетия ще му помогне...

По-остър от гласа на бурята глас се изви.

Псето на Глинената маска!

Сърцатия мразеше този вълк. Сам не знаеше защо, но го мразеше. И се боеше от него. Не че щеше да го признае и пред себе си, но се боеше. И господарката му не беше човек като човек. Ни Призрак, ни тукашна. Странница. Никой не разбра що за тайна крие. И той дори, нищичко не знаеше за нея, макар буквално да чу гласа на сърцето *ѝ*. Главата му лежеше върху гърдите *ѝ*...

Грехът ми! Моят грях тежи върху Рибчо. Глинената маска не би го прокълнала, макар да има причини. Ще разкажа всичко на Кривогледата. Трудно ще ѝ е, но ще го приеме, а приеме ли тя, ще измисли нещо, и по-добре от мен. Как да се срещна отново с Глинената маска! Какво да ѝ кажа! Как да я накарам да дойде в нашия дом, за да отгледаме второто ми дете...

Вълкът пак изви глас.

...ако е изобщо мое..

Прогони от главата си всякакви мисли за Глинената маска. Те бяха в състояние винаги да го разстроят, а сега не можеше да си позволи това, пък и стигна до схлупената колиба на Черна Тодора.

Блъсна вратата и свитата като гарга на клон старица го изруга.

- Рибчо е зле!

- Дай му да пие! Махай се!

- Рибчо е много зле. Боя се, че е обсебен.

- Боя се, че има малоумен баща!

- Днес отсякох най-голямото змейово дърво, което съм отсичал. Ще имаш най-голямото парче кожа, толкова голямо, че цялата си колиба ще можеш да обвиеш.

Вещицата въздъхна и отвърна отегчено:

- Какво да правя като съм толкова добричка. Ако бях по-млада с този си характер, който придобих на старини, сигурно цяло село щях да народя... хайде мятай ме на раменете, че старите ми кости ме болят, а каквото е навън... и псето на Глинената маска няма да дочака сутринта... И какво му е на Рибчо?

Сърцатия ѝ разказа.

- Побързай! - подкани го Черна Тодора - Тази работа не ми харесва.

4.

Селото няма друго име освен Село.

Някога са го наричали Буря. Поне така твърдеше Черна Тодора, която помнеше онези времена, понеже заради проклетията си не умираше и живееше тук от стотици години, но може ли да се вярва на всичко, което казва Черна Тодора.

Никой не вярваше примерно, че един от върховете близнаци над селото е носел нейното име. Тези върхове винаги са били само и единствено порти. Порти към небесата и ада, където живеят и се измъчват душите на неродените.

Родят ли се веднъж, те преминават през селото. Когато умрат, отиват по-надолу, по-близо до блажените равнини, в които живеят Господарите.

Още по-надолу са Призрачните хора. Косите им приличат на слама, от далеч - на пламък на свещ. Кожите им - розови и отблъскващи, напомнят току-що обезкостено месо, преди да бъде опечено на пламък. Очите им - сини, също като на вълци. Те са баби и дядовци, майки и бащи, невръстни рожби, спасени преждевременно от скоропостижна смърт или избягали по-рано от тежкия живот съпруги и съпрузи с по-слаб характер.

Призрачните хора също имат сърца, тече им кръв, боли ги и боледуват. Те са значително повече и имат не едно, а десетки села, все по-надолу и по-надолу.

Под селата на Призрачните са сатирите и нимфите, троловете и скалните вълци, горските дяволи и драконовите щерки, мушмороците и мъжете-сенки. Те не живеят в села, а в гори. Някои от тях се *зверят*. Но не са зверове, не са и човеци, а само пазители пред Блажените равнини.

За да си вършат работата, понякога, идват да наглеждат. Страховити са, но и тях, изглежда, ги е страх и никому не са навредили. Свикнали на по-добрия живот на границата между Планината на изкуплението и Блажените равнини, дълго не се задържат. Случва се да откраднат от дивеча, но по-голяма пакост от тази не биха направили, а селяните на драго сърце биха ги нагостили, защото все пак са същества по-висши, с по-голяма власт, дадена им от Господарите на Блажените равнини.

Сърцатия с очите си беше виждал Скален вълк. Приличаше на човек, но малко по-нисък и хищно прегърбен, ходеше сякаш подготвен всеки момент да влезе в битка. Имаше муцуна на хищник и лицето му беше космато. Той също видя Сърцатия, но не прояви враждебност, напротив - побърза да се скрие в шубраците. Като че ли и той, и другите пазители предпочитаха да не притесняват хората с присъствието си и се изкачваха само защото им е досадно задължение.

Не беше се случвало човек-призрак да се върне обратно в селото си. На мястото на предишния си живот. В най-дълбоката печал.

Нямаше обяснение защо Глинената маска го стори. Сърцатия сега имаше подозрение, но нямаше с кого да го сподели.

Детето ѝ може да не е мое, но да не е и от призрачен!

Това понякога допускаше. Една сутрин странната призрачна се появи в селото. Дрехите *ѝ* бяха тънки и зъзнеше в тях. Сълзяха очите *ѝ* и носът *ѝ* течеше. Устните *ѝ* - посинели, едва се движеше, а след нея подскачаше един едър бял вълк.

Хората бяха и уплашени, и въодушевени. В дома на всеки имаше отдавна или по-скоро изпратени към нейния свят и всеки от умрелите можеше да е тя. Нямаше човек, който да не се надяваше, че тя има способности, каквито никой в селото няма, и е дошла да направи живота на всички по-честит.

Надеждите не траяха дълго. Бързо стана ясно, че Призрачната е най-беззащитното същество. Не ставаше за нищо и не можеше нищо. Нямаше и живец в нея. Отнесена, като че ли не беше вече умирала, а тепърва щеше да си замине. Външният *ѝ* вид, естествено, шокираше хората. Най-вече

цветът на кожата, иначе с очите и с косата ѝ бързо свикнаха. Напомняше месо, месо за храна. Розовият оттенък предизвикваше точно това усещане. И с него най-трудно се свикна. Иначе тялото ѝ - умопомрачително. Не че беше много повисока от тукашните жени, но създаваше чувството, че е колкото мурите. Защото със стройността си съперничеше на мурите, а и движенията ѝ бяха изящни като на мура, танцуваща в прегръдката на вятъра.

Дълго умуваха за нея. Накрая решиха, че Призрачната всъщност е Лунната дъщеря. Която последна напусна селото и на никого не липсваше много-много, понеже бе особена и саможива. Умееше да намира най-добрите медоносни дървета и като нейния мед нямаше друг, с толкова хубав аромат. И като чая от нейните билки нямаше, толкова благоуханен. Без да е магьосница, притежаваше дарбата така да комбинира билките, че да постига тази несравнима прелест. Но беше твърде горда. Харесваха я всички мъже. На никого не роди дете. Обичаше да се оглежда в кладенеца на двора. Хубава беше, наистина много хубава, но толкова влюбена в красотата си, че, изглежда, не забелязваше нищо друго. Нито наслада, която дарява на очите, ни горчилката, с която изпълва сърцата. Много жени, най-вече Старата майка, ѝ бяха напомняли колко е важно една жена да роди. Така изважда душа от вечните мъки на ада и това е първата стъпка на тази душа към спасението.

Лунната дъщеря гледаше и или не разбираше, или сполучливо се преструваше, че не разбира. Най-много да кимне глупаво, след което пак да иде при своя кладенец, за да се взира в отражението си.

Тъй си и умря. Самотна. Без да е свалила и една душа от небесата и вечното страдание.

Това обясняваше идването на Призрачната. Върнали

са я от онзи свят, че не е била достойна за него. Макар вече да е умряла, не е извършила това, за което е даден животът ѝ.

Настаниха Призрачната в къщата на Лунната дъщеря и тя заживя в нея. Цяло село я поддържаше - кой с храна, кой с дрехи. Която и да беше, все пак е Призрачна, заслужава и почит, и жертви.

Друг беше въпросът, че сама нищо не би си набавила, а да оставиш човек да умре, когато можеш да му помогнеш да остане жив, означава, че си му помогнал да се избави по-рано от изпитанията си и е много възможно с неговата душа да се върне обратно и твоята - в небесата при адските мъки.

Една вечер Сърцатия се върна късно в селото. Беше преследвал надолу и навътре в неразрешени за един местен територии сърна. Накрая я повали с една-единствена стрела. Метна я на рамото си, а докато изкачваше стръмнините, пред очите му сърната продължаваше да подскача. Толкова красива беше. Толкова грациозна. Напомняше за Кривогледата, напомняше му и за онази странница, дошла от селата на Призрачните. Когато се прибра в дома си, Кривогледата спеше. Не бе си и помислял да сравнява жена си, най-красивата жена, раждана някога тук, с призрачната скитница с розовата кожа.

А толкова голяма беше приликата.

Хрумна му нещо. Разтършува се из старите дрехи. Намери онези, най-красивите, от змийска кожа, които жена му не носеше от години, понеже след раждането на Рибчо наддаде по корема и в ханша и не ѝ ставаха.

Нямаше друго толкова стройно момиче, че да ги облече. Тъй щяха да си и останат, никому ненужни, което е жалко, защото бяха толкова красиви.

От друга страна му беше любопитно дали наистина Призрачната е толкова стройна, колкото е била съпругата му някога.

И реши да я обезпокои, колкото и късно да беше. А и от дома *ѝ* се носеше дим, едва ли си е легнала преди да е загасила огнището. Намери я пред него, взряла се в пламъците, прегърнала крака, подпряла брада на коленете си.

Приближи се на пръсти, но я стресна. Тя рязко се обърна, лицето *ѝ* беше цяло в сълзи, а изражението *ѝ*... Още му се присънваше... Леко разтворени устни в объркване, учудване, боязън. *Чу* я да му казва, а гласът *ѝ* беше единствено в него:

Моля те, не ме нараняваи!

Но това, което би му казала с глас, ако имаше глас, щеше да бъде изречено точно по същия начин. И ако можеше да избира гласа си, щеше да бъде точно този, който той чу в себе си. А под *нараняване* нямаше предвид физическа болка.

Приклекна до нея, прегърна я да я утеши, съвсем забравил за какво е в колибата *ѝ*. Тя се тресеше, приличаше на болна. Притисна я, за да я стопли, а беше топла. И оттук нататък само телата им знаеха какво вършат. Умовете им бяха ги напуснали. Тя беше твърде самотна, твърде отчаяна, за нея той беше облекчение. Той - опиянен от аромата *ѝ,* от докосването *ѝ* и от неподозираното си до този момент желание, което бе набирало сили в него от мига, в който я беше видял.

Оттук насетне обаче той постъпи както не се постъпва. Трябваше да я прибере в дома си. Кривогледата едва ли би се възпротивила. Беше мъж, способен да се грижи за две жени, а в такъв случай две жени се грижат и за него. Двете едва ли биха си скубали косите и драли очите. Това рядко

се случваше, а и двете бяха твърде достолепни и горди, че да се държат дребнаво.

Първо обаче го стресна вълкът *ù*. Още щом излезе от вратата навън.

Звярът изръмжа зад гърба му и разголи зъби. Изгледа го в очите, а с този син цвят погледът му заприлича на нейния.

Сърцатия беше изключително смел мъж, но за един кратък миг изгуби самообладание и изпадна в паника, в каквато не бе изпадал и като дете.

Замаха ужасено с ръце, а вълкът още повече разголи зъби и ръмженето му стана по-злокобно.

Бавно вървейки назад, Сърцатия се отдалечаваше, а вълкът се сви, подготвяйки се за скок. Сърцатия вече очакваше да се случи най-лошото, когато животното завъртя опашка, извърна се и влезе през вратата при господарката си.

От този ден нататък Сърцатия слагаше капани около дома си. Боеше се за детето си, боеше се и за себе си. Мислеше, често мислеше за новата си любима, но когато решеше да я навести, пак се сещаше за вълка, а след това идеха и другите мисли.

Кривогледата щеше да приеме Призрачната, ако беше *ù* казал веднага. Колкото повече време минаваше, толкова по-неловко щеше да се получи. Вече се виждаше, че Призрачната е бременна.

Хората гадаеха защо започна да маже лицето си с глина. Стигаха най-често до извода:

Крие грозния си цвят!

Но Сърцатия си мислеше, че причината е друга. От него криеше лицето си. В знак, че не заслужава да я вижда.

Имаше и още нещо, което го притесняваше да разкрие

връзката си. Нормално е мъж, който може да се грижи за повече жени, да си ги има, но случаят беше различен. Глинената маска, както вече я наричаха, беше Призрачна.

Как щеше да се приеме връзката между една Призрачна жена и един тукашен мъж, след като никога нещо подобно не беше се случвало.

Въпреки странностите и необщителността на Глинената маска, все пак тя дойде от един по-блажен свят, за да направи по-светъл този. Тя принадлежеше на цяло село и всеки можеше да го намрази за това, че си я присвоява за своя съпруга.

Тревогите му може би бяха напразни, а и да остави без грижа любена и може би заченала от него жена, бе грях, много тежък грях. И сега си мислеше, че проклятието от постъпката му се стоварва върху другата му рожба.

5.

Виелицата беше постихнала, когато стигнаха до дома му и той беше признал всичко на Черна Тодора. Нейният отговор бе само:

- Браво бе, хубавец!

Опита се да я попита какво да направи, че да изкупи греха си, но тя изобщо не му обърна внимание. Обърна му гръб и влезе при Рибчо и Кривогледата.

Детето още не спеше. Спряло беше да повтаря „*те се зверят*“. Лежеше неподвижно, очите му бяха насълзени, но погледът - зверски.

- Колко му дадохте да пие?

Кривогледата вдигна рамене. Черна Тодора се наведе над Рибчо и задържа погледа си в очите му. Рибчо *ù* се озъби.

- Какво правите бе, хора! Ще си отровите детето.

Кривогледата се опита да каже нещо за оправдание, а Черна Тодора я хвана за ръцете:

- После, после...

Приклекна до леглото. Хвана ръката на Рибчо в костеливите си длани. Тъй я задържа малко, а това, изглежда, го успокои. Клепачите му започнаха да натежават, лицето му придоби нормалния си израз.

- Виждаш ли пръстите му? - попита го Черна Тодора.

Момчето завъртя глава в отговор, което означаваше „да".

- Добре. Чуваш ли какво ти казват?

Момчето пак завъртя глава.

- Видял си нещо, което не би трябвало да виждаш, нали?

Отново положителен отговор.

- Сега ще ти развържа каишите, а ти няма да драскаш с ръце. Ни мен, ни себе си. Ясно? Добре, разбираме се.

Отвърза каишите.

- Какво правеха човеците?

- *Звериха се!*

- Това разбрах. Освен, че са се *зверили,* какво друго правеха?

- Нищо.

- Как така? Не може да се прави нищо. Седяха?

- Не, не седяха.

- Значи вървяха?

Момчето завъртя глава.

- На тук ли идваха?

- Не, вървяха към Храсталаците на забравата.

- Как така! - стресна се леко вещицата. - А Песоглавеца не ги ли спря?

- Опита, но като се приближи, те *много му се иззверихa*

и той побягна.

- Песоглавеца да побегне - не го каза на момчето, пръстите ѝ бяха зад гърба, тъй че да ги видят само родителите му, - това не ми харесва.

И на Сърцатия никак не хареса. Още по-малко на Кривогледата. Песоглавеца нямаше страх.

- Побягна, значи?

- Побягна.

- Уплашен ли изглеждаше?

- Много уплашен! - детето започна да се тресе отново.

- Това те е сплашило повече от това, че се *звериха*. Виж, малкия, не си видял нищо страшно - спря за малко и пак с пръсти зад гърба каза на родителите му: - Де да бях сигурна, че наистина не е страшно! - а после пак на него: - Както вече знаеш, Господарите имат глас. Но те не се *зверят*, а говорят с този глас, както ние говорим с ръцете и пръстите си. Видял си Господари.

- Господари! - въодушевено изрекоха ръцете на Рибчо.

- Господари - без въодушевление повториха тези на Черна Тодора. - Сега най-добре е да поспиш. Ще ти дам едни билки, за да сънуваш по-малко, че от това, с което са те налели вашите, ще видиш не само *звереци* се хора, а и *звереци* се чайници и галоши.

Поднесе малко шишенце към устните му.

- Хайде, юнако, горчи и пари, но е добро.

Момчето отпи. Пръстите ѝ изрекоха няколко магически заклинания пред очите му и момчето потъна в сън.

- Господари! - изрекоха едновременно и двамата му родители, когато старицата се обърна към тях. Сега те имаха детски изрази.

- Не бих била толкова щастлива, колкото изглеждате.

- Господари! - повтори Сърцатия, неспособен да каже

нещо друго.

- Не е на добро - мрачен беше изразът на Черна Тодора. - Надявах се момчето ви да е навлязло в Храсталаците и да му се е замаяла главата от изпаренията.

- Сигурна ли си, че не се е случило точно това? - попита майката.

- Изключено. Доста време мина и е уверено, че е видяло *звереци* се хора. Ако беше видение, до сега отдавна да е разбрало, че е видение.

- Понякога виденията траят дълго - не се съгласи Сърцатия.

- Само при възрастни, които са вдишали по-големи дози. Подобни дози, ако не убият дете, най-малко ще го приспят за поне три дни.

- Нещо не ми се връзва! - настоя Сърцатия. - Аз имам най-смелото момче. Как ще се уплаши толкова само от това, че е видяло хора с глас?

- А ти няма ли да се уплашиш, ако видиш летящи хора? - попита го Черна Тодора и Сърцатия нищо не успя да *ѝ* отвърне.

- Знаеш ли, разтревожена съм и аз. Господари. Тук. Не е за добро. Не е - рече и макар да имаха още да я питат, излезе навън и въпреки лошото време, тръгна сама към дома си.

6.

- Какво си мислиш? - попита Кривогледата.

- Че нищо не може да се сравни с магията на твоя поглед - рече Сърцатия.

- Това го знам. Всички все това ми повтаряте до днес.

- Защо се сърдиш, нещо лошо ли казах?

- Попитах те какво мислиш, а ми говориш за друго.

- Мисля... за какво ли не. Хубаво ми е тук - посочи гърдите си, - като разбрах, че Рибчо не е обсебен. Но днес, днес истински повярвах, че има Господари. Все си мислех, че са предания. Нямах време обаче да се зарадвам. Черна Тодора каза: *не е за добро!*

- Черна Тодора е умна колкото цялата планина, и толкова проклета, но знаеш, че понякога послъгва. А и често греши.

- Да, но този път... Не лъжеше, доста разтревожена ми се стори. И наистина, какво ще търсят Господари тук.

- Господарска им работа. Хиляди години са живели. По-умни са от нас. Знаят неща, които не знаем и сигурно правят много неща, чийто смисъл не разбираме.

Сърцатия я притисна в себе си.

Ти си моята Господарка! - помисли си.

- Има и друго - продължи замислено, - как така и Песоглавеца е бил уплашен? Та на него постоянно му се привиждат *звяреци* се хора.

- Песоглавеца не е с всичкия си. Когато трябва да го е страх, не го е страх. Какво толкова, ако го е страх тогава, когато няма от какво да се страхува.

- Ще ида да го потърся.

- Сега? - озадачи се Кривогледата.

- Да, сега! - отвърна Дърваря и се изправи.

Навън изглеждаше поутихнало.

7.

Такъв, какъвто беше Песоглавеца сега, такъв го помнеха от деца и бащата, и дядото на Сърцатия. Песоглавеца изглежда не стареше. Нямаше дом и се обличаше с дрехите,

които селяните оставяха на праговете си, за да ги вземе. Хранеше се като ловеше дребни гризачи с ръце. Разправяше се, че с мечките делял плячка и мед. Това не беше истина, понеже и мечките се страхуваха от него толкова, колкото рисовете и вълците. Спеше по пещери и хралупи.

Нямаше нос, а само два зловещи отвора. Зъбите му бяха остри като на хищник. Яките му рамене стигаха до ушите и сигурно ги запушваха. Огромната гърбица му придаваше печален вид, но предизвикаше ли подобно впечатление, то траеше кратко, понеже друг мъж с подобна на неговата сила не се беше раждал.

Присмиваха му се, когато се съберяха по празниците и той дойдеше, понеже нещо не беше наред с ума му, а и тогава не се държеше агресивно. Напротив: приличаше на добиче, с което всяко дете можеше да си прави каквото пожелае. Да го язди, да му дърпа ушите. Да му заповядва да пада и да става, да яде нечистотии или да прави физиономии и той с изпълнен със страдание поглед да изпълнява.

Песоглавеца приличаше по-скоро на звяр, отколкото на човек, но говореше с ръце. Зле говореше и казваше глупави неща, но говореше. Постоянно му се привиждаха *зверещи* се хора, но се знаеше, че това е защото не е с всичкия си и все гледа да е около Храсталаците на забравата.

Никой не знаеше истината за него, само Черна Тодора се досещаше. Песоглавеца проявяваше частици прорицателски дарби. Виждаше откъслечни картини, но те по-скоро му пречеха да живее в настоящето, отколкото да гадае бъдещето.

Полезен беше и в това никой не се съмняваше. Може би той беше спасил живота на най-много хора от всеки друг.

Винаги се намираше заблуден ловец (и от местните, и

от Призрачните), събирач на гъби, мед, боровинки или билки, старица, тръгнала да събира съчки или най-често любопитни деца, изобщо хора какви ли не, които, опасно доближили се до Храсталаците на забравата, бяха вдъхнали отровата. От този момент насетне опиянените дори не съзнаваха какво им се случва: ходят ли, пълзят ли, спят ли, или се носят във въздуха като снежинки. Тялото им безпаметно вървеше към мястото, обрасло с растенията, които отделяха опасните изпарения. Дори тези, които осъзнаваха какво им се случва, нямаха воля да се противопоставят на обзелото ги желание. Първоначално усещането е приятно опиянение, съпроводено с красиви видения. Остане ли човек за по-дълго близо до Храсталаците или особено навлезе ли в тях, обикновено следва мъчителна смърт. А по поведението на издъхващи от нея може да се съди, че виденията, които са го обзели, не са най-приятните.

Независимо в коя част някой наближаваше опасната местност, Песоглавеца изскачаше пред лицето му и ако омаяният от изпаренията се съпротивляваше, мяташе го на рамо и тичешком го отнасяше на безопасно разстояние.

Как при огромния си периметър Песоглавеца разбираше къде и кога някой е в опасност, беше и си остана тайна.

Сега Песоглавеца беше изпаднал в състояние, в каквото никой ни го беше виждал, ни му се беше случвало да изпадне. Чертите му - по-изкривени от всякога, бяха безумни по начин, различен от тези просто на безумец. Като че ли го измъчваше непоносима болка, болка, каквато не е възможно да понесеш и да останеш жив.

Бягаше насам-натам като обхванат от пламъци. Изглеждаше нито виждаше, нито чуваше. Устните му се разтваряха и като че ли правеше опит да се *звери*. Да се *звери* тъй, че да го чуят отвъдните планини. Навлизаше в Храсталаците

на забравата. Изтръгваше от корен някой от тях или захапваше листата им. Дишаше отровата, с която неговият организъм отдавна беше привикнал.

Излизаше навън и удряше с юмруци лицето си. Нещо имаше в главата му, нещо ужасяващо, което се опитваше да прогони. Падаше по земята, а тук пръстта заради вечния мраз беше по-твърда и от скалите другаде. Въргаляше се и се биеше в нея. Ставаше и пак побягваше. Подскачаше смехотворно и пак правеше опити да нададе глас.

Когато Сърцатия го видя, Песоглавеца биеше главата си в стебло на Змейово дърво. Змиите леко се движеха, но дразнителят не беше чак толкова силен, че да ги пробуди.

Дърварят леко удари с брадвата една скала до себе си, за да привлече вниманието на Песоглавеца. Когато това се случи и Песоглавеца го видя, спря за миг лудостите си. Измери с поглед Сърцатия. Див бяс загоря в очите му и заприлича на раздразнен бик, готов всеки момент да се втурне с рогата напред. Дъхът му излизаше шумно от отвратителните му ноздри, разголи зъби като вълка на Глинената маска.

После покри с длани лицето си и се разтресе. Сърцатия изпита желание да го прегърне и утеши, но успя да направи само крачка към него, преди Песоглавеца да скочи и да побегне навътре в Храсталаците на забравата.

Тогава Сърцатия чу нещо, което въпреки че не беше чувал, не се усъмни какво е. Наблизо минаваха *звефещите* се хора.

Говореха с глас, със силен глас. Не разбираше какво, но самият им тон беше страховит.

Наистина не бяха дошли за добро.

8.

- Като животни са!

- Мъжете са като волове!

- Жените са като кошути!

- Как ли гледа волът, докато бере душа?

- Тъжно. В погледа на вола няма да видиш злина.

- И докато го боли ли?!

- Не си ли забелязал? Та ти си палач!

- Никога не съм си имал работа с волове. Всички са били... - говореше по-ниският. Спря се, защото се смути от онова, което щеше да каже.

- Изчадия като нас ли? - изсмя се по-високият и го потупа по рамото.

- Не, не точно. Онези си бяха зли, а ние имаме... - затърси думата, но не я намираше.

- Имаме какво?

По-ниският вдигна рамене.

- Ще ти кажа какво: стил.

- Стил.

- И не е самоцелен. Какво виждаш в очите на тези, които убиваш?

- Същото, което и в на тези тук - като добичета са.

- Излъга.

- Не, не излъгах. Обичам да ги гледам в очите, за да видя себе си. Как аз бих гледал, ако умирах така, както умираха те. Рядко ми се случва да го открия.

- И какво е то?

- Звяр, който гледа на кръв. И макар да знае, че няма как да мъсти, не му пука и продължава да се заканва, че ще мъсти. Мре смазан и смлян, но и тогава казва: „само толкова ли можеш, ще видиш какво ще ти сторя аз". И си

вярва, макар да е лудост.

- Няма да откриеш тук такива.

- Знам. Казахме си го, колко пъти вече? Но от погледа на жените им има какво да извадя. Някои докрай си вярват, че могат да ме омилостивят, че ще ме размекнат, че ще ме затрогнат, ще ги пожелая толкова, че ще спасят душата си. Очевидно е, че нямат тази сила. Разумът им би следва да го е приел, но натурата им е такава... Истински мръсници! Мразя ги, защото ги харесвам!

- Толкова ли са скучни очите на умиращите?

- Не чак толкова. Виждам трептящия пламък на гаснеща свещ. Изглежда немощен, едва мъждукащ, но това е най-силният пламък в живота на тези очи. Дълга е борбата и тази последна искрица понякога води най-истинската битка, която са водили изобщо човеците през всичките жалки дни на нещастното си съществуване. Това пламъче... толкова е силно, че озарява мрачното помещение, в което се намира свещта. И знаеш ли кое е това помещение? Душата на тези твари. Канал, през който се отича мърсотията на цяла Столица. Застлан с кости, с гниещо месо, витаят там полумъртви изчадия, преди краката им да се подгънат и да плеснат в някоя мръсна локва. Плъхове се озъртат по стените и въртят опашки. И това е било - и все още е, целият живот за тази умираща в ръцете ми дрипа. Понякога виждам тесни стаи, покрити в плесен, по-потискащи и от най-мрачното помещение в тъмницата, от която избягахме. Най-често курвенски стаи, с плесенясалия хляб в долапите, с киселата миризма на сперма и пот, пропила се дълбоко във всяка тъкан. И най-мръсни и мизерни бяха помещенията на аристократите, когато монархията падна. Стотици съм виждал, може би повече. Когато пламъчето угасне и мрак погълне печалта, тази душа е свободна.

- Напредваш - по гласа пролича, че високият похвали искрено партньора си. - Преди седмица три изречения не можеше да вържеш. Знаех, че го имаш чувството. Роден си с него. Но трябва да го развиеш. Истинската красота на болката не е в очите, а в гласа. И ще те науча да я чуваш, както аз я чувам. Тогава ще се докоснеш до блаженството.

Приближиха селището. Погледите им бяха привлечени от огромните каменни стълбове, после забелязаха двете схлупени къщурки под тях.

Долината на блажените, две седмици по-рано

9.

По онова време всеки повтаряше наум истинското си име поне два пъти на ден. Вечер - преди да заспи, и сутрин - на събуждане. Да помниш името си означаваше да пазиш душата си. Да го знае обаче друг, освен теб, значеше, че си уязвим за магия.

Тогава магьосниците все още всяваха респект, макар вече от десетилетие монархията, в която бяха висши сановници, да беше рухнала, а новият закон ги преследваше като престъпници.

Прякорите се сменяха често. Най-безличните си ги измисляха сами. Прякорите на най-популярните бяха най-отвратителни. И оставаха за дълго. Най-героични прякори се даваха на най-подиграваните. Прякорите на най-разумните бяха просто чужди имена, а имаше и авантюристи, които блъфираха, като казваха вместо прякор, истинското си име, но никой не си и помисляше, че това е истинското им име. След тях, напук на логиката, започнаха да постъпват тъй и най-страхливите. Все пак за това си има известно

обяснение. Да, вярно, от една страна можеше да им се направи магия, но пък от друга - нямаше как да забравят името си и да изгубят душата си. Освен това точно защото бяха страхливи, им беше омръзнало постоянно да се озъртат, да надничат в камината и под леглото, пак да се озъртат, да се ослушват, докато накрая намерят кураж и произнесат шепнешком името си, за да се уверят сами, че не са го забравили. Имаше хора, които разполагаха с десет, с петдесет, със сто прякора, които ползваха едновременно и тъй се объркваха, че понякога разпространяваха зли приказки за самите себе си. После се чудеха откъде идват и кой толкова ги мрази, как е възможна такава омраза и така нататък. Да си имаш един прякор и с него да си служиш дълго минаваше за проява на воля, но пък да не си сменил прякора си цял живот, вече минаваше за твърдоглавие.

Дурмудук оправдаваше този възглед. Безсъмнено за всичките си познати той беше най-твърдоглавият човек, когото познават. А той имаше много, много познати. На длъж и на шир се носеше страховитото „Дурмудук". Той беше и човекът с най-дългогодишен стаж на военнослужещ. Единственият останал такъв от времето на монархията и позволяващ си да носи обица - отличителен знак на кралските войски. Колко войници беше обучил и командвал сам си нямаше представа, но нямаше такъв, който да го е забравил.

Самият прякор казва достатъчно. Дурмудук е същество, подобно на дракон. Но дракони е имало, може би някъде още има, а дурмудукът е измислица на болни умове. Същество, което снася яйца с една-единствена цел - да ги удря след това в главата си. Като счупи яйцето, проронва сълза, която пада върху жълтъка и така се получава сярата. В дългия си скучен живот, разнообразяван само с подпал-

ването на село и причиняването на земетресения, дурмудукът снася хиляди яйца, докато най-накрая се случи да снесе толкова твърдо, че с него троши черепа си, а после се излюпва следващият дурмудук.

Възрастният офицер някога, много отдавна, се срамуваше от прякора си, после се мъчеше да се оправдава и след известно време не без усилия успя, а после го възприемаше с гордост. Но отдавна беше свикнал с него, толкова, че му беше все едно и ако имаше и едно истинско същество, което да напомня по нещо на онова от абсурдния мит, това беше той. Звяр не можеше да се нарече. Зверовете раждат зверчета и са нежни към тях. Неговите зверчета бяха неговите войници, а към тях беше особено суров. Уважаваха го, но твърде се бояха, за да осъзнаят, че и малко си го обичат. И им бе и майка, и баща наедно. Божество и черно проклятие, изобщо - властта му над душите им нямаше граница. Демобилизирани преди десетилетия войници още заспиваха зле при пълнолуние - небесното светило им напомняше за голия му огромен череп. Нямаше врат, на шестдесет и четири беше запазил фигурата си на тридесетгодишен атлет, а по сила многократно надвишаваше доста по-големи здравеняци.

Хитър и пресметлив, гледаше на битките като на логическа игра - единственото в живота, което го забавляваше. В нея проявяваше учудващ интелект, иначе си беше порядъчно тъп. Но стигнеше ли се до мисия, с която никой не би се справил, той беше решение на проблема.

Тази не изглеждаше такава. Дори го оскърби това, че му я възложиха. Можеше и да я отхвърли - не беше заповед. Не и за него, още се чувстваше Кралски генерал, на когото никой от тези нещастници от новото управление след падането на монархията не можеше да заповядва. И повечето

от хората съзнаваха много добре характера на сприхавия, но иначе ценен кадър, и се съобразяваха.

Възлагаха му задачи, които уж можеше да отказва, а той без изключение приемаше и се справяше добре. Сега обаче се получи различно.

От тъмниците бяха избягали двама опасни престъпници. На него не му се струваха такива. Нямаха си разбойническа шайка, бяха единаци. Което в разбиранията му означаваше битови престъпници. Вън от организация, колкото и малка да е тя, нямаш много сили, а не успееш ли да влезеш в организация, значи си бездарен дори и за престъпник и определено си сбъркал, че си избрал този начин на живот. Да тръгне с цял отряд след двама идиоти беше срамно за цялата армия.

Но общественото мнение се различаваше от неговото. Тези отрепки с жестокостта си, с която избиваха цели семейства, тъй бяха сплашили хората, че те вече бяха изгубили вяра в устоите на държавата. Че новото устройство не можеше да се сравни със стабилността на монархията, беше едно на ръка, съвсем друго - това, че недоверието беше предизвикано от някакви си два боклука.

Лично той никак не се впечатли като разбра за мъченията, на които подлагаха жертвите си. Презираше садистите, понеже за него това бяха неразвити войници. Имали са шанс някога да обучат склонната си към жестокост същност да върши нещо полезно. И да постигнат с това уважение и слава, вместо да се крият като мишки и да мрат като нещо по-жалко и от мишка - заловен мерзавец. В ценностната му система жестокостта беше една от най-висшите заложби, дадена отгоре на избрани, но не се ли дисциплинира, тази заложба се превръща в най-жалката човешка черта. До там може да се стигне по две причини:

от глупост и от глупост.

Не, не подценяваше подобни престъпници. Знаеше, че много от тях са способни да проявят учудваща изобретателност и хитрост, но това бяха качества на зверове - вълци, хищни котки, гущери. И най-посредственият ловец можеше да ги улови и убие, ако положи усилия да се обучи.

Кръвожадност заради самата кръвожадност. Скотско.

- Но какво се чудя! - промърмори си, а после въздъхна: - Не само отявлените изверги са изверги, а си е масово. - Не му харесваше излишното насилие. Струваше му се крайно непестеливо. Когато момчетата му превземаха бунтовни или разбойнически селища, позволяваше им великодушно да изнасилват и измъчват, но при войниците е друго. В битката вкусват кръв, вдига се апетитът им за още. Слабост бе, но разбираема. По-различно стоеше въпросът с цивилното население. Ако преди седмица то не беше поискало възможно най-жестокото зрелище, сега тези убийци нямаше да са на свобода.

За секунда можеше да ги обезглави и въпросът да е приключен. Хилядна тълпа обаче скандираше, че иска старото мъчение. Кълбото с бодлива тел. Не знаеше кой глупак им беше казвал, че този тип екзекуция се е прилагал по време на Монархията. Ако изобщо е истина, правели са го преди поне сто години.

През цялата си тридесет и две годишна служба при Негово Величество Дурмудук дори не беше чувал за Кълбото с бодлива тел, просто сега някой пишман историк го извади на бял свят - изглежда, за да внуши на хората колко ужасно е било *в онези времена,* без дори да се замисли, че то може и да накара някои да сънуват кошмари, но на други щеше да се хареса.

„Кълбото за извергите! Кълбото!" - крещеше повече

от седмица многолюдното шествие. Не си отиваха и нощем, палеха факли, пееха и танцуваха като уличници. На четвъртия ден дори направиха блокада на тъмниците. И да имаше заловен затворник в това време, нямаше как да го вкарат където му е мястото. В същото време началникът на тъмницата и служителите му - вътре в крепостта, като затворници. Добре че не избухна тогава затворнически бунт, че даже и за Дурмудук щеше да е трудно да се справи с тежката ситуация.

Колкото и да не искаха най-големите сред Избраниците, след дълги настоявания от негова страна му дадоха разрешение да разкара тълпата.

Заиграха тоягите по гърбовете и главите на събралите се и дотук свърши куражът им. Но след няколко часа всичко започна отначало.

„Изверги, които пазят изверги!", „Бесило за вас, а за тях Кълбото!", „Биете мирни хора!"

Гледаше и не искаше да повярва. Родители грабнали децата си, а те крещят: *„Смърт! Смърт! Смърт! Искаме кълбото!"*

Е, накрая, за да свърши комедията, се съгласиха да е кълбото.

Екзекуцията се състои в следното. Слага се един дървен обръч, наречен още *макафата*. Обръчът е широк едва две педи, диаметърът му е метър. Нещастникът сяда в него и обръчът се обвива в кълбо бодлива тел. Кълбото се издига със скрипец, теглен от две крави, и се оставя да виси в централната част на затворническия двор седмица, че и повече, макар че онова в него отдавна вече е станало мърша.

За колко време се умира така никой не знае. Осъденият едва ли може да издържи в неподвижен повече от двадесет-тридесет минути. Дори да постигне този рекорд, болката

от подобно заседяване навярно е ужасно голяма, а колкото и леко да се завърти, се набожда на бодлите. Те са достатъчно остри и големи, за да се впият дълбоко, но не могат да причинят преждевременна смърт. Сигурно някои се опитват да раздерат вените си или да ги пробият, за да изтече всичката им кръв, но като преценяваше положението им, Дурмудук стигаше до извода, че това практически няма как да стане.

Осъденият не разполага с остър меч, който лесно може да плъзне по вените си, а с остри бодли, в който трябва да удря ръката си десетки пъти, силно и точно на едно и също място, че да се получи резка, от която да изтече кръвта му, но по-вероятно бе така да надере мястото около скъпоценната вена, че да го превърне в пихтия и то по-скоро да спре изтичащата кръв, а и кой ще намери подобна сила след прекарани три дни в тъмница, на малко хляб и вода. Бяха изтощени достатъчно и им беше трудно всяко движение, но не и до толкова, че да умрат бързо.

Единственото уязвимо (с много уговорки) място е вената под свивката на лактите, но при положението, в което се намираха подложените на мъчителната екзекуция, нямаше как да завъртят ръката си така, че до там да достигне някой от шиповете.

Болка от застояване в неудобното положение - болка от стотици повърхностни пробождания при най-лекото помръдване - болка от следващо застояване - болка от следващи стотици пробождания - и така до смъртта.

Жестокост на ниво, но разточително безсмислена жестокост - помисли си Дурмудук с презрение, завъртя коня и се оттегли да поиграе зарове. Нещо му тежеше, а една жестокост, колкото и безсмислена да е, не беше в състояние да предизвика у него подобно усещане. Имаше лошо пред-

чувствие и то се оправда две нощи след тази, която се спусна сега.

Времето беше лошо, валеше порой, небето - черно от облаците, гласът на гръмотевиците разтърсваше всичко и ехото дълго отекваше из катакомбите на столицата.

На сутринта времето се оправи, а безформените кълба бодлива тел, виснали предната вечер в затворническия двор, бяха като изкормени.

Злодеите ги нямаше.

До следобед цареше паника. Изчезването им изглеждаше едва ли не свръхестествено, но скоро всички разбраха, че палачът е помогнал на бегълците. И той липсваше. Търсиха го къде ли не, но не го откриха. Нямаше много развлечения, живееше в една пристройка в двора на самата тъмница и почти не я напускаше. Излизаше за час-два да посети публичния дом и се връщаше с мех или буренце вино. Пазачът нямаше роднини, нямаше и приятели. Последните двадесет години беше прекарал в затвора, а с живота навън нямаше никаква връзка.

Когато привикаха Дурмудук в Дома на Избраниците, където се събираха новите управляващи, страстите кипяха и народът беше в паника. Опитваха се да говорят повелително и ако не го правеха едва ли не през сълзи, щяха да го ядосат.

Искаха да успокоят хората като обявят официално, че по следите на злодеите е пратен самият Дурмудук.

Просто политика.

Ненавиждаше я. Не я обичаше и в Монархията, а след падането *ù* - съвсем.

Колкото и неприятно да му бе, избра няколко от добрите

си момчета; каза им, че ще изгубят няколко дни, за да поправят чужда глупост; взе най-големите дисаги, онези, които използваше при дълги походи, но не сложи нищо в тях.

Искаше се от него да върне бегълците живи или мъртви. Нямаше никакво намерение да товари конете излишно. В двете му дисаги щяха да се поберат три глави.

10.

Някога баща му разказваше римувани легенди по площадите, а Палача, който още не беше палач, а едно доста боязливо и чувствително хлапе, обикаляше с шапката и прибираше парите на слушателите.

Няколко пъти ядоха бой, уж за това, че римуваните легенди били просия и грабене на Кралската хазна, понеже просяците не плащали данъци; или пък за това - римуваните легенди разваляли истинската красота на думите с объркания си словоред и учили на пошли неща подрастващите, и за това, че разказвачите на улични легенди разнасяли републиканска пропаганда.

Истината беше, че някои хора искаха да набият някого, а те двамата изглеждаха и бяха достатъчно беззащитни за тази цел.

Няколко пъти ядоха до насита като висши кралски сановници. Имаше дни, в които слушателите се затрогваха до сълзи от чутото и пълнеха шапката. Спяха на топло, на бели чаршафи, на сутринта тръгваха с надежди отново на път. Спяха и под мостове, и на тавански стаи. В разбойнически пещери, а на няколко пъти и в домове на матрони. На момчето беше застилано в кухнята при слугите, а баща му уж в стаята, която му казваха, че е специалната стая за

големите разказвачи на римувани легенди.

На другата сутрин баща му изглеждаше по-усмихнат и видимо подмладен. Обикновено се случваше да се е сдобил и с нова дреха или с някой нов аксесоар за старите дрехи.

Но старецът гаснеше и преди момчето да е навършило петнадесетата си година, една вечер в кръчмата след кратък разговор с кралски офицери им го остави, за да го научат на занаят.

Момчето не ставаше за войник. Не дочуваше добре. Отнасяше се.

Да беше като другите, да го върнат с ритници на родителите му, но един Господ знаеше къде е сега неговият единствен родител. Най-вероятно изобщо не беше жив.

Преди да си тръгне плюеше кръв. Можеха да го изритат на улицата, но това рядко се случваше на кралски кадети, защото означаваше срам за цяла армия. И понеже тогава затворническата администрация беше част от войсковата, пратиха го да завърши обучението си в затвора.

Надзиратели обаче ставаха не лошите, а най-добрите войници. Не е проста работа да въвеждаш ред сред тези, които презират реда.

По онова време се гледаше с известно презрение на палачите и никой не ставаше палач по желание. С подобно презрение той беше свикнал, тъй като нямаше особена разлика в отношението към палачите и към минаващите за просяци улични разказвачи на римувани приказки. За палач не се изискваха и особени качества, освен спокойна ръка и твърдо сърце. Нямаше нито едното, нито другото, но случи на учител - Стария палач.

Човек на многото празни приказки и на многото вино. Научи малкия да се налива. Научи го и на по-различна реч от тази, която използваше баща му - изтънченият разказвач.

Думите му бяха прости, даже простовати, но някои от тях нелишени от мъдрост.

Все някой го прави! Все тая ми е заслужава ли, или не, злодеят смъртта си! По-скоро не. Никой не заслужава да умре вързан! Но трябва! Така са решили умните! Трябва! Ние не сме умни, иначе нямаше да сме тук! Аз нямам кошмари. Имах, но вече нямам. Кошмарите са за тези, които решават кой да живее и кой да умре. Аз не го правя. Ръката ми не слуша моя ум, а техния. Ако не е моята, друга ще го стори. Ръце се намират. Важното е кой има право на ум и кой може да бъде само ръка. Ние с теб не можем да сме друго, освен ръце. Разбираш ли ме? Не. Защото си малък. И не ти се вярва, но е така. Представи си тази вечер, че се събудиш кралски съдия, а! Искаш ли го? С пурпурните дрехи, със златната обица. Със синята лента на дясната си ръка и слънчевия знак на нея. С дървения съдийски трон... Представи си го, де! Малък си и не можеш да разбираш, но точно защото си малък, можеш да си представяш!

Представи си сополанко на твоята възраст. Изнасилвал е жени и е рязал носовете на мъжете. Подпалил е плевника на господаря си. От онези е, които Майката Природа е лишила от гласни струни, че да не говорят глупости, но не е лишила и от ръце, с които могат да вършат глупости. Представи си го. Стои пред теб и го гледаш, че краката едва го държат и сигурно има петно отпред на панталоните. Трепери целият. От теб зависи. Каквото кажеш, туй ще е. Можеш да бъдеш милостив. Само че към кого? Към него или към онези, които ще срещне още щом излезе. Сложно, нали! Ей на тези не завиждам, дето са умове. Все са в грях, каквото и да сторят. А нашата е лесна. Каквото и да сторим, то си е техният грях. Стигнат ли до нас, те

вече са мъртъвци. Не можеш да ги върнеш. Трябва да им отвориш една врата, нищо повече.

Преди имах кошмари, вече не!

Приказките на Стария палач имаха въздействие върху момчето само вечер, докато пиеха вино. Дойдеше ли денят, пак ставаше жалостив и несигурен.

Не е хубаво, че ти го казвам, но не мразиш ли някого! Не може да не мразиш, ако беше животът ти хубав, нямаше да си тук! Тези са като онзи, когото мразиш. Независимо дали приличат на него, или не. Злото във всяко човешко сърце е едно и също. Така почни, а после ще трябва да се освободиш от това чувство, защото няма как да избиеш цял свят.

Помогна му. В предишната нощ сънува баща си. С печален поглед, опитващ се да си вземе дъх, ритан от момчетии като онези, които някога ги биха. И в този ден ръката му имаше учудваща сила, когато стовари секирата.

Свиха се коленете му, не знаеше какво точно го обзе. Изпитваше облекчение, трудно е да се каже от какво - дали че е свършил най-сетне нещо като хората, че е отмъстил за страданията си или че се е оказало по-лесно, отколкото е предполагал това, което ще осигури живота му. И никога няма да се върне на улицата пак, мисъл която гонеше от главата си, защото го довеждаше до ужас.

На следващия ден сам пожела да изпълни екзекуцията, за да се увери, че вече го може. На третия учителят му настоя. И отново я изпълни безупречно.

Година по-късно се наложи да екзекутира своя учител. Монархията падна, а през нощта на превземането на затвора Стария палач сам предложи плана.

Искам само да го направиш ти, иначе може и да ме боли... А и като дете си ми. Ще те затворя в килията на

един дечко. С него ще свършим сега, иначе е за утре. Ще се направиш на него, достатъчно е само да гледаш изцъклено като републиканец и да се държиш малко като луд и номерът ще мине. Ще пожелаеш да си палач, но ще настояваш, защото сега им се убива и никой не гледа да отстъпи на друг онова, за което уж ни презираха. Знам, че ще се справиш! Не искам пак да си на улицата!

Обученият вече млад палач също не искаше и наистина се справи добре.

За дни светът изглеждаше променен, но в затвора най-бързо пролича, че всичко си е останало същото.

Няколко дни се чувстваше едва ли не като божество. Като отнемаше живота на хора, на които се беше кланял до земята. Висши офицери, някои познаваше, но те не го познаха. Други бяха толкова знатни, че беше ги виждал само от далеч. Доведоха и магьосници, за каквито се боеше дори да мисли. И тяхната кръв имаше червен цвят и не умираха по-различно от останалите хора. Имаше и хлапаци като него, на тях му се струваше, че прави скучна услуга. Повечето бяха от селата, нямаха гласни струни, хора от онези, които по време на Монархията се наричаха *слуги*, а Републиката задължи да бъдат наричани с по-човешкото *незначими* (което на слугите още по-малко се харесваше, а и наистина звучеше по-лошо). Те не можеха дори да изхленчат, казваха нещо с пръсти, което Палача зле разбираше, а от гърлата им, докато умираха - никакви хрипове.

Малко такива имаше някога в Столицата. Всички живееха в селата си и почти не беше ги виждал. Повече беше чувал за тях. Имаше тук-там по домовете такива, които слугуват. Но почти не си показваха носа навън, защото и без друго никой не ги разбираше.

С новото време и глада приижда и те. Увеличаваха

се и престъпленията и за Палача имаше много работа. Не че за престъпленията бяха виновни само *незначимите*. Вършиха ги наравно *значими* и *незначими,* но *незначимите* нямаха глас и не можеха с движения на пръстите си да опровергаят пред съда от *значими* несправедливите обвинения, отправени към тях.

Често, много често отнемаше живота на невинни.

Но той не беше умът, той беше ръката.

И с течение на времето прие, че над тази ръка няма ум, а съдба.

Тези мисъл го освободи от много терзания и го изпълни с едно особено чувство на величие.

Най-ниският и презреният, а изпълнител на една върховна власт, която никой не разбира.

С годините и самотата животът би му натежал, ако не обикваше още и още работата си.

Започна да се взира в очите на осъдените. Да наблюдава как животът ги напуска.

Тогава в него се пробуждаше онова чувствително момче, което отдавна го беше напуснало и отлетяло далеч с баща му.

При по-сложни екзекуции имаше повече време да се отдаде на заниманието си. Така изтънчи уменията си на мъчител и започна да изпитва удоволствие от болката, която причинява.

Апатията го налегна през последната година. Все по-често му водеха за изпълнение на присъда само отявлени убийци.

Заслужаваха си смъртта, а това беше твърде естествено и банално. Не намираше в него нищо интересно. Само малко дразнещо, че така е в услуга на общество, с което не намираше нищо общо, а което само го използваше.

Отвратителна му беше мисълта, че се превръща в част от тази пасмина, която винаги може да легне под меча му, а когато нашумя историята за двамата изверги, я следи през цялото време със затаен дъх и се ослушваше за всяка клюка.

Харесваше му да слуша описания на това в какво положение са намерени жертвите им.

Когато ги доведоха в затвора, едва успя да скрие радостта си.

А когато все пак народът вън постигна славната си победа и ги осъдиха на смърт чрез Кълбото с бодлива тел, разхвърляните му мисли бързо се подредиха в план.

Остави ги два дни само защото едва ли повторно щеше да му се отдаде възможност да изпълнява подобна екзекуция. Но очакваше да са малко по-издръжливи.

Човекът с кошмарна слава - по-възрастният - Берача, наистина се оказа такъв. И двамата бяха много зле като ги освободи, но по-младият не можеше да направи и десет крачки. Добре, че беше от онези без гласните струни - *слугите,* или както официално ги наричаха сега - *незначимите*, иначе щеше да хленчи и въпреки гръмотевиците, да ги чуят. Едва го замъкнаха с общи усилия до канала и понеже водата беше придошла, го отнесе бързо.

11.

- Скалната змия! - започна проверката Дурмудук.

- Аз! - отвърна войникът, леко впи шпори в коня и животното вдигна предни крака. Строен мъж на около тридесет, жилав, като оплетен от метални бичове и бодлива тел, смугло лице, хлътнали бузи и права рядка коса на клечки, винаги мазна.

- Ловките ръце!

- Аз! - възнисък и трътлест, преди беше пълен, но вече не. Нищо общо с първия, и все пак си приличаха.

- Ледените очи!

- Аз! - гледаше някак втренчено, понеже недовиждаше, иначе беше нормален, обикновен едър селяк, но с повече интелект и бойни умения. Светлокос, синеок, изобщо - нищо общо с двамата, но ако някой ги зърнеше някъде тримата заедно в цивилни дрехи, би ги взел за братя.

- Пуст!

- Аз! - здраво, безлично момче, и то с онзи израз, който правеше всички да изглеждат еднотипно.

- Сърдитко!

- Аз! - наперен като петел, но и той - същата работа.

- Правата лопата!

- Аз! - някога имаше глуповат израз, сега никой не забелязваше да има израз.

- Добродушко!

- Аз! - имаше ситни белези от прекарано в ранно детство кожно заболяване и - кой знае откъде - онази приятна топлина в кафявите му очи, иначе - и той като братче на останалите.

- Бързака!

- Аз! - вечно му бяха виснали дрехите. Но и той със същия израз.

- Малкия дракон!

- Аз! - по-скоро приличаше на голям козел. И той.

- Скорец!

- Аз! - долната му челюст приличаше на онези митологични вълци, наречени кучета, които са служили като войници на човека. И той.

- Бялата ряпа!

- Аз! - най-младият и още най-хубав... но вече и той...

Магията на армията! - помисли си Дурмудук. - *След петата година всички започват да си приличат. След десетата изобщо не се различават. От петнадесетата нагоре (стига да оцелеят) добиват силно изразена характерност, която ги отличава повече един от друг, отколкото преди да влязат в армията, но вече нямат нищо общо с онова, което са били.*

- Бесния!

- Аз! - атлет, но можеше да се забележи само когато се съблече. С дрехи сякаш го загръщаше слабост, много измамна. Ходеше леко прегърбен със сгънати рамене, по-скоро стойка на селяк, отколкото на войник, но опитното око можеше да долови разликата: усещаше се силата му, тялото му приличаше на статуя.

Този единствен се различава от останалите. И никога няма да заприлича на тях... - за кой ли път си помисли Дурмудук. - *Най-вече тази моминска усмивка!*

Беше перманентно изписана по лицето на войника, независимо от ситуацията, в която се намираше. Понякога заприличваше на злостна гримаса, в други моменти ставаше сладостна. По-рядко приличаше на глупавата усмивка на добродушен, но невеж човек. Значително по-често - на усмивката на слънчево дете. Още по-често - на някак отнесена. И още по-често беше предизвикателна. Но най-често усмивката беше смесица между разсеяност и предизвикателство. Тогава двете страни на лицето му като че ли изпитваха различни емоции, а те изглежда нямаха общо с това, което беше в сърцето му.

Ако изобщо има нещо в сърцето му. Ако изобщо има сърце.

- Всички налице! - завърши протокола Дурмудук. -

Преди нощ двама опасни престъпници, подпомогнати от палача, избягаха от тъмницата. Знаете случая, нали?

- Да, Господарю! - отвърнаха в един глас дванадесетимата.

- Добрата новина: трябваше да преследваме трима, но вече са двама. Трупът на единия е намерен заседнал в тинята край канала. Лошата: нападнали са ферма. Този път не са се забавлявали дълго, а само са избесили шестчленно семейство. Предполагам, свършил го е палачът с цялата си вещина и професионализъм и съвестните, макар и *незначими*... не мога да свикна с тази дума... данъкоплатци не са се мъчили много. Откраднали са обаче конете им. Сега преследваните от нас, освен преднината си, имат и коне. При това *рижи дяволи*. Нали знаете на какво е способна тази порода. Заслужава си парите. Нашите са доста побавни и не толкова издръжливи... - направи кратка пауза и тихо се засмя. - Знаете ли какво означава това?

- Че ще увеличат преднината си, Господарю! - рече Добродушко.

- По-скоро, че разчитат твърде много на преднината си - отвърна Дурмудук и пак тихичко се засмя. - Знаех си, че са глупаци, а с постъпката си потвърждават предположенията ми. Навсякъде ще правят впечатление с тези скъпи коне. Какво означава това? Кой ще отговори? Опитай ти, Скалната змия.

- *Мембраните* веднага ще разнесат клюката.

- Точно така! Разбира се, в случай, че бъдат забелязани от *значим* и този *значим* каже на глас, че ги е видял. Значимите извън столицата се срещат толкова рядко, колкото и нощите с топла постеля в живота на войника, но тези двамата имат предвид, че това все пак е възможно. И явно се опитват да излязат извън обсега на *мембраните*. Вече

получихме вести. Насочили са се към Печалните планини. Знаете, че из тях не растат *мембрани*. Какво има, Добродушко?

- Нищо, Господарю!

- В специалните мисии уставният етикет ме дразни. И без друго републиканският устав на нищо не прилича. Говори свободно. Хайде, момче.

- Не растат *мембрани*? - учудено повтори младият войник.

- Не знаеше ли? Е, сега било времето да научиш. Да, има такива места по земята. Няма *мембрани*.

- Има ли изобщо хора там?

- Да, има. Всички са *незначими*, а повечето от тях дори не знаят какво е човешки глас.

- Но това значи, че не са граждани на Държавата.

- Официално са. Само официално. Но не знаят за Държавата, а Държавата нехае за тях. Не представляват опасност за устоите ѝ, защото са мирни хорица и се борят с нелек живот.

- Контролира ли ги някой? - запита друг войник.

- Без съмнение - хладно отвърна Дурмудук. - Неофициално, но истински ги контролира Ледената плетачка.

- Магьосницата.

- Да, същата. Нямам представа що за същество е. Не знам някой има ли, но проучих как стои въпроса с Печалните планини. Има негласна уговорка между държавниците ни и Ледената плетачка. Те ѝ отстъпват безусловно най-бедните си територии, а тя не закача никого извън тях. Изглежда е опасна жена, но това устройва всички.

- Но как така без *мембрани!* - не можеше да повярва Добродушко.

- Скоро ще видиш как - с хладна насмешка рече Дур-

мудук. - Двамата умници сами ще влязат в капана. Отряд от добре обучени войници може да оцелее в дебрите на Печалните планини, но двама безумци, та били те и брутални убийци, са обречени. Единият от тях дори не знае езика на *незначимите* и почти цял живот е живял в Столицата. Другият, според мен, е малко по-опасен, освен това е много добре запознат с нравите и обичаите на *незначимите*. Говори почти толкова добре, колкото и те, езика им. Но все пак познанията му стигат до територии, покрити с *мембрани,* а и освен това вече е бил залавян веднъж.

Навлизал съм в Печалните планини. Уверявам ви, ако се слушаме добре, а в това не се съмнявам, ще се върнем всички живи и здрави в квартирите си, ако ли не, най-глупавите ще свършат живота си на достойно за глупостта си място. В най-ниските части на планината бродят Скални вълци и Бойни демони. Раздразнят ли се, могат и да бъдат опасни. По-опасни - ще ви се стори странно, са рисовете. Котки като котки, сигурно сте яли по мисии, но не и рис от Печалните планини. От далече помирисват чужденеца, а не знам в какво острят ноктите си, но с едно одраскване причиняват тежки инфекции. Получи ли някой драскотини, да помоли другаря си да му пререже гърлото, защото из онези стръмнини и ледове няма как да мъкнем ранени.

Най-опасни от всичко са Храсталаците на забравата. Знаете ефекта, някой може и да е вдишвал от изпаренията им и да е замайвал глава, но тук са много, много повече, отколкото където и да е другаде. Пръснати са навсякъде из планината и постоянно бъдете нащрек да не вдишате. Най-добре е да не сваляте шалчето от устата и доколкото позволяват условията, то трябва да е мокро. Не съм бавачка, няма да ви наглеждам, но видя ли нечии зеници разширени - обезглавявам.

Сега за престъпниците. Всеки от тях е убил повече хора, отколкото мнозина от вас. Правят го за удоволствие. Склонни са на рискове, доказали са високо умение в способността си за оцеляване. Мислят нестандартно. Жестокостта им е нечовешка. Не е изключено да са обсебени от бесове и ако са, то тогава е възможно да проявят изключителна сила и свръхестествени способности.

12.

Част от майсторството на лидерството е изкуството на гласа.

Четирите вида интонации в Монархията са задължителни за висшите офицери и военен, неспособен да ги овладее и четирите или неспособен да обучава на тях, не може да се издигне в йерархията.

Първа интонация - Гласът, който не бива да чуват мембраните. Така да се говори, че разнасящите гласове цветя да не улавят думите и да не ги разнасят.

Втора интонация - Гласът, който може и да не бъде чут от мембраните. Така говорят необучените хора, надарени с глас.

Трета интонация - Гласът, който може и да бъде чут от мембраните. Като се говори, да се създава впечатление, че се използва втора интонация, а всъщност да се предават по мембраните добре подбрани думи с цел дезинформиране. Най-майсторската интонация, използва се в шпионажа.

Четвърта интонация - Гласът, който трябва да бъде чут от мембраните. Все още най-използваната. По-скоро дарба, отколкото плод на обучение. На тази интонация се крепят устоите на Държавата и властта на имащите над нямащите глас. Според данни от последни проучвания три

четвърти от човечеството е нямо. Това не означава и безсловесно. Тъй наричаните в Монархията *слуги,* а след падането ѝ - *незначими*, всъщност имат много богат речник. Говорят най-вече с ръцете си и толкова са привикнали с тази реч, че когато общуват, не просто следят с поглед пръстите на събеседника си, а ги *чуват* като глас в съзнанието си. Тяхна е фразата *чувам с поглед.* Речта им е обогатена с изключително многообразие на мимиките, част от които отговарят на спонтанни възклицания и създават усещане за глас дори у човек, който малко разбира езика им. Все още могат да се срещнат и елитни любовници от *незначимите*, които така владеят езика на докосването, че могат по цели нощи да разказват саги за митологичното *Старо човечество.*

Винаги е имало сред *незначимите* хора по-даровити, по-усърдни и по-ефективни от много шляещи се и високомерни *значими.* Винаги е имало сред *незначимите* и побогати от голяма част от *значимите.* И все пак въпреки лозунгите за равенство, които дойдоха с републиката, населението от *незначими* се смята за подвластно на това на *значимите.*

Това положение не се харесва особено и на *значимите.*

Все пак лидерството е и отговорност, която не всеки от простолюдието на *значимите* е способен да понесе. Голяма част от масата сред тях дори не съзнава колко много дължи на гласа си. А и в бита - най-вече в смесените бракове, и изобщо в интимните отношения, не е фактор за лидерство това дали в обществото си *значим,* или не. Много *значими* мъже живеят под чехъла на *незначимите* си любовници и съпруги. И обратно - много *значими* матрони, заради женската си слабост, са марионетки на *незначимите* си жигула.

Все едно им беше на тези жертви на своята чувственост

дали са от господстващата класа, или изобщо няма такава класа. Предпочитаха дори второто, защото то им изглеждаше по-реално, а така и не бяха чак толкова жалки в очите си.

С искрени хуманни подбуди много мислители са пропилели живота си в търсене на решение на проблема с неравенството.

Но причината за него не е естеството на човешките нрави, а това на природата.

Речта на *незначимите* е ограничена в зрителния периметър. За да общуват, те трябва да са в пряк контакт. Изключена при речта на *незначимите* е многолюдната аудитория. Ограничен е броят на тези, към които чрез нея може да се отправи едновременно послание. Колкото хора могат да се съберат на едно място и да виждат достатъчно добре ръцете на отправящия посланието - това е пределът.

Практически той е много нисък.

Изключено е например да поведеш армия, че дори малка войска, или да организираш хора в мирна, но изискваща многолюдност акция.

Възможностите на гласовата реч са неограничени. Разстояния за нея не съществуват. Недостъпни за нея са малко изолираните краища като Планините на печалта, но те наистина са изключения. Понякога възможностите на гласовата реч са дори досадни.

Има един древен израз: *И стените имат уши!* Около него се водят разгорещени научни полемики. Едни отчаяно са впили нокти в автентичността му, приемат я като догма. За други от израза следва, че: някога е нямало мембрани; имало е, но не са били толкова разпространени; имало е, били са си толкова разпространени, но са нямали глас, щом хората са се бояли да не бъдат чути от стената. От

всичко и от всякъде можеш да бъдеш чут, ако не си особено вещ в говорната реч, а и тогава не е абсолютно сигурно дали все пак някоя мембрана не те е дочула.

Няма естественик, който да твърди, че знае дори приблизителния брой видове и сортове мембрани, но са поне десетки хиляди. По-голямата част са диви растения, обикновено красиви цветя, но някои напомнят плевели, а преди по-малко от век е имало и мембрани - дървета. С листата си улавят трептенията на говорната реч, прехвърлят ги на растящите в близко съседство, те от своя страна на следващи и следващи, все по-далеч, дотам, до където е стъпвал човешки крак и изобщо има кой да ги чуе.

Голямата власт на говорната реч е в *четвъртата интонация*, защото ако владееш тази интонация, си способен да изречеш онова, което си сметнал, че *трябва* да чуе масата и е необходимо за целите ти.

Това е интонацията на лидерството и на лидерите. Най-вече на политическите. Както на висшите сановници по време на монархията, така и на избраниците с идването на републиката. Характерното за тази интонация е, че е необходима вродена дарба. Не са малко тези, които я притежават, но в различна степен и винаги е необходимо да се развива. С упоритост и усърдие обаче може да се достигне само до онова ниво, което разрешава дарбата ти. Много са и тези, които се раждат без нея или такива, при които тази дарба е много слаба. За това и някои политически лидери самоуверено наричат сами себе си *значими* сред *значимите*. Във фразата има известен резон, все пак в този свят възможността на гласа ти да достигне до повече съзнания е определяща за това дали си *значим,* или не, но иронията на природата е, че точно най-големите майстори на *четвъртата интонация* имат най-лош слух

за останалите три *интонации*. Звучат им като една и ги смесват в речта си.

Често с онова, което искат да бъде чуто, казват и онова, което не би трябвало дори да си помислят.

Човек, който знае начина да бъде чут от цялото човечество когато иска, не знае начина да не бъде чут от съпругата си, когато се налага.

Е, има я и новата длъжност - *заглушителите*, които бдят, когато шефът им изпусне непредпазливо думички, отправени към любовница или любовник, те да не бъдат разпространени от мембраните твърде нашироко и надалеч. Заглушават ги със звучащи абсурдно, измислени приказки. *Заглушителите* са оцелели след превратa царски шпиони, владеещи прилично, че и дори много добре втория и третия вид интонация, а също така съвременни момчета с известна дарба за шпионаж и за двата вида интонация. Те никога няма да достигнат нивото на своите учители, защото вече няма такива, които да ги обучат толкова добре, колкото тях самите навремето, но още са способни да вършат работа.

Всъщност след превратa, който в последствие наричат революция, малцина владеят и четирите основни вида интонация. С масовата екзекуция на кралските офицери това изкуство изпада в криза, защото само във войската може да се усъвършенства до степен да се опази и да се развива.

Всеки от висшите офицери, овладял четирите интонации до максималната възможност на дарбата си да ги използва (а тази дарба не беше никак скромна), избира най-добрите, които може да подготви за своето умение, те от своя страна правят същото за тези след тях и така властта на гласовото слово опазва устоите.

Дурмудук беше един от малкото майстори, оцелели след голямото клане. Твърде скъп беше заради уменията си във военното дело, за да погубят и него, а и не изглеждаше убеден монархист, нито човек, обвързан много с каквато и да е идеология.

Основният му принцип беше прост и типично войнишки - да служи. И да брани устоите на властта, независимо коя е тя.

След като доказа лоялността си и към новата власт, като обезглави не кой да е от кастата на висшите сановници, а магьосницата Косара, за която се знаеше, че е бивша негова любовница, новите нямаха съмнение, че са опазили един полезен за тях човек. И че се налага да го понасят със слабостите му - известната им вече носталгия към старото време, критиките, които не пестеше към новата армия, редките, но доста страховити сприхави изблици. И особено проявите му на неподчинение, всъщност доказали във всички случаи, че неговото действие е било правилно.

Дванадесетчленният отряд не беше събран на случаен принцип.

Като се изключи Скалната змия, никой не можеше да бъде наречен особено добър боец. Добродушко проявяваше заложби, прякорът му беше ирония, понеже очебийно проявяваше коравосърдечност, бойните му умения за краткото време, в които ги беше тренирал (едва три години), бяха добри, но като цяло беше млад войник, който имаше още много да учи, докато се превърне в истински завършен боец.

Бесния също имаше качества в боя. При това много добри. Служеше си с всякакво оръжие, дори с такива, каквито войниците рядко или изобщо не използват. Не трепваше нищо в него, когато отнемаше живот. Дори да ставаше

въпрос за съвсем беззащитен цивилен, жена или дете. Не проявяваше и страх, изпълняваше стриктно и заповедите. Беше обаче тотално лишен от едно важно за войника чувство - доблест. Заменяше го със стриктност. Но си оставаше един хладнокръвен убиец в униформа, не и войник.

На останалите можеше да се разчита само заради добрата им подготовка, в която характерът им беше пречупен. Не бяха лишени от инстинкт за самосъхранение, но той можеше да бъде проявен само ако не влизаше в противоречие със заповедта, която получаваха. Да опазят живота си беше сред основните им приоритети, но не защото природата им го иска, а когато от този живот зависеше животът на целия отряд и най-вече успехът на изпълняваната мисия.

В това отношение Дурмудук беше обучил стотици войници по-добре от тях. И все пак тези двадесетината бяха неговият елитен отряд.

Причината - всички те проявиха заложби в четирите вида интонация и ги развиха до необходимото ниво.

И смесвайки четирите интонации много умело, с горе предадения разговор те просто насочиха убийците към Планините на печалта.

13.

Знаеха много добре разположението на двамата. Намираха се на петдесет мили от тях. В гъсто населен район с много евентуални жертви. Трудолюбиви земеделци, мирни хора с големи семейства, създали с пот на челото си не лоши условия на живот. Разстоянието, на което се намираха, осигуряваше на бегълците достатъчно време да пролеят още много невинна кръв.

И най-вероятно се готвеха да го сторят. Разговорът в

отряда цялеше да ги накара да се откажат от намеренията си и да им внуши други. И да побързат да ги изпълнят, без да се бавят.

Цялото население на Държавата открай време изпитва суеверен ужас към Планините на печалта, понеже малко се знае за тях и това, което се разказва, звучи налудничаво и абсурдно. Но има причини да не се говори друго за тях. Това е и причината всеки цивилизован човек да няма голямо желание да навлезе в дебрите им и в това отношение не правеха изключение и двамата убийци.

Знаеха, че нещата не стоят така, както се говорят, но нищо повече. Сега го разбраха. Ставаше въпрос просто за сурови условия и място извън контрола на официалните власти. Намиращо се в пълна *гласова сянка.* С много невинни жертви. Тази част от информацията беше достатъчна да ги изкуси. А и грешката, която осъзнаха, че са направили, крадейки скъпи и привличащи вниманието с външния си вид коне, си беше факт.

Най-безопасно място за тях наистина беше онова, което в публичното пространство звучеше най-страховито, но сега от разговора с войниците вече знаеха и за част от рисковете му. Е, войниците щяха да ги преследват точно там. Но тежките условия бяха и за двете страни.

Нямаха време за губене, трябваше възможно най-бързо да излязат извън обсега на приказливите мембрани, в свят, достатъчно мрачен и зъл, като че ли създаден по тяхна поръчка.

На тази логика се надяваше Дурмудук и не сгреши с преценката си.

Вгледа се в картата. Прецени при настоящето разположение на престъпниците от коя част на планината ще навлязат в дебрите ѝ.

- Ето, оттук! - посочи мястото на Скалната змия и Бесния (говореха вече с интонацията, която мембраните не чуват).

- Тези линии пътеки ли са? - попита Бесния.

- По-скоро пътища.

- Пътища? В тези чукари?

- Планината е голяма. Не е само скали и ледници, поне в ниските си части има достатъчно удобни места за преминаване.

- А кой ги е проправял? - Бесния наистина беше озадачен, за седемте години служба едва ли беше изрекъл толкова приказки наведнъж.

- Змейови щерки. Имало ги е някога. Огромни змии. Пълзели са към върховете, за да се скрият от хората. Според местните легенди са се превърнали в дървета, живеят в летаргия и се пробуждат рядко за жива храна.

- Вярваш ли на тези неща? - учуди се Бесния.

- В тази планина трудно може да се различи истината от фантазията. Храсталаците на забравата са толкова много, че местните, колкото и да странят от опасните изпарения, винаги вдъхват от тях, а организмите им отдавна са свикнали с дози, които биха били смъртоносни за всеки друг. Но животът им преминава в свят, в който между реалност и съновидения няма граница. От друга страна това е много различен от познатия ни свят и винаги е бил такъв, още преди да бъдат подложени на гонения магьосниците. А сега всичко е навярно още по-чудато и неразбираемо, защото кой ги знае още колко магьосници, освен Ледената плетачка, са намерили убежище тук.

- Знаеш много неща за Печалните планини - констатира Бесния.

- Дори как са се наричали Печалните планини по време

на *Старо човечество* - Дурмудук показа с изражение, че се забавлява с приказките са *Старо човечество*, в което изобщо не вярва. - Едно от използваните тогава имена било Пирин. Но когато всичко свърши и полеем мисията в кръчмата или игралната зала, ще разказвам приказки. Пътищата на Змейовите щерки са особено удобни за нас, защото по тях ще можем да продължим с конете. Също заради конете си и онези двамата ще решат да се движат по тях, но те нямат карта и ще се лутат.

- Добра клопка - съгласи се Бесния. - Каза, че е възможно да са обсебени от бесове. Мислиш ли го наистина?

- Не го изключвам.

- Защо?

- Човек е особено жестоко същество. Най-жестокото. Но познавам жестокостта, може би няма човек, който да я познава по-добре от мен. Тяхната е различна от човешката.

- А моята? - попита Бесния, след което Дурмудук го измери с поглед, без да отговори. - Може ли и аз да съм обсебен? - попита с равен тон Бесния.

- Не мисля - отвърна му Дурмудук. - Бесовете са зли души, останали без покрив. Търсят приюта на тяло. За това го и обсебват. Но все пак са души. В твоето тяло няма такава душа.

Бесния леко се сепна.

- За това те и ценя! - сложи ръка на рамото му Дурмудук.

14.

Четирите интонации са първото и основното условие човек да използва свойствата на мембраните, но има още много неща, които трябва да може, за да използва тези

свойства добре, така добре, както малцина могат да ги използват. *Четирите интонации* са само основните. *Интонациите* са далеч повече, макар и много да изчезнаха със смъртта на магьосниците, които ги владееха, защото имаше такива, които използваха по тринадесет, и един, който си служеше с двадесет и четири интонации.

Но има и друго, освен интонациите. *Изкуството да слушаш* мембраните - в това по-висока вродена дарба имаха *незначимите*, но тях нямаше кой да ги научи как да я развият. *Изкуството да слушаш* помага да чуваш в приказките на мембраните (много често празни, звучащи безсмислено) гласове, които другите около теб не чуват. Също да различаваш истинското послание от смесването на гласовете и компилацията, която се е получила при пренасяне на думите на дълги разстояния, да отделяш важна от маловажна информация, а до голяма степен - истинската от измислената. За това са и *тълкувателите* и *анализаторите* в правителствените служби, но те се справяха не особено добре.

Защото *изкуството да слушаш* също претърпя срив и беше в криза след масовите екзекуции.

Освен *изкуството на интонациите* и *изкуството на слушането*, за пълноценното използване на гласовите възможности на *мембраните* помагаха и многобройните технически познания и умения.

Различните видове и сортове мембрани имат различни свойства. Най-много са тези, които предават всеки звук, достигнал до листата им, но има видове и сортове, които предпочитат едни думи пред други, едни гласове пред други. Ако познаваш добре предпочитанията на тези видове и сортове мембрани и знаеш в кой регион, село, че дори имение преобладават, можеш да отправиш конкретно

послания към хората, живеещи там. То ще бъде носено през огромните разстояния от всички видове мембрани, но между още толкова звуци и гласове, че ще бъде напълно заглушено, докато не стигне до отправения адрес, където заглушаващите го шумове ще бъдат изчистени от предпочитанията на мембраните, растящи само на това място.

По този начин лесно се създаваха скрити съюзи между хора, които дори не се бяха доближавали един от друг. Най-вече между *значими*, които създаваха плановете и *незначими,* които ги изпълняваха.

Тази техника широко използваха добри войници, добри конспиратори и най-добрите сред държавниците. В Монархията при огромните територии, пълни с *незначими* и несравнимата с нищо власт на магьосниците, за невежите маси, които чуваха човешки гласове само от градината и от саксиите им, тази несложна за обяснение техника минаваше за магия и Глас Висши, на който суеверните хорица се подчиняваха с пълно смирение.

Времената се промениха, но още имаше хора, които живееха с усещането, че чрез градините им с тях говорят Божества. Много от тях не бяха виждали на живо говорещ човек.

Имаше и една техника, която само двама използваха.

Единият беше нейният създател - Ботаника, бивш кралски инспектор по семената и насажденията.

Другият беше Дурмудук.

Ботаника беше селектирал два стръка от изключително устойчива на всякакви условия мембрана. Нямаше нужда дори от пръст и вода. Приличаше на листа от хербарий и все пак беше жива, а двамата с Дурмудук държаха по един стрък в металните си табакери, които за друго не им служеха. Не ги отваряха, допираха ги до ушите или ги доб-

лижаваха до устните си, за да им прошепнат и така разговаряха. Това бяха двете единствени на света *говорещи табакери*.

От седем години табакерите мълчаха и Дурмудук отдавна беше приел, че или мембраните все пак са изсъхнали, или приятелят му е мъртъв.

Преди началото на акцията Ботаника му заговори. През тези години, в които като кралски приближен е бил издирван, се е крил и по думите му, *правил още нещо* в Планините на печалта.

Всъщност негова беше идеята за плана да примамят престъпниците в Планините на печалта.

Сред хората от цивилизования свят няма друг, който по-добре от мен да познава тези места - рече Ботаника в типичния си леко самоуверен маниер. Винаги така си говореше, за това и в двора малко му се доверяваха, но самооценката му, колкото и раздута да изглеждаше, беше правилна. - *И изобщо, имаме да си кажем двама с теб още много неща.*

Бях те отписал! - рече Дурмудук.

Сериозно ли? - засмя се хлапашки ученият. - *Няма да оставя сам последния си жив приятел. В следващите дни няма да се чуем, сега съм излязъл за кратко от Планините на печалта, но като вляза обратно, няма да има мембрани, които да пренесат сигнала. Ще ти оставя обаче достатъчно знаци да ме откриеш. Знаеш как разсъждавам, обмисли капана за злодеите такъв, какъвто аз ще съм го обмислил. Ще те чакам на мястото на срещата. Ще го откриеш. За сега сбогом.*

15.

Капанът беше съвършено намислен, но Природата си направи зловеща шега. Рязкото влошаване на времето изненада всички и хвърли в паника дори местните, които живееха вече поколения по тези места.

Виелицата напомняше огромна екзалтирана танцьорка, носеща се непредвидимо в която ѝ хрумне посока. Заслепяваше със ситни снежинки, затрупваше със сняг. Гасеше огнища и отнасяше колиби. Изчезваше и се явяваше другаде.

Обгърна за кратко отряда, колкото да го лиши от ориентири, после се понесе - надолу и пак нагоре.

Изтръгна няколко дървета. Разпиля отровни изпарения от Храсталаците на забравата и задуши две овчарски семейства, живеещи в полите на Планината. Втурна се нагоре и хвърли в ужас четири села, в които живееха тъй наречените Призрачни.

Единствените, на които помогна виелицата, бяха Палача и Берача - двамата бегълци. Завари ги по змийските пътища и те нямаше какво друго да сторят, освен да изоставят конете си и да търсят убежище сред горите.

Движеха се заслепени от снега, оглушели от грохота. Лишени от други сетива, освен от зверския си инстинкт. Няколко часа се бориха със стихията и преминаха на три пъти близо край пропасти, но времето неочаквано се изясни, както се бе и влошило, а до носовете им достигна радващата душите им миризма на огнище и печено.

Без дума да разменят, само с погледи и извратени усмивки, си рекоха:

Тук ще има пиршество!

Водени от дима, бързо стигнаха до селцето с пет колибки, свито между две титанични скали. Спуснаха се по

баира и преди приличащите по-скоро на животни, отколкото на хора, двукраки да са ги видели, чуха гласа им:

- По очи, роби!

Не че ги разбраха, но достатъчно им беше, че ги чуха. Опитаха се да бягат, докато двамата разбойници се смееха. В паниката няколко от съществата сбъркаха посоките, тичаха насреща им. Единият разбойник завъртя топуза, който беше в ръцете му, другият - секирата си на палач. Удариха две нещастници и един нещастник, колкото да ги повалят и оставиха другите да бягат накъдето им видят очите.

Издърпаха телата до огнището и се отдадоха на траещи близо час извратени удоволствия, след което напълниха стомаси с вечерята, която си бяха приготвили жертвите им.

16.

Отрядът начело с Дурмудук завари селцето празно. Личеше, че жителите му скоро го бяха напуснали. Пепелта в някои огнища още тлееше, миришеше и остро на нечистоплътни тела.

- Нападнали са ги! - промърмори Правата лопата.

- Не, сплашени са - поправи го Демоничния.

- Защо си мислиш така? - попита Добродушко.

- В другите ни бяха оставили знаци - отвърна Демоничния.

То й имаше предвид окачените по клоните части от човешки тела.

- Знаци? За нас? - изрази съмнение Скалната змия.

- Така си мисля - рече Демоничния.

- А аз, че си прав - мрачно промърмори Ботаника. -

Играе им се и ни предизвикват.

- А тези? Къде са? - недоумяваше Добродушко.

- Някой оцелял от нападнатите селища е стигнал дотук и им е разказал за говорещите демони...

- *Звеpещите се* - поправи го Ботаника.

- Добре, нека са *звеpещите се* - продължи Демоничния, - и са духнали без посока, за да се спасяват. Въпросът е, къде? Ако бях на тяхно място, щях да изтичам в други села, за да събера повече хора и да дам отпор.

- Няма да съберат толкова кураж! - смръщи се Ботаника. - Страхът им от *звеpещите* се е суеверен. Бягат панически.

- Убеден ли си? - попита го Дурмудук.

- Почти - отвърна мрачно Ботаника.

- Сега поне знаем, че са без коне. Въпросът е докога това, че опазихме своите, ще е преимущество. Не е ли време да се разделим на групи? Да оставим тук няколко с конете, а ние да продължим пешком нагоре? Кажи, ти по-добре познаваш местността - въпросите си Дурмудук отправи към Ботаника, който смръщи чело, помисли минута, което при неговите способности да взема бързи решения наистина беше дълъг размисъл.

- Не, не още, Господарю! Сещам се за маршрут, по който можем да преминем още нагоре с конете. Посоката, в която се движат не им отваря много възможности. От това накъде ще тръгнат зависи само колко ще се лутат, но всичките проходими от човек пътеки ще ги изведат на едно и също място. Ето тук! - разтвори картата и чукна с пръст. - Но когато стигнат, ние вече ще ги очакваме.

- Имаме ли време да спрем да пренощуваме?

- Нямаме друг избор. След минути ще е вече тъмно като в бездна. И на тях ще им се наложи да поспрат и да

отпочинат. Ние поне сме в оставеното село - засмя се Ботаника. - Кой знае те къде ще прекарат нощта. На открито в Прокълнатите планини не е особено уютно и дори да оцелеят до утре, няма да са толкова добре отпочинали, колкото ние.

17.

Звероветe заблъскаха по вратата. Уплашената жена я притискаше отвътре. Детето в леглото се мяташе. Блъскаше глава и дереше с нокти стените от кирпич и скали.

- Съпротивявай се, съпротивявай се, робиньо! Това ме възбужда... - крещеше Палача, а от устата му хвърчаха слюнки.

Можеха да разбият за секунди вратата с топуза и секирата, но щеше да е твърде бързо и нямаше да има тръпка. Предпочитаха да изтощят до смърт жената, да я оставят да се бори докрай за живота си. И най-вече за живота на детето си. Да прояви цялата си сила, а докато се изтощава до смърт, да има моменти, в които си мисли, че *ù* се е разминало. Че е победила! Че кошмарът свършва и животът започва отново. Да не *ù* се вярва в началото. Толкова хубаво да *ù* изглежда, че чак да не може да го приеме за истина. Плахо да я приема. Лекичко да се стряска и да потрепва. Да очаква страшното пак да започне.

Отмала да обземa коленете *ù*. Да обръща крадливо глава към детето. Да срещат погледи. Да виждат размазани лицата си през просълзените си очи... Да гори да го прегърне, но още да не смее да се отдръпне от вратата.

Двамата от другата страна се подсмихваха. Разбираха се с погледи.

- Още малко! Нека се успокои! - прошепна единият.

- За пръв и последен път сега изпитва наслада от това, че е жива! - шепнешком му отвърна другият.

- Време е!

- Сега!

Ударихa вратата едновременно с брадвата и топуза и нахлуха.

18.

Войниците вече спяха. Едни хъркаха, други бълнуваха.

Последните будни бяха Дурмудук и Ботаника.

- Мъчат ги кошмари - рече Ботаника.

- Винаги говорят насън - отвърна му Дурмудук.

- Не съм забелязал.

- Колко си бил в армията?

- Не беше малко.

- Не и достатъчно. Казвам ти, винаги говорят. Но можем ли да ги чуем в онази какофония долу!

- Вярно, бързо свикнахте да спите на тишина. Аз страдах от безсъние месеци. Приемах за естествено да чувам по цяла нощ... *скъпа, разтвори крачка... ай, още една чаша... някой да не ни чуе... този е идиот, и ти си идиот, и всички сме идиоти... наздраве, дружина... приближава се, приближава се, зад онзи ъгъл е... понякога сънувам девици, понякога стръвници... сигурен ли си, че е само на пет мили... пак тези хемороиди, пак тези хемороиди... човек е началото и края... всички сте нищожества... убихме краля, за да не ни мъчи един, а хиляда... полутяло-полуистина... истина с коси в съновидение... бирички - две... онзи боклук съседа...* Спираш да различаваш думите, звучат ти като грохот на водопад и ти се струва, че дочуваш забранената музика. Току те стресне писък, току те унесе шепот на нечия чужда

любовница. Мислех си, че няма да мога никога да заспя на тишина, ще изляза от Прокълнатите планини, за да ме обесят и най-после да се наспя. Но свикнах и да ти кажа, сега бих се побоял да напусна Прокълнатите планини точно заради тишината нощем.

Дурмудук приглушено се засмя.

- Какво те мъчи? - попита стария си приятел.

- Какво имаш предвид? - озадачи се Ботаника.

- Подобни лирически отклонения никога не са ти били чужди, но сега изобщо не ти е до тях.

- Просто съм удивен колко бързо свикнахте.

- Съмнява ме. И най-сетне кажи защо толкова държеше да се срещнем.

- И дотук понякога достига някоя вест отвън. Разбрах за тези двамата, и то достатъчно, че да ми се иска да ги убия със собствените си ръце.

- И защо? Защото са изверги или защото са опасни?

Ботаника не успя да отговори. Въпросът на Дурмудук го изненада.

- Винаги си обичал само науката си. И освен към нея, си изпитвал нужда само към авантюрите си - рече Дурмудук. - Не е необходимо да ми казваш защо искаше да участваш в залавянето на тези двамата.

Ботаника сви устни и промърмори:

- Може би си прав.

- Добави и откровен. Какъвто не съм бил към никой друг. Хайде, отвърни ми със същото, а? Има и друго освен боклуците, заради което искаше среща с мен.

- Казах ти, че има.

- И от тогава нищо повече.

- Да. Много изненади имаше и не ни оставиха възможност да поговорим. Не съм случайно в Прокълнатите

планини.

- Досетих се. С твоя ум можеше да се скриеш на още много места. И да си по-близко до твоите любимки - мембраните.

- Много точно. Исках да открия причината за изсъхването им тук. И няколко години се занимавах с това изследване.

- Все същият! - усмихна се Дурмудук. - Наука и авантюри! И откри ли?

- О, да. Един малък акар. Вече е изчезнал и добре че пчелите обичат да балсамират враговете си и че този акар е вредител не само на мембраните, а и на пчелите, така открих достатъчно екземпляри, балсамирани в пчелния клей, иначе не бих разбрал.

- Хайде накратко, спести ми научните подробности.

- Накратко: мембраните вече нямат врагове. Лакомниците са унищожили всичко, с което са могли да се наситят и от което са си набавяли вещества, необходими за добрата им жизненост. След разточителната гощавка - глад. Не си мисли, че подобна неразумност е типична само за хората, има я и сред по-низшите създания в природата. Бройката им е спаднала под необходимия за поддържане на рода минимум и са изчезнали.

- От което следва, че Прокълнатите планини отново могат да бъдат засадени с мембрани и да имат гласово покритие! - развълнувано повиши тон Дурмудук, а Ботаника широко му се усмихна:

- Още по-добре е. Дръж се да не паднеш! Мембрани има. Обградени сме от тях. Растат на всяка крачка, дори с по-голяма гъстота от повечето други места. Маскирали са се като други растения. Имитирали са всевъзможни форми на живот, за да се опазят от вредителите!

- Невероятно!

- Да - засмя се късо Ботаника. - И моята първа реакция беше такава. И наистина е невероятно. Толкова невероятно е, че стотици пъти трябваше да се потвърди резултатът от опитите ми, че да повярвам. Не беше лесно. Между сто шипки една може да се окаже мембрана, между сто боровинки - една, по нищо не се различават, дори плодовете им имат еднакъв вкус. Трябва да се направи необходимият анализ, за да се констатира разликата, а той също не е лесен при тези условия, но можеш да си направиш сметката колко хазартно съм откривал онова, което ми е трябвало. Но се уверих, че са имитирали всяко растящо из Печалните планини растение. Дори Змейови дървета и Храсталаци на забравата.

- Невероятно! - повтори Дурмудук.

- При това имай предвид, че като Змейово дърво наистина се превръщат в един голям възел от змии, а като Храсталаци на забравата отделят отровни изпарения. И въпреки това - остават си мембрани, които могат да се *научат* да говорят.

- Да се научат?

Лицето на Ботаника сияеше от блаженство.

- Да, да се научат - спря се да си вземе дъх и въодушевено продължи: - Това е най-съществената част от научната ми теория: някой някога е научил всичките ни познати видове мембрани да пренасят гласове.

- Теория? Ще може ли да се докаже?

- Едва ли, но за сега и по-полезно за Държавата е практичното приложение, изхождащо от изследванията ми. Ако се засадят достатъчно говорещи мембрани или се основат селища със *значими* хора, Печалните планини ще се превърнат в част от цивилизацията.

- А аз какво общо имам с всичко това?

- Имал си един приятел в живота си - мен. Имам един приятел в своя живот - теб. А си единствената ми връзка с цивилизацията. И освен това и след промените остана висш офицер. Трябва да направим това, което можем.

- Но сега е република, ти я ненавиждаш. Защо толкова желаеш да *ù* върнеш Печалните планини?

Ботаника се свъси и с поглед встрани, сякаш не на Дурмудук, а на себе си говореше, изрече:

- *Мембраните* са баланса между човек и природата. Дивите зверове се боят от човешката реч, а когато тя се чува навсякъде, се научават на предпазливост. Иначе се стига до това, което се наблюдава тук. Диви зверове нападат често *незначими*, а *незначимите* от своя страна поголовно избиват дивите зверове. - Млъкна рязко и добави: - Животът в Печалните планини изчезваше, но все пак победи. Природата се отърсва от болестта. Аз съм само етап от оздравяването *ù*.

- *Незначими мембрани!* - промърмори Дурмудук и потрети възклицанието си: - Невероятно!

19.

Стотици се събраха. Никой не можеше да брои до толкова. За всеки от тях те бяха безброй. Това ги изпълваше с кураж, който не можеше да се сравни дори с онзи, който им даде гневът.

Седемнадесет бяха дървари. Четиринадесет от тях - обикновени, трима - на Змейови дървета. Поне петдесет бяха ловци, включително и такива, които бяха убивали рисове и вълци с голи ръце. Останалите - също мъже на тежкия труд, оцелели и закалени в най-сурови условия.

Повечето не биха се доближили един до друг преди дни. Бяха от различни селища, но вече не помнеха ни за взаимната си боязън, ни за взаимните си вражди. В ръцете си държаха брадви и вили, тояги, лопати. Някои от ловците - лъкове, някои - мечове. Майстори - въжари държаха клупове, от онези, които използваха като ласа за улов на елени. След сутринта, в която откриха остатъците от телата на майката и детето *ù* и най-боязливите и миролюбивите от тях бяха готови да се бият до смърт със *Зверещите се демони.*

Отдолу, някъде под завивката на падналата мъгла, се чуваха прокълнатите гласове.

Един от тях вдигна ръка и ги поведе.

20.

Природата е най-двуличният ми съюзник! - помисли си мрачно Дурмудук, от години не беше си повтарял тази своя любима фраза. - *Когато съм предвидил всичките ù капризи, намира начин да ме изненада! Вкарвала ме е в такива капани, че тя е решавала изхода на битките. И най-странното - точно когато си мислех, че този път ми е видяла сметката, се оказва, че е спасила и мен, и войската ми от слабости в стратегия, която ми е изглеждала безупречна. Сега пък мъгла! След ледените вихри - мъгла.*

- Момчета! Намокрете шаловете, вържете ги възможно най-здраво, в мъглите тук винаги има изпарения от Хрусталаците на забравата. Внимавайте с дишането, но колкото и да се стараете, все пак всички ще бъдем след малко надрусани, за това още по-внимателно с мисленето. Тренирали сме се достатъчно в кръчмите за адекватност в пияно състояние. Ще се наложи да използваме наученото.

Територията е малка, ще минем бързо над нея. Би се справило и дете, ако е достатъчно умно и разумно. Ще вървя най-отпред, а вие най-добре отпуснете юздите на конете. Те ще следват моя по-сигурно, отколкото вие мен, понеже на тях отровата ще е подействала по-малко. Да тръгваме.

И потегли с коня си по баира.

- Тези дървета защо се движат? - обади се Сърдитко.

- Глупакът вече е друсан - присмя му се Правата лопата.

- Не говорете! - заповедта на Дурмудук в трезво състояние би ги стреснала, но сега някой се изсмя.

- Направи го пак и ще ти отрежа опашката! - извика на Присмехулника Скалната змия.

- Тези дървета наистина се движат! - повтори Сърдитко.

- Движи ти се! - изръмжа му Демоничния.

- Движат се.

- Виждам, че се движат. Давай! - по-кротко го подкани Демоничния.

- И според мен се движат - обади се Малкия дракон.

- Защото не са дървета - със спокоен, но не вещаещ нищо добро, тон рече Ботаника.

Тук вече мъглата се разсейваше и ясно видяха, че са обградени от хора.

Повечето бяха ниски и набити. С толкова окосмени лица, че приличаха по-скоро на животни. С ниски чела и издадени навън деформирани зъби. С яки рамене и къси вратове.

На войниците им се стори, че чуват ръмжене, но *незначимите* не могат да ръмжат. Беше шумен дъх, излизащ от дробовете им, а разкривените им от злоба лица предаваха смислова завършеност на звука и създаваха чувството, че е ръмжене.

Стискаха коси и огромни брадви с метални дръжки, дълги мечове и копия с масивни метални остриета (явно служещи за лов на хищници), вили с по три и четири зъба, кирки и лопати, блестяха в много ръце и касапски ножове, а по лекотата на движенията можеше да се съди, че си служат добре с тях. Напомняха глутница вълци. Усещаше се животинският им страх, но беше достигнал до онази степен, в която не ги потискаше, а напротив - правеше ги по-свирепи. Някои от лицата приличаха по-скоро на диви прасета, отколкото на човешки. Не можеха да задържат пяната, която се стичаше по брадите им. Други напомняха на полукучета - полумечки. Между тях имаше и русокоси красавци, чийто израз беше най-зъл и опитното око на войниците не можеше да се излъже - бяха по-опасните.

Ние сме с вас! Тук сме само да ви помогнем! - опита се да им обясни Ботаника с пръсти, на техния език. Безрезултатно.

- И те са замаяни, едва ли виждат какво им говориш. Сигурно си им раздвоен или разтроен. - рече му Дурмудук.

- Съмнява ме да е така, по-скоро са твърде озлобени. И ги разбирам.

- С вас сме! - извика Дурмудук. - Отстъпете! Ние сме ваши приятели!

- Не знаят езика - промърмори Ботаника.

- Всичко е в интонацията! Ще разберат нея, ако не думите.

Един младеж с разголени гърди излезе напред. Имаше мускули на Скален вълк. Яки и подвижни, жилести като камшици. Държеше брадва, от онези по-тежките, с които си служат секачите на Змейови дървета. Подмяташе я като пръчка, макар че едва ли тежеше по-малко от тридесет килограма.

- Ти ли си водачът? - с тон на лидер към лидер се обърна към него Дурмудук, слезе от коня и тръгна към подобието на Скален вълк. Спокойствието, с което го направи, въздейства на младежа и за миг го разколеба, но в следващия миг природата отново се прояви като най-двуликия съюзник на Дурмудук.

Рязко духна вятър. За миг всички бяха заслепени от снежинки. После мъглата стана толкова гъста, че напълно ги лиши от видимост. След миг се разсея и всичко се изясни, но битката вече започваше. Тълпата бе обградила войниците.

Младият *ù* лидер се опита да стовари брадва върху главата на Бесния. Бесния блокира удара, но мечът му се счупи.

Ярост и възбуда блестяха в очите на младежа. Бесния изглеждаше спокоен, лицето му изразяваше само лека почуда. Смигна и се усмихна.

Младежът замахна все едно сече дърво.

Бесния се сви и докато брадвата със свирещ звук преминаваше над него, извади нож от ботуша си. Скочи и преряза гърлото на противника си.

Улови брадвата при падането *ù,* завъртя се рязко и отсече главата на връхлитащия го в гръб, въоръжен с тризъба вила мъж.

Отрова и ярост

21.

По същото време започна блъскането по вратата в дома на Сърцатия.

Остро непознато желание раздра отвътре гърдите на Кривогледата. Искаше нещо, не знаеше какво е то. Искаше да писка, да крещи за помощ. А писъците ѝ пробляскваха като остриета в очите.

Блъсна се във вратата. Прехапа устни. Стисна ги до кръв.

Рибчо се мяташе с такава сила, че цялото легло подскачаше и всеки момент щеше да се пръсне на трески.

Вън се *звериха*. Двама бяха и се *звериха*. Видя ги през пролуките във вратата. Огромни мъже. Приличаха на човеци, но не, не можеха да бъдат човеци.

- Отваряй, хубавице!
- Къде е мъжлето ти?
- Ние не ти мислим лошото.
- Идваме да те направим щастлива.
- От небесата сме, ние сме Господари.

Де да знаеха, че за хората тук „небесата" отговаряха на ада. Но тя и без друго не ги разбираше. Достатъчен ѝ беше гласът, за да разбере. Не точно какво, а че говорят за нещо, което не се понася, което е толкова ужасно, че не би могло да бъде дори смърт.

Скова се цялата, не можеше да диша. Притискаше с ръце вратата, с всички сили. Бе пуснала и двете греди, които служеха за райбер. Тук нямаше нападения, но понякога виелицата беше толкова силна, че се налагаше да се затварят здраво вратите. Но това не беше виелица, а двама

свирепи *зверещи* се.

С какво, с какво сме по-малко от вас? Господари сте, но и ние сме човеци.

Сърцето ѝ подскачаше. Не можеше да си вземе дъх. Ноктите ѝ бяха впити в дървената врата, а ѝ се искаше да раздере лицето си.

Оставете поне Рибчо! Достатъчно го уплашихте! Моля ви, оставете го!

- Отваряй, планинска самко.

Блъснаха вратата с нещо тежко и цялата къща едва не се разпадна.

Нещо като *зверене* се чу откъм Рибчо. Детето се давеше в пяната, която нахлуваше в гърдите му.

- Ти си човешка жена, паднала по-ниско от животно! Господарят на природата, превърнал се в неин роб! Жалко създание си, което ражда жалки създания!

- Млъкни! - закикоти се другият, - не те разбира.

- Ти носиш края на човечеството! Родът ни загива и се превръща в свински стада. Ти носиш проклятието на низостта! Утробата ти е манифактура за производство на заразата, която един ден ще погълне света, за да го превърне в джунгла...

- Стига и ти, стига... - смееше се другият.

- Вярно е! Те са подобия на хора, същества, съчетаващи най-низкото и най-скотското у човек, докато стане така, че в потомците на човеци не остане нищо човешко.

Блъсна яростно вратата. Краката на Кривогледата тъй отмаляха, че падна на колене.

- Ще я изнасилиш ли? - попита доминиращият в двойката.

- Жива или мъртва! Дано не ми направи онзи номер като онази... - отвърна Палача, а партньорът му го разбра.

Момичето като осъзна, че няма спасение, му се отдаде, ако можеше да се нарече отдаване безсъзнателното състояние, в което изпадна. Разтвори крака и се остави да вършат с нея каквото пожелаят. Това така изненада Палача, че възбудата му изчезна и той побесня, стовари брадвата си върху нея. Разчлени я, преди да са извършили останалите ритуали. Изобщо, развали се цялото удоволствие.

- Защо не опиташ и ти? - попита Палача.

- Гнусно ми иде.

- Не е толкова неприятно.

- Не ме разбираш! Ти си Палача, а аз Берача. Подълбоко е моето проникване.

Кривогледата призоваваше силата на очите си. Всички винаги са вярвали в нея, тя сама си мислеше, че щом се говори, че в очите ѝ има магия, значи има, и макар че никога не се беше проявявала, все някога щеше да се прояви.

И пред мъже, и пред жени този поглед я правеше господарката. Заради невероятно красивата си фигура и без друго я мислеха за потомка на нимфите. Някога сатирите и нимфите са идвали тук и са се кръстосвали с местните. Вярваше се, че някой ден ще се роди хубавица с вълшебни заложби, която ще е по-хубава и от най-хубавите жени, за да направи живота на най-страдащите по-красив.

Но дори нимфите нямат кривогледи очи. Кривогледите очи не просто виждат, те пронизват. Силата им строго повелява и е израз на божественост, а в съчетание с подобна красота могат да бъдат само очите на Майката Природа, която се е вселила в човек, за да живее сред тези, които обича.

С годините все повече разбираше, че е съвсем обикновена жена. При това роди само едно дете. Все още само едно. Какво ли не бе опитвала с очите си. Да направи

храната по-вкусна, да подпали огън или да пренесе менџите с вода, без да ги докосне. Нищо не се получаваше. Достатъчно ѝ беше, че този поглед правеше мъжа ѝ щастлив и понякога си мислеше, че този поглед му дава силите, с които поваля Змейовите дървета.

Всъщност в това не грешеше. Поне отчасти. Въодушевен от любовта на красива жена, един мъж е способен на какво ли не.

Сега призоваваше силата в очите си. Да направи вратата желязна. Не! Гранитна, огромна като на драконски замък.

Господарите пак заблъскаха.

- Отвори. И без друго ще влезем. Ще ти се представя. Аз съм Берача. И макар да не си способна сега да ме разбереш, дойдох да ти дам онова, което заслужаваш. Реалност. Реалност в този свят. Знаеш ли какво си ти? Нищо! Няма те! Чувстваш страдания и само страдания. Имаш задължения, но нямаш никакви права. Защото си нищо! А човек не се ражда да е нищо! Там долу, в долините, са много. Толкова много, че не можеш дори да си представиш колко са. Не подозират за теб, за тях те няма. Нищо си, за което не могат и да се замислят. Те са глупави, опиянени от светлината на своя живот, от гласовете, с които споделят детински радости и дребни проблеми. Големи удари за тях са леките пощипвания на съдбата. И си мислят, че познават цялата истина, свикнали са да живеят и всеки следващ ден им е навик. Ти си сянка за тях, като онези, които живеят в най-стаените кътчета, в дълбините на съзнанието им. Там, където са по-страшните демони дори и от тези, които живеят в ада. Там са онези неща, които и в кошмари не им се присънват. Защото смятат за невъзможни - в света, който харесват.

Там си, защото нямаш глас. Защото няма кой да те

чуе. Нямаш право да имаш дори трагедия. Трагедията е реална само когато някой научи за нея, а кой ще научи за твоята? Ти си нищо. Те ще се смеят и ще танцуват. Ще говорят глупости и симпатични безсмислици. Ще се смятат за мъдри и патили. Ще казват своята истина и тя ще остава за поколенията, а ти няма да имаш място в нея. Защото нямаш глас, защото нямаш глас, защото нямаш... И си нищо. Аз ще изтръгна човешкото от теб! Защото съм Берача на гласове! Защото съм Берача на души...

Не го разбираше, а гласът му я унасяше. Бъркаше сякаш в гърдите ѝ и опипваше с хладни ръце душата ѝ. Галеше я както касапин зайче, за да го утеши, преди да е забил в него ножа.

- Съчувствам ти! И болката, която ще изпиташ, ще премине през мен!

Даде жест на Палача. Двамата стовариха тежките си оръжия и нахлуха.

22.

Сърцатия беше наблизо. Още щом минаха покрай него и чу *звеpенето* им, хладно чувство изпълни гърдите му. Чу някакъв писък, беше в него. Премина през гръбначния му стълб и се разпиля като ледено коренище из дробовете и главата му.

Господари или не, няма да ви дам Кривогледата и Рибчо!

Втурна се през глава след тях. Стиснал брадвата, готов на всичко. Помисли си да им препречи пътя и мина от задната страна на парцела, който беше обградил с клони като свой двор. И тогава кракът му попадна във вълчия капан, заложен от него в случай, че псето на Глинената маска влезе в двора му.

Чу щракането на металните челюсти, после болката го прониза. Притъмня му, а когато дойде на себе си, лежеше по гръб. Беззащитен. Не държеше брадвата. Болката беше толкова силна, че не само беше сковала крака, а стигаше чак до червата му и ги дъвчеше.

Виелицата покриваше със сняг лицето му, унасяше го. Силите напълно го бяха напуснали и вече му се струваше, че е сън... И ладия (не беше виждал ладия), която се носи по спокойно езеро. Тогава до слуха му достигна блъскането по вратата и *зверенето.* Струваше му се, че дочува още нещо.

Вик за помощ! *Какво е вик за помощ!*

А гласът беше на Кривогледата! *Кривогледата нямаше глас!*

Но ако имаше, би звучал така.

Набра остатъците сили и се надигна до седнало положение. Протегна се и хвана челюстите на капана. Опита се да го разтвори. Не поддадоха. Пружината се беше скъсала и оплела. Изглежда, се бяха счупили и нитовете.

Тогава чу глухото ръмжене и обърна глава.

Вълкът на Глинената маска. Сините очи на проклетото същество му се присмиваха, а в челюстите си държеше брадвата му. Какво искаше пък точно сега...

Вълкът се приближи, отвори уста и брадвата падна до самите ръце на дърваря. Докато Сърцатия осъзнае какво се беше случило, вълкът вече го нямаше.

Зло създание! - грабна брадвата. - *Защо ми помага! И точно така!*

Прецени ъгъла.

Хванат ли се в капани, вълците отгризват крака си. Не би се поколебал да го стори, но нямаше да успее. Не и седнал в положение, в което можеше да стовари брадвата

само напречно по крака. Оставаше му...

Това повече ще боли!

Стисна устни. Да имаше какво да стисне между зъбите си, щеше да е по-добре. Така можеше да отгризе езика си.

Не бива да губя съзнание! Не бива да губя съзнание! Не бива...

Стовари брадвата върху капана. Чу звука. Знаеше, че трябва да има болка, но не можеше да си позволи лукса да я изпитва. Да ушите му достигаше *звеpенето* и блъскането на вратата в дома му.

Удари втори, трети път. Капана дъвчеше месото и костите му, но не се разпадна.

Удари четвърти, пети път.

Преминаваха светкавици през тялото му. Разкъсваха го. Изгуби представа и кой е, и къде се намира, и какво представлява.

Удари още няколко пъти и запълзя. Беше се освободил от капана...

Сега можеше да изгуби съзнание.

23.

Рибчо се мяташе в леглото и се давеше от ужас. Губеше съзнание и идваше отново на себе си. Кривогледата искаше да излезе от тялото си, да го грабне и да избягат.

Нахвърли се като котка на първия, който нахлу, беше Берача. Той я плесна с обратното на ръката си и я запрати в ъгъла на стаята. После я сграбчи, вдигна я и я блъсна в стената. С един замах разкъса кожената *ù* дреха и погледът му неочаквано се измени. Зяпна и спря да се звери.

- Богиня! - промълви възхитено.

Палача се хилеше зад него, а от ъгълчетата на скотски

похотливата му гримаса се стичаше пяна.

- Не си го и помисляй - рече, без да обръща глава към него, Берача.

- Но...

- Казах! Не! Тя е богинята. Чиста ще напусне душата тялото ѝ. Искам да чуя най-невинния глас, а той ще ме въздигне до небесата. Иди и се позабавлявай другаде.

Палача кимна мълчаливо и тръгна към съседната къща, в която живееше Глинената маска.

Берача прокара ръка по лицето на Кривогледата, притисната в стената и трепереща като лист.

- Знам, че се боиш и така трябва. Ще те заболи, но тази болка е целебна, а от теб ще излезе за пръв и последен път глас. Най-чистият глас, гласът на божествата, който и двама ни ще възвиси над този порочен свят.

От очите на жената се стичаха сълзи.

Берача я повали на земята и притисна с коляно гърдите ѝ. Бръкна в пазвата си и извади кесийката, която винаги беше там. Стисна с пръсти бузите на жертвата си така, че тя да отвори уста, и изсипа част от съдържанието. После натисна брадичката ѝ да затвори устните ѝ и започна да тъпче ноздрите ѝ.

Кривогледата продължаваше да се мята, но съпротивата ѝ отслабваше.

Сладост обземаше Берача и силите го напускаха.

Погледът му се премрежи и гъвкавата като змия Кривогледа едва не се изплъзна от ръцете му. Стисна я за врата. Наклони лицето си към нейното.

- Кротувай! Чуваш ли?

Семената, изсипани в нея, вече набъбваха.

Да, това бяха семена на мембрани, специален сорт. Малки мембрани, които растяха много бързо и пускаха

корени навсякъде.

Така Берача умъртвяваше жертвите си. Докато се бореха за живота си, вдъхваха семената и те проникваха дълбоко в дробовете им. Част от погълнатите вливаха коренчета в гърлата им. За период от петнадесет минути до половин час мембраните ставаха достатъчно големи, че да задушат жертвата. А в това време дишането беше все по-трудно, опитваха се да си вземат въздух, губеха съзнание, идваха на себе си, после пак припадаха. Понякога се чуваше звук - слаб, приглушен. Почти като човешки глас, идещ от мембраните.

Първият опит на тези безгласни същества да изрекат това, което ще ги превърне в човеци!

Следваха гърчовете. Мъчителните спазми. И последния дъх, който приличаше на стенание. Едва дочуто стенание. Мембраните, които ги бяха задушили, превръщаха в глас последното им дихание.

За Берача това беше гласът на отлитащата им душа. Разказът на един цял живот. Изповедта, нечута от никой друг, освен от него. Тази изповед със своята откровеност беше за него най-красивият звук.

Помнеше всички предсмъртни стонове. Колекционираше ги. Подреждаше ги прилежно на определени за тях стелажи в паметта си.

Тялото на Кривогледата го порази с красотата си. Виждал беше хубавици, но не очакваше да срещне самото съвършенство тук. И този дефект в очите ѝ, който би трябвало да я загрозява, стоеше като подпис на твореца на тази неземна хубост.

Това трябваше да е онази душа, която с отлитането си щеше да издаде звука, който да въздигне и неговата.

Притискаше я към пода. Шумен излизаше затрудненият

ѝ дъх, но това още не беше очаквания глас. Съпротивата ѝ намаляваше. Конвулсиите отслабваха. Губеше съзнание.

Берача я пусна. Изправи се и отиде до момчето да напъльни ноздрите му. Стана бързо. Изтощено от многобройните емоции през деня и умората, то изпадна в несвяст. Не заспало, а ни живо, ни мъртво. Опита се да го ухапе по ръката и пак изгуби сили.

Кривогледата направи опит да се изправи. Стисна с ръце крака на мъчителя си и се опита да се набере по него. Берача я ритна и тя падна по лице.

Тогава на прага застана Сърцатия. Подпираше се на рамката. От единия му крак бяха останали само парцали и нещо, което напомняше кървави корени.

24.

След първоначалното си стъписване Берача почувства приятна топлина да пърха в стомаха му. Обзе го неочаквана възбуда, която възвърна поизгубените му сили.

Още по-добре! Такава красива душа заслужава повече болка! Нека пред очите ѝ загинат любимите ѝ същества! Нека се борят, за да е по-силно вълнението и покрусата ѝ след това.

Опита се да обмисли добре положението. Дърварят изглеждаше як, но това, което висеше от лявото му коляно надолу, не приличаше на крак. Тежката брадва не беше най-подходящото оръжие за подобно състояние. Нямаше да може да запази равновесие и за крачка, а и брадвата, дори тази на секач на Змейови дървета, е по-слабо оръжие от топуза в ръцете на за физически подготвените да си служат с него.

В същото време от болка Сърцатия виждаше Берача

като Змейово дърво. Най-голямото Змейово дърво. По-голямо и от най-голямото, което Бащата на дърварите беше отсичал някога. При нормални обстоятелства не би си позволил и да го доближи, а само от разстояние да го боготвори. Но то се беше пробудило, пробило земята с коренищата и с тях обвило жена му и детето му. И те *викаха* от тях. *Викаха* с глас. *Викаха* като Господари от блажените равнини. Защото те бяха неговите блажени равнини.

Така е справедливо! - започна молитвата си. - *Ако те отсека аз, ще спася жена си и детето си! Ако ме разкъсаш, ти ще нахраниш змиите си.*

Берача не вярваше на очите си. Дърварят стъпваше на онази каша останала от крака му като че ли си е най-обикновен крак. И изглеждаше напълно спокоен.

Двамата вдигнаха тежките си оръжия и ги срещнаха високо над главите си.

Дори само от звъна от удара им къщата едва не се срина.

Отстъпиха крачка назад едновременно, после напред и кръстосаха брадвата и топуза от дясната страна на дърваря - лявата на Берача. Описаха полукръгове и оръжията се сблъскаха на педя от лявата страна на лицето на дърваря.

И двамата напрегнаха сили докрай, мускулите им се издуха, жилите над тях изскочиха. Лицата им вкамениха израженията си. Диханията им се смесиха, а духовете им се сбориха. Всеки, призовавайки силите си до последна резерва, се опитваше да използва физическото си надмощие, за да отхвърли оръжието на противника си и той да открие тялото си. И двамата не бяха срещали дори равностоен противник в живота си, камо ли по-силен, а физиката на всеки един от тях надвишаваше доста предела на обичайните

човешки възможности. Раменете и бицепсите им се бяха издули като мехове, над тях жилите напомняха змии, а вените бяха коренища. Пот изби по челата им. Оръжията им леко потрепваха в краищата си. Силите напускаха и двамата, а от това кой по-дълго щеше да опази своите, зависеше и краят на битката.

Берача броеше гласовете в колекцията си. Чуваше ги отново и отново.

Сърцатия до един момент редеше молитвата на дърварите, но тя отдавна беше свършила и той бавно осъзнаваше, че това срещу него не е Змейово дърво, а истинско зло.

Топузът настъпваше милиметър по милиметър, сякаш надделяваше, когато Берача реши да ускори края. Прецени, че има възможност да ритне с коляно противника си в гърдите. Изглеждаше му достатъчно близко, а и се чувстваше стабилен.

Не би трябвало да допусне подобна грешка. Наивно се оказа, но състоянието на крака на дърваря беше наистина лошо, и с ръцете си усещаше как силите на противника му го напускат.

Но най-вече му се стори, че дочува глас. Не божественият, но скоро и той щеше да прозвучи. И искаше да му се наслади. Затова направи рискованото движение. Вдигна крак да ритне Сърцатия и веднага загуби равновесие. Съвсем за малко, но достатъчно, за да намали рязко натиска върху топуза.

Брадвата надделя. Отметна топуза далеч от лицето на Сърцатия.

Берача едва задържа оръжието си и направи две напълно неадекватни стъпки.

Но Сърцатия вече завърташе брадвата сякаш сечеше

дърво и изби с нея топуза от ръцете му.

Така е справедливо! - помисли си Сърцатия, но преди да е вдигнал брадвата отново, нещо го удари в тила и той загуби съзнание.

Палача се върна точно навреме, за да се намеси в схватката.

Нямаше време да мисли, удари селянина с плоското на секирата си и по-скоро импулсивно, отколкото с някаква умисъл, не го уби веднага. Попита с поглед приятеля си дали да го довърши, а Берача му отговори гласно:

- Не, не! Ще е жалко за подобен мъж... Толкова силен, толкова самоотвержен и най-вече обичан и обичащ, да умре толкова безлично. Без усещания като старица в леглото си... - Берача се засмя глухо.

Обърна се и се приближи до Кривогледата. Стисна в шепата си косата ѝ.

- Погледни го! - приближи лицето ѝ към падналото тяло на съпруга ѝ.

От гърдите ѝ вече излизаше глас. Едва се чуваше и приличаше на чуруликане на птиче.

Птиче, заплетено в къпина! Красиво! - помисли си Берача.

Глас се чуваше и откъм задушаващото се дете. Напомняше скимтене на новородено котенце.

- И неговата болка ще има глас! Също ще бъде задушен от стаеното си стенание. Ще посея и в неговите дихателни пътеки човешки глас. Човешки глас, който ще го погуби, но ще го направи човек поне за мигове.

Берача се изхили безумно, отхапа с устни ухото ѝ и продължи унесено с притворени очи.

- Цветовете на болката ти... Тези, които отнемат дъха ти, за да превърнат жалкото ти тлеене в глас, ще уловят

гласовете и на неговата болка, и на болката на детето ти. Трите букета ще слеят гласовете си в един. Трите ви души ще излетят през твоето гърло. Съвършеният звук на съвършената обич...

Разтърси глава сякаш да се събуди и кресна на Палача:

- Хайде!

Натъпка ноздрите на Сърцатия. Освободи едната ръка на Рибчо, за да завърже каиша на шията на майка му.

Замъкна я, почти гола, навън, като животинка. Блъснаха вратата на къщурката им. Залостиха я. Запалиха гнилите греди от единия ѝ край, изсушените пръчки, събрани за огнището - от другия, и хвърлиха една главня върху покрива от змийска кожа.

25.

Песоглавеца тичаше из Храсталаците на забравата. Гърчеше се и кривеше лице, все едно крещеше. Виждаше разпокъсани картини, които го объркваха и го лишиха от последните искрици здрав разум.

Кладенец и отроче.

Пламъци и двама биещи се с тояги зверещи се човеци.

Виждаше летящи ледени кълба и въртящи се човеци, които кълбата бързо обгръщаха.

Пламъци, пламъци, пламъци.

Виждаше зверещи се като хора цветя. Непознато момче сред тях. Момче с кралска корона.

Песоглавеца си нямаше представа какво е кралска корона, но в този момент го осъзнаваше.

Виждаше пещери, лабиринти и разбойници.

Двор на щастливи блажени, пълен с магьосници.

Пламъци, пламъци, пламъци.

Трябваше да направи нещо. Знаеше, че трябва. Но не и какво.

Виждаше мъж, който беше вързал Кривогледата като козичка. И я водеше гола в снежната виелица, а краката ѝ се подгъваха.

Виждаше дим, гъст дим в колибата на Сърцатия и Рибчо. Сърцатия лежеше. Раздвижи се, изправи се със залитане. Развърза Рибчо...

Пламъци, пламъци, пламъци.

Виждаше, че се губи в тях, че няма смисъл.

И все пак трябваше да помогне. Втурна се към горящата колиба.

26.

От главата му изпълзяваха змии. Съскаха и искаха да живеят, а невидим дървар го удряше с брадва и изричаше с глас: *Така е справедливо, ако аз те отсека...*

Опомни се. Лежеше на пода в къщата си. Миришеше на огън, чуваше се пукане на съчки.

Още имаше чувството, че от главата му изтичат змии, но това беше просто кръв. Сви устни, набра остатъците сила. Изправи се, като се подпираше на стената.

Погледът му зашари в стелещата се мъгла. Потърси с очите си брадвата, но не я откри.

Всъщност с нея злодеите бяха залостили вратата.

Втурна се към леглото на Рибчо, като се стараеше да не вдишва дима. На няколко пъти си взе дъх и макар да дишаше тежко, димът не го задуши, даже не залютя в гърдите му.

Момчето също дишаше. Трудно и със свистене, но дишаше. Сърцатия го освободи от каишите и то се изправи.

Не изглеждаше толкова зле, като се има предвид какво се беше случило. Имаха невероятен късмет. Мембраните, които допреди пожара ги задушаваха, сега само филтрираха въздуха. Въглеродният окис ги беше убил и те не растяха, но докато съхнеха, го поемаха в себе си и до дробовете на момчето и баща му стигаше малко, но пречистен въздух.

Пламъците вече плъзгаха езици навътре...

Сърцатия блъсна вратата с рамо. Дъските леко поддадоха, но само колкото през тях да проникнат със свистене тънки пламъци, подобни на змийски езици, и да го шибнат през лицето...

Така е справедливо... - помисли си, засили се и отново се блъсна във вратата.

Огънят вече обхващаше къщата, когато...

27.

Огънят вече обхващаше къщата, когато дотича Песоглавеца. Махаше с ръце. Скачаше полудял. Направи три обиколки тичешком около горящата къща.

Спря се. Гледаше в пламъците, но не с очи, с друго...

...виждаше пламъци, много пламъци, много повече пламъци...

Виждаше мъчещите се да излязат навън Сърцатия и Рибчо.

Виждаше брадвата, залостила вратата.

Втурна се и дръпна брадвата. Вратата се отвори, една огнена греда падна и го удари по главата. Разполови го на две. Дрехите му горяха. Не чувстваше болка, само...*виждаше пламъци, виждаше пламъци, пламъци...*

Шептяха като есенни листа. Шептяха и макар никога да не беше знаел смисъла и на една думичка, изречена на

глас, сега ги разбираше. Повтаряха все едно и също:

Ти си силен, ти си с нас. С нас си силен, не без нас. Ти си силен, ти си с нас...

Притисна с длани ушите си и с мисълта си прогони гласовете, но тогава го заболя. Адски го заболя, защото дрехите му горяха. И пак допусна гласовете, защото те го пазеха от болката.

Ти си силен, ти си с нас. С нас си силен, не без нас. Ти си силен, ти си с нас...

28.

Сърцатия и Рибчо изскочиха от горящата колиба и видяха най-странната и страховита гледка, разкривала се някога пред очите им. По-странна и страховита дори от *звeрещите се* хора.

Песоглавеца не просто гореше, а тлееше като факла. Тлееше, но изглежда не изгаряше. За кратко остана неподвижен с разперени леко встрани ръце. Фигурата му изразяваше смесица между учудване и колебание като на човек, който има за вършене няколко работи и хем бърза, хем губи време в чудене от коя да започне.

Вдигна едната си ръка, сякаш да разтрие челото си. Завъртя се няколко пъти около оста си, а после препусна по чукарите нагоре. Към храсталаците на забравата.

Подпали няколко храста и те загоряха в сини пламъци. Пламнаха още...

Гледката беше обърквaща, но двамата нямаха време да размишляват над нея. Трябваше да намерят Кривогледата.

Сърцатия взе брадвата от земята. Металната ѝ дръжка беше още нажежена и изгори ръцете му, но мъжът не трепна. Само лекичко притвори очи и наум занарежда:

Така е справедливо!

Повече затруднения щеше да му създаде сдъвканият от капана крак. Направи няколко крачки и се спря. Струваха му невероятни усилия.

Не изглеждаше възможно в това положение да настигнат бегълците.

29.

Малко по-надолу в планината битката беше на кантар. Многолюдното сборище погълна като вълна значително по-малобройния отряд войници. Селяните бяха гневни. И желанието за мъст пробуди у тях дълго потискането кръвожадно чувство, което с времето се бе набирало ли, набирало, за да придобие чудовищна мощ.

Войниците бяха опитни и по-добре въоръжени. А и мъглата „се бие" винаги на страната на по-малочислените.

Селяните - свикнали да убиват животни.

Войниците - хора.

Селяните - свикнали да умират.

Войниците - да бъдат убивани.

Селяните - свикнали с условията в планината и с капризите ѝ и познаващи добре терена.

Войниците - да се бият навсякъде.

И двете страни вече бяха намалили числеността си наполовина, а нямаше и един без - по-тежка или по-лека. Повечето обилно кървяха, а войниците отново се сблъскваха с най-големия си кошмар в битка с *незначими*. Те не издаваха звуци, оставаха тихи, като ги раняваха и убиваха, все едно не им се случваше, но този път беше още по-тежко заради лошата видимост. Някои тежко ранени се изправяха и нанасяха изненадващ смъртоносен удар, преди да рухнат.

30.

Песоглавеца изкачи превала. Нахлу в Храсталаците на забравата и затича из тях. За тези, които не знаят, независимо от атмосферните условия Храсталаците на забравата са лесно запалими. Превърналият се в движещ факел Песоглавеца тичаше хаотично и възпламеняваше всичко около себе си. Черни облаци отровен дим заизвиваха снаги към небесата.

Заради гъстотата на Храсталаците на забравата навсякъде из Планината съществуваше реален риск от пожари. Във високите ѝ части естествена преграда срещу разрастването им бяха снеговете и ледовете.

И те щяха да попречат на пожара да достигне колосални размери, ако по едно стечение на обстоятелствата - толкова малко вероятно, че звучащо чак невъзможно, не се намеси Огнения бяс.

31.

Огнения бяс беше най-красивото създание в познатата на най-вещите магьосници вселена. Толкова красиво, че нямаше друго като него, с което да се скара или да се залюби, или просто да се оприличи.

Въпреки името си, нямаше по-мързелива и кротка душа от неговата. Можеше хиляда години да спи, без да се нуждае от храна или нещо друго.

Сънуваше красотата си и на сън ѝ се възхищаваше, а тя беше толкова голяма, че за очите на хората и животните бе невидима, разкриваше се с цялата си прелест само в най-висшите духовни категории. Веднъж в годината сънят му ставаше толкова чувствен и ярък, че една частица от

красотата му се отразяваше и в този свят. Това беше най-красивият изгрев в годината - не само в тези планини, а изобщо в цялата материална реалност.

Останалите изгреви само имитираха този. И някои го доближаваха по хубост, но нямаха вълшебството на красотата му.

Легнал, Огнения бяс заемаше една четвърт от територията на Печалните планини. Никой не можеше да определи къде е, понеже Огнения бяс се въртеше насън.

Правеше го толкова плавно и деликатно, че едно такова завъртане траеше години и тези му движения не само не притесняваха никого, а и никой не ги усещаше.

Понякога спеше, повит под тонове скали. Понякога - под тежки ледници, но понякога спеше само със сантиметри пръст върху себе си или дори отвит сред Храсталаците на забравата.

Въпреки летаргичния си нрав и невъзможност за полов контакт поради липсата на друго такова същество, Огнения бяс притежаваше огромна сексуална чувственост и мощ.

Имаше около три хиляди ерогенни точки и когато се събудеше, а то се случваше само в изключително сладка възбуда насън, те пламваха.

По-точно - пръкваха над земята огнени гъби. Най-ниските - сантиметър-два. Най-високите - четири-пет педи. Горяха три минути и тридесет и три секунди, после се свиваха. Не го правеха едновременно. Огнения бяс лежеше буден седмица на онази най-приятна граница между сън и реалност, която при нас, далеч по-низшите от него създания, обикновено трае няколко секунди. През цялото това време никнеха и се свиваха отново в земята огнените му гъби.

Никнеха в широколистни, иглолистни, смесени гори, никнеха в храсталаците, сред тревите и цветята, никнеха в

къщи, кокошарници, краварници, свинарници и сметища. Никнеха къде ли не, включително и на дъното на езерата, но там не можеха да подпалят нищо около себе си. Най-много да сварят някоя друга риба, ако бяха от онези гъби, чиято температура на горене е от по-високите. Или пък, ако е от най-силните, да разтопи камъните около себе си. Повечето от гъбите нямаха чак толкова големи възможности, но три хиляди, пръснати къде ли не - при цялата си невинност, превръщаха планината в ад.

Сега Огнения бяс спеше в очакване на сладко събуждане...

32.

- Краставо псе! Махай се, махай се, махай се! - Палача махаше със секирата си, все едно беше жезъл, с който се мъчеше да омагьоса надничащия измежду гъсталаците, виещ и лаещ, зъбещ се и чезнещ, явяващ се ту отзад, ту отпред, ту прелитащ със скок над тях най-неочаквано бял вълк, който веднъж вече го беше ухапал. И който помогна на онази руса уличница да се измъкне от ръцете му.

Сега вълкът стоеше неподвижен пред Палача и Берача в края на пътеката. Изглеждаше кротък и даже въртеше опашка, но като че ли им се усмихваше, а в тази усмивка имаше надменен, кръвожаден присмех. На по-висше към по-нисши създания.

Сините му очи обаче се смееха игриво, по детински, а това правеше съществото още по-ужасяващо.

- Откъде се взе това животно! - попита Берача.

- Там беше, при онази... в съседната къща...

Млъкна, не му се говореше повече. Беше истински кошмар.

Когато нахлу в онази миризлива дупка, очакваше всичко, но не и такава красавица. По-блестяща и от тази, която остави на Берача.

Жената стоеше пред огнището. Обърна се рязко, а уплахата в светлите ѝ очи я направи още по-красива. Както и несъзнателният жест, с който стегна крака и кръстоса ръце пред гърдите си.

Тръгна към нея като влачеше секирата си по земята, така че острието да дрънчи по камъните.

Русокосата вдигна лице. С изражението си го молеше. С поглед.

Ах, колко красноречиви могат да бъдат *незначимите*. Колко много казваше само с уплахата и объркаността, която душата ѝ беше изписала върху лицето ѝ.

Всички думи, които беше чувал, не можеха да изразят толкова много смисъл.

Хвана я за косите и я изправи. Лицето ѝ се сви от отвращение. Изглежда не хареса дъха му.

Каква взаимност - и той - нейния! За какво се мислеше тази мръсна селянка! Вонеше на вадите наоколо! Но точно в това имаше нещо възбуждащо...

Тогава го стресна онова... Чуваше се от нещо като килер встрани.

Наистина много го стресна, защото беше *човешки глас,* а тук нямаше *значими.* Не би трябвало да има *значими.* Други *значими,* освен него и партньора му, не можеше да има...

Овладя се бързо. Това беше дете. Бебе, плачещо с *глас*. Но как е възможно!

Направи крачка нататък. Тогава русата го прегърна. По-скоро *завърза* тялото му с ръцете си към своето. Погледна я, беше изписала курвенско изражение. На всичко беше

готова заради хленчещото си копеле.

Това отврати Палача и възбудата му отмина. Така го вбеси, че я плесна с все сила с обратното на дланта си. Главата ѝ отхвръкна назад, все едно вратът ѝ беше конец. Падна толкова тежко, че ударът на черепа ѝ в металния съд на огнището издаде ужасяващ звън и Палача я помисли за мъртва. Тогава ѝ се нахвърли. Кръв се стичаше от главата ѝ. Прииска му се да я обладае още преди да е пукнала. Разкъса полите ѝ, бръкна с ръка между краката ѝ и побърза да развърже панталоните си.

Почти успя, когато зад него се появи озъбеният вълк. Побягна, а вълкът го блъсна в гръб и го захапа за плешката. Тази част на Палача уж беше добре защитена от дебелата кожа, която ползваше като броня, но зъбите на звяра я пробиха и макар и съвсем леко, се вписа в плътта му. Палача не беше лошо ранен, а и страхът утрои силите му и се изтръгна от челюстта на звяра, побягна през глава и излетя от съборетината... през онова там... прозорец ли беше... врата ли... кой го знае...

Вълкът изглежда се върна при господарката си, а Палача точно тогава влезе в другата къща, за да спаси партньора си.

Съществото обаче явно нямаше намерение да го остави. Нито пък да свърши с тях бързо.

Прилича на нас!

Прилича на нас! - помислиха си го и двамата един след друг и независимо един от друг.

33.

Пожарът вече лудуваше. Пламъци пълзяха по змейовите дървета, пробягваха по отточните вади. Животинки и хора

бягаха. Задушаваха се в отровните пушеци. Някои вдъхнали дълбоко напускаха тялото си, отдадени на сладостно съновидение. При други съновидението беше ужасяващо. Някои нададоха глас за първи и последен път. И се почувстваха щастливи! Господари! За един-единствен миг, който се сля в едно с поглъщащата ги вечност.

Отровни пушеци танцуваха с виелицата. Виеха се змиевидни тела, сякаш се любеха. Безброй снежинки и искри се блъскаха и в свистене и пушек утихваха. Звездите потънаха в черните облаци, а змейовите дървета се пробуждаха. Едно след друго. Гърчеха се, опитваха се да се изтръгнат от корените си, за да се спасят.

Димът обви и воюващите малко по-надолу.

- Гадна мъгла! - надвиши всички възгласи и звуци от битката крясъкът на Добродушко, преди две вили да го продупчат - едната в гърба, другата в гърдите, и да издаде глух предсмъртен хрип.

- Това вече не е мъгла! - силно и със спокоен, но не вещаещ нищо добро тон изрече Ботаника.

Малко след това за едни започнаха да танцуват розови призраци, за други - да играят хоро бели пещерни мечки. На някои се привиждаха майките им, а не познаваха майките си. На други им се привиждаха дедите им.

Правата лопата видя дурмудук, но истински, не командира си.

Скалната змия целуна с безкрайно разтворени устни и език селянина, с когото се биеше. Или обратно, май селянинът целуна Скалната змия.

Войник, който изобщо не беше Скалната змия, но понеже беше забравил кой е и чу гласа на Скалната змия си помисли, че това е неговия глас и той е Скалната змия, се беше покатерил на едно дърво.

Объркан селянин вадеше златни желъди от влажната дупка, в която се криеше. Мъчеше се да ги прибере в джобовете си, но още щом ги пипнеше, те ставаха хлъзгави и се издължаваха. По някое време осъзна, че това са червата на някакъв... негов враг ли, негов приятел ли... имаше ли разлика... Това му се стори много забавно и прегърна един войник, който също го прегърна.

Изобщо объркването беше толкова голямо, че ако някои все още се биеха, нито знаеха с кого, нито защо се бият, а и в повечето случаи кръстосваха оръжие с чезнещи привидения.

34.

Не така действаше наркозата от Храсталаците на забравата на Сърцатия и на Рибчо. Мембраните дотолкова я бяха филтрирали, че им действаше стимулиращо и увеличи поне трикратно силите им. Сърцатия стъпваше свободно на смазания си крак. Рибчо беше грабнал старата брадва на баща си, а тя тежеше доста - повече от него самия.

Онези неща, които ги душеха, но и пазеха, семенцата, усещаха тези, които душеха и опазваха Кривогледата. Тя ги зовеше чрез натъпканите в нея, те я усещаха с натъпканите в тях.

Движеха се бързо, докато огнена завеса не пресече пътя им.

35.

Вятър разпиля косите на Глинената маска, а те растяха, ставаха титанични, обвиха небето и земята.

Обвиха видимото. Обсебиха невидимото и го превър-

наха в пожар. Пожар в огнено море.

В огнено море, на чието дъно Глинената маска вървеше, гушнала отрочето си. Задушаваше се, после всичко изведнъж почерня. Водеше я само болката и желанието да спаси детето си.

Част от пламъците, които очите ѝ съзираха, бяха видения, други - съвсем реални.

Детето надаваше глас. Плачеше и късаше сърцето ѝ.

И сега, по-добре откогато и да било, тя разбираше колко тежко е да родиш *господар.*

Вървеше - без да мисли, без да съзнава къде се намира, вече даже не съзнаваше какво е. Чувстваше се просто една движеща се сред болки прегръдка, която скоро щеше да се разтвори в покой, но преди това трябваше да спаси малкото.

Не знаеше, че се приближава към кладенеца. Изведнъж като че ли цялото ѝ тяло се разпусна в русите ѝ коси и се превърна в част от тях.

Миг преди това успя да хвърли плачещото дете в кладенеца. То се заплете в коренищата, израсли в дълбокото гърло, и притихна... за миг.

36.

Змейовите дървета се извиваха, змиите в короните им се хапеха, от разтворената им зъбата паст излизаха пронизителни звуци - толкова силни, че не приличаха на змийско съскане, а на стенанията на грешници в преизподня - стотици ужасени деца и изпаднали в истерично изстъпление мъже, жени и старци. Стоновете се сливаха със свиренето на продължаващата виелица и с плющенето на пламъците, с пукането и трясъка на пръскащите се от огъня стебла на борове и мури. С крясъците от близкото

полесражение, усилени и изкривени безкрайно от ехото. С ужасените викове на десетки търсещи спасение животинки.

Гърчеха се змейовите дървета, напукваха земята и леда около живите си коренища, а едно успя да се изтръгне и да запълзи.

След него още едно.

И още едно, и следващо...

Гърчеха се и тресяха земята още десетки.

Пълзяха без представа за посоката, всъщност отиваха към остатъците от малко село.

37.

Силно наркотичният халюциноген, просмукал се в стелещия се дим, оказваше различно въздействие на Кривогледата, защото и нейните мембрани го филтрираха и вместо да я лиши от усещане за реалност, *ѝ* подейства стимулиращо.

Усещаше в себе си *гласовете* на мъжа си и на детето си. Веднага разпозна, че са техните, макар да нямаха гласове. Разбра, че са живи, че са добре, по-добре, отколкото е възможно в този ад, че я търсят, че не са далеч, даже къде са точно съзна.

Когато облакът пушек съвсем я погълна заедно с мъчителите *ѝ,* рязко се дръпна и се изтръгна от ръката, която стискаше каишката.

Не виждаше, но знаеше къде върви. Около нея клокочеше ад, но *ѝ* се струваше, че цялата стихия е тържеството на сърцето *ѝ.* Вдишваше отровния дим, а той я изпълваше със сили.

Берача осъзна, че е изпуснал каишката, но взе да се кикоти:

- Накъде, блуднице - майко, накъде, богиньо на богините, моята ръка те милва и убива, моята ръка те пои с потта и кръвта си, моята ръка те стиска, тъй както бедно дете държи последното си петаче.

Забравил беше къде е - намираше се на тясна улица, потънала в мъгла, сред вертепите. Усещаше, че е пиян, но пиян от алкохол.

Сети се за каишката и отново я хвана.

- Къде си мислеше, че ще избягаш! А?

Мисълта му рязко се избистри. Възстанови последните си спомени. И бързо прецени положението.

Ето това вече е краят! И такъв си мечтаех да бъде!

Вдъхна с пълни гърди пушека. И... сънят започна...

Нямаше зрение, но тя беше неговото зрение. С очите на чистото си сърце тя би могла да види моста над бездната и да преведе него - грешника, от другата страна. Около тях - разноцветни водопади. Водопади от падащи птички с пъстри пера. С пара от стелещa се перушина, а през нея се процеждаха предсмъртните вопли на всички души, които беше обрал.

...Възвърна зрението и съзнанието си. Не държеше каиша, все още стискаше топуза, но нямаше сили да го вдигне.

Пред него имаше момче и онзи дървар. Мъжът на богинята.

Сърцатия завъртя брадвата и разцепи черепа на Берача.

Вместо да потече кръв или да се пръсне мозъкът, от сцепената глава на злодея разцъфна букет прелестни мембрани, които нададоха пронизителни, но сладостни стенания.

Дали това беше халюцинация, причинена от изпаренията, никой от тримата не разбра до края на дните си. Всеки от тях прие, че е по-скоро така, макар да знаеха, че

е характерно за халюцинациите да не могат двама да имат една и съща на едно и също място и в един и същи момент.

Тримата се прегърнаха. Около тях се гонеха снежни и огнени виелици. Писъци идваха като от преизподнята, а те, притиснати в обща прегръдка, бяха спокойни, макар че вече разбираха какво се случва със селото им. Чакаше ги дълъг път.

През ума на Сърцатия мина, че може да направи нещо за Глинената маска и детето *ù,* което можеше да е и негово. Кривогледата отгатна намеренията, стисна пръстите му в своите. Само с поглед му рече:

Погледни! Не можеш да сториш нищо повече за тях! Съжалявам! Винаги съм знаела!

Там, където преди беше дома на Глинената маска, сега бушуваха пламъци. Стелеха се из цялото дворче. На моменти избухваха глухо и бълваха към небесата огнени кълба, пръскащи се на искри.

Трябва да вървим! - каза му вече с пръсти. - *Да подирим подслон...*

Тримата се спогледаха, разбраха се и притиснати един в друг, заслизаха по седловината надолу. Без никакъв друг багаж, освен двете брадви, в началото и без посока.

Повече няма да срещнем Сърцатия и Кривогледата нито в тази, нито в друга от Хрониките за Немия свят. Защото животът им оттук-насетне, макар и не лек, щеше да продължи без особени приключения.

Но интересни съдби очакваха наследниците им и с тях ще се срещнем, макар и в следващи и много далечни истории. За това ще си позволим да кажем още няколко думи.

След единадесет години на Рибчо щеше да му се роди момче на име Дизо, а това е същият онзи именит разбойник Дизо, един от най-големите майстори на бойната тояга,

чието име свързваме с кралицата на престъпния свят от недалечното бъдеще Херпалика.

Стотици години по-късно щяха да започнат да се раждат необикновени създания - момичета и мембрани наедно.

Нека да не разкриваме повече изненади от историите, които следват.

Никоя от онези далечни потомки нямаше да научи, че някога, много отдавна...

В нощ, в която се сблъскаха толкова много светли и тъмни сили;

Нощ, в която материята, разпаднала се на основни стихии, лудуваше;

В която бушуваха ледена виелица и пожари;

Земята се тресеше от изтръгващите се змейови дървета, срутваха се канари и се къртеха лавини;

В която пръстта беше напоена с кръв от яростна битка, а вятърът я разнасяше, смесваше я с отровата и наркозата и изгаряше в пламъците;

В която Огнения Бяс, самият, бе буден и възбуден, а диханията на напускащите този свят стотици души се сливаха с неговото и отлитаха в небесата;

В една нощ, в която, както ще разберем по-късно, се срещнаха на дуел силни магии, а в битката им се намесиха и по-слаби магически сили като тези на Черна Тодора, и обърканите пророчества на Песоглавеца...

Никоя от онези далечни потомки на историята, която сега разказваме, нямаше да научи, че именно в подобна нощ един воден от могъщи зли влияния разум е смесил плътта на предците им с плътта на мембраните, без разбира се да има и представа какви последици ще има това.

Но дотук за далечното бъдеще, да се върнем в настоящето, защото ако историята за Сърцатия, Кривогледата

и Рибчо свършва дотук, едни други истории тепърва започват.

38.

- Къде изчезна пък ти? - Палача търсеше партньора си, привиждаха му се метални кактуси. - Сигурно пак са те овързали в бодлива тел? Къде си!

Размахваше ръка, за да разсече със секирата си някой кактус, но секирата я нямаше, а и кактусите чезнеха и се пръкваха на друго място. В началото бяха пръснати, но постепенно започнаха да се подреждат, докато накрая го заключиха в кръга си и тогава разцъфтяха, а цветовете им имаха човешки изражения. Зли и присмехулни, забравени в детството изражения, заговориха:

- Разказвачите на римувани легенди сте безделници и крадете от хазната.

- Мръсни просяци!

- Защо не се занимавате с нещо по-полезно и интересно, а лъжете хората?

- Махайте се - кресна Палача и ги заплаши със секирата си, но си спомни, че вече няма секира... Или май още не беше имал секира... - Махайте се! Махайте се! Помощ, Берачо, къде си!

Стори му се, че Берача го прегърна. Двамата паднаха на снега и Берача започна да го целува. Целувките му бяха влажни.

- Стига, гъделичкаш ме - захили се Палача и се осъзна.

Беше на земята, Белия вълк беше стъпил върху него и го облизваше, а сините му очи се давеха в детински жестока невинна насмешка.

Палача изкрещя, а вълкът захапа гръкляна му.

39.

- Скалната змия! - започна проверката Дурмудук.

- Аз!

- Малкия дракон!

- Аз!

- Правата лопата!

- Аз!

- Добродушко!

- Аз!

- Варен мозък!

- Аз!

- Вонящ вертеп!

- Аз!

- Чакай, чакай, Вонящ вертеп не умря ли в битката за Двореца, а Варен мозък - в Орлово ждрело преди три години! Кой идиот се обажда от името на всички!

- Аз!

- И защо сме седемнадесет, не трябваше ли да сме тринадесет!

- Това е защото си друсан, шефе - заваляно се обади Скалната змия, - само петнадесет сме.

- Не бяхме ли тринадесет?

- Бяхме, ама някои селяци са си сбъркали армията и сега са в нашата.

Дурмудук виждаше само силуети в мъглата. И колкото пъти се опитваше да ги преброи, все различно се получаваше.

- Изгони ги! Веднага изгони селяците, не ги ща! Да си гледат воловете и прасетата.

- Тези тук никога са нямали волове - с вещ тон обясни Ботаника.

- Тогава прасетата!

- Вече нямат и прасета.

- Тогава... Махайте ги! Каквото и да е там, да си го гледат.

- Марш, селяци! - кресна Скалната змия.

- Ти на мен ли викаш селяк, бе! - разгневи се Правата лопата.

- Тишина! Ама че пасмина! - изрева Дурмудук.

- Така няма да стане - кротко му рече Ботаника и посочи с ръка стръмнината, - да я изкачим. Трябва ни чист въздух.

- След мен! - даде заповед Дурмудук. - Къде са ви конете?

- Загинаха или избягаха. Остана само твоя - докладва Бесния, макар да не беше напълно сигурен, защото му се привиждаха призрачни коне в мъглата.

- Пусни и ти твоя, само ще ни пречи - препоръча Ботаника.

- Не - отвърна му Дурмудук, - ще се опитам да се изкача с него. После ще мислим какво да го правим. Хайде, войници, след мен.

Задърпа коня за каиша и поведе войниците.

Повечето бяха изгубили всякаква представа за реалността и чак горе на върха, който и не разбраха как изкачиха, донякъде дойдоха на себе си.

Сега Дурмудук осъзна загубите. Осем от момчетата му бяха мъртви. Останали бяха само шестима - с него и Ботаника.

Иначе до върха се изкачиха девет, защото трима селяни с тъпи физиономии и отнесени погледи още не разбираха, че не са сред свои или пък разбираха, но им харесваше сред тези, които бяха.

- Махайте се! - заповяда им Дурмудук, а те го гледаха

с телешки изражения, леко стреснати, но с явно нежелание да си тръгнат. Личеше, че макар да не разбираха думите, се досещаха какво се иска от тях, но предпочитаха да се преструват на по-глупави, отколкото и без друго бяха.

Ботаника им нареди с жестове на техния език, но те само наведоха глави и заприличаха на сърдити деца.

- Бесния - нареди Дурмудук, - разпръсни военнопленниците!

- Слушам, Господарю! - отвърна Бесния, ритна единия селянин по дупето и тримата побягнаха надолу.

- Господарю - неуверено се опита да каже нещо Малкия дракон, но Дурмудук го прекъсна с крясък:

- ТИШИНА!

Всички замлъкнаха и се заслушаха.

- Чувате ли това, което и аз? - попита Дурмудук.

- Точно това исках да попитам - плахо подвикна Малкия дракон.

- Май ще трябва да се връщаме на бойното поле - рече Дурмудук. - Имаме живи другари.

- Иде от тази страна на склона! - твърдо каза Ботаника, сочейки към димящото село.

- Не можеш да си сигурен! - отсече Дурмудук.

- Напротив! Вслушай се! - още по-настойчиво рече Ботаника.

- Сигурно е виелицата - предположи Скалната змия.

- Определено!

В цялата какофония от звуци - пожар, змийско съскане и виелица, изкривени от ехото, беше трудно да се долови, но това приличаше на човешки глас. По-скоро на измъчвано в ада греховно създание, било някога човек.

- Може да има живи - допусна Дурмудук.

- Селяни - промърмори Бесния.

- Поданици на държавата! - сряза го Дурмудук и се сети, че вече не се наричат *поданици*. - Мирни данъкоплатци.

Стенанието, което долиташе, беше заглушено от друго, далеч по-остро и приличащо на човешко; и все пак несъмнено това беше гласът на виелицата. Онова, което дочуваха преди малко, съвсем заприлича на слухова илюзия.

- Ще се издушим - уверено даде оценката си Скалната змия, но му се искаше никой да не го е чул и сам да слезе, че да подиша още малко от забранения дим. Отрезняваше и от това му ставаше лошо.

- Може и да има живи, но не и хора с гласове - убедено рече Ботаника.

- Това е вълк! - обади се Правата лопата, чуваше се ясно вълчи вой.

- Не. Всъщност да, това е вълк, но онова одеве не беше... - възпротиви се Малкия дракон.

- Все пак длъжни сме да проверим за оцелели! - реши Дурмудук. - Трима ще останат тук. Трима ще слезем долу. Доброволци?

- Аз! - Скалната змия реагира веднага, а почти едновременно с него - и Ботаника.

- Ти не си войник - без особена твърдост изказа възражението си Дурмудук.

- Но не се справям зле за цивилен - отвърна ведро Ботаника.

- Желанието ти е удовлетворено - бързо взе решение Дурмудук. - И така: разделяме се на две групи. Аз, Скалната змия и Ботаника слизаме да проверим има ли оцелели. За командир на втората група - Бесния, Правата лопата и Малкия дракон, назначавам Бесния. Пряка заповед към Бесния: ще ни чакате на място до зазоряване. Отклонението е разрешено в случай на извънредна ситуация: нападение,

рязко влошаване на атмосферните условия и други обстоятелства, поставящи в опасност числения състав. То ще е по преценка на командира на групата и бъде ли извършено, той ще понесе лична отговорност. Ясен ли съм?

- Тъй вярно, Господарю! - отвърна Бесния.

- Ако до зазоряване не се върнем, поемате към равнините. Забранявам всякакви опити да бъдем дирени и спасявани. Ако някой предприеме подобно действие, рискува главата си... - Дурмудук спря и с рязко сменена интонация добави - Ако съм толкова мил на някой, че да рискува живота си за мен и ако случайно ме спаси, нека знае, че лично ще го обезглавя за неизпълнение на заповед! Ясен ли съм!

- Тъй вярно, Господарю! - отвърнаха в един глас тримата войници.

- Пазете ми коня - нареди, дръпна дисагите и възкликна, изричайки една ругатня, която въпреки разкрепостената си словесност, разказвачът ще се въздържи да цитира. - Какви са тези глави в дисагите ми! Какво търси в дисагите ми главата на Добродушко.. . А този кой е? Някакъв селянин. Кой е натъпкал главите им в дисагите ми?

Всички обърнаха глави в различни страни, стискайки устни да не кажат нещо.

Дурмудук повторно изръмжа оная ругатня.

- В тези дисаги бях предвидил да сложа главите на престъпници, не на войници и на бунтовници. Втори отряд, ние тръгваме, вие погребете главите. Отдайте им военни почести.

40.

- Намали възможностите ни - промърмори, но без упрек, Ботаника.

- Ако и тримата загазим сериозно, няма да са в състояние да ни спасят. А теб не мога да разбера...

Слизаха вече надолу.

- Знам - отвърна Ботаника. - Но с какво пък те учудих сега?

- Какво беше това желание да участваш в спасителната акция?

- Нетипично ли е за мен?

- Не, но не можеш да ме излъжеш. Не вярваш, че долу има оцелял.

- Прав си! - сухо изрече Ботаника.

- Какво е тогава това желание?

- Наука и авантюри! - изрече високо девиза си Ботаника.

- Наука и авантюри - повтори с усмивка Дурмудук. - А къде е науката в случая?

- Въздействието на отровата от Храсталаците върху човешкия организъм. Знаеш ли, изненадан съм. Моят организъм е свикнал с изпаренията, може да се каже, че дори съм зависим от тях, но вие... Петима оцелели. При това се дръжите, бих казал адекватно, като се има предвид вероятното количество и концентрация, които сте вдъхнали.

- Слушай, учена главо, чуй отговора на научната си загадка, чуй го от един прост военен. Ние сме се обучавали да действаме, не да мислим. За да можем и в ситуации, в които губим разум... като тази, примерно... да опазим поне живота си.

Разговорът им щеше да продължи, но ушите им пак

дочуха онзи странен, напомнящ човешко хленчене глас, а сетне се случиха още няколко неща едновременно.

41.

Първо, виелицата едва сега се разрази. Истинската.

Местните имат дванадесет степени на думата *виелица*. Тази, която се вихреше от близо денонощие, беше от първа степен. Означаваше се с жест, подобен на *лудост* в равнините. Вдигната ръка от лакътя и завъртане на дланта. На наш език би прозвучало най-кратко като *силен леден вятър, с който трябва да си предпазлив.*

Тази, която настъпи, беше от 12-а степен, най-страшната. Жестът беше сключени длани. В някои забранени религиозни съсловия такъв се прави при молитви. Смисълът на този знак най-общо е: *Бяла гибел - Изтръгвач на корени.*

Корени в случая не означава толкова корени на дървета, колкото корени на род. Като под изтръгнат от корени род се разбира изтребен род.

За да схванем ужаса на тази виелица, е редно да се съобразим с представите на тези живеещи в оскъдица и крайни ограничения хорица. За тях един род е едва ли не цяла една империя.

Второто, което се случи... Огнения бяс се събуди и пламнаха още тридесет гъби наоколо. Три от тях - на територията на разрушеното село, четири на връх Тодора, дванадесет на върха - близнак - за щастие лавините, които предизвикаха, бяха далеч от погледите на героите ни. Извън обсега на зрението им беше и дървото, което се раздвижи и разкърти ледовете, покриващи го от столетие насам.

Нека наречем това дърво *Змейова гордост*, защото това

е името, което би му отговаряло. Това беше и една от първите колонии змии, заживяла по образ и подобие на дърветата още преди хиляда години. По стеблото му имаше един нарез. Белег от брадвата на Бащата на дърварите, който в разцвета на силите си реши, че е време да се пребори с най-сериозния си противник, за да се превърне във *властелин на върховете* и изгуби живота си. От тогава минаха пет века, *Змейова гордост* продължи да расте, а по логиката на правилата на последната си битка, съвсем справедливо можеше да бъде наречено *властелин на върховете* - нещо, което дървото не съзнаваше, но с живота, който продължи да води - оправдаваше.

Самотно и непобедено, по-високо от всички останали, встрани и от себеподобните, и от хората. Отдавна забравило страхове и болки. А величието му не можеше да се сравни с величието на ни едно живо същество. Отдавна надживяло тези, които го помнеха, вече бе легенда, при това полузабравена.

Постепенно клоните му пораснаха толкова, че стигнаха до намръщените като скули скали на върха, надвесил се от едната му страна. И за да не се скършат, клоните като ръце се подпряха в скалата, а после се видоизмениха в корени, които си пробиха път - дълбоко, дълбоко, до живителната пръст. Лед покриваше дървото, ставаше все по-дебел и по-дебел, докато накрая дървото съвсем се скри от погледите и на небеса, и на хора. Напълно се сля с върха и така най-голямото величие сред живите се сля и стана едно с величието на планината, включващо в себе си и неживите форми на материята.

Живо и погребано. Растящо и изчезнало. Тяло, вселено в своя паметник. Без да го е покосила смъртта, преминало в покоя. Като победител на победителите, напуснал света,

понеже в него няма с кого повече да се сражава.

До момента, в който избухнаха гъби - огньове, под самите му корени. И му причиниха болката, която го върна на земята.

Бе не по-малко уплашено от далеч по-малките *змейови дървета*. И се опита да бяга като тях. Раздвижи мощните си крайници, но те бяха впити толкова надълбоко, а ледниците над тях вече толкова тежки, че нечуван тътен разтърси цялата планина, за да бъде погълнат от още по-мощния тътен на лавините близо и далеч, които последваха.

Бесния едва удържаше коня на Дурмудук, вдигнал се на двата си крака. Разтворил устни в цвилене, което не можеше да се чуе във врявата. Правата лопата влагаше още по-големи усилия да удържи по-обезумелия и от коня Малкия дракон.

С поривите си *Змейова гордост* ужаси планината надлъж и шир, но ужасът, който предизвика у всички създания наедно, не можеше да се сравни с неговия. Не познаваше чувството, но досущ приличаше на човек, върху чисто лице удушвач е притиснал възглавница.

Мяташе крайници, мъчеше се да се освободи.

Ледът над лицето му се напука, един корен се провря навън и засъска, но силите напуснаха *Змейова гордост*. И тогава намери спасение в хладнокръвието. Реши да изчака малко, да се възстанови и да опита пак. Изпитваше страха на по-слабите си събратя и искаше да прави същото като тях, а те се щураха безцелно, търсейки си спокойно място. Две такива *змейови дървета* пълзяха срещу спущащия се към селото спасителен отряд. Малко преди това най-гъстата вълна отровен дим погълна тримата, а когато се разсея,

Дурмудук се хилеше, без да може да спре.

- Не, не е възможно. Не е възможно да се чуваме в тая зверилница.

Правилно разсъждаваше, но се чуваха. При това много ясно. И това беше само една от необяснимите прояви на наркозата. Шумът беше заглушаващ, а те не само се чуваха, но и продължаваха да чуват онова, което звучеше като детско хлипане.

- Шефе... - също давещ се от смях изрече Скалната змия.

- Господарю! Господарю е официалното обръщение във войската! - направи забележка Дурмудук, едва държащ се на крака от смях.

- Господарю - кикотеше се Скалната змия, - халюцинирам ли, или наистина това са пълзящи *Змейови дървета?*

- Халюцинации са, глупак! И аз ги виждам, но *змейови дървета* не могат да пълзят.

- По-скоро не можем да имаме една и съща халюцинация тримата едновременно - кискаше се Ботаника.

Дърветата бяха на метри от тях, а клоните им зъбеха змийската си паст.

- Май са истински! - превъзмогна порива да се смее Дурмудук. - Няма страшно, момчета. Подобни туловища, оплетени от стотици тела, са слабо подвижни, всяко тяло си дърпа в своя посока. Бегом!

Преценката му се оказа точна. Тичешком се отдалечиха, а дърветата не ги последваха.

Тогава видяха кладенеца и нещо по-силно от глас ги призова към него.

Змейова гордост се почувства спестил достатъчно сили и отново се напрегна. Пробуди и спящи от петстотин години

корени. Загърчи и доколкото му беше възможно дебелото си стебло. Този път се изтощи още по-бързо. Но вече по-спокоен реши, че хватката на леда е по-слаба, свободното му пространство е по-голямо и оттук-насетне движенията му ще са по-свободни. Трябваше само да постои по-дълго утихнал и да набере повече сили.

- Долу има нещо! - твърдо рече Дурмудук и погледна Скалната змия.

- Тъй вярно, Господарю! - отвърна Скалната змия и около макарата на кладенеца метна въжето, което носеше като част от снаряжението си всеки войник.

- Не се бави и не е задължително да се спущаш до дъното. Оставам на твоите сетива да решат има ли, или не живо същество.

Какви ти сетива, шефе! Това не са нашите сетива! Дрогирани сме! - каза си го наум, но и Дурмудук, и Ботаника го чуха като глас.

Змейова гордост се почувства изпълнен със сили за борба. Миг преди да я започне, реши да я отложи с още малко.

Точно в посока към кладенеца вървеше друг индивид, по-малък от *Змейова гордост*, но едър сред останалите *змейови дървета*. Със скоростта, с която се движеше, до пет минути щеше да е там.

42.

Знаем ли какво правим? - пак само си помисли Скалната змия, но пак Дурмудук и Ботаника го чуха. Не му отгово-

риха. Скалната змия вече се спускаше по въжето. Макарата изскърца предупредително, но никой не я чу.

Стените на кладенеца излъчваха фосфоресцираща зелена, много слаба светлина. Звуците вън от гърлото едва се чуваха. Приличаха на тътен на далечни гръмотевици.

Като че ли попаднах в друг свят! Тук познатите ни естествени закони не важат - пак само си помисли Скалната змия, а горе го чуха. После престанаха да го чуват.

Съществото му се нахвърли откъм гърба. На ръст достигаше метър и беше космато подобие на котка, но и на човек. Всеки друг щеше да е убит, но не и подвижния Скалната змия. Войникът завъртя въжето в кръг.

Съществото бягаше по стените, Скалната змия с въжето също затича по тях. Гонеха се в кръг. Прескачаха от едната към другата страна. Съществото проряза въжето му и всеки друг би паднал в гърлото, но не и Скалната змия, който като противника си впи пръсти в пролуките между хлъзгавите камъни. Съществото пак му се нахвърли в гръб, но Скалната змия в същия момент скочи, извъртя се във въздуха, извади меча си и отсече главата на противника си, пусна оръжието и се улови на отсрещната стена. Всичко стана много бързо.

Тялото на съществото се задържа на стената още малко, после бавно взе да се спуща надолу. След секунди до ушите на Скалната змия долетя гласът на отсечената глава:

- Това беше възхитително, но не го прави втори път, защото отрежеш ли ми главата, повторно ще ме убиеш.

Веднъж да отрезнея, няма да доближа повече Храсталаци на забравата.

Погледна нагоре - няколко метра, можеше да ги изпълзи. Но тогава ясно чу съвсем реално звучащ детски плач. Обърна глава и видя бебе, заплетено в храсталаци и коренища,

на метър под себе си.

- Това беше възхитително! Никой не ми е отсичал досега главата! - прокънтя отново гласът от дъното. - Сега трябва да ми я шият и да стоя пет месеца в гипс. И никога няма да мога да я въртя повече... Слушай, войнико, ела!

- Я млъквай, че да не сляза наистина и да те направя цял на парцали.

Отвърна му смях. Тъжен, прокобен, кънтящ, но не и злобен.

Ще взема детето и ще изпълзя. Но какво ще го правим това дете! Нищо, ще го взема и ще му мислим после.

- Слез, чакам те! - проехтя пак гласът от дъното. - Ако пожелаеш, изпълни заканата си, направи ме на парцали. Но ще ти предложа друго...

Скалната змия си помисли сто неща, но онова долу изглежда ги чу всичките.

- Спокойно, няма как да се удавиш. Не и в този кладенец. Тук няма вода. Отдавна няма. Има седем метра тиня, но това е *жива тиня*. Подобна на онази в *лудите блата*. В нея се диша. Не можеш да се удавиш. Най-много да изгубиш тялото си, но това ще е, ако се заседиш, което уверявам те, трябва да е много дълго! - съществото се засмя. - Но тогава пък ще имаш стотици хиляди тела, всяко, което си избереш...

Тръпки на изкусителна възбуда полазиха тялото на войника.

- Кой си ти? - попита той.

- Не си ли чувал за Кладенчовите демони?

Не беше чувал и Кладенчовия демон продължи:

- Нима? Всъщност не е толкова учудващо. Не сме чак толкова популярни, но за нас все пак се говори - че сме живеели в гърлата на кладенци и сме изкушавали девици и млади жени да скочат в кладенеца и да се удавят. Е, не е

точно така, но спусни се, за да разбереш, защото така губим много време.

Скалната змия се пусна от пролуките и цопна до демона. Започнаха бавно да потъват и се озоваха в друг свят - сред десетки напъпили и разпукали бели и червени листа дървета и приятна синьо-зелена лъчезарна светлина.

- Наричат ни демони - каза съществото, беше сложило главата на раменете си и я държеше да не падне, но сега ръстът му надвишаваше два метра и не приличаше на звяр, а имаше осанка на величествен мъж с голяма власт. И чувството не създаваше само с пурпурната си пелерина, извезана със златни конци, с ослепителната си броня под нея и стойката на елитен войник. Лъхаше от него такава сила и воля, каквато не притежаваше дори Дурмудук, но имаше и благородството на лидер, чиято власт е високо над военната. Зверското му допреди малко лице сега изглеждаше благо и с израз на едно неограничено могъщество. - Наричат ни демони, а не сме. И не погубваме жените, които изкушаваме да скачат в нашите кладенци.

Въздъхна и продължи:

- Ние сме отделен свят! Отделна вселена! За да има живот в нея, трябва да си уловим от света извън нашия свое божество! Минутите, в които то гасне във вашата реалност, за нас са хиляди години. Неговото гаснене е светлина за нас, за хиляди години. За цял един свят: с радостите и насладите му, с болките и горчилките му, с великите открития и сринатите империи, с вдъхновението на поетите и пламъците на революциите, със стотиците милиарди кротки души, прекарали скромния си живот в домовете, които с пот на челото са издигнали. С хаоса в гърдите на млади и влюбени, с болката в ставите на старостта и топлото нейно огнище вечер. С всичко, което е живот и за вас.

Трябва да си уловим божество, което да угасне на небето ни. Защото само така имаме небе. Погледни тази толкова нежна синева. Знаеш ли откога е тя? Откакто се заплете онова дете в храстите в гърлото на кладенеца. Това е светлината от сините му очи. И за нас тя ще е хилядолетна. И това няма да е краят на божеството ни. Когато то угасне на небесата ни, ще се всели в един от нас. За да ни дава надежди до откриването на следващото като него, което ще озари нашия свят.

Скалната змия стана нетърпелив, а демонът с царска осанка сложи ръка на рамото му и се засмя:

- Успокой се, толкова малко си стоял все още тук, че горе, където времето тече различно, и една часовникова стрелка не е цъкнала. И нито едни клепачи са мигнали.

Изглежда говореше истината.

- Синьото небе? - объркано попита Скалната змия.

- Да. Очите на детето са. Сега е наше божество, което поддържа живота на света ни. То е небесата за всички нас. А ти! Ти ме победи в дуел! И искам да те направя генерал. Свой генерал! Генерал на всичките си генерали!

И преди Скалната змия да е казал „да", кралят-демон сложи генералска обица на ухото му.

- Моят двор е и твой двор! Моята трапеза - твоя! Моите съпруги са и твои съпруги! А аз имам единадесет милиона съпруги! Всяка ще те обича! Всяка дори няма да знае защо те обича! А причината е, че жените обичат победителите! Всяка ще те обича, но ще ти служи и като всеотдайна робиня! Защото моята воля *ù* го е наредила, а твоята воля за нея ще е моята воля. Но най-важното - ти си войник! Войник, който ми е нужен! За да е това светло небе за всички под него. А то да не тъжи, че някой е взел светлината му за себе си. Ти си войник, който е водил битки, но и най-

славната от тях е нищожна пред тези, които те очакват. Всичко, което за хората горе е видения, тук се превръща в реалност. А тази нощ погиващите от стихии, натровените от дима и умопомрачени от ужас умиращи имаха безброй видения - от кошмарни, по-кошмарни. Те са истински чудовища в нашия свят и вече са повели своите армии. Няма кой друг да ги спре, освен ти с войските ми. И дори и да изгубиш, това ще бъдат най-славните ти битки.

Повече не беше необходимо за боеца. И той поведе армии. И побеждаваше, и губеше. А това траеше за него пет хиляди години.

Загуби живота си милиони пъти, но военните почести, с които го погребваха, изтръгваха духа му от небитието и го вселяваха в сърцата на следващи и следващи. Биеше се по море и земя. Биеше се и сред звездите.

Използваше оръжия, за каквито не беше си и помислял, че има.

Например онези бронирани костенурки, мятащи огън. Същества без разум, но водени от разум. В които човек влизаше като в броня, воюваше в нея и понеже те бяха онова, което най- му хареса в този живот, запомни името им: танк. Запомни и една от победите си с това оръжие. Тогава носеше името Гундериан, с водени от него такива костенурки превзе страна, която се наричаше Франция, а той служеше на сила наречена Райх. И преди, и след това имаше десетки хиляди по-големи и по-славни победи.

Но за всички забрави една сутрин, когато пак се вгледа в сините небеса и си спомни, че това са очите на дете, които скоро щяха да угаснат.

Замисли се за внуците си, които пак щяха да живеят в мрак. Докато си намерят следващо божество, което да убият, за да озари реалността им.

Замисли се за печалта и отчаянието им, а като си представи тази печал и това отчаяние, си припомни за своя свят.

И реши да се върне в него. Защото в него имаха същата нужда от светли небеса и надежда.

Кралят-демон се приближи зад гърба му. Скалната змия се завъртя и отсече повторно главата му. Главата, търкаляйки се, рече:

- Остани, сега вече няма по-силен от теб! Върнеш ли се, ще забравиш подвизите си и ще изгубиш представа за своето величие.

Скалната змия повече не го чуваше. Пълзеше по кладенеца нагоре, а спомените му го напускаха. С всеки сантиметър нагоре губеше по нещо повече от кралство и съжаляваше, но и с всеки сантиметър нагоре му ставаше по-леко и по-леко. И без друго твърде много беше за един войник да помни толкова, защото в паметта му беше военната история на цял един свят. Като парченца от мътна просъница там останаха само малко от металните костенурки, името Гундариан, Франция и Райх.

Грабна детето. Оставаха последните метри преди да излезе от гърлото на кладенеца.

43.

Змейовото дърво беше на по-малко от пет метра от Дурмудук и Ботаника, а те се готвеха да го посрещнат с извадени мечове и въпреки замъглените си съзнания бяха наясно, че за дълго няма да го удържат.

- Хайде, излизай, излизай, замаян новобранец! - мърмореше Дурмудук под нос и знаеше, че Скалната змия няма да го чуе.

- Това е истински кошмар! - рече Ботаника за *змейовото дърво*, а то им се зъбеше с няколкостотин озверени змии с размери от три сантиметра до пет метра и половина. Няколко се откъснаха от стеблото и тръгнаха към тях. Така бяха и по-подвижни, при това толкова, че боецът и авантюристът успяха да отсекат главите им само защото наркозата им даваше освен безумен кураж, и сили.

Змейовата гордост сега набра мощ, по-голяма от всяка, която беше проявявал през цялото си вековно съществуване. Размърда първо края на корените си, после като вълни отпусна поривите им нагоре. Замята цяло тяло. Заблъска образувалите се около него стени. Раздвижи клоните си, всичките. Удряше и хапеше с тях. Плъзгаше ги нагоре и нагоре, все по-силно и по-силно. Усещането, че има шансове, увеличи многократно силите му. Разтърси се цяло. И отново разтресе цяла планина.

Ледникът пред него се пропукваше. Корените му се изплъзваха. И разпусна стихията си до краен предел. Много по-силни бяха трусовете и гърмежите наоколо от всякога. Вече не само лавини се къртеха, а и канари. В земята на десетки километри от мястото се разтвориха зловещи пукнатини, а движенията пак се докоснаха в ерогенните точки на Огнения бяс и лумнаха нови огнени гъби.

Огромно парче се откъсна от ледения блок и освободи цялата му корона...

Но силите на *Змейова гордост* стигнаха дотук.

Ледът, който беше част от величието му, в годините спокоен живот толкова беше надебелял, че се оказа непосилно тежък за загърнатия в него.

Последна конвулсия премина през тялото на *Змейова гордост* и то никога повече не помръдна.

Откъртеното парче ледник с грохот се пързаляше по планината, завличаше със себе си още лед, сняг, скали, а свличащата се маса ставаше с всяка секунда все по-страховита.

44.

Ледената плетачка, господарка на тези зловещи територии, стоеше на безопасно разстояние в добре затопленатa си стая и наблюдаваше събитията.

Беше красавица с къса къдрава коса, с раздалечени зелени очи, широк нос и въпреки редките си зъби (или точно заради тях) - с пленителна усмивка.

Бенка красеше долната *ѝ* устна, а плетеница от едва забележими бръчки издаваше, че не е в първа младост, но и те по-скоро допринасяха за очарованието *ѝ,* придаваха известна дълбочина и одухотвореност на израза *ѝ,* който иначе би изглеждал твърде незрял. Бръчиците предизвикваха противоречиво чувство на фона на фриволната *ѝ* усмивка и наивния *ѝ* поглед. С това ги почертаваха и им придаваха онази изкусителна магичност, които малко жени притежават.

Беше в копринена нощница в нежен резедав цвят, леко прозрачна. Виждаха се под нея черните *ѝ,* големи зърна, гъвкавата *ѝ* фигура - по-скоро моминска, отколкото женска.

Нямаше от кого да се крие. Знаеше, че на десетки километри от внушителната *ѝ* къща, която напомняше палат, няма жива душа или поне не разумна и достатъчно силна, че да може да се доближи.

Слугите *ѝ* приличаха на мъже, но не бяха същества от плът и кръв, а сега и те се намираха в състояние на

неподвижност и покой.

Беше подредила на масата в дълга колона плочки от домино.

Лекият трус, който достигна дотук, само леко разклати редицата, а Ледената плетачка кратко изрече:

- Почна се!

Бутна последната плочка на доминото и тя повлече всички останали, а падането им беше като красива вълна.

45.

Заедно с последната плочка от доминото, превръщайки се в същата красива вълна, започнаха да падат каменните стълбове, в които се бяха превърнали пъновете на отсечените *змейови дървета*. Върху стоящите в най-високите части стълбове се стовариха тоновете лед, сняг и скална маса, откъртени при сетните пориви на *Змейова гордост*. Стълбовете не можаха да устоят на връхлетялата ги сила и като плочки домино падаха и катурваха тези пред себе си. Стълбът, който последен щеше да падне, се намираше до самия кладенец...

Скалната змия беше вече на метър от излизането, когато пъхнатото под униформата му дете се изплъзна от нея и полетя отново в бездната. Пак се заплете в клоните.

Войникът погледна нагоре, после надолу. Сви устни и заслиза. Детето се изплъзваше и политаше към тинята, когато Скалната змия сграбчи крачето му с една ръка, пъхна го в колана си и го затегна колкото беше възможно.

Погледна нагоре и без да знае за падащите стълбове, го обзе мрачно усещане за времето, което му остава. Изруга нещо, което сам не би поискал да си спомни и с ловкост,

на каквато и истинска Скалната змия не беше способна, се стрелна нагоре.

Изтърколи се извън гърлото точно когато последният стълб с трясък се стовари върху кладенеца.

- Защо ми носиш това... чудовище! - извика Дурмудук и за пръв път имаше боязлива нотка в гласа му и я доловиха не две, а четири уши. - Дете! Само не дете!

Овладя се за по-кратко от секунда, толкова бързо, че четирите уши, които доловиха боязливата нотка, не усетиха да е направил пауза.

- Хайде, бързо! В дисагите!

- В кръвта? - възкликна Ботаника.

- Съжалявам, но пелени не са предвидени.

Отново бяха погълнати от облаци гъст отровен дим и вдъхнаха толкова много, че нямаха дори откъслечни спомени как са се озовали на възвишението при останалите.

Тримата ги чакаха, но се мислеха за говорещи пънове.

Конят се беше отпуснал неестествено на една страна и се мъчеше да издаде нещо различно от цвилене. Изглеждаше по-глупаво и от хората.

Заслонът - 1. Прокобни превали

46.

И след най-тежкото опиянение следва нещо по-тежко - отминаването му. Що се отнася до отминаването на опиянение, причинено от Храсталаци на забравата, едва ли има мъчения на ада, които могат да се сравнят с това, което трябва да се понесе до пълното изясняване на мисълта.

Донякъде кризата, през която преминаваха всички от групата, реши съдбата на повечето от тях. Защото и тя

допринесе за това да се загубят в планините и да се залутат до толкова, че да не могат да намерят никакви ориентири. Но от друга страна и виелицата, макар и отслабнала, си каза думата. Също и цялостната промяна, причинена от всички видове бедствия, които се стовариха в района за по-малко от денонощие.

Не можем да упрекнем войниците и за известната загуба на дух. Напротив, формата, която опазиха след всичко, през което преминаха, е възхитителна. И все пак не бяха в най-добрата си форма.

Когато Дурмудук започна да идва на себе си, видя, че вървят в гора от човешки кости. Заплетени един в друг, десетки човешки скелети се превръщаха в подобие на дърво. От тях висяха парцали - дрехи и кръв. Някои още се движеха, долните челюсти на всички бяха виснали, за да се получи нещо като чудовищна усмивка.

Знаеше, че са халюцинации и все пак изглеждаха толкова реални, колкото е реалното пред бистрия поглед, но впечатляваха по-силно и въздействаха по-дълбоко.

- Защо ни трябваше това дете? - мърмореше си, но само защото знаеше, че войниците му сега не го чуваха.

А те чуваха какво ли не и си нямаха представа къде се намират, телата им го следваха, само защото бяха научени на това. Да действат, без да мислят.

Питаше се, но отговора на въпроса знаеше. Не можеше да постъпят иначе. Бяха слезли да спасяват оцелели сред цивилните. Намерили бяха един.

Не че щеше да го бъде за дълго, но изпълняваха дълг.

Предишната вечер заколиха коня. Животинката и без друго беше свършила, а после и теренът стана такъв, че и крилат кон не можеше да премине. Дурмудук напълни едно канче от кръвта му и натопи лицето на детето в него.

Детето направи опит да се съпротивлява, доколкото може, но Дормудук, тъй като не беше още съвсем с всичкия си, прояви малко по-голяма твърдост от тази, на която беше способен в трезво състояние и настоя:

- Хайде, чудовище такова! Нямаме мляко! А знам, че можеш! Искаш да живееш, затова си и жив!

Колко пи, не стана ясно, но млъкна, иначе се късаше от рев. Май допринесе и това, че момчетата му намазаха устните с ракия. Отначало още повече се разциври, но после бързо кротна.

Нарязаха коня и натовариха колкото можаха от месото му в раниците и мешките си. Поне храна за известно време имаха. Но не и ориентир.

Малкия Дракон беше зле с краката. Нямаше да оцелее. Сега посинелите му ходила бяха повити с партенки от кожа. Докато е бил в несвяст там горе, на онова възвишение, го прихванало нещо и хвърлил ботушите си. Да ги търсят щеше да е излишен риск, а и беше твърде малко вероятно да ги намерят.

Дурмудук очакваше още вчера момчето да тупне и да не може да продължи, но то прояви учудваща твърдост.

- Само се измъчва! - промърмори, но го ласкаеше твърдостта на неговия войник.

И този ден си отиваше. Скоро щеше да се спусне мрак, напрагаше се да види достатъчно добро място за разпъване на палатката, когато забеляза една по-особена форма в снежния терен. Впери поглед и разтърка очи.

Спокойно можеше да бъде халюцинация, но се оказа съвсем реално онова, което виждаха очите му. Дупка, доста широка дупка, а вътре в нея...

47.

...Наистина имаше достатъчно простор. Мястото миришеше на старост и прогнила дървесина. Виждаха се проядени от времето греди.

Тук, където нямаше почти никакви малки гадини да ги ядат. Въргаляха се и всевъзможни остатъци от неща, които са били предмети със своя функция, но сега вече беше късно да се определи каква. Повечето се разпадаха при допира на ръце. Други до толкова се бяха видоизменили, че дори материалът им беше труден за определяне. Остатъци от кожа, които повече приличаха на фекална маса. Разпадащи се на пепел дървени парчета. Отломки от истински мрамор, но полазен от плевели, напукан, позеленял, като че ли е киснал хиляди години на дъното на блато. Метални късове, по-скоро само ръждата им.

- Заслон! - рече Ботаника. - Това е било заслон!

Детето пак ревна.

- Дайте му да смуче месо!

- Не ще! - отвърна Скалната змия.

- Измисли нещо! Натъпчи му го, ако трябва в гърлото.

- Отбито ли е това дете? - зачуди се Ботаника.

- Не знам - озъби му се Дурмудук, - ти си ученият.

Ботаника горчиво се засмя:

- Не и родител!

- Не ще месо! - викна Скалната змия.

- Измисли нещо, ти му беше акушерката. Измъкна го от на майка му... - изкрещя Дурмудук.

- Акушерката! - засмя се Бесния.

- Млъквай! - в един глас му рекоха Дурмудук и Скалната змия.

- Малкия, или яж, или... - каза Бесния кротко, почти

нежно, но гласът му би накарал и възрастен да изтръпне и детето спря да плаче. - Хайде, смучи това, изсушено конско месо е, утре ще ти намерим малко кръвчица за пиене. Искаш ли да си поиграеш с това? - заклати любимия си нож за подли убийства пред погледа му и очите на детето грейнаха. - Но само с каниятa, че да не вземеш да ни избиеш всички...

- Имаш подход към децата - похвали го Ботаника.

- Понеже сам е дете - промърмори Скалната змия.

- А ти защо си с генералска обица, бе! - едва сега забеляза Бесния, а Скалната змия стреснато посегна към ухото и си дръпна ръка като попарен, когато пипна обицата.

- Каква е тази кралска генералска обица, наистина? - озадачено попита Дурмудук и приближи войника си. Скалната змия гледаше блед и видимо объркан.

- Спомням си нещо, но объркано... Мислех си, че е само видение... Наистина не знам откъде се взе.

- Откъдето и главите в дисагите ти - намеси се Ботаника. - Хайде, в такова състояние бяхме всички, че е излишно да си мъчим да си припомняме, а и каквото и да си спомним, ще е последното, което се е случило наистина.

Дурмудук кимна, но докосна обицата и не откъсна пръсти от нея, докато я оглеждаше внимателно:

- Това нещо е много старо! - рече той. - Кой го знае от кога е. Ценно е.

Скалната змия понечи да го свали.

- Не я пипай! - повиши тон Дурмудук. - Не очаквай да ти отдава някой чест заради нея, но нека седи на ухото ти, за да не я изгубиш.

Погледна Ботаника.

- А ти имаш ли идея къде се намираме?

- Казах ти, а повече от това не знам. Заслон. Или поне нещо, което някога е било заслон.

- Толкова мога да ти кажа и аз - недоволно промърмори Дурмудук. - Откъде се взе тук пък заслон?

Ботаника вдигна рамене и добави замислен:

- Хипотеза, разбира се. Но най-вероятно са хора на Ледената плетачка. Все пак едва ли владее цялата планина сама, а и съм виждал същества, които нямат нищо общо със скалните вълци, бойните демони и сатирите в долната част от планината, а определено не са селяни.

- Цял заслон? Землянка би им свършила работа. Както и да е, за нас е истински дворец. За по-хубави условия не можех и да мечтая.

- А и пак започва виелица. Само трябва да уплътним дупките, че по-вероятно ще оцелеем вън, отколкото тук на течението.

- Момчета - даде необходимата заповед Дурмудук, - срок за изпълнение - един час. След изтичането му обявявам началото на военен съд за Малкия дракон.

Четиримата се втурнаха да изпълняват задачата.

- Ти не! - Дурмудук сграбчи Малкия дракон за лакътя и сухо добави. - Ти си арестант!

48.

- Войникът с официален прякор Малкия Дракон е обвинен в престъпна небрежност, която имаше тежки последици за здравословното му състояние и подложи на риск цялото формирование. При мисии с висока степен на опасност и от особено значение за Републиката, каквато е настоящата, за такива случаи се предвижда смъртна присъда. Със срок на изпълнение: незабавен. Имайки предвид воинската доблест на подсъдимия и безупречната му служба, като командващ съм в правото си да заменя по

своя преценка и на своя отговорност присъдата с по-лека. От друга страна, преценявам, че възможностите на Малкия дракон да служи пълноценно в тази мисия са много снижени, което ще се превърне в тежест за всички останали и ще застраши живота им. И понеже това е в резултат на проявата, за която е подсъдим, НЕ ОТМЕНЯМ смъртната присъда.

Последни думи, войнико!

- Моля за великодушие - отвърна Малкия дракон, по-скоро по устав. Без каквато и да е била емоционална нотка в гласа си, а това подейства на Дурмудук.

След минутка размисъл за учудване на всички изрече:

- Имаш го! Сега ще трябва да изкупиш вината си и с тези крака да издържиш. И ако не стигнеш до край, то поне да не ни забавиш.

Всички мълчаха и гледаха в недоумение Дурмудук. Стотици пъти беше издавал подобни присъди и винаги ги беше изпълнявал. Сам не знаеше защо постъпи така, но нещо в гърдите му подкрепяше решението му, а това чувство никога не го лъжеше.

- Разпалете повече огъня. Разпределете дежурствата и поддържайте температурата в помещението. Свободните смени да се погрижат да импровизират прилични обувки за краката на боеца. Имаме достатъчно кожи.

49.

- Направи го за детето! - рече Ботаника, отпи няколко едри глътки ракия, леко се покашля, забърса с ръкав устните си и подаде манерката на Дурмудук. - Чувал си и ти, че на тази възраст, макар да не могат да приказват, разбират повече, отколкото си мислим.

- Какво да съм направил за детето?

- Помилва войника.

- Бях великодушен. Това не е помилване.

- Точно великодушието ти е непозната проява.

- Не е заради детето.

- Не мога да те позная тогава.

- Същият съм си. Интуиция. Рядко ѝ се доверявам, но за това и не ме е излъгала. Войникът трябва да остане, поне засега, жив. Но като споменах интуиция... Твое ли е?

- Какво? - гласът на Ботаника стана висок.

Огънят намаля, а сега беше ред на двамата да дежурят. Останалите спяха като пънове, дори не бълнуваха. Само детето изгука нещо насън. Дурмудук хвърли няколко прогнили цепеници и попита:

- Твое ли е детето?

- От къде накъде?

- В тази планина няма *значими*, а то е *значим*.

- Понякога се раждат *значими* деца при двама *незначими* родители.

- Приказки! - презрително рече Дурмудук. - Ти видял ли си *значимо* дете с двама *незначими* родители?

Ботаника не отговори.

- А си пропътувал толкова, колкото жителите на цяла Столица, плюс целия ни отряд заедно. Кажи, видял ли си *значими* деца при двама *незначими* родители.

- Чувал съм.

- Чувал си, разбира се. И аз съм чувал. И легендата за Невидимия крал, новия пълководец, който ще е син на двама *незначими* родители, а сам ще е *значим*. Той ще открие *Голямата истина*, ще оглави *Новото кралство* и с управлението си ще направи *значими* и *незначими* да живеят като равни.

- Нямах предвид легендата. Тя звучи като приказка и си е приказка. За измъчени и наивни души. Нека си вярват в измишльотини, щом така забравят поне за малко страданията си. И да си кажем честно, светът ни не е никак лош. А това, че по-голямата част от човечеството не може да си служи с гласните струни, не е причина за злините из него. *Незначимите* са най-опасни с това, че са тихи.

- *Незначимите* са най-опасни с това, че са тихи - повтори замислено Дурмудук.

- Дърветата навън еднакво високи ли са? - продължи Ботаника. - Всички дават ли плодове? Всички плодове стават ли за ядене? Мурите си имат игли, дъбовете - листа. Има дървета, в чиито клони птиците свиват яйца. Има и дървета, които се хранят с птици. И храсталаците да погледнем - пак е така. И тревите - пак. Изглеждат ли равни? Не и за нас - човеците. Едни ще оберем, под други ще легнем на сянка, някои само плахо ще съзерцаваме или ще отсечем да напалим огнището, че не стават за друго. За природата обаче всички са еднакво скъпи. Тъй и хората. И ако не се разделяхме на говорещи с глас и говорещи с пръсти, пак щяхме да се делим на бедни и богати, на умни и не чак толкова, или пък кой знае на какво... да речем - цвят на кожата.

Дурмудук не можа да се сдържи и се засмя на остроумието на приятеля си.

- Цвят на кожата, как пък ти хрумна това?

- Защо пък не! - сериозно рече Ботаника.

- Много изпарения от гъсталаци ли си дишал, от ученето ли е, но ти хрумват все едни такива ненормални - тупна Ботаника по рамото, но отведнъж стана сериозен. - Кажи! Твое ли е детето!

- Казах ти! Не е!

- Сигурен ли си?

- Сигурен.

- Не си ли спал с местна?

- Аз съм стерилен, приятелю.

- Хайде, не сме толкова остарели.

- Не ме разбра! Винаги съм бил стерилен. Никога не съм имал деца. Някога много исках.

Дурмудук млъкна, а болезнена усмивка изрисува по лицето на Ботаника един по-млад мъж.

- Преди да започна да служа в двора, имах съпруга. Много хубава съпруга. Чакахме го, дълго го чакахме... И като разбрах, че причината е в мен, започнах да търся билката. Преди това не различавах минзухар от кокиче - засмя се горчиво. - Е, не открих билката, но понеже нямах семейство, на което да се отдам, отдадох се на науката и авантюрите. И не съжалявам.

- Тази вечер научих толкова за теб, колкото през всичките години, откакто те познавам - разбърка пак огъня и отпи от манерката Дурмудук. - Имаме си глас, изглежда, само за да премълчаваме.

Дворецът. Тридесет и пет години по-рано

50.

Дежурството свърши, Ботаника легна и на минутата заспа. Повечето хора изглеждат детински в съня си. Не и той. Сякаш и тогава размишляваше над научните си теории. Кой ли го знае? Винаги си е бил такъв. Познаваха се от повече от тридесет години. В началото Дурмудук му нямаше никакво доверие, а и Ботаника не изглеждаше от онзи тип мъже, на които Дурмудук се доверяваше: фини китки, дълги

пръсти, момински устни и надменен поглед. Падаше си и присмехулник, а беше толкова отнесен, че чак да те хване жал. Замисляше ли се за нещо, кой го знае къде отлиташе. За всеки случай не беше там, където в най-добрия случаи седеше тялото му, а в по-лошия се движеше като зомби, без да забелязва нещо или някого. Нито чува какво му говориш, нито сам чува какво отвръщат устните му по навик.

Да му беше в армията, да го научи на мъжко поведение, но той - човек на краля. При това по-близък на Слънчевия син, отколкото бе тогава Дурмудук.

Младият генерал имаше да свиква с още толкова неща, че Ботаника беше едно от най-дребните сред тях. Истината е, че дворът изглеждаше величествен само отвън, вътре - пълна сбирщина, достойна за лудницата на лудниците, събрала най-уникалните си находки от цялата световна история.

Една голяма част си имаха магия само в главата. Живееха си в свой магически свят и говореха на непознати езици. Общочовешкият използваха само да кажат нещо несвързано, изглеждащо дълбокомислено, примерно:

„Мисля, следователно съществувам."

„Всичко тече, всичко се изменя."

„Човек е тръстика, но е мислеща тръстика - преди хиляди години го е казал Паскал, а сега тръстиките проговориха, а човек мълчи."

За тях се говореше, че са медиуми. Бяха си обикновени болни душици.

Но те по-лесно се понасяха от фокусниците или от онези, които по един или друг начин се бяха добрали до някоя тайна от естествените науки и я използваха така, че

да прилича на магия и да си намерят място в двора.

Що се отнася за истинските магьосници, те бяха най-непоносимото в монархията.

Знаменитите, по-известни магьосници, а не разните невинни душици като Гостилничарката Маман, най-невинното, простодушно и всеотдайно, тежащо триста килограма, същество, влюбено в работата си, която само с филийките си можеше да накара и най-отчаяния мъж да обикне отново живота.

Гостилницата ѝ беше далеч от двора - през пет преки на шестата, а при нейните способности можеше да живее в кухнята на Слънчевия син и самият той да я нарича Мамо. Какво правеше с филийките, нейна си тайна. Може би даже нямаше такава. Казваха, че от потта, която отделяла, се получавало вълшебното заквасване на хляба ѝ. Доста вероятно. Колкото простодушна, толкова и неука бе. Но никаква алчност в нея. Сложила на масата касичка - прасенце, поднася ти филийките. Не гледа колко пускаш, но филийката знае. Колкото по-скъпо я оцениш, толкова по-вкусна ти е. Ако ти се яде сладко - сладка е. Ако ти се яде месно, няма вкус на хляб, а на месо и хляб. Може да бъде възкисела и горчива, да има вкус на всевъзможни екзотични плодове. При това за филийката по-скъпо да я оцениш съвсем не означава повече пари да си пуснал в прасенцето. Ако имаш един ръждив петак и си платиш с него, ще бъде по-вкусна, отколкото за пет златни монети, ако имаш пълна кесия.

Жалко за магьосници като Гостилничарката Маман, но такива като нея в двореца нямаше.

А самият дворец - чудо на чудесата. Магия на магиите.

Отвън приличаше на неръкотворен. Две сключени към небето тридесет метрови длани - такава форма имаше. Пръстите им - кули, се губеха зад пелените, паднеха ли ниско облаците. При зазоряване и залез имаха златист цвят, а нощем при пълнолуние напомняха оловни, но сякаш дишаха и лекичко потръпваха. Приличаха на пробили земята и израснали над нея чудовищни растения с корен - погребан жив титан.

С човешки форми, но поради чудовищните си размери не човек, а по-скоро цяло човечество.

Ни живо, ни мъртво. Проправило само за ръцете си път към нов живот.

Няма никакви огради. Деца от улиците играят по алеите му. Под овошките спят просяци. Влюбени се прегръщат, а често има и такива, които не само нощем, а и посред бял ден се отдават на ласките си из храсталаците.

Трудно е да се навреди на градината. Казват, че градинарят живее под пръстта *ѝ*. Може и да е вярно. Винаги изглежда поддържана и чиста, без някой да е видял някое същество да се грижи за растителността *ѝ,* а при оживлението в нея, късането на цветя и хвърлянето на всевъзможни отпадъци, би трябвало да е най-мърлявото място в цялата Столица.

Няма и видима стража на централната алея - по нея могат да вървят само избраните, които имат право да влизат в замъка. Тя води към официалната му порта и всъщност само по нея може да се влезе в него.

Ако някой, без да е поканен в двореца - да речем любопитен младеж или пък авантюрист, реши да тръгне по нея, ще има неприятни изживявания. В най-добрия случай ще изскочи от очертанията *ѝ* на втората минута, обзет

от неясно, но много дълбоко чувство за тревога, което дори няма да успее да опише. В по-лошия случай за всяка направена крачка ще има спомен, че е направил поне десет хиляди. Все ще му се струва, че доближава Двореца, а Двореца все ще остава еднакво далеч. Докато рухне от изтощение, проявил воля и физически усилия за няколкодневен непрестанен преход, а реално направил няколко крачки.

Невъзможно е да се достигне до официалния портал по друг начин, освен по тази алея. Пространствата в градината са омагьосани. Пътеките се приятни, с чуруликащи птици и пренасящи звуци екзотични мембрани - не човешки гласове, а най-приятните звуци от природата, но заплетени във всевъзможни лабиринти, в които няма да се изгубиш, но винаги ще те изведат навън от дворцовата градина.

Дори да вървиш непосредствено край централната алея и да стигнеш така до централната порта, още щом стъпиш на алеята, ще се озовеш в началото *ù*.

Градината е само предверието. Истинската, различна от всяка позната реалност се разкрива едва след като преминеш през официалната порта.

Сутеренът, в който се озоваваш, е куполообразен. С размери на няколко етажна сграда.

Почти празен е, като се изключи неподвижната човешка фигура в централната му част.

Напълно е съсухрена и прилича по-скоро на оплетена от паяжини. Стои върху кристален фундамент с размерите и формата на онези, върху които се поставят паметници-бюстове. Очите *ù* са затворени, но не под спуснати клепачи, а паразитни растения са оплели горната част от лицето като с превръзка. Паразитно растение е пробило гърдите

и от мястото над сърцето е извило стръкове навън. Друго расте под дясната ключица, изпълзяло е над нея, през рамото, по гърба и се е увило около кръста и около сключените в поза лотос бедра.

Кристалният фундамент сияе в мека резедава светлина, излъчва живот и личи, че това е животът, намирал се допреди това в седналото сега върху него човешко тяло.

Привлича те към себе си, по-силен е от волята ти. Доближаваш го и усещаш желание да го докоснеш. Правиш го и по цялото ти тяло се разлива непозната енергия. Изпълва те жизненост, а ако си имал някакво заболяване, в повече от половината случаи вече си излекуван. Дори дълбоки рани, получени в бой, се затварят, но не изчезват белезите, с които би се гордял.

В мига, в който докосваш фундамента, възможно е съсухреният отшелник на него да се усмихне или леко да се раздвижат паразитните растения, растящи по тялото.

На различни места из двореца има още тринадесет такива.

Фигурите са тленни останки от светци, отказали се от плътта си преди хиляди години, а кристалните фундаменти са се формирали от сълзите им. Сълзи, които не са проляти, но са предизвикани от непосилните страдания, през които е трябвало да премине светеца. Кристализирали под него, сълзите му са поели живителната сила, която е напуснала телата им.

Колкото по-висок е един такъв фундамент, толкова повече сълзи са кристализирали, през по-голямо страдание е преминал светецът, а лечебната му сила е по-голяма.

Обикновено след това в сутерена се явява да посрещне новия Дивата. Тя е мълчалива, даже може би *незначима.* Никой не е сигурен напълно по този въпрос. Никой не е

чувал звук, откъртен от устата *ѝ,* но всеки има чувството, че някога му е говорила.

Черна е като катран. С фигура по-скоро на мъж, отколкото на жена - от стройните, не едър, но възлест, нацепен с фибри, в състояние да тръшне много по-внушителни от него атлети за секунда на тепиха. Въпреки това по женски привлекателна, дори злокобно, хищно привлекателна. Чисто гола. С нещо като препаска около бедрата, напомняща венец от сплетени водни лилии, но растящи от самата нея. Без да я крият, правят голотата *ѝ* да изглежда скрита.

Лилиите са по-ослепително бели и от зъбите *ѝ,* а очите *ѝ* - огнени.

Срещне ли поглед с твоя, започва да те пари дълбоко в гърдите. Огънят става все по-силен, болката - непоносима. Без да ти е казала и дума, знаеш, че трябва да понесеш мъчението. И най-странното е, че започва да ти харесва. Тогава тя извръща очи и се чувстваш по-лек от всякога. По-късно ще ти обяснят, че така те е прочистила от някоя твоя вина. От нещо, което е тегнело в гърдите ти, а от този момент си освободен от тежестта му.

Дивата се явява рядко. Най-търсената е и най-желаната, но се явява задължително само веднъж, когато за пръв път влезеш в двореца, а по-късно, ако имаш шанс, и когато не си я очаквал, но имаш най-голяма нужда от нея.

Втората неизбежна посрещачка е Старицата с розовия въздух. Тя е на над сто. Сляпа и говори глупости. Най-често напълно объркани приказки, без никаква логика и дори връзка с изреченията. Мисли, че е на седемнадесет. И те хваща за ръце също като седемнадесет годишна, и усещането при допира е каквото би било, ако наистина беше девойка. До мига, в който преминат леките мълнии. От нейните пръсти към твоите, а после и от твоите към нейните.

Тогава около нея започва да играе розовият ореол, расте, променя форми, заприличва на огромно наметало, заиграло се със силен вятър. Светлинките по него за минути придобиват форма. Форма на рози, дишащи рози. Рози с кръвоносни съдове. Рози, разтварящи се като устни. Рози със заблестели от влага листа. Пулсират и тръпнат. Разтапят се и се вият една около друга. Вливат се в прегръдки и целувки. Пламват като изгрев и се превръщат в мека светлина, от която никнат следващи, и следващи, и следващи рози, а ти вече си наясно, че всичко това, което виждаш, е било чувство. Твое чувство, твое дълбоко стаено чувство. От чиято тръпка се освобождаваш, докато отмала не подкоси коленете ти, погледът ти се замрежи, свят ти се замае, от устните ти (възможно е) се откърти тежко стенание.

И се отдръпваш. С отрезнял поглед, познал в цялата тази красота една дълбока похот. Смутен от цинично усмихнатата старица. Смутен и от самия себе си.

Тръгваш объркан из сутерена, без цел и без да виждаш ни врати, ни стълбища, които да те отведат където и да е другаде... и ненадейно се озоваваш в друга зала.

Тук вече има широки кулоари. Има стълбища и десетки врати. Както ще разбереш по-късно, поне осем от десет врати са декоративни. Декоративни са и поне четири от десет стълбища.

Вратите са дървени или медни, стоманени или бронзови, мраморни и облицовани с всевъзможни кожи от екзотични животински видове, с богатата им орнаментика и десетките магически символи по тях, в повечето случаи са само барелеф - служещ за украса. Голяма част от стълбищата, които създават зрителната измама, че водят до следващ етаж и ниво, не стигат до никъде.

Изкачиш ли ги, можеш само да погледнеш от високо

мястото, на което си се намирал или да скочиш долу и да се размажеш.

Липсата на ориентири, за щастие, е кратка. Бързо се свиква, след като преминеш през първата стена. Стените се втечняват, когато искат да те допуснат някъде.

Мястото, през което трябва да минеш, дори не е означено. Усещаш, че те желае. Чувства го кожата ти. Насочваш се и преминаваш през стената като през завеса ароматна вода, за да стигнеш там, където е трябвало.

Където някой те е очаквал или където си имал да вършиш някаква работа. Където ти е било съдено да научиш нещо или да се насладиш на нещо. Където да се срещнеш с някого, когото не познаваш и той не те познава, не сте си нарочили среща, но се срещате, за да разберете, по-късно, че съдбата е имала с тази среща нещо предвид.

До седмица можеш да заучиш кои врати са истински и отвориш ли ги, влизаш в пожеланата стая; по кои стълбища можеш да слезеш или да се изкачиш. Но има места, чиито тайни дворецът не е отредил да ти открие. За всекиго те са различни. И никога няма да стигнеш до там.

Само седмица беше необходима на Дурмудук, за да научи достатъчно за магьосниците от най-висшите кръгове и да е наясно, че никога няма да може да разчупи ледовете между себе си и тях, и че никога не би се доверил никому така, както на войниците си.

Към някои изпитваше страхопочитание и възхита. Към двойката поети, примерно. Млади и красиви. Уж от плът и кръв, но толкова фини - сякаш духове. Някак разсеяни и ефимерни. Движеха се като пеперуди. Вееха дългите си коси. Засмиваха се звънко, започнеха ли да рецитират, гласовете им - дълбоки, като че ли от устните им излизаше

смразяващият глас на епохи, а не на двама болезнено изящни хубавци - момче и момиче - на видима възраст двадесет и две. При това с тънки бели кожи, под които прозираха кръвоносни съдове, с фини пръсти, дълги светли коси и ангелски лица. От стиховете им потичаха сълзи, кога от тъга и затрогване пред рисувани с думи хубости, кога от възторг пред героизма на легендарните им лирически герои. Можеха да разсмеят и потънал в дълбока меланхолия несретник (срещаха се такива и сред магьосниците, понякога друга магия не беше в състояние да им помогне). С по-закачливи свои стихове можеха да подтикнат и най-целомъдрения към лекомислие, недопустимо за морала му. Разправяше се, че със стихове можели и да възкресяват току-що умрели. Не че Дурмудук се доверяваше на тези приказки, но не би се учудил, ако се окажеха верни.

Някак му идеха обаче като от друг свят. И в хубостта им намираше нещо по-нечовешко и от жестокостта, която проявява и най-безсърдечният пълководец на бойното поле.

Другият магьосник на изкуството - Маестро Мистерия, нямаше много общо с тях. Беше си жив безобразник. При това един от най-богатите, ако не и най-богатият човек в света. Гласът му беше креслив, хуморът му по-просташки и от войнишкия. Имаше мустачки като клечки и триъгълна брадичка. Странната си шапка наричаше барета. Казваше, че такива носели в *Старо човечество* гениите като него. На висок глас оскърбяваше, смееше се след това и бършеше сълзи от смях. Импулсивно скачаше, грабваше събеседника си в прегръдките си и нямаше значение дали е мъж, или жена, впиваше устни в неговите. После пак се смееше.

Нямаше по-демонично и по-разюздано същество в цялата Монархия, но наистина беше един от най-добрите

в магията си.

Най-богатите жени идваха при него, някои изтеглили всичките си спестявания, че и продали имотите си, всичко до сетната овца или фермата за копринени паяци. Голяма част жертваха целия си живот за една ненаситна суета. За други се оказваше добра инвестиция, понеже с красотата, която придобиваха, скоро удвояваха и утрояваха богатството си и се добираха до власт, недопустима дори и в най-дръзките им блянове.

Плащаха си скъпо и прескъпо, а Маестрото съвестно изпълняваше своята част от сделката.

Рисуваше им портрети. Серия от толкова портрети, за колкото си бяха платили.

Нещо малко сменяше. Нещо едва забележимо, но портретът винаги ставаше по-красив от модела. Творбата обаче имаше магическо въздействие върху модела. И правеше тъй, че за дни моделът да стане толкова красив, колкото е самият портрет. Тогава процедурата се повтаряше. Следващ портрет - още по-голяма красота. И следващ. И следващ.

Колкото разрешаваха материалните възможности на клиентката на Маестрото.

С тридесет портрета можеше да направи от всяка грозновата жена кумир, в чиито крака да падат по очи горди и достойни мъже.

Много жени и преди да го потърсят бяха красиви, за тяхната красота след процедурите можеше да се каже една-единствена дума: неземна.

Не всяка беше щастлива след това. Дори една успя да го види отново лице в лице и се опита да му издере очите, но охраната я спря. Дълго се мяташе в хватката на здравите мъжаги, съскаше като змия и сълзи се стичаха от очите ѝ.

Едва успя да се разбере измежду разкъсаните ѝ фрази: *Защо ме лиши от сърце! Защо!*

- Не съм лишавал никого от сърце! - отвърна ѝ строго магьосникът и продължи с хладен сарказъм: - Дадох ти само онази красота, която твоето сърце не е достатъчно богато, че да има, а духът ти не е достатъчно силен, че да я носи! Плати си красота, сега се наслаждавай на страданието, защото то е част от нея.

Какво ли не беше видял Дурмудук през живота си, какво ли не беше преживял, но от тази сцена и тези думи го полазиха ледени тръпки по гърба.

Придворните не обичаха искрено Маестро Мистерия. Но го ласкаеха, понякога им рисуваше портрети, без да плащат. Вършеха му услуги, разбира се. Те също бяха магьосници, а магьосничеството на някои съперничеше на неговото по могъщество. И също беше много, много печелившо.

Клиентите на Магьосника на историите не бяха богаташи като тези на Маестро Мистерия. Магията му струваше грошове, но всеки ден се купуваше. Във всеки дом, че дори от бездомниците, които нямаха покрив над главата си, но имаха къде да разпалят огнище, имаше от нея.

Той продаваше шепнещи въглища. Смесица от изсушени листа на мембрани, тайни билки, талаш и въглища. Разпалиш ли огнището с тях, разказват истории. Героични и еротични. Страховити и смешни. Истински и напълно измислени, но очарователни. Забавни и мъдри. Понякога леко глуповати, но създаващи настроение. Често напомняха за истинско бълнуване, особено когато заговореха за онова *Старо човечество.* Но точно тези най-неразбираеми и объркани приказки напълно необяснимо увличаха най-силно слушателите си. Унасяха ги в приятни съновидения, които

най-често на сутринта биваха забравяни, но денят бързо минаваше в очакване на вълшебната вечер пред огнището.

Магьосника на историите разполагаше и с рецепта за приготвяне на една по-специална смес. Нея вече не всеки можеше да си позволи, но тя допринесе много за мира и благоденствието на Монархията.

Само той можеше да добави към шепнещите си въглища кости така, че тези кости, шепнейки, да разкажат живота си.

Тази магия беше толкова скъпа, колкото и портретите на Маестро Мистерия, но нея си позволяваха не само суетни матрони, а хора с всякакви възможности. Дори изживели живота си в лишения, каквито и просяците не познават. Хора трудови, прекарали всичките си години в непосилна работа, нелоши печалби и нечовешка пестеливост, за да натрупат достатъчно и да завещаят на наследниците си онези пари, с които наследниците им да идат при Магьосника на историите, за да чуят бащината си история.

Повечето от тези наследници бяха достатъчно безсърдечни и практични и използваха парите за нещо по-полезно. Обикновено инвестираха парите в нова нива, в животни, в къща. За известно време, запретнали ръкави, се чувстваха бодри и разрастваха благосъстоянието си, но неизбежно идеше момент, в който започваха да съжаляват. Сами да не разбират постъпката си и какъв смисъл е имала. Да отправят немите си молитви за прошка и най-вече за това децата им да не постъпят с тях така, както те със своите родители. И подобно на своите родители започваха да пестят и да трупат за онзи ден, когато костите им ще проговорят.

По-сърцатите желаеха да чуят гласа на покойните си родители. Особено в случаите, когато покойниците бяха

хора, нямали приживе глас.

Поне след смъртта си най-сетне щяха да проговорят.

И проговаряха.

Но в повечето случаи нямаше какво да разкажат. Повтаряха колко гроша са добавили в скритата делва в мазето, колко още им остава, само живот и здраве, че да могат след смъртта си да проговорят.

Всъщност, това бяха думи, по-трогателни и въздействащи на децата им от всяка изречена мъдрост или разказ за приключение.

Колко от всички живеещи тогава чуха гласа на родителите си, не е най-важното. По-важно беше, че цял свят знаеше за тази магия и приемаше, че след смъртта всички имат глас. Следователно всички са равни.

Имаше и трогателни истории. Макар и от класата на наричаните тогава *слуги*, а днес *незначими*, един младеж, роден без глас, получил стабилно наследство от доста трудолюбивите си родители. С находчивост и предприемчивост, която често проявяват хората от тази класа, утроил състоянието си. Макар от класата на *слугите*, той вече имал слуги от класата на *господарите*. При това все още млад, достатъчно млад, че да има и това сърце, което решило да се самоубие, за да се обяснят костите му в любов на възлюбената от него *господарка*.

Негови верни хора занесли парите и костите му при Магьосника на историите и той направил сметка. Занесли я на девойката, а тя се изсмяла, изхвърлила костите през прозореца, но ги намерило друго момиче. Студено било, нямало дори къде да прекара нощта. Едва намерило място, на което да си разпали огън и както било отчаяно, като чуло историята на младия мъж, върнало сили, защото я изпълнила надеждата, че може да срещне такава любов.

Какъв е бил животът ѝ нататък никой не знае, но още се намират хора, които помнят времето на шепнещите кости.

Родените без глас имаха надежда, че след смъртта си ще проговорят.

Родените с глас се бояха след смъртта си да не се превърнат в *слуги* на тези, които наричат *слуги*. И тъй *господарите* се трудиха и пестяха не по-малко от *слугите си*.

Освен това никой не знаеше какво ще си признаят неговите кости пред живите му наследници и всеки се стремеше да живее, доколкото може, почтено.

Станеше ли някой разбойник, вече беше взел решение след смъртта си да се лиши от глас. Никой не желаеше да разкрива пред бъдните порочните си тайни.

Станеше ли някой прелюбодеец, също. Крадец на дребно. Лъжец. Лентяй. Музикант. Отдаден на порочни мечтания. Допуснал в гърдите си бунтовни помисли. Дори пияница или неволно заразен от влечение към изпаренията на Храсталаците на забравата. Всички те се срамуваха се от това, което можеха да разкажат костите им. И не пестяха. Бяха се примирили, че ако имат глас, ще го изгубят след смъртта си, а ако нямат, и след нея няма да имат. Каква по-тежка загуба!

Изобщо тази магия мотивираше хората към кротък и благонравен начин на живот.

За спокойния живот в Монархията още един магьосник имаше голям принос. Нощния глас. Благ, бледолик старец изглеждаше, иначе с остри черти и ирония усмивка. Приличаше на хищна птица, но страховитият му вид се дължеше само на ума.

Не таеше зло. Нито упражняваше властта си така, както биха се изкушили много други на негово място. А като неговата власт едва ли друг някога е имал.

Беше наполовина звездоброец, който прекарваше по-голямата част от времето си горе на купола на двореца, под телескопа. Сам самичък сред стотици магически знаци. Повечето страховити и вероятно много вредни.

Наполовина магьосник - единственият способен да говори с *интонацията на съня*. Свикнали сме да живеем с врявата нощем. Тогава мембраните стават най-гласовити. Смях, стенания, крясъци, пиянски приказки, клюкарско наддумване, всякакви бабини деветини и бебешки рев. Умни, глупави, че и безумни. Приказки свързани и приказки несвързани, но в цялата тази шумотевица заспиш ли, чуваш един-единствен глас. Неговия, ако е решил да говори в твоя сън.

Да си признаем, Нощния глас не беше лишен от страстта към печалбарство. Имаше си група от добре изглеждащи и най-вече благо говорещи подчинени. Обикаляха надлъж и шир, заговаряха когото трябва и както трябва. Убеждаваха го колко различен може да бъде сънят, какви приключения би могъл да си позволи в него човек, стига да желае, стига да има материални възможности за това. Караха го да повярва, че сънят е живот като живота. И може да бъде по-ярък и по-реален и от самия живот. Да има цветове, каквито с отворени очи не можеш да видиш и красоти, каквито изобщо очите не са способни да възприемат. Говореха му още, че в съня може да има престол. Свой собствен - на кралство, което няма да застраши устоите на Слънчевия син и в него може да има магьосници и слуги, колкото самият Слънчев син може да има, че дори и повече.

Обикновено това беше достатъчно за един състоятелен

и отегчен човек да приеме сделката, но момчетата на Нощния глас си позволяваха малко повече, отколкото господарят им беше разрешил. Ако някой се дръпнеше, а много искаха комисионата, обръщаха и другата страна. Намекваха, но както те си знаят, за кошмари - толкова ярки, че няма сърце, което да ги издържи и няма пробуждане от тях, но мигът на умирането в съня е цяла вечност, ад с всички страдания, познати от бабините приказки, че и по-страшни от тях. Намекваха също, че както можеш да сънуваш, че си крал, можеш да сънуваш и робство. Всяка нощ едно и също: губиш гласа си, а най-силно ти се иска да крещиш, най-малко за да се събудиш от собствения си крясък.

Подхванеха ли добре такава обработка на нещастника, скоро брояха желаните пари.

Рядко се стигаше обаче дотам. Достатъчна беше суетата на клиентите им. За печалбите на Нощния глас с типичното си лекомислие допринесе и Слънчевия син. Кралят възнаграждаваше с услугата на своя личен магьосник веднъж годишно един свой поданик за заслуги към Монархията.

Мембраните известяваха за наградата надлъж и шир. Името на отличения с нея се носеше с месеци, а за красотата на сънищата, които сънува, се носеха легенди.

Разбира се, не всеки можеше да има такъв принос към Монархията и Слънчевия син, но пък всеки уверен в своите възможности богаташ можеше да си позволи да си откупи сън, равен на наградата на краля.

Нощния глас обаче имаше наистина колосално значение за Монархията, малко хора знаеха за приноса му към устоите *ѝ,* а той беше несравним с дребните гореописани прояви на корист.

Без адрес, той влизаше в съня на всеки поданик. За кратко, без особена яркост, без да притесни с нещо съществуващия. Влизаше като шепот, един безкрайно топъл, лек шепот, звучащ като далечен хор, състоящ се в десетина повторения на думите:

„Ти си силен, ти си с нас! С нас си силен, не без нас! Ти си силен, ти си с нас..."

А шепотът продължаваше като фон да звучи в останалата част от сънищата на спящите. По един свой начин свързваше всички в едно общо съновидение, в чувство за съпричастност и споделяне с цял свят. Това оказваше въздействие и след пробуждането. Оставаше усещането за приобщеност и изпълващата сила на общността, към която принадлежиш.

С тази своя магическа дарба Нощния глас правеше поданиците солидарни. Жалко, че той беше един от първите магьосници, станали жертви на интригите в двореца.

Преди него си отиде единствено Маестро Мистерия. Към него подозренията може би бяха основателни. От него можеше да се очаква всичко. Не се разбра кои са били жертвите на коварната му магия, придворните но един през друг се хилеха зад гърбовете си и се сочеха с пръст като жертва на Маестро Мистерия.

Падаше смях, но не беше чак толкова смешно...

Заговори се за полова немощ, обхванала като епидемия двореца, а после намериха някакви скици на Маестрото - придворни с виснали до колене фалоси и тестикули. На въпроса какво означава това Маестро Мистерия се заливаше в смях, махаше с ръка, наричаше всички *„невежи и към изкуство, и към магия"*, рече им, че ако някой е импотентен,

то е защото си е такъв и че висналата му гордост е вероятно най-малкият му проблем, а ако иска да накаже виновния за това, най-добре да си върже един хубав клуп, да го намаже със сапун, че да хваща по-добре, и да висне на него. Държеше се крайно несериозно и отричаше да има всякаква връзка с интимната проблеми, за които даже нямаше да знае, ако освен импотентни, *неговите уважаеми колеги не били и пофядъчно глупави.*

Като че ли успя да отклони подозренията на първо време, но побърза да напусне двореца. Дни след това го намериха обесен в евтина стая в долнопробен вертеп. Хубав клуп си беше направил, без да пропусне да го намаже със сапун.

Никой в двореца не се натъжи от факта, но след смъртта му започнаха ударите върху монархията.

Не помогнаха и Шепнещите въглени, и магиите на Нощния глас срещу народното недоволство. Никой не очакваше нещо подобно - та Маестро Мистерия обслужваше само богаташи, най-вече жени. Отдавна бе забравена създадената от него гордост за всеки столичанин - петдесет статуи на снажни воини - мъже и жени. Те красяха столицата, а понякога се пробуждаха и наказваха някой, позволил си хулигански прояви. Статуите бяха самата божественост в човешка форма. Грация и сила, хармония и страховит сексапил.

Приличаха на бронзови, всъщност бяха живи хора.

Дълги години Маестро Мистерия бе обикалял надлъж и шир, за да подбере най-подходящите тела. После беше направил поне сто от своите процедури за разкрасяване на всяко едно от тях, за да ги доведе до съвършенство.

И накрая: използвал бе за пръв и последен път друга своя магия, на която само той беше способен. Забавил бе

жизнените им процеси, така че един техен удар на сърцето да трае десет години.

Всички притежаваха изключителна сила. Но стояха неподвижни, само за красота, като символ на величието на града. Веднъж на години можеха да се съживят - само при необходимост, най-често за да спасят нападнато момиче от хулигани или да прекъснат среднощен разбойнически набег. За минути насичаха нарушителя на обществения ред и заставаха отново неподвижни.

Наричаха ги Стражите. Хората дотолкова бяха свикнали с тях, че не се питаха откога са и кой ги е създал, докато не се разчу за смъртта на Маестро Мистерия. А нея приеха като тежко оскърбление. И това беше първата вълна на народно недоволство, която за щастие трая само дни. Без пролята кръв, а само с крещящи безумия мембрани:

„Вън от двореца, убийци!"

„Столичанинът има сърце, а сърцето му са Стражите!"

„Убихте Твореца, не убихте творбите!"

„Стражите ни бранят, те са наши командири!"

„Не можахте да му простите, че създаде красота, която не умеете!"

„Маестро Мистерия е жив - той е в сърцата ни!"

„Искаме наказание за убийците на Маестро Мистерия!"

„Обесете негодниците!"

„Не можахте да му простите, че създаде величие, до което личеше колко сте жалки!"

„В двореца живеят само безделници!"

„Магиите ви свършиха, жалки фокусници! Животът е магия, а Маестрото създаваше живот!"

„Убихте го, защото даде красота на народа, а не я заключи в двореца!"

„Стражите са духът ни, а той ни откри красотата му!"

„Маестро Мистерия обичаше народа си!"

„Маестро Мистерия дари душата си на народа!"

„Направи улиците по-величествени от краля, за туй го убихте!"

„Маестро Мистерия е другото име на Твореца!"

„Отвърни гръб на интригантите в двореца. Излез на улиците и бъди с народа си!"

„Ти си силен, ти си с нас! С нас си силен, не без нас!"

„Стражите са духа ни, той е красив! Бъди с красивите!"

Нервите на някои в двореца не издържаха. Случващото се на улиците беше по-силно от магиите им. И излязоха, за да не се върнат никога повече. Ирониятa е, че част от тях бяха заловени и предадени на властите, за да бъдат съдени за предателство, от самите стражи на Маестро Мистерия. Неколцина заживяха по улиците, видоизменени, под чужди самоличности и във вечен страх да не бъдат разкрити, боящи се да използват магическите си дарби, завършили живота си в крайна нищета като обикновени просяци и пияници. След време костите им бяха открити и с шепнещите въглени изрекоха тяхното разкаяние. Други напуснаха пределите на Столицата и заживяха в изгнание. Отдадоха магията си в служба на безгласните си *слуги* и за пръв път изпитаха удовлетворение от нея. В двореца, сред по-могъщи от себе си магьосници, сред задоволени потребности дарованието им приличаше на фокусничество. Печелеше им място сред избраните, защита и разкош за тялото, но сред гладните и бедните с уменията им да превръщат известно количество вода във вино, камъни - в хляб, да прогонват зли сили, обсебили нещастници и да лекуват с докосване и шепот някои заболявания, даряваха щастие.

Равносметката след утихването на вълненията показа четиридесет магьосници по-малко в двореца. Около триста и петдесет не бяха приели случващото се на улиците сериозно. Даже им беше забавно. По време на кризата пиянстваха, ходеха маскирани и участваха във всевъзможни оргии. Някои по-късно се срамуваха от поведението си, други напротив - гордееха се. Вярваха си, че то е било признак на неустрашимост.

Слънчевия син разбра след месеци какво се е случило. Придружен, както винаги, от Ботаника и от малък отряд верни хора, беше някъде далеч, много далеч, на поредната си авантюристична експедиция. Като му разказваха покъсно, само се огорчи. Вдигна рамене, наклони глава и заприлича на сгълчано от родител дете. С помръкнало, виновно изражение, търсещо и неспособно да намери оправдание за вината си. Часове наред беше мълчалив, тъжен и приличаше на всичко друго, само не и на владетел, разполагащ с власт над цяло цивилизовано човечество. Настроението му трая до края на вечерта. Какво сънува, само той си знаеше, но на другата сутрин сияеше с онази своя типична свежест, която нямаше магическа сила и все пак оказваше магическо въздействие на приближените му - радваше сърцата им и ги изпълваше с оптимизъм.

„*Сгрешили сме! Не бива повече да грешим!*" - това бяха единствените му думи относно вълненията; и наистина нямаше нужда да казва повече, защото вълненията бяха отдавна отминали, а и забравени от повечето.

Въпреки че не каза нищо повече и не показа с нищо истинските си чувства, това може би беше единственият човек освен Дурмудук, който осъзнаваше, че кралството вече не е същото. Вълненията не постигнаха нищо друго, освен това, че увеличиха дистанцията между живущите в

столицата и тези извън нея, между *господарите* и *слугите,* или както вече бяха започнали да се наричат неофициално *значими* и *незначими*. Бунтовете бяха само за столичани, в тях участваха предимно хора с глас. Мембраните разнасяха крясъците им само около двореца, в границите на столицата. Гласът на недоволството за часове може би е стигнал далеч извън пределите *ѝ,* но кой да обърне внимание.

Господарска му работа! Не я разбираме! - тъй си мислеха безгласните поданици. И наистина, какво да разберат? Никой от тях не знаеше за статуите на Маестро Мистерия. Дори да бе чувал нещо за тях, не ги беше съзирал в цялата им красота и величие. Не си бе обяснявал въздействието, което оказват, а и това въздействие е било за други, не за него. Характерно за мембраните е, че те дълго не могат да разпространяват думи, които не ангажират вниманието. Усещат го и независимо от *интонацията,* с която им се диктува, сменят приказките си с такива, които биват чувани. И тъй, животът на известно разстояние от епицентъра на събитията изобщо не се промени. Селянинът излизаше с ралото си, събираше реколтата си, поддържаше дома си. Пестеливите трупаха съкровището си за онзи ден, когато костите им ще имат гласа, който са нямали приживе. Сдобилите се с Шепнещи въглища се унасяха от разказите им вечер, а после чуваха на сън гласа: *Ти си силен, ти си с нас! С нас си силен, не без нас!* И се чувстваха част от неделима цялост, която им даваше сили да се борят в самотното си съществуване.

Бунтарите се опитваха да забравят вълненията си от онези критични дни. Чувстваха се малко глупаво, а ги изпълваше и огорчение. Някои от тях дори признаваха:

Имаме глас и думите ни звучат по-силно, но това ги

прави по-неразбираеми.

Повечето бяха просто засрамени и с далеч повече резерви към равенството между имащите и нямащи глас.

Тъй бързо отминалата криза се оказа преломна и в живота на Дурмудук. За няколко дни младият генерал съзря с години. Видимо запазил спокойствието си, с ясно съзнание наблюдаваше случващото се извън стените на двореца. Съжаляваше, че не е на улицата, сред онези свои хора, които поддържаха реда и можеха всеки миг да станат жертва на разгарящите се страсти.

Трябваше обаче да е тук. Сред напълно неадекватните магьосници.

В безоблачните години на абсолютната власт самомнението им тъй беше нараснало, че вече нямаха никаква връзка с реалността.

Сами способни да омагьосат всеки, приличаха на омагьосани. Лекомисленото им поведение откриваше за опитния военен едно: паниката им.

В тези дни Дурмудук се запозна с Косара. Любовница на Слънчевия син и на кого ли още не. Сама се наричаше Робиня на любовта. Противно на всички други магьосници, които все бяха „властелини", „господари", „повелители" на нещо си.

Откри му се в руси, спущащи се на вълнички под раменете коси, но тя често сменяше външния си вид. Избрала си беше устни и усмивка, каквито никога до сега не бе носила. Очите *ѝ* бяха сини, почти вълчи, но весело съзвездие златисти петънца смекчаваше хлада им. Трапчинките *ѝ,* които я правеха да изглежда усмихната дори когато не е, си бяха нейни. Тях никога не сваляше. Също и луничките около нослето. Беше облечена в копринена

паяжина, като елитна куртизанка.

Под нея прозираха черните ѝ зърна, но като накит, скъпо украшение, без да създават никакво усещане за агресивна похотливост.

До този момент само си кимаха по коридорите. Понякога тя му смигваше и се усмихваше, но при нея тези закачки си бяха най-официален поздрав.

Тя го заговори:

- Знам, не си го очаквал.

- Даже не съм си го и помислял - реши да бъде с нея откровен.

- Но си войник.

- Чиято единствена истинска битка май ще е срещу народа му.

- Днес няма да се случи повече нищо - промени много умело тона. Права беше, свечеряваше се, възгласите навън утихваха. - Да идем да пийнем някъде. Защо не, на спокойствие, само двамата... Сетих се, ще те заведа на едно много специално място.

И без да е дочакала отговор, го хвана под ръка.

Водеше го към подземията. Преминаваха през стени, слизаха по вити стълбища, за които Дурмудук не подозираше. Много неща му наговори, забързано и емоционално, толкова много, че малко достигнаха до съзнанието му. Едва когато се озоваха сред хилядите съсухрени тела, словесният поток престана да се лее. Говореше по-кратко, по-малко и съсредоточено, доколкото изобщо последното бе възможно за Косара. Гласът ѝ премина почти в шепот, но се чуваше ясно в тежката тишина, стелеща се в безкрайното помещение.

- Само не ги докосвай, че могат да се разпаднат - имаше предвид тленните останки. - Не се безпокой, нищо не могат

да ти сторят. Те са като онези светци, които горе стоят на кристалните фундаменти...

Последното нямаше нужда да казва. Дурмудук виждаше приликата. Всички бяха заели поза лотос. Приличаха по-скоро на оплетени от паяжина човешки форми, отколкото на истински тела, а бяха тела. Както и при онези горе, и по повечето от тези бяха избили плевели. Увиваха се около шиите им, никнеха през устните, ушите, очите. През коремите и кръстосаните им ходила. Заплитаха се в пълзящи по стените и таваните мрежи. Хиляди бяха, в строй, на който всяка армия можеше да завиди: в редица от по шестдесет човека и колона, губеща се зад мрачния хоризонт.

- Следвай ме - стиснала ръката му в шепата си, с още по-тих шепот му рече Косара, - знам къде е виното. Но внимавай, много внимавай да не ги докосваш, че са от хиляди години.

Преведе го между редиците в намиращия се встрани коридор на подземието, който водеше към ледника - там бяха бутилките вино от отдавна отминали епохи на династията. Наляха си в чаши, покрити с паяжини от лед, натрупвали се от десетилетия. И едва когато отпиха, Косара отговори на безмълвния му въпрос:

- Целият дворец е кристален фундамент, като тези на светците горе. Но общ фундамент на хиляди, които са вселили костите си под основите му. Техните непролети сълзи са кристалите, които са го въздигнали и в които те всички са вселили живота си. В едно общо съществуване - в името на величието и стабилността на държавата.

- Дворецът е жив! - изрече това, което отдавна бе подозирал, Дурмудук.

- Не просто жив. Той е общ живот на хиляди от неизвестен брой епохи насам, а виното, което пием, е заредено

със силата на най-силните емоции; най-голямата страст и нежност, която може да изпита тялото, от която са се отрекли, без да изпитат... За да вселят живот в градежа си. Сега кажи, войнико... мрачен си, защо?

Дурмудук не успя веднага да отговори и Косара му напомни:

- Каза, че единствената ти истинска битка може да е срещу народа ти. А какви си водил до сега?

- Честно, аз съм един обикновен жандармерист. Армиите ми гонят разбойници.

- Има една държава. И тя е нашата.

- Факт.

- Замислял ли си се защо?

- Заради мембраните.

- Почти. Да, основно заради тях. И този дворец, който сега разбираш от какви сили е съграден. И можеш да си направиш извода откъде има такава власт над мембраните, че основно негови са гласовете, които мембраните разпространяват надлъж и шир, така че да обединят всички, разполагащи с магически дарби в двореца, в една обща сила.

- Да. Сега ми е по-ясно.

- Магьосници се раждат надлъж и шир. Едни проявяват дарбите си преди да проговорят, други с течение на времето узнават за тях или ги придобиват, разчитайки някой магически знак. Изкусителна е мисълта да създадат свое феодално владение, да имат своята територия, но до тях достига вестта за Двореца, за кралството, за най-могъщата династия, която е имало някога човечеството. За дарби, многократно по-силни от техните, и за общество, което могат да крепят със силата си, да развият със силата си, а не да водят отчаяна битка срещу него. И идват сами тук,

при нас. Сред избраните.

- Има много диви територии.

- Да. Точно така, диви. Официално са на държавата ни, реално са ничии. Може би там някъде... отвъд... там някъде, в немия свят на непознатото... Извън магията на гласа, може да има друго владение... - Косара прекъсна, засмя се, но започна да бърше сълзи. - Колко си приличате със Слънчевия син. Крал е, с най-голямата власт, която е имал някога човек, а не може да се примири с факта, че е неограничена. Търси границите *ѝ*. За това са и тези експедиции, в които се вживява като учен. Харесва му да рискува главата си, защото само така, изглежда, момчето се чувства мъж. А ти... ти си като него - единствената истинска битка - с гримаса изрече последните думи, имитирайки гласа на Дурмудук. - Като че ли си недоволен, че няма вече държави, които да враждуват. А нали целта на армията е мирът.

- Беше разклатен! - сухо *ѝ* отвърна Дурмудук, макар че нещата, които му наговори, го впечатлиха. - Не бях допускал, че срещу армията ми може да застане самият народ.

Косара допря пръст до устните му и го изгледа с молба в очите, после плахо рече:

- Не казвай такива неща. Страшни са. И няма причина да си ги мислиш. Това не беше народът. До нас стигнаха само думите, които чуват ушите ни, а останалите... Гласът е най-разпространената магическа дарба. И срещу двореца се разбунтуваха само магьосници, които я притежават. Народът ни е много по-голям.

Дали виното, или нежността, с която допря пръст в устните му... плахият израз в иначе вълчите *ѝ* очи или думите, който му изрече и в които той намери упование... Тъй и не разбра какво от всичко или всичко наедно, възпламени

желанието му.

Стана рязко, толкова ненадейно, а тя като Робиня на любовта веднага го усети и му рече:

- Когато Робиня на любовта се отдава за пръв път на някого, двамата сключват сделка. Срокът *ѝ* трае цял живот. Мъжът е задължен да изпълни едно желание, което Робинята на любовта може никога, никога да не отправи, ала отправи ли... Независимо какво е то, той няма да може да откаже изпълнението му. Е?

Изрече го с възможно най-плашещия тон, но за Дурмудук прозвуча по-скоро като предизвикателство. И ако преди последните *ѝ* думи имаше някакви шансове да *ѝ* устои, то след тях вече не можеше.

Заслонът - 2

51.

Златният часовник на Дурмудук (семейна реликва, предавана от баща на син от незапомнени времена, с магическия знак на фамилията, инкрустиран от вътрешната страна на капачката, най-вероятно беше на възраст столетия и отдавна вече нямаше майстори да създадат подобно чудо и се твърдеше, че може да бъде създаден само от магьосник - повелител на механичната магия) показваше четири и половина, когато Бесния събуди всички под тревога.

Сняг беше навял и затрупал изхода с преспи. Хвърлиха се всички да копаят. До един момент не изглеждаше толкова сериозно, колкото се оказа впоследствие и един мърмореше, друг се шегуваше. Проправиха няколко метра тунел, но изход не успяха да пробият. Снегът рухна върху продължаващите да копаят Малкия Дракон и Скалната змия, а

останалите едва успяха да ги изровят.

След кратка почивка и съвещание решението беше изкопните работи да продължат, но внимателно. Да се укрепват тавана и стените на тунела, доколкото разрешават условията. Разделиха се на три смени: двама копаят, двама следят работата им, готови да им се притекат на помощ, ако тунелът рухне. Двама - почиваща смяна, задължена да спи и да се възстановява. След събуждането си заемаше мястото на копаещите, копаещите - на следящите за безопасността, а те отиваха да спят. Времетраенето на всяка смяна - три часа.

Проблемите започнаха от почиващите. Изтощението от изкопната работа и ракията не помогнаха срещу безсънието. Войниците бяха приучени да спят при всякакви условия, като се изключи едно: наличие на буйстващо бебе. Малкото изчадие пълзеше и се кикотеше, хващаше за носовете задрямалите, докопваше се до оръжие или изпадаше в такъв рев, че чак ставаше мораво и дъх не можеше да си поеме.

Нямаше с какво да го хранят и Дурмудук преряза вените си над китката. Напъха му китката в устата и като му изръмжа: *Пий, войнико!*, детето го погледна разбиращо и започна да смучи. Скоро заспа и мирна. Дурмудук превърза ръката си и легна, но тъй и не успя да заспи.

След утихването на бебето за няколко минути тишината напомняше гробовна, но илюзията бързо се разсея. Непоносимо дразнещ беше всеки звук. Шегите на войниците, изречени шепнешком, забиването на лопатите в снега, скърцането на гредите на заслона, което напомняше, че всеки момент могат и да не удържат и покривът да рухне върху главите на всички.

Дурмудук по своето настроение познаваше и това на

войниците си. И за да ги разсее, че и себе си, измисли играта.

- Момчета, снощи, преди да заспим, с Ботаника се бяхме отдали на философски размишления. Говорихме си за разделението, за *господарите* и *слугите* или както се наричат днес *значимите* и *незначимите*. И двамата стигнахме до заключението, че в света не може всички да са равни, че все трябва да има едни, които дават заповеди и други, които ги слушат и изпълняват. Но тук всички сме *господари*. Всички сме *значими*. И не знаем какво е на *слугите* ни. На *незначимите*. Зле ги разбираме, а това ни прави лоши *господари*. Предлагам да се разделим трима по трима. На *значими* и *незначими*. *Незначимите* трябва да си затварят устата. Да забравят даже, че имат уста, с която могат да изричат думи. И да я използват само за ядене, докато запасите ни свършат, разбира се... А те не са много... *Значимите* трябва да се държат като пълноправни господари. Така, както се държат навън сред истински *незначими*. Трябва да забравят, че останалите трима имат глас, който могат, не издържат ли, да употребят. Кой ги знае дали и *незначимите*, истински *незначимите* навън, си нямат глас. И така, да теглим жребий, който ще определи кои трима ще имат право да говорят и кои ще имат задължението да мълчат.

Всички млъкнаха и изгледаха недоверчиво Дурмудук.

- Май няма нужда от жребий, а? И аз съм единственият *значим* сред вас - засмя се късо. - Сериозен съм.

След миг държеше между пръстите си клечки.

- Три къси. Това ще са за *незначимите*. Три дълги. Изтеглилите ги ще бъдат *значими*. Започвай, Бесния.

Бесния изтегли дълга клечка.

- Сега, миризливи, ще ви дам да се разберете! - озъби

се на останалите.

- Ти, Скалната змия! - подкани Дурмудук.

Скалната змия изтегли къса клечка, понечи нещо да каже, но срещна погледа на Дурмудук и сви устни.

Ботаника изтегли дълга клечка.

Малкия дракон също.

Два къси клечки останаха за Дурмудук и Правата лопата.

- Така няма да стане! - недоволен промърмори Бесния. - Как си представяш с теб някой от войниците ти да се отнася като с *незначим*.

Ти вече започна! - помисли си Дурмудук - *Забрави обръщението: „господарю" и започна да ми говориш назидателно, а минаха само няколко секунди.*

- Не е чак толкова невъзможно - засмя се Ботаника, - аз не съм негов войник.

Малкия дракон погледна към командира си виновно. Идеше му да си предложи клечката, но осъзна, че ще е глупаво.

- Предлагам - с променен глас рече Ботаника - времетраенето в смените да е различно. Така ще е справедливо. *Значимите* говорим с усти. *Незначимите* трябва да използват ръцете си. По време на изкопна работа все ще трябва да разменят някоя и друга дума, което означава едно: по-малка производителност ще имат от нашата. И за да е еднакво разпределен трудът, трябва да удължим тяхното работно време, а да намалим нашето.

Скалната змия се опита да спори, но сега беше *незначим*, а като роден *значим,* макар сравнително добре да разбираше езика на жестовете, си служеше зле с тях. Започна смехотворно да ръкомаха и само потвърди казаното от Ботаника, че ще се губи време в опит *незначим* да каже нещо.

Държащият на сериозността на играта Дурмудук веднага подкрепи предложението на приятеля си, а това повлия на решението на останалите.

- Два часа и петнадесет минути ще копаят *незначимите* - уточни времето Ботаника, - час и четиридесет и пет минути *значимите*.

- Сред *значимите* има болен - добави Бесния, - до оздравяването му неговата полза в изкопните работи и без друго е малка. Предлагам Малкия дракон да се грижи за детето и да възстановява краката си, а неговата смяна да се разпредели по равно между *незначимите*.

- Против съм! - реагира веднага Малкия дракон.

- Само че съм ти старши войник - напомни му Бесния - и не приемам възраженията ти.

- Час и четиридесет и пет минути не може да се разпредели по равно между трима - промърмори безсилно Малкия дракон и тръгна към детето.

Дурмудук се усмихна и грабна лопатата. Заби я в снега, хвърли загребаното. Втори, трети, четвърти, пети път... И се унесе. Копаеше и не мислеше. Копаеше и само от време навреме си спомняше къде се намира и в какво положение е, и в един момент осъзна колко по-щастливи са в някои отношения *незначимите*.

Прибавили чужди задължения към своите, нямат време да се замислят за окаяността на света, в който живеят. Нямат време да се ослушат и да чуят плача на новороденáта прокоба, ни скърцането на стълбовете, които крепят устоите на мирозданието, в което са затворени.

Дали нарочно не са замлъкнали? Някога, много отдавна... Понеже техният народ е по-мъдрият. И е оставил нашия да се убие с глупостта си.

Едва не го рече на глас. Много му се искаше, но щеше

да развали играта, а и подобни думи отиваха повече в устата на учения му приятел, отколкото в неговата, която трябваше само да дава заповеди.

Повтори си много пъти тези думи и макар смяната му да беше почти два пъти по-продължителна, стори му се, че изтече много бързо, а когато отмина и смяната му на наблюдаващ, легна и веднага заспа.

Присъни му се, че е генерал, непознат безмълвен генерал. Не можеше да издаде заповед, но всички я изпълняваха. И бе единствено непогрешимата.

52.

Дурмудук беше сигурен, че в началото Ботаника подкрепи играта от научен интерес, но после съвсем се увлече, а увлече и другите след себе си.

На следващия ден реши, че на *незначимите* не се полага ракия.

- Казано е: колкото е по-люта ракията, толкова по-благи думи идват на езика. Подчертавам: *езика*, тъй е казано, а не пръстите. Имам основателните притеснения, че тя може да развърже езиците на нашите *незначими*, а с това ще рухнат крехките устои на малкото ни общество.

Бесния се засмя:

- Вярно! И без друго заради намалените дажби храна по-бързо ни хваща.

Малкия дракон щеше да каже нещо, но детето се разплака и той побърза да прежеже ръката си и да запуши устата му.

- Да беше и то незначимо - промърмори Бесния.

- Мислиш ли, че е *избрания*? - попита Малкия дракон, докато го люлееше.

- Какъв избран те гони пък теб? - повиши глас Бесния.

- Невидимия крал.

- Моля?!

- Невидимия крал от преданията, този, който ще върне монархията, ще оглави престола и ще направи *значими* и *незначими* равни.

- И какво те кара да задаваш този въпрос? - попита равно Ботаника.

- Родено от *незначими значимо* момче. Отговаря на преданието.

- Не, не, не! - захили се Бесния. - Не! Дори да приемем, че преданията за Невидимия крал и Голямата истина са нещо повече от приказки за пълнолетни, в случая това означава само едно: че не си запознат добре с тях. Пропуснал си нещо много важно: че на Рождеството на Невидимия крал ще се появят трима *влъхви*.

- Трима какви? - с изтънен глас попита Малкия дракон.

- Трима мъдреци, които ще дадат благословия на отрочето. Вярно е, трима от нас слязоха до селото, но моите уважения, погледнете шефа, прилича ли ви на мъдрец...

Тези, които имаха право, леко се засмяха, но и останалите не можаха да скрият усмивки, включително самият Дурмудук.

- Господарят е мъж на място, но мъдрец... С този символ на монархията на ухото...

Дурмудук го погледна и Бесния за кратко замълча.

- Но и да го допуснем за него - продължи, - за Скалната змия не можем. Скалната змия си е обикновен главорез като всички ни. Единствено само цивилния, но...

- А селяните? - прекъсна го Малкия дракон.

- Какви селяни? - не го разбра веднага Бесния.

- Онези, които прогони с ритници от върха.

Хиляди демони! - едва не изкрещя на глас Дурмудук и неволно се плесна по челото. Наистина, що за поведение имаха онези селяни.

- Прогони мъдреците, глупако! - рече този път почти правилно с ръце Скалната змия.

- Това беше заповед на Господаря! - отвърна Бесния. - И си бяха селяни.

- Бяхме със замъглени глави - намеси се Ботаника.

- Прогонили сме мъдреците с ритници! - затюхка се Малкия дракон.

- Млъкни, момче! Приличаха на обикновени селяни.

- Бяхме със замъглени глави - повтори Ботаника.

- Откъде пък се взеха трима селяни - продължи да се тюхка Малкия дракон.

- Да ви напомня, че малко преди това се бихме с поне стотина като тях.

- Бихме се, да. И избихме голяма част от тях. Защо ще ни следват като паленца? - не спираше да опява Малкия дракон.

- Ти знаеш ли какво е пале! - озъби му се Бесния. - Пале е малко вълче. И не ме е следвало никога такова. Не знам откъде идва този глупав израз.

- Не се отплесвай. Следваха ни като, като... кротки домашни животинчета.

- Защото са кротки домашни животинчета. Те са едни *незначими* селяни.

- А освен това бяха трима.

- Обичайната военна идиотщина - констатира Ботаника. - Появяват се трима непознати, които могат да минат за знакови фигури при сбъдването на най-популярното пророчество, а...

- А ти, учен Господарю, защо не се намеси, след като

военните сме идиоти! - саркастично се изсмя Бесния, а Ботаника му отвърна с ирония:

- Ама какви шутове им раздаде.

Май е време да се намеся! - стискаше зъби Дурмудук. - *Ето силата на значимите! Трима са, а ще се разкъсат един на друг.*

- Какво пък толкова - въздъхна Бесния, след туй избухна в смях, а като се поуспокои, през сълзи рече: - Ако са били мъдреците от пророчеството, наритал съм мъдреците от пророчеството.

Поведението му развесели и останалото.

- Големи сме идиоти - заключи, - по-важното решение за настоящия момент е взето. Никаква ракия за *незначимите.*

Че кога обсъдихме предложението! - изръмжа наум Дурмудук. - *Нищо, ще ти напомня кога си злоупотребил с търпението на генерала си!*

И злорадо се усмихна, представяйки си физиономията на Бесния в едни по-добри времена, когато се измъкнат от проклетия капан.

53.

На Дурмудук пак му се присъняваше, че е непознатият, безгласен генерал, който не може да издаде своята заповед, но всички я изпълняват и тя е безпогрешна.

В това време треската, резултат от замръзналите му крака, унасяше Малкия дракон, а нещата, които виждаше между бодърстване и сън, бяха далеч по-страховити. Люлееше детето в прегръдките си, а то гальовно като котенце, сгушило се в гърдите му, сънуваше нещо сладко и му се усмихваше. Яките пръсти на боеца се сключиха около

шията му.

От началото на играта тук в заслона беше започнал да разбира устройството на света.

След затрупването цареше хаос и объркване, докато се разделиха на *значими* и *незначими*. Така въведоха ред, с който върнаха шанса си за спасение. А това е същият ред, който цари и навън. Какво ще стане, ако се яви този, който ще направи *значими* и *незначими* равни. При това монарх, а монархията е рухнала. Малкия дракон по време на големите промени беше още дете и не помнеше добре какво е било преди това, но изглежда всичко, което се говореше днес за монархията, е вярно.

Управление на разюздани магьосници и един полудял крал, мислещ се за божество.

Пръстите му очакваха команда от мозъка му. Един-единствен импулс, с който ще реши съдбата на цялото човечество.

Да не бяха поне онези трима селяни.

Но така... всичко се повтаряше.

Детето се усмихваше. Изгука.

Какво търси такова хубаво дете сред хора, приличащи на скотове...

В кладенец. И оцелява само на кръв. В тези студове. Не е обикновено, тогава какво е... И защо Дурмудук прояви великодушие...

Дурмудук е стриктен. За нарушение, каквото Малкия дракон извърши по време на мисия, наказанието е едно - смърт.

Било е изпитание. Генералът му е доверил съдбата на човечеството.

Ще го накаже, да. Пак със смърт. Но този път наказанието ще е награда. Не за слабостта, която прояви, когато

със замъгляния си разум хвърли ботушите си, а за това, че с цялата си отговорност е взел сложното решение, от което зависи съдбата на цял един народ.

Синът на кладенеца пак изгука. Усмихна се.

Защо не беше враг с меч! А такъв е най-опасен...

И в мига, в който беше готов да изпълни решението си, го стресна гласът на Дурмудук:

- Недей, войнико!

Малкия дракон подскочи и отпусна пръсти. Детето промърмори насън, отвори очи и пак заспа, но всички останали гледаха объркано в Дурмудук.

Той ли развали играта си? Изглеждаше, че спи.

- Обичайното войнишко бълнуване! - сухо рече Бесния. - Не се брои.

Сам не изглеждаше убеден. Стресналият се от шумотевицата, също спящ Скалната змия, бършеше очи. С усилие се сдържа да не промърмори и той нещо.

- Това май е краят на играта - въздъхна Ботаника, - на сън или не, изрече думи, които набързо разсеяха илюзията за неговата *незначимост.*

Тогава Дурмудук се събуди, огледа се и като видя погледите около себе си, досети се:

- Сега ми донесете моя дял ракия! - повели. - Днес цял ден ще почивам. *Значимите* имат да доработват, а аз - да обмисля следващото изпитание за волевите ни качества.

Десет години по-рано

54.

Откакто монархията падна, магьосниците бяха в немилост, пръснати по света. Криеха дарбите си, а повечето

не бяха вече между живите.

Всеки допринесе малко или много за рухването, но истината е, че най-голяма вина за него имаше Слънчевия син.

Самият той - вещ във всевъзможни магии, но лаик, без да е особено добър в нито една, много не се задържаше в двореца.

Ловуваше, пътуваше, събираше непознати за територите на цивилизования свят магически знаци.

Това устройваше истинските властолюбци, които управляваха от негово име чрез магията си и висшите привилегии, които им беше дал кралят в двореца.

В няколко от авантюристичните му експедиции Дурмудук го придружаваше. Така се сближи и с Ботаника. Никак не харесваше иначе това *женствено момче* с изящните му китки, дълги пръсти, руса коса и високомерно вирнат нос на учен.

Оказа се различен от впечатлението, което създаваше с външния си вид.

По трюмовете на корабите, с които плаваха. Из непроходимите гори, в които трябваше да си проправят път с мечове. В схватките с всевъзможни уродливи създания, някои напълно непознати, каквито за пръв и последен път срещаха, неясно хора ли са, или животни, или пък изчадия на нечестиви сили. Сред блата, говорещи като мембрани, но със свой, объркан разум. Сред блата, които не говореха, но тровеха с въздуха си и поглъщаха. След десетки срещи със Скални вълци, Горски таласъми и Бойни демони. Много ранявания, които и Ботаника, и Дурмудук, и Слънчевия син получиха. След какво ли още не... Двамата най-близки на краля станаха близки и помежду си.

Ботаника разкри истинската си същност. Симпатичен

откачен, верен на девиза си:

„Наука и авантюри!"

Скачаше във водопади и се катереше по отвесни скали без въжета. Заставаше пред триметрови шарени диви котки и ги гледаше в очите. Котките ръмжаха, леко проръмжаваше и той. После го отминаваха и дори понякога ги галеше по гърба, а те сладостно се извиваха и мъркаха. Сношаваше се с дивачки, пъстри като хамелеони, някои с дълги опашки. Хващаше срамни заболявания от тях и сам си ги лекуваше с треви, познати на някои по-малко учени глави като силно отровни. Така ги преваряваше и комбинираше, че освен лека треска или замъглен поглед, рядко повръщане, други неприятни последици за него нямаше, но и нищо не оставяше от заболяването му.

Служеше си с два олекотени къси меча, въртеше ги с две ръце. Тази техника владееха само няколко панаирджийски танцьорки и Слънчевия син. Но разликата беше огромна. При танцьорките си беше само атракция и в никакъв случай умение, което може да се използва при бой. Кралят пък беше спортсмен. При строг регламент, предвиждащ дължина и дълбочина на рана, мястото *ѝ* по тялото на противника, признаване на победа при количество кървене и още сума условности, нямаше по-добър майстор на мечовете от него, но за добър боец го приемаха само тези, които го познаваха. Не такива бяха дивачите, които срещаха по време на приключенията си, а те малко разбираха от правила. Не се справяше зле, но не беше и блестящият боец, какъвто би трябвало да бъде с бойните си умения. Ботаника, който никога не достигна виртуозността на движенията на краля, в реални битки вършеше далеч повече работа.

От него Дурмудук се понаучи да върти два меча. И

тояга - оръжието на Бойните демони, живеещи сред храсталаци и мятащи отровни шипове.

Оказа се, че в основата си техниките с двата вида оръжие имат един общ ключ. Много тайнствен. Докосващ се до най-страховитото табу - *музиката*. Когато Ботаника произнесе за пръв път тази порочна дума, все едно зашлеви Дурмудук по лицето.

- Не ме гледай така! Говоря ти за единствената разрешена *музика!*

- Каква е тази разрешена музика! - кресна Дурмудук.

- Тихата. Музиката от върховете на мечовете и движението на тоягата.

- Не разбирам.

- Какво знаеш за музиката? - попита Ботаника.

- Сексуално извращение.

- Не е сексуално! - отсече Ботаника. - Малко по-лошо е. Опиум на народа. На първо място създава измамно усещане, че може да направи всички равни: *значими* и *незначими*. Да замени със своите звуци звуците на гласните струни. И с нея всички да се разбират. Но музиката не носи смисъл, тя носи емоции, нерационални, такива, каквито не могат да се предизвикат с думите. За това и въздейства опиняващо, лишава от здрав разум. Изпълва с диви страсти. И представи си, ако не беше строго забранена, ако музикантите не се наказваха с отсичане на крайници, всички биха засвирили, мембраните биха подхванали мелодията, тя би заглушила гласовете ни и кралството нямаше да е управлявано от разума, а от разюздани страсти. Казах ти: опиум на народа. Но тази е друга. Мембраните не могат да я чуят.

- Сигурен ли си?

- Свирят я Бойните демони. Чуват ги само храстите с

отровни шипове и точно с тази мелодия Бойните демони дават заповед на храстите кога и в каква посока да изстрелят шипа си.

- Значи това...

- Да. Това е тайното умение на Бойните демони. Имат много остър слух. И са много силно музикални, от което, разбира се, умът им е деградирал. Но мисълта ми беше друга - да си чул някога мелодия от тояга на Бойни демони?

Дурмудук направи отрицателен жест.

- Няма и да чуеш. Тиха е. Мембраните не могат да я уловят. За това е и безопасна. Можеш да чуеш мелодията единствено на своята тояга и мелодията на тоягата на онзи, с когото се биеш, ако овладееш техниката и имаш сетива за това. Почти същото се отнася и за двата къси меча. Там е необходим дори по-слаб слух, но по-добра координация и малко повече бързина.

Ботаника не за пръв път го поразяваше с тайните, които му разкриваше. Способен беше с часове да говори и за магическите знаци. Не че на всичко можеше да му се вярва, но по негови думи можеше да разтълкува над хиляда.

- Тълкуването ли? Просто е. Не са необходими усилия, нито размисъл над знака. Знакът сам те избира и докато го гледаш, чуваш гласа му.

- Гласа му ли?

- Да. По същия начин, както чуваш гласове насън. Не с ушите си. Тези гласове са ти в главата.

- Толкова знаци съм виждал, а... - отвори часовника, за да види Ботаника инкрустацията от вътрешната му страна.

- Не, този знак не е от говорящите.

- Кои са говорящите?

- Как да ти обясня... Различават се. Ще ти нарисувам един. Ето.

- Не ми говори.

- На мен също сега. Обажда се когато трябва.

- Прилича на хилядите детски драсканици по стените.

- Част от детските драсканици са истински магически знаци от миналото. Хлапетата сънуват магически знаци. После ги драскат.

- Виж, не ми ги разправяй тези. Вече навлизаш в моя компетенция. Хлапетата драскат по стените, защото си фантазират, че са разбойници. Магическите знаци по стените са най-често знаци на разбойници, маркиращи територия.

- Има и такива. Не отричам. Но както знаеш, никой не знае общото число на магическите знаци.

- В двореца твърдят обратното.

- Остави ги онези търбуси. Не отричам магическата им сила, но те много я надценяват. Жалки са, защото малко са тези измежду тях, които си имат някакви подозрения откъде я имат.

- Просто дарба.

- Да. Като гласа.

- И Косара веднъж нарече гласа най-разпространената магическа дарба.

- Права е. И все пак, магьосниците би трябвало при своето високо самомнение да знаят малко повече за магическите си дарби. Както и да е, надуват се тези, които твърдят, че знаят колко са магическите знаци.

- А какво ще кажеш за онези... Наричат ги *олекотените*.

Ботаника млъкна и зяпна.

- Май са легенда - като *Старо човечество*, но ако не са, по-добре да не научим нищо повече за тях. Вид говорещи знаци, водят до нелечимо пристрастяване. По-тежко и от алкохолизъм, и от влечение към дишане на изпарения от

Храсталаците на забравата. Последиците са непоправими увреждания на паметта. Лудост.

- Не си ли ги търсил?

- Драконите те взели, не!

- Наука и авантюри?

- Не и лудост! - изсмя се Ботаника, скочи на крака и завъртя мечовете. - Хайде, че забравихме, че сме на урок.

Какви години! Какви приключения!

Но Дурмудук имаше дълг и не можеше да следва двете луди глави - своя крал и най-добрия си приятел, във всичките им пътешествия.

При всяко от завръщанията си намираше една и съща картинка: външният вид на войниците - под всякаква критика, физическата им подготовка - паднала, бойните умения - изгубени, дисциплината - занемарена.

Налагаше сурови наказания, скапваше от учения момчетата и организираше потери, независимо има ли разбойници, или не. За укрепване на физиката и бойния дух.

Винаги се намираше и някоя черна овца, проявила се особено драстично по време на отсъствието му, чиято глава политаше пред строя и се търкаляше до първите редици.

За назидание на всички. И да не забравят, че са войници.

Но сам се чувстваше отговорен за това, което се случваше с армията му, защото мястото му беше при нея.

Колкото и да съжаляваше, започна да отклонява учтивите покани на Слънчевия син да го придружава в експедициите му. Кралят не криеше огорчението си и подценяваше боеспособността на армията си. „*Да не изпълнявах закон на династията си, бих разформировал поне три четвърти от въоръжените сили. В мир живеем, скъпи мой генерале. Мир, който е най-големият дар за човечеството,*

нищо, че понякога е досаден.“

За щастие, намери се оправдание за Дурмудук. Престъпността в Столицата значително беше нараснала. Най-вече музиканти. Говореше се за тайни локали, в които имало изпълнения на цели оркестри. Посещавани били и от уважавани персони, които се отдавали на порочната наслада. Оказа се, че за да се осигурят тези места, е създадена цяла организация. В нея са замесени дори магьосници от двореца, висши полицейски служители, също и агенти на тайните служби - Дурмудук потриваше доволно ръце. Отдавна мечтаеше функциите им да бъдат иззети от армията. През годините опитваше с дипломатически и политически средства, но не се получаваше, а в тайните служби бяха двуличници. Никой не знаеше вършат ли нещо, не вършат ли, и за кого го вършат. Публична тайна беше, че голяма част от служителите им са стари идиоти, които отдавна са забравили пътя до съседната улица и си нямаха и представа къде работят и откъде идват заплатите им. Най-често ставаше дума за близки роднини на по-влиятелни лица в същите служби или на по-низши магьосници в двореца, които нямаха друг начин, по който да помогнат на свои близки.

И като върховно безобразие - в монархията имаха права над тези на войската и дори някои се опитваха да заповядват на *негови* момчета.

Сега беше моментът да си разчисти сметките с агентите от тайните служби и го направи. За дни момчетата му преобърнаха всеки праг и всяка керемида. Няколко дни по улиците се търкаляха ампутирани крайници на музиканти. Собствениците на сградите, послужили за тайни локали, бяха екзекутирани, а костите им - хвърлени в отточните води, за да не бъдат чути от никого. Имуществото им - иззето в полза на държавата, а по вратите на опорочените

им домове дълго стърчаха забити с пирони отрязаните уши на заловените да слушат музика.

Тайните служби бяха лишени от правомощия, част от агентите - хвърлени из тъмниците и дълго разследвани. Повечето бяха чисти и си нямаха представа какво става, а един получи сърдечен удар и умря само като чу, че е подозиран за връзка с това недопустимо кощунство - музиката.

В едно нямаше спор - структурата им не можеше да се справи със своите отговорности и армията справедливо ги изгне.

От този момент ангажиментите на Дурмудук в Столицата се увеличиха и Слънчевия син трябваше да се примири, че ще се лиши от единия от любимите си придружители при експедициите.

Слънчевия син се връщаше с разкази за патила и с невиждани до този момент препарирани животински видове. Все с по някой нов белег или още незараснала рана. След една експедиция се върна без кутре на лявата си ръка. След друга - без дясно око.

С фиданки на непознати дървета, които засадиха в градината и те напъпиха. Не израснаха толкова, колкото в действителната си среда, където размерите им били десетократни, нито вързаха онези *светещи като луни* плодове, за които кралят авантюрист разказваше въодушевено, но пъпките им примигваха в синя светлина нощем и приличаха на очи. Веднъж се върна с паяк, затворен в клетка за мечки. Нишките на паяжината му бяха дебели като корабни въжета, а от лепкавата отрова по тях се получаваше висококачествена горивна смес, с която един от Повелителите на механичната магия в двореца подкара странно возило, което нямаше нужда от впряг и животно в него, само от огъня в механизмите му. За нещастие отровите, които отделяше

при изгаряне сместа, убиха изобретателния магьосник, а огромният паяк в мечата клетка залиня и накрая се обеси в собствената си паяжина.

Връщаше се с коренчета на красиви цветя, част от които вече се отглеждат в Столицата и отдавна е забравено, че последният крал ги е внесъл. Имаше и едни по-особени. Те не се сееха в пръст, а се лепяха върху женски зърна. Пускаха леки коренчета и за седмици разтваряха цвят: розов, черен, червен, виолетов. Изглежда, в зависимост от емоционалността на жената, върху чиято гръд растат. Ухаеха омайващо и нямаше мъж, способен да устои на собствеництата им, ако тя го пожелае. Бързо увяхваха, а всяка, имала щастието да ги носи, по-късно разказваше, че няма точка по тялото, чиято чувственост може да се сравни с онази, която е имала по върховете на листата.

Връщаше се придружен от диваци с невероятни способности. Някои имаха глас, но не разбираха езика, говореха на някакъв друг. Можеха да палят с поглед огън или да пълзят по стените като насекоми, да спират дишането и пулса си, да дишат под вода, да прелитат като врабчета на близки разстояния. Имаше едно момиче, видимо около десетгодишно, със сребристи коси и глас, с който не можеше да говори, а само да чурулика като птиче. Под крачетата *ѝ* никнеха свежи дъхави тревици, независимо на какво стъпеше: калдъръми, мрамор, гранит, цимент, пясък, килими от всякаква материя, че дори и върху водата. Имаше и друго, което нямаше глас, но за сметка на това имаше огнени магически знаци в черните му очи. Срещне ли те с поглед, чуваш гласа му.

Повечето ги сполетя същото, което и големия паяк - нещо не понесоха климата, угаснаха. Имаше съмнения дори, че са жертва на смъртоносна магия, направена от придвор-

ните, но кой би посмял и на кой би му дало сърце. Да, в някои случаи - страх от конкуренция. Но дарбите на повечето от дивацитe бяха красиви и впечатляващи, не и толкова могъщи, че да притеснят някого.

Така Слънчевия син доведе и Венда - Котката. По всичко приличаше на местна. Типична хубавица от селата на *слугите*. И поведението ѝ - на жена от цивилизования свят, и думите, които изписваха пръстите ѝ - говорено наоколо наречие. Кралят я намерил далече, много далече, бродеща като видение в пясъчна пустош, около която на седмици път не цъфтяло дори храстче, а какво да говорим за друго живо същество.

Не помнела нищо - ни откъде е, ни как се е озовала на подобно място.

Най-странното - изглеждала жизнена. Ни обезводнена, ни изгоряла от непоносимото слънце, което, въпреки всички предпазни мерки, било смъкнало дебелите кожи на закалените авантюристи.

По пътя разкрила дарбата си. Тя галеше. С пръсти по цялото тяло и с цялото си тяло. Приличаше на любовна игра, а не беше. Когато любеше - любеше. И в любенето ѝ имаше вълшебство, но различно вълшебство. Галейки, без да люби, тя разказваше легенди. Легенди от стария свят. Докосва те там, където трябва и започваш да чуваш, понякога дори и да виждаш, да усещаш зной и мраз, повей на вятър и да улавяш непознати аромати. Говорят ти различни гласове, отначало не разбираш езика им, а и когато започваш да го разбираш, пълен е с непознати думи, но въпреки че си нямаш представа какво е значението им, в състоянието, в което си изпаднал, до което са те довели докосванията на Венда - Котката, всичко ти е ясно.

Всичките ѝ истории се развиваха в митичното *Старо*

човечество, а на Дурмудук особено му харесваше историята за *Заразата на щастието.*

В Старо човечество - започваше разказа на Венда Котката - *имало два вида зверове - Зверовете на природата и Зверовете на човека. Зверовете на природата имали души. Зверовете на човека - по-голяма сила. Хищните птици на човека били по-големи от Хищните птици на природата. Можели да летят по-високо и да убиват не с нокти, а с мълнии. Да носят не на гърба си човек, а в търбуха си. И били водени от разума на човека, а не от желанията, които са на природата. Хищните риби на човека били много по-бързи от Хищните риби на природата. Гущерите на човека пълзели навсякъде и имали метална броня. Гадините на човека, разнасящи зарази, били много по-малки от Гадините на природата, разнасящи зарази. И като всички други зверове на човека и те слушали човека, а Старо човечество желаело щастие. И с тях разнесло Заразата на щастието из целия тогавашен свят. Щастието било толкова голямо, толкова съвършено, че не можело да се изрази с думи. Всяка дума го помрачавала и за да се отдадат по-пълно на щастието, половината от хората онемели.*

Докато Венда плъзгаше пръсти по гърдите на Дурмудук, той чуваше тази история, разказвана с наивен детски глас. Все му се струваше, че това е истинският глас на Венда - Котката, защото същата тази наивна мъдрост блестеше в очите ѝ. Като повечето, и Дурмудук не вярваше в *Старо човечество*, но като всеки скептик много харесваше историите за него. Най-интересните научи от Венда - Котката, която неусетно тъй силно възлюби, че би пожертвал и своя живот, и живота на стотици момчета, за да защити нейния.

Като повечето доведени отдалеч странници, и Венда

Котката започна да линее в двореца. Затова Дурмудук *ѝ* намери къща в недалечно село на *слуги.* Беше спасявал хората там неведнъж от разбойнически набези. Старците го наричаха *синко.* Старците му целуваха ръцете, както се целуват ръце на родител. Децата припкаха наоколо му и мечтаеха един ден да бъдат като него. Но за да е още по-сигурен, че Венда Котката ще се чувства добре, заплати скъпо и прескъпо дома, като повели на най-доверените си да я пазят и да се грижат за нея.

Знаеше, а и тя съвсем открито си му беше признала, че при дарбата *ѝ* на разказвачка не може да бъде само негова. Това донякъде го устройваше. В онези времена се гледаше по-строго на смесените бракове между имащи и нямащи глас. Разбира се, влюбените и омагьосаните гледаха с насмешка на подобни остарели нравствени разбирания.

С Дурмудук нещата не стояха толкова просто. Все пак беше близък приятел на Слънчевия син. Официално генерал, а неформално генерал на генералите. Военното лице с най-голямата власт в монархията. На поведението на такъв естествено е да се гледа с по-строго око и ако сам би понесъл всякакви приказки, то не искаше такива да се говорят ни за момчетата му, ни да ги понася бъдещата му съпруга.

Също така усещаше, че не може да *ѝ* гарантира безоблачен живот. Докато го имаше, щеше да подлага живота си на риск. Не искаше да оставя тази чудата жена вдовица.

Не искаше и да я има за слугиня, над която има права и към която няма задължения.

Предпочиташе да са равни. Приятели, които понякога споделят самотните нощи.

Разстоянието щеше да е и за двамата по-добро. И скоро очакванията му се потвърдиха.

Кралят напълно обезумя, а това доведе до превратa година по-късно. Дурмудук по чудо се спаси. Чудо, което не желаеше и насила му беше наложено. Добре че Венда беше далеч от всичко случило се тогава.

Слънчевия син постигна целта си. Умря нещастен. Изглежда към това се беше стремил усърдно цял живот. С експедициите си направи за двореца и възхода на магията много повече, отколкото всичките му магьосници вкупом. Но все не намираше удовлетворение, все му се струваше малко. Живееше в непрестанни терзания, че няма своята велика магия, че няма сила, каквато един монарх би следвало да има. Разбираше от стотици магии по малко, а на никоя не беше отдаден. На никоя не можеше да се нарече *повелител,* както правеха придворните му.

За това и не спираше да пътува и да търси. Мъжът с най-голямата власт и богатства живееше в условия, каквито дори разбойник би приел за сурови.

Остаряваше и вече не беше толкова силен. Умора нагарчаше в погледа му и все по-дълбока тъга се долавяше в усмивката му. Бузите му хлътнаха, косите му капеха и се слепваха по черепа му. Не губеше детинската си дързост изразът му, но се съчетаваше в гротескова зловеща ирония с бръчките му. Като че ли се надсмиваше над самия себе си, над своите амбиции, безсилие и глупост. Достатъчно мъдър, за да съзнае, но закъснял - нещо да промени.

Изглеждаше, че ще остави костите си някъде толкова далеч, че никой нямаше да ги открие, за да чуе историята им.

И тъй до онова свое завръщане в двореца - последното, след което не потегли на нова експедиция.

Направил беше своето голямо откритие. Завърна се

със семена на *черни мембрани*.

Мембрани, които не предават гласове, а превръщат в гласове мислите.

Посади цялата зимна градина с тях и буквално заживя в нея. Казваха, че си говори сам. Говореше си с мембраните. Изглежда само той ги разбираше. До останалите стигаше неразбираем шепот. Движеше се като в унес.

Виждаше ли пред себе си, не беше ясно. Състари се отведнъж поне с двадесет-тридесет, че и отгоре години. Загуби половината от теглото си, а чертите му се изостриха дотам, че заприлича на ходещо и дишащо хладно оръжие, антика от отдавна отминали времена. Понякога раменете му се разтърсваха и издаваха, че се смее, а от устните му се процеждаше звук, подобен на бълбукането в минерален извор.

Дурмудук разпитваше Ботаника, а Ботаника свиваше рамене. Изглеждаше мрачен. Кратко отвръщаше нещо, обръщаше гръб и си тръгваше. Спираше замислен, търсеше дълго думите и не ги откриваше. Искаше да каже повече, но се ограничаваше само с това:

- Наистина аз открих сорта, но той опозна свойствата му.

- Какво му говорят, не разбирам нищо?

- Само той ги разбира. Изглежда, Черните мембрани предпочитат да говорят пред някого, на когото имат доверие.

- Доверие? Но това са просто цветя.

- В началото бяха приказливи. Всички в експедицията ги разбирахме, но постепенно думите им ставаха неясни за един, за втори, за трети, за повечето. Накрая само Слънчевия син запази връзката си с тях.

- Имаш ли обяснение как?

- Говори им. Като на мили животинки или като на деца.

- И те го разбират?

- Не, но той се разбира. И се вслушва в себе си. Държи се според думите си, а това се харесва на мембраните.

- Наистина ли превръщат в глас мисли?

- Определено. Представяш си лицето на някого и чуваш мислите му - онези, които би изрекъл на глас, ако не му пречеха определени задръжки.

- Но това е... - не успя да завърши Дурмудук.

- Да - досети се Ботаника, - дори аз бих ги унищожил, въпреки тяхната уникалност и висока научна стойност. Това е краят на личното пространство! Наруши ли се то, ще престанем да бъдем човеци, а май Слънчевия син е вече на път.

- Мислиш ли нещо да сториш?

- Нямам какво. Ще тръгна на следваща експедиция. Този път без краля, той си има вече за какво да остане в двореца си, но поне ме финансира, за да я направя. Ще е дълга - въздъхна, с нещо се беше издал, че няма никакво намерение да се връща. - Май и без черни мембрани понякога не можем да скрием мислите си.

Това бяха последните думи, които размениха преди дългата раздяла.

Още на следващата сутрин Слънчевия син откри мрачната си страна.

Безспорно кралска постъпка, но кой ли го приемаше за крал като кралете. Свикнали бяха с лъчезарното, отдадено на приключенията дете, което вземаше малко участие в държавните дела, понеже и без друго нямаше голяма нужда от него, освен като представителна фигура. Сияйна като самото владение.

Заповедта Дурмудук получи в три часа през нощта. За петнадесет минути мобилизира момчетата и за час бяха извършени хиляда триста и тринадесет ареста. Тринадесет магьосника, хиляда и сто бивши служители на тайните служби, двеста влиятелни столични фигури извън двореца.

Между магьосниците беше и Нощния глас. Старецът стоеше в купола под телескопа. Като че ли очакваше войниците - вдигна костеливите си ръце, за да ги оковат и послушно тръгна. Останалите дванадесет измъкнаха от леглата, а те мърмореха и се заканваха. Имаха за какво. Не бяха измежду най-могъщите с магията си, но тя беше една от най-полезните в армията. Правеха заклинания на оръжията и те не се трошаха. Всички те, макар с малко задължения на военни, имаха офицерски права. Точно от тях Дурмудук не очакваше предателство, но се бяха намесили във всеобщия хор на недоволството.

Всъщност, в цялата държава нямаше и един доволен от краля, но тези бяха започнали да се организират. Като пламък се разпространяваше крилатата фраза:

„И без друго винаги може да чуе какво мисля, защо да не си го кажа на глас!"

Мърмореше се из залите и кулоарите. Мърмореше се из тържищата и в центъра. Мърмореше се около Стражите, а се говореше, че и самите Стражи понякога забравят, че са статуи и символ на столицата, и също мърморят. Говореше се също, че и Шепнещите въглища спират историите си и започват да мърморят. Беше си слух, истината беше, че около Шепнещите въглища се мърмореше, а мърморенето далеч повече интригуваше и от историите, разнасящи се от огнището. Неколцина сложиха край на живота си. Причините - живееха като почтени хора, а имаха престъпно

минало. Костите им от огнищата си признаха всичко. Признаха го пред роднините им, които избухнаха в сълзи. Тъмната тайна на обичаните от тях не ги огорчи. Напротив, обикнаха ги повече, но не можеха да простят на краля, че не даде шанс на тези добри хора да изкупят греховете, извършени някога, много отдавна. Десетки, а може би стотици повече сигурно са били тези, които по същата причина сериозно са се замисляли за самоубийство, но нещо ги е въздържало да стигнат до края.

„И без друго винаги може да ни чуе, защо да не си го кажем на глас."

До ушите му гласовете им не стигнаха, но стигнаха мислите им, а те откриваха, че гласовете им подклаждат гнева.

Предателски постъпи и Нощния глас, който недоволстваше - не на глас, а мислено се гневеше и спря да си гледа задълженията на висш магьосник в двореца, да влиза в сънищата на поданиците, да им вдъхва кураж и надежда и да им помага да осъзнаят колко са щастливи в кралството.

На сутринта след арестите се търколиха осемдесет и четири глави. На случаен признак. Не най-яростните противници на Слънчевия син и на магията му, а измъкнати поради лошия си късмет от редиците оковани. Отрязаха се сто и осемнадесет езика, защото *езикът не е даден за бунтове, а да бъдеш с него господар над бунтовните мисли на онези, които природата е лишила от глас.*

Всичко това щеше да се приеме и може би монархията да просъществува още дълго. Постъпката на Слънчевия син, прекаляващ допреди това с благостта си, не бе типична за него, но пък приличаше на много от постъпките на предците му и дори беше полезна с това, че напомни на всички кой е краля и че Слънчевия син все пак е крал.

Той обаче постъпи далеч по-властно, отколкото е простено дори на монарха на света.

Постъпи като бог!

Прости!

На всички останали прости. При това ги награди. Със същите почести и дарове, които определи и за някои, които бяха запазили верността си и не го упрекнаха и веднъж.

- Ще ви е трудно от днес нататък! - рече им той. - Ще трябва да свикнете с онова, което не ви харесва, което ви разбунтува срещу краля ви. Вие сте мостът от старото към новото. По него трябва да преминат всички останали, които тихо ме отричат, които се боят от мен и моята магия, към по-добрия живот, който ще настъпи.

Искаше да каже още, но беше развълнуван. Въздържа се, вдигна ръка и залитна. Двама от приближените му го хванаха под мишниците и го заведоха в покоите му.

Седмица не стъпи в Зимната градина. Черните мембрани не шептяха, някои от тях увехнаха.

Дурмудук изпита надеждата, че дотук е траело новото увлечение на краля и скоро той ще бъде отново същият. Тази надежда сигурно е изпълвала още много други, но не бяха необходими черни мембрани, за да се досети човек какво е в главите на тези, които не възроптаха срещу краля, но и не получиха щедри награди като бунтарите.

Това беше и причината Слънчевия син да страни от черните си мембрани. Не искаше да огорчава сърцето си, а да даде известно време на хората му да се опомнят.

С тази си постъпка си спечели нови врагове. Но от друга страна и приятели - дванадесет магьосници-оръжейници, които едва тогава му се заклеха във вечна вярност.

Но и това си имаше своите отрицателни последици по-късно. За момента изглежда обнадеждаващо.

В края на седмицата кралят извика Дурмудук и му даде нареждане за екзекуция на Нощния глас.

- Нека не е публично. Старецът не заслужава ни особена почест, ни позор. Умолявам те, нека е безболезнено...

Дурмудук кимна.

- Искам трупът му да изчезне и никой да не знае къде са костите му...

- Няма да останат кости, Сияйни!

Кралят с горчиво изражение кимна.

- Жалко за стареца. Но той сам го пожела.

- Какво точно е сторил?

- Бунтува се. Тихо се бунтува. Не влиза в сънищата и няма да влезе, освен ако... не реши бунтът му да премине в друго. А е на прага да го стори.

Нощния глас спеше. Лицето му беше варовиково, а изражението спокойно. Ако повелителят на сънищата сънуваше, то изглежда беше онова, което му се случваше. И посрещна смъртта си така, както би я посрещнал с отворени очи. Спокойно, като банална част от бита.

На другия ден кралят имаше публична проява. Пред събралото се множество се обяви за Бог на слуха.

- Мои скъпи поданици, някои от вас сте се родили с глас, други сте се родили без глас. Едните според традицията наричаме *господари,* други според същата традиция наричаме *слуги.* Но от днес, без да слагам край на традицията, аз самият ще наричам всички вас *сърца.* Защото всички имате сърца и на всички сърцата са вляво. С много малко изключения, но дори тези, които имат сърца вдясно, по две или три сърца, са като повечето, чиито сърца са вляво. И това, по което всички си приличате е, че сърцата ви остават нечути. Независимо дали имате глас, или не. Аз съм Бог на слуха. Не мога да чуя всички, но ще чувам

сърцата ви. Понякога дори ще ги подслушвам. Мога да бъда в сърцето на всеки един. И ако ме чувствате, ще чуете дори онова, което не може да се чуе. То не идва от гласните струни или сърцата на мембраните. То идва от дълбокото минало и е отправено към далечното бъдеще. То е онова, което ще звъни в по-честития език на далечни наши правнуци. Но и днес го наричаме любов.

Изрече го с толкова искрен глас, че имаше хора, на които така въздейства, че припаднаха.

Но с изтеклата нощ и с тайната екзекуция всъщност сам сложи край на устоите си.

Нощния глас изразяваше протеста си, като не влизаше доброволно в сънищата, но част от него, без да шепне с онази магическа *интонация* на мембраните, винаги е била в съня на повечето поданици. Диханията му са се долавяли, лекото похъркване, думи, казани по време на бълнуване или изпуснати между думите, които изричаше с други цели и *интонации*.

От следващата нощ започнаха кошмарите, демонични гласове на мрачни създания изпълваха сънищата. Сънуваше се и онова, което се говореше из града или мембраните разнасяха както им падне, неща от сънищата на другите.

Кралят пък вече напълно заживя в зимната си градина. Рядко допускаше някого до себе си. Все от най-близките си. Най-често Дурмудук. Толкова бе изгубил ума си, че имаше случаи, в които забравяше, че е в двореца, в своята зимна градина и си мислеше, че двамата са още на някоя отдавна свършила експедиция.

- Май за доброто на моя крал най-добре ще е да го посека! - Дурмудук си го помисли, за да го чуе Слънчевия син чрез мембраните.

- Ти вече нямаш крал. Никой няма. Не можеш да посечеш Бога на слуха, защото той не е на този свят, а във всички сърца, които чува.

И започваше да говори. Най-често се оплакваше.

Чуваше глупостта на хората. Чуваше страдания, каквито никога не бе предполагал, че има. Някои като крал можеше да облекчи, но други дори и като Бог на слуха не би успял. Защото тези страдания си бяха лични, родени от сърцата и за самите сърца.

Най-много го отчайваха фанатичните мисли на тези, които бяха повярвали, че е божество.

Вярваха, че той лекува рани и прави водата хладка, че той прави младите да се влюбват и лишава от глас едни, за да го даде на други.

Тези, които нямаха глас, но го почитаха като божество, вярваха, че имат зли души, за туй ги е наказал. Някои от тях дори се самобичуваха физически, но всички го правеха с мисли...

Кралят разголи гърба си пред Дурмудук и Дурмудук видя резките. Потръпна. Следи от бич по гърба на самия крал.

- Не, никой не си е позволил, но тъй силно чувствам болката им, че и моят гръб кърви...

Тези, които имаха глас, вярваха, че с него изричат всяка мисъл на краля и повечето от тях се смятаха за непогрешими. За това се мразеха един друг, когато заспореха. Някои с физическа сила налагаха думата си в домашното огнище или местоработата. Имаше дори случаи, в които се дебнеха из ъглите на нощните улици, забиваха ножове в гърбовете си и понасяха гордо наказанието си за убийство, защото смятаха, че така са защитили думата на Бога, която само е изрекъл техния глас.

Някои вярваха, че и без да работят, ще са заситени. Други, че имат правото да грабят труд. Някои вярваха, че щом имат глас, той ще им помогне в игралната зала. Други, че щом нямат глас, кралят по-добре чува сърцето им от всички и няма смисъл ни да се подчиняват, ни дори да общуват със знаци с близките си.

- Но аз не съм това божество! Божество съм, но друго! Вашето е измислица!

Не спеше ден и нощ. Продължаваше да слуша мисли и да се наказва, а скоро най-фанатичните започнаха да се отричат от него.

- Богът на слуха е запушил ушите си. Нашият свят за него е толкова ням, колкото е за нас светът на немите ни слуги...

- Той е затворен, сам и болен! Може ли един бог да заболее, а ако заболее, не е ли редно да му помогнем да напусне този свят, преди да е измъчил нас самите до смърт...

Дурмудук беше при него онази вечер, в която отпадналият крал почти на границата да загуби съзнание реши да чуе своите мисли. И мембраните толкова ясно ги произнесоха, че ги чу дори Дурмудук:

- *Божеството не може да живее на земята* - изрекоха мембраните с гласа на Слънчевия син. - *Позволи на предателите да свършат делото си и народът ще осъди тях, а теб след време ще обожестви отново.*

Тъй и стори. Армията беше на негова страна - не само Дурмудук, а и останалите генерали, силно повлияни от клетвата на дванадесетте магьосници оръжейници. Смехотворните бунтове можеха да бъдат потушени за дни, преди да се превърнат в онази всеобща маса, която не знаеше защо е пред двореца и скандираше думите, които липсваха

вече в съня й:

- - *Ти си силен, ти си с нас! С нас си силен, не без нас! Ти си силен, ти си с нас...*

- Събитията можеха да свършат и дотук. Все още не беше толкова късно. Но се намесиха *слуги* от близки и далечни провинции.

Случило се беше нещо нечувано. Намерил се лидер, който нямал глас. Невъзможно е да се обясни как е въздействал на хората около себе си, освен с магия и магическа дарба, с която се е родил. Прост *слуга*, най-обикновен. Дърводелец, пътуващ от едно до друго село. Поправящ покриви и врати, оръдия на труда или мебели.

„*Ти си силен! Ти си с нас! С нас си силен, не без нас!*"

Това чувал от мембраните, донесли му гласовете на недоволните пред двореца, и го изпълнило усещането за сила. И дошло убеждението, че вече няма *слуги* и *господари*, а *слугите* трябва да докажат, че са достойни за равенството.

Събрал хора около себе си. Скупчването им привлякло други, по-голямото - още, и още.

В средата стоял лидерът на новото множество, ръцете му говорили на тези, които са най-близко до него, те повтаряли знаците и ги предавали на тези които са след тях, те от своя страна - на стоящите зад тях и тъй думите, изречени с движения, от центъра на множеството стигали до края му.

И тръгнало шествието от *слуги* към столицата, за да подкрепи тези, които до този момент били негови *господари*, но с които рамо до рамо искало да се бори за равенство.

Слънчевия син знаеше добре за новия лидер. Разбра и Дурмудук и помоли краля си за разрешение да възпре идещото шествие, най-малко, за да предотврати нови безредици в столицата.

- Аз чувам *слугите*, нека ги чуят и *господарите*. Не прави нищо на своя глава, генерале!

- *Напълно побъркан!* - помисли си Дурмудук и мембраните го изрекоха на глас, а Слънчевия син се засмя:

- Да. Толкова побъркан, колкото може да бъде само един бог.

- На час път са от столицата! - повиши глас Дурмудук. - Това значи, че до два часа ще са пред двореца и според мен щурмът ще започне утре призори...

Слънчевия син слушаше мембраните си.

- *Засега бунтовниците не атакуват* - продължи Дурмудук наум, - *само защото ги смущава Магическата бариера. Но Магическа бариера, както разбрах, вече нямаме.*

- Разбира се - отвърна бодро кралят, - над нея имат власт светците от подземието, а те са решили да я вдигнат.

- *Те или вие, Сияйни!*

- Не мога да ти отговоря на този въпрос. Не знам отговора. Светците винаги са ме слушали, аз винаги съм знаел какво искат.

- *Без Магическата бариера няма да удържим дълго. Придворните разполагат и със силни магии, но малко са решените на чия страна да застанат. Между тях има и такива, които вече са с бунтовниците. Повечето ще останат пасивни.*

Слънчевия син се направи на недочул. И Дурмудук разбра, че няма какво повече да прави в зимната градина. Оттегли се, а след няколко часа кралят отново го призова. Щурмът вече беше започнал. В зимната градина освен кралят, беше и един мрачен магьосник. Живееше в самото подземие, в едно предверие близко до светците. Рядко излизаше от покоите си. Само ако го призовяха по работа. Наричаха го с дума, свързана с легендите от *Старо човечес-*

тво - Екзорсиста.

Екзорсиста можеше да гони зли духове, обсебили тялото, а също, когато пожелае, да всели у някого душа на жаба, на вълк, на змия и всякаква друга полска и домашна твар. Разказваше се, че е на възрастта на светците. Той ни потвърждаваше, ни отричаше, не намираше смисъл да отговори на този въпрос, както и на повечето от останалите, които му задаваха. Рядко необщителен, дългият му живот беше отминал в мълчание, каквото не познаваха дори родените без глас.

Малко е да бъде наречено изражението му зловещо. Приличаше на маска от гранит. Устните му втвърдени в подобие на усмивка, на болезнена гримаса. Приличаше на онази, която имат труповете няколко часа след настъпване на смъртта, но при него беше по-ужасяващо, защото очите му бяха живи. Въртяха се неестествено бързо в орбитите си, а хладни пламъчета се гонеха из ирисите им.

Говореше се само шепнешком за него и обикновено беше проява на черен магьоснически хумор: *Ако ме ядосваш, ще накарам Екзориста да прогони душата ти, а в тялото ти да всели червей!*

Като се изключи една стара случка, на която Дурмудук не беше свидетел, понеже по-късно дойде в двореца, никой не беше карал Екзорсиста да прави нещо повече от това да гони зли сили. Тогава десет отегчени придворни дами, наричани още *Фриволните ангели,* от скука помолили Екзорсиста да всели в тях души на птички. Изпълнил желанието им и оттогава душите им обикалят бездомни замъка, а телата им известно време чуруликали щастливо, подскачали насам-натам, после напуснали двореца и се запилели някъде.

Често се разказваше историята на *Фриволните ангели,*

за да се напомня, че от това странно мрачно същество не е уместно лекомислено да се искат услуги.

Самият Дурмудук го виждаше за втори път, и за втори път почувства онази неприятна хладна тръпка на боязън, която не беше изпитвал от десетилетия и при най-кървави битки.

- *След часове дворецът ще падне!* - рекоха мембраните с гласа на Слънчевия крал - с онзи от най-светлите си години. - *С кръв или без кръв дворецът ще падне, а аз желая да е с възможно най-малко кръв. За това ви привиках по това време. Разчитам на верността ви. От Екзорсиста желая, без да прогони душата от тялото ми, в него да всели и душа на бяло агънце...*

Екзорсиста кимна.

- *Не сега!* - мембраните тъй силно го натъртиха, че чак се свиха листата им. - *Когато Дурмудук ме предаде на тълпата!*

- Отказвам да го сторя! - отсече като с меч Дурмудук.

- Генерале! - кралят заговори със собствения си глас. - Ще ти напомня, че все още съм твой пряк началник и това, което ще ти кажа, е заповед. Ти! Никой друг, а ти - лично, ще ме изведеш от замъка и ще ме предадеш на лидерите на бунтовниците. Тогава Екзорсиста ще всели до моята душа на бяло агънце.

Дурмудук посегна да свали генералската си обица, но кралят хвана ръката му и заговори с гласа на стария приятел от експедициите:

- Не ме предавай и ти. Бъди последния, който зачита своя крал и волята на своя приятел.

- Не си на себе си!

- По-разумен никога не съм бил!

Другите генерали, подкрепяни от дванадесетте магьос-

ници-оръжейници вече бяха вдигнали войската на крак, когато Дурмудук - единствен верен на краля, но от войската приеман като предател, поведе Слънчевия син навън.

След тях мълчаливо пристъпяше зловещия Екзорсист.

Изгревът беше кървав като кървавия ден, който настъпи след това.

Тълпата замлъкна за кратко. Много си припомниха кой е Дурмудук, зловещия Дурмудук с наказателните си акции. И народния Дурмудук, който пиеше с момчетата си по заведенията, сядаха редом с поданиците си и пръскаха пари, черпейки всички. Дурмудук, който прегазваше разбойниците и никой от тях не смееше да доближи столицата. Дурмудук, пред който - бяха виждали - Стражите на Маестро Мистерия понякога се покланяха.

Много сякаш се пробудиха, когато видяха все още излъчващото светлина лице на Слънчевия син. Не го ли зачитаха доскоро като бог? Не обичаха ли своя крал? Не слушаха ли вечер разказите на Шепнещите въглени за неговите приключения по експедициите?

Много потръпнаха при вида на онзи магьосник със зловещото изражения, за който малко се знаеше по улиците, но достатъчно беше да се види, за да се разбере пред каква страховита сила застават.

Кралят подкани с поглед генерала си; Дурмудук го хвана под ръка и го заведе пред стоящите най-отпред, все още неспособни да намерят гласните си струни, бунтари:

- Предавам ви пленника! - тихо рече забравената фраза от военния етикет - никога не беше предавал пленник.

Тогава тълпата ревна:

- Да живее Дурмудук! Да живее генерала на народа!

Дурмудук тръгна към двореца. Народът надаваше крясъци. За миг извърна глава, за да види Екзорсиста. Вели-

чествена и страховита, фигурата очертаваше силуета си на фона на кървящото небе. Беше вдигнал ръце, като че ли се опитваше със заклинание да прогони демона, вселил се в десетки хиляди тела.

Малко след туй го прегазиха и нахлуха в двореца.

Всички войници без Дурмудук до последно се биха. С тях загинаха и дванадесетте магьосници-оръжейници.

Трима-четирима се опитаха да се спасят чрез магията си, но бяха твърде объркани, не знаеха как да я използват срещу такъв многоброен враг, а повечето се бояха, че посилни от тях магьосници са от другата страна и се отбраняваха плахо. Повечето се предадоха без никаква съпротива, с надеждата, че добрата магия е нужна на всяка държава.

Не всички бяха помлени от бой, обезглавени или изхвърлени от прозорците веднага. Една част бяха оковани и отведени във вече бившите кралски затвори. В следващите седмици имаше екзекуции от сутрин до вечер и много хора си прибираха магьоснически глави за трофеи, а някои и с надеждата, че магьосниците могат да служат и след смъртта си.

Известна паника имаше около двойката поети - хубавци - момчето и момичето. Те погледнаха ококорено, но с усмивка обградилите ги в коридора. Прихнаха в смях, след което започнаха да леят поетичната си магия.

Часове наред никой не посмя да ги докосне с ръка. Двамата стояха в средата на живия обръч и гласовете им лееха любовни и героични истории, рисуваха с думи покрасиви пейзажи, отколкото са способни да видят очите, разказваха за земята, видяна от очите на птицата и такава, каквато може да се види през росата на високопланинско цвете. Говореха с гласа на нощта, която влиза в спалните на самотни хубавици и се плъзга под завивките им, за да

превърне самотата в най-горещия любовник, който не облекчава желанията на тялото, но изпълва с мъдрост душата. Говореха с гласа на снега, покрил телата на войници, изгубили живота си в отчаяна отбрана на село на *слуги* от многобройна разбойническа орда. Превеждаха на човешки език ромоленето на реката и грохота на водопада, а скупчилите се около тях хора бършеха сълзите си с кървавите си ръце, някои падаха на колене, други ридаеха.

И това продължи до завземането на зимната градина, когато лидер от бунтовниците, изрече заповедта, която първо подхванаха черните мембрани, а после всичките десетки хиляди различни видове мембрани в целия дворец:

- Убийте тези двамата! Или сами ще се простите с главите си!

Унесените от поетичната магия бунтовници се стреснаха, излязоха от унес, започнаха да търкат очи, но не от сълзи, а за да се пробудят. Още се колебаеха, искаха да изпълнят заповедта, но нямаха сили.

Тогава момчето и момичето се спогледаха. Усмихнаха се, вдиха устни и си рекоха:

- Стига повече кръв!
- Поживяхме красиво!
- Цяла вечност, не беше малко!
- Да си отидем от нея с благодарност!
- Колкото се може по-красиво!

Взаимно прерязаха вените над китките си и прегърнати, се свлякоха на плочките в коридора.

Никой от чулите с ушите си тези последни техни стихове не намери повече покой. Имаше полудели. Обесили се. Впиянчени до смърт. Всеки от тях повтаряше с повод или без някоя от красивите строфи, която толкова много

го бе впечатлила в кървавата утрин: *„поживяхме красиво... цяла вечност, не беше малко... да си отидем от нея с благодарност... колкото се може по-красиво..."*

В следващите години Дурмудук научи печалните им съдби, но никоя от техните не можеше да се равнява на това, което той изживя през остатъка от деня на превратa. След краля, Косара го принуди да я предаде.

Робинята на любовта изникна пред очите му като от пода. Беше в зимната градина, обграден от бунтовнически лидери, които тъпчеха и изтръгваха като диви прасета черните мембрани. Късаха листата им и ги мачкаха.

Те видяха Косара, но не я чуха, защото тя говореше в съзнанието му, сякаш беше засадила в черепа му черна мембрана, над която само тя имаше власт:

- Сега ти ще ме обезглавиш! Спомняш ли си какво ти казах, преди за пръв път да правим любов: че някой ден мога да поискам нещо от теб, а ти няма да можеш да ми откажеш? Това е сделката с робиня на любовта и не може да бъде нарушена.

Не можеше. Дурмудук нямаше воля над ръката си, чужда сила я движеше. Вдигна високо меча и отсече главата на Косара.

И с този жест Дурмудук окончателно потвърди, че е на страната на бунтовниците.

Малко след това пламнаха подземията. Излели бяха запалителна смес, но и без друго телата на светците бяха толкова изсъхнали, че биха разнесли лесно пожара, само искра беше нужна.

До вечерта животът напусна двореца. Нищо не можеше да го спаси от разрухата - за броени месеци остави само

руини и едно-единствено крило, което новите управляващи заемат и до днес.

Прокобни превали

55.

Будни бяха всички. Детето пак ревеше и не даваше възможност да заспят дори на задължените по смяна да спят. Дурмудук реши, че моментът е подходящ и рече:

- А сега следващата военно-учебна игра. Целта, както и на предишната, е да опознаем мисленето на възможните наши противници.

- И себе си - сухо добави Ботаника.

- Точно така. И себе си. От предишната можем да си направим извода, че гласът, който имаме и приемаме за преимущество, крие много капани. Трима бяхте *значими* и без малко всеки един да се нахвърли върху останалите.

- Истинската причина за рухването на монархията - промърмори Ботаника, имаше защо да е кисел - полагаше му се сън.

- Може би, може би... - по-ведро рече Дурмудук.

- А *незначимият* остава най-опасен с това, че е тих - повтори Ботаника думите си, казани в една предишна нощ.

- Да. Искам да ти напомня друго, което каза, че ако не се разделяхме на имащи и нямащи глас, щяхме да се разделяме на бедни и богати или примерно по цвят на кожата...

Някой се изкиска.

- Защо не! - попита строго Дурмудук.

- Ами звучи смешно, шефе! - рече с усмивка, но сериозен тон Бесния.

- Не е по-смешно от това глупав и посредствен, но

дарен с глас човек, да се нарича *значим*, а да наричат *незначим* човек, който има дарби, а и отгоре на това говори даже по-добре, но с ръце, не с уста.

- Трябва да има някакъв ред - тихо и с известна нерешителност каза Бесния.

- В това няма спор. Всички споделяме това становище. Но сега трябва да опознаем структурата на самия ред.

- Като се разделим по цвят на кожата.

- Точно така. Схватливо момче си, Бесния. Струва ми се, че твоята кожа бие на жълто.

- Не бие, направо си е жълт! - захили се Скалната змия.

- Ти пък си кафяв! - озъби му се на свой ред Бесния.

- Това е, защото моят род е узрял, твоят не е. Жълтото става кафяво.

- Май започнахте - усмихна се Дурмудук. - Аз пък съм розов.

- Шефе, моите уважения, но в момента си по-кафяв от мен - не се съгласи Скалната змия.

- Това е от слънцето из планината, но ти винаги си кафяв.

- Ами цивилният какъв е - розов, пък с тези лунички петнист. Струва ми се, че и Правата лопата е петнист - рече Бесния, - но и него го е хванало слънцето. Само Малкия дракон е безспорно зелен.

Малкия дракон още повече позеленя. За пръв път цветът на кожата му правеше впечатление някому.

- Гледайте цвят и форма на очите - с тон на учен се намеси Ботаника. - Струва ми се, че и това има значение.

- Никакво значение няма! - отсече Бесния.

- Има, има. Всички с твоя цвят на кожата имате издължени очи.

- Моите са сини, нищо, че съм кафяв. Твоите също са сини, нищо, че си петнист - не се съгласи с Ботаника и Скалната змия.

- Но само зелените като Малкия дракон имат златисто-жълти очи.

- Не е вярно! - едва не скочи на бой Скалната змия.

- Спокойно - с повеляващ тон прекъсна скандала Дурмудук, - няма да се делим по очи, а по цвят на кожата.

- Тъпо е! - промърмори Малкия дракон.

- Добре - засмя се Дурмудук, - като единствен зелен ти ще бъдеш господарят.

Малкия дракон го погледна изненадано и... в следващия миг покривът рухна отгоре им.

56.

Правата лопата се съвзе. Един сталактит бе забил връх отляво на шията му, един от дясно. На педя от лицето му беше паднала покрита със сняг греда, а краката му бяха затрупани и не можеше да ги движи. Викна, но кой ли да го чуе.

На сантиметри под него беше Дурмудук, върху него - две прогнили дъски, станали на пръст керемиди от покрива, и сняг. За много кратко дойде на себе си. *Покривът не издържа снежната покривка и ни затрупа!* - констатира и отново изгуби съзнание.

Бесния висеше с главата надолу. Краката му бяха защипани с два ледени блока. Детето цивреше в самото му ухо. Някъде наблизо беше, а войникът му крещеше:

- Млъквай, млъквай.

Положението на останалите беше по-добро. Намираха се в дупка в площ около три кубични метра. Малкия дракон

изфъфли, че са му избити зъбите, а Скалната змия се похвали:

- Тридесет!

Като го попитаха „*какво тридесет*", обясни, че за тридесети път му е счупен носа. После рече:

- Като старши в дупката издавам заповед: никой да не говори, тока пестим въздух. Предполагам, че нямаме повече от половин час. Край на приказките.

И замлъкна.

Никой да не говори, това пести въздух - помисли си и се унесе Ботаника. - *Прав е! Дали мога да изчисля, ако се напъна, колко въздух пестят незначимите и колко пилеем в празни приказки значимите.*

Отнякъде долиташе гласът на детето.

57.

Белия вълк на Глинената маска видя как снежната маса потъна. С подскоци се доближи до купчините и започна да рови с предни лапи. Снегът беше рохав и за по-малко от десет минути напипа лицето на Правата лопата, който като видя хищника над себе си, първо извика, а после импулсивно рече: *Добро момче!*

Започна да движи ръце и крака и скоро се освободи. Вълкът продължаваше да копае и Правата лопата с него, използвайки шпорите си, които откак се раздели с коня си, носеше в пазвата си до сърцето.

Почти по едно и също време вълкът извади детето и Правата лопата разби гредата, която притискаше Дурмудук. Измъкна го, плесна го два пъти и генерала отвори очи:

- А останалите?

- Долу са! - докладва Правата лопата.

- Да действаме! - веднага се изправи Дурмудук, взе едната шпора и започна да копае.

Скоро извадиха Бесния, а след два часа и другите, изпаднали в тежък унес - Скалната змия, Ботаника и Малкия дракон.

За щастие преценката на Скалната змия за въздуха, с който разполагат, не се оказа вярна. До тях имаше много дупки и беше достатъчно за дишане. Състоянието им се дължеше на тежкото изтощение през всичките дни, ударите, които бяха понесли при свличането на масата отгоре им, а и донякъде на примирението им с близката смърт, но още щом вдъхнаха хладния въздух, се съживиха.

Копаха още няколко часа и с общи усилия достигнаха до палатката, изровиха мечовете си и останалото снаряжение.

Тръпката от неочакваното им избавление не само компенсира изгубените от изтощението сили, а и ги утрои. Вярно, за кратко, но достатъчно, за да излязат живи и почти читави от снежния капан.

Вечерта запалиха огън пред опънатата палатка и приказките им се въртяха около това, че им липсва само печеното. За сметка на това спасиха ракията, посгряха си от нея, пийнаха, а считаният за най-трезв Ботаника преряза китката си, че да стопли и детето с кръвта си.

Между мурите на безопасно разстояние, но царствено излегнал се, ги гледаше вълкът, а очите му отразяваха пламъците на огнището.

- Това е добро момче! - рече за кой ли път Правата лопата. - Като го видях един такъв озъбен, викам си - край... Откъде се взе?

- Следи ни от селото - отвърна му Бесния, - не го ли забеляза?

- Не, ама как да го забележиш, като е такъв бял!

- Е, аз го забелязах. А ти си отваряй очите. И не бъди наивен. Това твое *добро момче* ни пасе.

- Моля?

- Като селянин гъските си. Ако всичките му гъски измрат, ще има месо за дни, ако ги пасе, ще има до запролетяване. Та за това искаше да се спасим, не защото е чак толкова *добро момче*.

- Поне е умно - рече Ботаника.

- И ти ли мислиш, че ни пасе? - не искаше да повярва Правата лопата.

- Той е хищник. Един много опасен хищник. В тези ледници трудно ще намериш приятели.

- Погледни го, хили ти се - засмя се към Правата лопата Бесния, сочейки вълка.

Отразяващите огъня очи наистина изглеждаха зловещо усмихнати.

- Вие не разбирате - разсърди се Правата лопата, прибра се в палатката и скоро захърка.

58.

Дни наред се хранеха само с корени. Ботаника ги наричаше *мечи жили* и твърдеше, че съдържали всички необходими за човешкия организъм съставки. Сам откриваше местата, понякога викаше помощ, колкото да разбият леда и да разтрошат с остриета на мечове и ножове скованата земя, но не разрешаваше на друг да ги събира с обяснението, че имали отровни двойници: *лисичи жили.*

Изглежда толкова си приличаха, че правеше грешки дори той и в отварата от *мечи* винаги имаше и *лисичи жили,* защото всички страдаха от постоянни колики и

главоболие. В някои нощи не можеха да заспят заради постоянните видения, на моменти имаха сърцебиене, а разстройството и повръщането беше постоянно.

После се свършиха и корените и близо двадесет и четири часа вървяха, хранейки се само със сняг, дъвчейки и смучейки кожени късове, отрязани от униформите им с една единствена почивка от три часа, в която си взеха дрямката, но никой не успя да се отпусне и истински да поспи.

Бяха изтощени до смърт, но пък имаха надежда, защото вече се придвижваха надолу. Бавно, често стигайки до пропасти, в които спущането беше невъзможно. Налагаше се да ги обикалят с часове, докато намерят място, през което могат да продължат, но надморската височина намаляваше.

Малкия дракон пак късно започна да изостава - от самото начало изглеждаше, че няма никакъв шанс дълго да продължи. Измръзналите му преди повече от седмица крака вече бяха почернели, а обувките, които му бяха стъкмили с подръчни материали в заслона, пропускаха сняг и ставаха все по-парцаливи.

Лицето му от зелено беше станало тъмно синьо, температурата му беше толкова висока, че едва ли си даваше сметка къде се намира. Не разреши обаче на никой да му помогне, вземайки част от неговия товар. Зъбеше се и промърморваше само:

- Мога! Още мога!

Друга членоразделна приказка не успяваше да каже. На сън вървеше и изглежда не заспиваше по-дълбоко дори във времето за почивка. Бълнуваше, но нищо не му се разбираше.

Но колкото и невероятно да беше, не изоставаше дълго

време, докато теренът им разрешаваше само изкачване, изкачване, изкачване. Силата, която го крепеше, оказа въздействие и върху другите. Иначе най-вероятно биха изгубили дух.

- Шефе - заговори Бесния с възхита, която никой никога не бе долавял в неговия глас, - все съм виждал мъже, все съм виждал герои, но този новобранец разби представите ми.

Мълкия дракон беше изостанал с тридесетина метра от групата, залиташе и едва се държеше прав, а само на няколко крачки зад него вървеше вълкът.

- Прав си - командирът отгатна накъде биеше Бесния, - да го изчакаме. Опънете палатката, тук ще лагеруваме, а утре ще решим какво да правим с Малкия дракон.

Вълкът като че ли разбра думите му. Спря се на място, изгледа групата, нададе вой. Зарови в снега с крака, а после се излегна, без да ги изпуска от очи.

- Ще ни следи до край - рече Дурмудук.

- Съмняваше ли се? - хладно се засмя Бесния. - А Зеления дракон... Не знам и искам да те питам: наистина ли беше великодушие от твоя страна, че не го екзекутира, или искаше да го накажеш?

Дурмудук не рече нищо и когато Бесния разбра, че няма да получи отговор, промълви:

- Погледни го как върви. Това, на което стъпва, отдавна вече не са крака. Огнища на отрова и гнезда на болка са. Не и крака. Това е най-големият герой, който съм срещал!

- Има още един - поправи го Дурмудук.

- Бебето - с известно колебание промърмори Бесния, а Дурмудук потвърди с жест и даде заповед за разпъване на палатката.

В часа до мръкване Ботаника търсеше *мечи жили*, но

се върна с празни ръце.

Дурмудук ровеше в слабия огън. Малкия дракон се тресеше в един от ъглите и бълнуваше тихичко. Бесния близваше от време навреме глътката ракия, която му беше дажба за вечерта. Останалите лежаха свити, по-скоро изгубили съзнание от изтощение, отколкото спящи.

Вълкът изви глас, а детето изгука и пак ревна.

- Млъквай! - избухна Бесния и скочи към вързопа, окачен на тавана. - Хей, изчадие!

- Мирно! - писна детето. Бесния замръзна, Дурмудук рязко обърна глава, Ботаника се смръщи, усетил, че нещо се е случило, без да е в състояние да разбере какво.

- Я повтори! - рече Бесния.

- Мирно! - писна повторно детето.

- Я пак!

- Мирно!

Тримата будни мъже едновременно избухнаха в смях, а суровият командир дори не осъзна, че бърше с ръкав очите си.

- За тази вечер удвоявам дажбата ракия. Сипи още по глътка... И на трима ни, останалите да не са спали.

- Я го виж новобранеца: „мирно"! - засмя се Бесния.

- Сигурно няма друго дете, чиято първа дума да е била тази - рече Ботаника.

Детето се опита да каже още нещо, но сплете език, загука по бебешки и бързо след това заспа, а като поутихнаха емоциите от радостното събитие, мъжете се върнаха към по-тревожни теми.

- Какво ще правим Зеления дракон? - попита Бесния.

- Кажи своето становище, все пак учен си, а и авантюрист, преживял не по-малко от всеки войник - обърна се Дурмудук към Ботаника.

- Гангрената е сериозна - отсече Ботаника с тон, с който даде да се разбере, че повече от това няма да каже.

- Единственото, което можем да направим за Малкия дракон, е да съкратим мъките му - рече Дурмудук, - но днес Синът на кладенеца изрече първата си дума.

- При това каква! - промърмори Бесния.

- Няма значение каква - отвърна му Дурмудук

- Да, лош знак ще е да пролеем кръв - съгласи се Бесния.

- Какво ще кажеш, Ботаника, да вземаме ли под внимание поверието? - попита Дурмудук.

- Традицията - сухо отвърна Ботаника, - така бих нарекъл онова, което бих взел под внимание. *Казано е в деня на първата дума на отрока да не се пролива друга кръв освен тази на животните, които ще сложим на празничната трапеза или тази на враговете, ако са ни нападнали такива в този ден.*

Бълнуването на Малкия дракон се усили:

- Моля за великодушие! - изрече ясно и пак думите му станаха неразбираеми.

- Струва ми се, че протестира - рече Бесния.

- Не. Съгласен е. Повтори молбата си от вечерта на присъдата - каза Дурмудук.

- Върви го разбери - промърмори Бесния. - Ще поспя час, събудете ме после за дежурство.

59.

Дурмудук бутна рамото му точно след час. Бесния подскочи, после се усмихна и зае мястото си до огъня. Минута след това дочу хъркането на Дурмудук, а малко след това звънки смехове навън.

Наостри слух. Не, не бяха вихри. Истински момински

смехове.

Тръгна към изхода, но го възпря гласа на Ботаника:

- Не те съветвам!

Бесния рязко се обърна:

- Не спиш ли? - попита.

- Явно не. Но ще направя опит. Не излизай навън. Това са Шаферките.

- Какви шаферки?

- Шаферките на Бялата смърт. Пак е тръгнала като булка из Прокобните превали. Познай кой ще е женихът ѝ.

- Ти сериозно ли?

Ботаника се вдигна на лакът:

- От далеч четирите или осемте шаферки приличат на вихри в бяло и розово. Приближиш ли ги, вихрите ти се струват от копринени, а момичетата - от плът и кръв. Много симпатични, на възраст, която още не позволява похотливост, но с похотливи погледи. С чипи нослета и лунички. С дълги кестеняви къдрици или черни плитки, украсени със сребро. Въртят се в кръг, хванати за ръце, и се кикотят. Надничат зад дърветата и те привикват. Няма ни мъж, ни жена, която дълго може да им устои. После се явява булката и нахлупва булото върху лицето ти...

Отвън пак прозвуча предизвикателен кикот.

- ...а на сутринта тялото ти прилича на дълбоко заспало, но никога няма да се събуди, бездиханно е, а душата ти е някъде далеч, последвала новата си съпруга - Бялата смърт.

Пак зазвъня кикот.

- Истински ли са? - попита Бесния.

- В смисъл?

- Същества ли са, или са сняг, вятър и илюзия.

- Не са от плът и кръв, но не са и само сняг, вятър и илюзия.

- Малки мръсници.

- Аха - отвърна сънено Ботаника.

- Голямата истина и Невидимия крал - изрече през бълнуване Малкия дракон - Мирно! Мирно! Днес е празник, то произнесе първата си дума. Не „мамо", а „мирррно"... И ще се роди *значимо* дете на *незначими родители.* За да властва и управлява мъдро и да направи равни тези, които имат и които нямат гласове... Мирно! Тарантула на покрива на света. Случаят е разрешен. Идат годините. Ти си силен, ти си с нас. С нас си силен, не без нас. Бягай кладенец, че ида...

Изсмя се и замърмори все по-тихо и тихо.

- Май още разбира част от онова, което му се случва - забеляза Бесния.

- Трудно е да се повярва, но да - съгласи се Ботаника.

- Взима малкия за Невидимия крал.

- Горкият.

- Утре заран ще го избавя от мъката му.

- Имах предвид малкия.

- Че защо малкия?

- Произнесе първата си дума. И го отпразнувахме. Вече си е пълноправен господар, пълноправен *значим.* А аз вече съм напълно уверен в едно: гласовете ни са тежък товар.

- И оръжието тежи! - отсече Бесния.

- Спомни си играта. Трима бяхме *значимите*, а всеки имаше разногласие с двама.

Бесния се засмя тихо. Щеше нещо да каже, но замълча.

- Изплюй камъчето, де! - подкани го Ботаника.

- Не ни беше виновен гласът - отвърна Бесния, - а че си имахме *незначими.* Това ни подведе да се почувстваме по-*значими,* отколкото бяхме подготвени.

Ботаника тихо възкликна.

- Да - продължи Бесния. - Преди играта говорехме шестима. След нея - пак шестима. И се разбираме по-добре.

- Как не се досетих! Май си по-умен, отколкото изглеждаш.

- Не. Просто съм войник. Нямам свой живот, а колектив. Ти си авантюрист и колкото и да умееш да оцеляваш, колкото и да си умен, трудно ще разбереш някои прости за войника неща. Учудва ме обаче, че шефът не се досети.

- А може би се престори - това бяха последните думи на Ботаника преди да заспи.

- И на мен ми се струва така - промърмори под носа си Бесния.

60.

Малкия дракон не умираше. Малкия дракон беше мъртъв. Това, което движеше тленните му останки, не бе обсебил ги дух. Не бе и магия, а последен дълг, който трябваше да изпълни, че да си иде.

В него нямаше вече нищо друго, освен болка.

При всяка крачка сякаш стъпваше върху мозъка си. Стоварваше се ковашки чук отгоре му и го прегазваше.

Събираше се от пихтията си, за да направи следващата крачка и да бъде прегазен отново.

Спряха ли, ставаше още по-зле. Тогава се разпадаше, размесваше се в маса разтопена плът. Говореше плът на милиони *значими* и *незначими*. Изгубила ум, не желания и слово. Бълбукаща и просмукваща се в противоречия. Размътена от болки и кошмарни спомени.

Освобождаваше се от нея, но не от смрадта ѝ и се опомняше отново в заслона. Там, където бяха затрупани.

Излизането им от снежния капан му напомняше сладък сън, от който се пробуждаше в непоносимата реалност, от която нямаше спасение.

Стоеше още пред висящия от тавана вързоп с хлапето в онзи миг, в който бе решил, че за добро на цял свят ще е да го убие.

Преди Дурмудук да изкрещи на сън „*недей*" и с това да спаси пратеника на злите сили, които щяха да направят света непоносим, превръщайки всички в *значими*.

До преди миг само трима от шестима говореха. И се мразеха.

Какво ще стане с този свят, ако хлапето даде това право на всички.

Не веднъж, а стотици пъти изживя сцената.

Приближаваше се, протягаше се към детето. Гушкаше го и го залюляваше в прегръдката си. То му се усмихваше и гукаше. Толкова мило бе, толкова наивно. Трябваше обаче да умре. Трябваше.

И Малкия дракон стягаше ръката си около шията му, но то чезнеше.

Бе някъде наоколо.

Следваше излизането им от заслона. Но след кратко Малкия дракон се опомняше отново в него.

Безкрайно близко и безкрайно далеч от гукащото хлапе.

Назад в спомените си се луташе и Скалната змия. Но при него беше иначе, той просто спеше и сънуваше сън, който щеше да забрави още щом отвори очи.

И споменът за истинската случка вече отдавна не го измъчваше. Понякога, както и тази нощ, само му се присънваше, но с чувството, че вече се е случило и не може да промени нищо. А и никак не беше уверен, че трябва.

Минаха петнадесет години от тогава.

Преди да нахлуят в онази пещера - убежище на разбойници, бяха осем. Петима загинаха из лабиринтите ѝ. Обитателите ѝ я познаваха добре и нападаха от засади опитващите се да намерят изход от лабиринта войници.

Скалната змия получи четири прободни рани, всички повърхностни. Бесния ни една, като че ли и със сянка се биеше и посичаше около себе си, и нямаше плът, която да може да бъде прободена и да кърви.

Двама или трима разбойници се спасиха с бягство, а онова момче...

То крещеше:

Пленник съм! Пленник съм! Спасете ме!

И беше очевидно такъв. По нищо не приличаше на разбойник, който е способен да оцелее при суровите условия, а и ревеше като момиче. Хилав, с ококорени очи, дори и да е бил на повече, имаше тяло на петнадесетгодишен.

А и беше *значим*, какво ще търси при *незначими* разбойници?

Бесния го посече. Без да трепне, без да се поколебае. Момчето тичаше към него. Изглежда, да скочи в краката му и да ги прегърне. Един небрежен замах на Бесния и то се свлече безжизнено.

- Но това беше пленник! - изкрещя Скалната змия.

- Така изглежда, но може и да не е - отвърна му спокойно Бесния. - Не сме в ситуация, в която може да си позволим проверка. Кой знае колко още главорези има из тези лабиринти.

Ти си главорез! - помисли си Скалната змия.

- Длъжен съм да докладвам.

- Не ставай глупав! - с леко раздразнение му рече Бесния. - На кого ще разчиташ след това? Мисията ни промени

характера си. Ще бъде успешна, ако оцелеем!

- Правил ли си друг път така?

Бесния не отвърна. Ясно беше.

От тогава Скалната змия трудно го понасяше, макар с нищо да не го показваше. Вече петнадесет години.

На сън за Бесния мислеше и Дурмудук:

Всички войници са с различни лица, но във всички има нещо общо, което липсва у Бесния.

Ботаника сънуваше пеперуди. Много прозрачни пеперуди. Постепенно се обагряха и заприличваха на устни. Вливаха се в дробовете му и започваха да ги смучат. Ставаха все по-алени и по-алени, а Ботаника не можеше да си поеме дъх.

С част от съзнанието си Правата лопата беше буден. Като повечето войници, и той бе придобил умението да се събужда в определената от задълженията му минута. Знаеше, че е време да застане той на пост. По някаква причина Бесния не го вдигаше. Е, щеше да почака да го стори. Ако Бесния е решил да поеме дежурството му, негова си работа.

Потъваше в по-дълбок унес и тогава кикотът отвън обземаше съновиденията му.

„*Хей, войнико!*" - кискаше се сладко непознато момиченце. - „*Какъв голям меч, сам ли го лъскаш, или си имаш момиче, на което го даваш да си поиграе!*"

Избухваха още три-четири в смях и го загръщаха във воалите си. Опомняше се без униформа. Почти гол, само по бельо, а те с дрехите му бягаха нагоре по зелената поляна. Тръгваше да ги гони, те уж бягаха, но ту се спираха, ту се втурваха насреща му и минаваха на сантиметри от обсега

на ръцете му.

„Не сега, не! Още сме малки, но като се върнеш отново в Столицата, ще сме пораснали и ще те чакаме из любимите ти вертепи!" - засмиваше се една, вече с глас на зряла проститутка.

„Не я слушай! Не сме в Столицата, а близо до теб! Излез и играй с нас!"

Пак започваше да ги гони из зелени поляни, скачаха между глухарчетата и се разнасяше мъх. Кикотеха му се, блъскаше го уханието им. Всичко приличаше на истина, но си спомняше, че в момента трябва да е на пост. Посягаше към пазвата си, хващаше шпорите, скрити в нея и леко се боцваше.

„Но как е възможно, нали ми взеха дрехите, къде съм скрил тези шпори!"

Събуждаше се. Време беше да става, но по правилник отстъпващият часови събужда онзи, който трябва да застане след него на пост. И пак се унасяше.

Бесния измърмори нещо и погледна към Правата лопата.

Пет минути няма да устои на изкушението - помисли си.

Момичетата пак се засмяха.

- Хей, войнико! Какъв голям меч, сам ли го лъскаш, или си имаш момиче, на което го даваш да си поиграе.

- Като изляза ще ти скъсам ушите! - промърмори си под нос, но изглежда го чуха и избухнаха в още по-невъздържан смях.

- Аз пък искам да ме напляскаш по дупето.

- Остави го! Не му въздействаш, той е сериозен, никога не е бил дете.

- Да. И за това ще остане винаги такова!

- И с нас е така!

- Не знае колко си приличаме!

- Че сме дори плът от плътта му!

- И мисли в периферията на съзнанието му!

- И части от паметта му!

- Бели части памет!

- Като навят сняг!

- Преспи мъртва памет!

- Заплели се като паяжини!

- Как ни нарича?

- Не само той, всички ни наричат така!

- Шаферките!

- Шаферките на Бялата смърт!

- Без да знаят коя е Бялата смърт!

- Обясни му, де!

- Ами секси е!

- Краката ѝ са дълги и полуголи.

- В бяла дантела, оплетена от сняг.

- Не му я описвай, той не я заслужава.

- Тя не може и да се опише.

- Преди да е изживяна.

- Защото Бялата смърт е животът, който си пропуснал! - в един глас изрекоха всички.

- Засега всички сме шаферки.

- Но една от нас ще бъде булката.

- Тази, която избереш.

- Която без теб ще остане за вечни времена само шаферка.

- Защото само един мъж може да направи от една шаферка булка.

- Толкова си пораснал, Протис, а си същия.

- Протис! - прошепна истинското си име Бесния, но кой го знае и защо му е познат този глас.

- *Аз съм Лехар, сестричката ти, Протис!*

- Лехар!

Това наистина беше нейният глас, но Бесния бе го забравил, не би трябвало да си го спомня. Та оттогава минаха тридесет години!

- *И те обичам! Вече не като твоята малка сестричка, а като жена, истинска жена! Тази, която не напусна сърцето ти толкова години и не даде на друга да си намери свое място в него.*

- Ти си мъртва!

- Разбира се, не съм в този живот. Затова съм и шаферка на Бялата смърт, но ти можеш да ме избавиш, като ме превърнеш в булката. В самата Бяла смърт, която ще бъде твой живот.

- *Друг живот!*

- *По-нежен!*

- *По-грешен!*

- *По-красив!*

- *По-горещ!*

- *По-горчив понякога!*

- *По-трепетен!*

- *Няма по-нежна кожа от тази на Бялата смърт!*

- *Няма по-горещи устни от нейните!*

- *По-сочни зърна!*

- *И по-сладостни!*

- *По-възбуждащ от нейния поглед!*

- *По-порочна усмивка от нейната...*

- Оставете го! Няма да ви разбере - надвика всеобщия хор Лехар.

- Ти си мъртва! - прошепна повторно Бесния.

- А ти още си на девет! Обичам те, Протис, и следва да ти обясня, че вече не съм твоята сестричка. Бях, докато тялото ѝ беше живо. Сега съм просто любов, а без нейното тяло тя не може да е сестринска към теб.

- Махни се - тихо изрече Бесния.

- Пак ме обичаш и пак не ме искаш - горчиво отвърна гласът на Лехар.

- Не те убих аз.

- Знам, защо ми го казваш?

- Просто така.

- Не. Не е просто така. Казваш го на себе си, защото сам не си вярваш. Колкото и детински да ти изглеждат подозренията, които още изпитваш към себе си.

- Нямам никакви подозрения.

- Сигурно и никога не си имал! - изсмя му се.

- Имах, но за кратко, бързо пораснах.

- Защо трябваше да растеш?

- Само мъртвите остават малки.

- Не увъртай, друго те попитах.

- Струва ми се, че знаеш.

- Все пак, кажи ми.

- Откакто взе да растеш, нашите забравиха за мен. Така ми се струваше поне. И всяка нощ си фантазирах как правя магии, които те убиват... Глупаво... Разболя се, умря...

- Детската ревност не убива.

- Знам. Вече знам. Липсваше ми. Много ми липсваше.

- Но пак, пак ме прогонваше. Всичко, което ти напомняше за мен, убиваше. Зайците на комшията, агънцето, което тате купи преди седмица...

- Гледаха ме като теб! А не бяха ти!

- И онази птичка, с нежния глас и пъстрите пера...

- Гласът ѝ напомняше смеха ти. Събуждаше ме всяка

сутрин и преди да отворя очи, мислех, че си жива, а после ми ставаше тежко, много тежко.

- Докато тате направи най-доброто за теб. Даде те във военната школа, понеже виждаше, че ти харесва да убиваш.

- Той жив ли е?

- Не знаеш ли?

- Прекъснах всякакви връзки със семейството, още щом се озовах зад оградите на поделението.

- Предаден ли се почувства?

- Заточен.

- Но ти хареса.

- Свикнах.

- Не. Хареса ти.

- Свикнах.

- Можеше да убиваш без да се срамуваш от себе си и криеш.

- Аз съм войник.

- А аз не съм Ботаника. Тези ги разправяй на него. Моят мозък не е съсипан от тълкуване на магически знаци и отровен от отвари за озарение. Той ще ти повярва, че си войник. Не аз.

- Забавна си - засмя се тихичко Бесния.

- А ти не си войник. Умело се преструваш, да. Трябва да ти се признае, справяш се. Защото това е твоя маскарад. Само така можеш да живееш за удоволствието си. Твоето - да убиваш.

- Не е удоволствие.

- Добре. Нека е необходимост. Без която не можеш. Защото все повече са живите същества, напомнящи ти с нещо за мен. И искаш да ги пратиш там, където се намирам. За да забравиш за мен, за да забравиш за вината си...

Продължи да му говори, наговори му много други неща,

които Бесния не чу, понеже натрапчиво си мислеше:

„*Ботаника даде много подробно описание на Шаферките. Ако не е преживял среща с тях, все някой е преживявал такава, че да му разкаже. Значи не е сигурна смърт!*"

- Не си войник! - продължаваше Лехар. - Командирът ти го е забелязал, ти самият навярно си го забелязал - лицата на всички войници, без твоето, по нещо си приличат. Ще ти кажа кое е това нещо: *маската на доблестта*. Ще повторя: *маската на доблестта*. И ще потретя...

„*Маската на доблестта*" -детето разбра по свой начин значението на думите, опита се да ги изрече, но само изгука. Така ориентира търсещия го слепешком, невиждащ Малкия дракон.

- *Маската на доблестта!* - гласът на Лехар беше станал хладен. - От десетилетия измъчваш чертите си, опитваш се да я сложиш върху тях. Деформираш ги, те я отхвърлят. Защото не я желаят, защото не могат под нея. Защото под нея ще се задушиш. Защото никога не си я искал истински. А без нея войникът не е войник. Ти не си такъв. За теб е клоунада. Това, което искаш, съм аз. Любовта, която не си откривал, но е живяла винаги в теб. Време е ти да заживееш в нея. Просто ми стани съпруг. И ще откриеш в мен свободата, несподелените си с никого желания.

„*Маската на доблестта*" - мъчеше се да изрече момчето, но не можеше и гукаше. Никой освен Малкия дракон не чуваше гласа му.

„*Ботаника ми даде много подробно описание на Шаферките... Щом някой ги е видял и е оцелял, ще оцелея и аз.*"

- Ела, любими! Бъди ми съпруг, а не братче, защото нямаш вече малко сестриче...

Гласът ѝ го гъделичкаше, докосваше, галеше го като с пръсти. Долови уханието ѝ.

Останалите момичета се смееха.

Излезе вън от палатката, а за това, което се разкри пред очите му, Ботаника не бе го подготвил.

Снежинките мигом се превърнаха в пролетни снегове, разпукали всяко клонче. Носени от топъл вятър, някои с човешки и ангелски лица, някои шептящи като мембрани. Не нещо разбираемо, просто унасящо.

Шаферките приличаха на пеперудки и бяха по-малки, отколкото речниците и гласовете им създаваха впечатление. Сега не се държаха изкусително и предизвикателно. Пърхаха наоколо, поглеждаха го плахо и затичваха на някъде, обръщаха се, а лицата им имаха детински наивен израз.

Около тях се вееха и виеха белите и розови дантели. Губеха се, превръщаха се в повеи, сияния, изчезваха, а после се появяваха на съвсем непредвидени места.

Пак се разнасяше кикотът им. Омекваше и се изпълваше със звънки нотки, за да се превърне в нежен, безгрижен смях.

Сядаха при вълка, галеха го. Той мяташе с опашка и ги близваше. Гонеха се между стеблата. Накрая се хванаха за ръце и се завъртяха в кръг около едно. Дрехите им се разтвориха в една обща, която го пови и стеблото се превърна в булката, която тръгна към него.

Нямаше расова кобила, чиято грация можеше да се сравни с нейната. Нямаше и грива, по-черна и лъскава от спущащите се до кръста ѝ коси. Очите ѝ бяха несъразмерно

големи за възрастен и *ѝ* придаваха детски израз. Но безсрамната *ѝ,* макар прекрасна усмивка и пищният *ѝ* бюст, щедро разголен от дълбокото *ѝ* деколте, разсейваха илюзията. Това беше зряла жена, която нямаше нищо общо със сестра му, освен някаква бегла прилика в излъчването.

Нощта беше светла като ден, толкова наситен с цветове, че предизвикваше маене на свят. Всички цветове на дъгата се гонеха в копринените дипли на булчината *ѝ* рокля, а вятърът от време навреме небрежно разгръщаше полите *ѝ,* за да разголи високо, високо стройните *ѝ* бедра.

Тъй леко се движеше, че сякаш не стъпваше, а гласът *ѝ* вече не се чуваше - чувстваше се като докосване с цялата кожа.

- Аз съм любовта, която живееше в теб, а сега е време ти да заживееш в нея.

Обгърна го като облак, погълна го под булото си.

Бесния потъваше в една дълбока, безтелесна милувка.

Изпълваше го щастие. Като сън се изплъзваше от себе си, напускаше тялото си...

Малкия дракон откри пипнешком възопа. Взе детето. Дланта му откри шията...

Бесния рязко се завъртя. Замахна с меча и разряза булката. Тя се пръсна в облак снежинки. Гласът *ѝ* се превърна в свирене на вятър. Шаферките - в повеи сняг.

Малкия дракон събра сетни сили - достатъчно, за да удуши като коте малкото същество, когато то извика:

- Мирно!

Малкия дракон замръзна на място в неволно изпълнение на командата.

Тогава детето се разплака и събуди останалите.

Бесния вдигна меча си високо, обърна лице към небето и извика:

- Няма те! Няма те! Вятър и снежинки си само! А аз те победих!

Изсмя се и тръгна към палатката.

Никой не забеляза промяната. И той самият не я усети.

Но след тази нощ угасна и последната свещица, чиято светлинка лекичко потрепваше в дълбокия мрак на душевната му пустош.

61.

- Само вятър и снежинки! - гласът му беше висок от възбуда. - Нищо! Нищо друго! Замахнах с меча и невестата се превърна в облак...

Разбира се, не разкри всичките подробности, а без него разказът му беше кратък и го повтори поне десет пъти за три часа.

- Не е толкова просто - по някое време не издържа и му рече намръщено Ботаника. - От магическите знаци знам, че някои кристали запаметяват. Точно от такива кристали са облаците, които се превръщат в Бялата Смърт и шаферките ѝ. Те не са тяло, което може да се посече, така че съвсем не си се избавил.

Шаферките продължиха да ги следват, появиха се след зазоряване. Бягаха из непроходимите части на гората. Изникваха пред тях или зад тях, надничаха зад някое стебло и се кикотеха.

- Това е само научна хипотеза, нали! - рече Бесния. - Но и да е вярно, винаги ще мога пак да я посека.

- Не се и съмнявам - промърмори Дурмудук, а в гласа му нямаше похвала.

- Добра идея ли е Малкия дракон да носи детето? - смени темата Бесния.

- Взе го първи, още преди да се събудим, и не си го дава - припомни Правата лопата. Приказките на другарите му го дразнеха. Опитваше се да си припомни сладките сънища преди събуждане.

„Веднъж да се върна в Столицата! Три дни само ще ям и ще спя! Седмица после няма да изляза от вертепа! Дори да ме викат, за да ми връчат медал!"

Знаеше, че няма да стане. Най-вероятно още след втората вечер щеше да е караул, но му беше приятно да мечтае и да се кани на мечтите си, че ще ги изпълни, и то много скоро.

- Бесния е прав - намеси се Скалната змия, - Малкия дракон дори не знае къде се намира. Ще взема детето.

- Остави му го, като иска, да си го носи, днес не изостава - по-ведро рече Бесния.

- Все пак ще му го взема!

- Тук някъде трябва да има *мечи жили!* - надвика всички Ботаника. - Ще ида да потърся. Не се спирайте, ще ви настигна.

- Гледай да не те пипнат малолетните уличници - изсмя се Бесния и всички прихнаха след него.

- Тази нощ посече една - хладно отвърна Ботаника, - а моите, вече са... тринадесет.

Настъпи тишина, после детето ревна. Скалната змия се опита да го вземе от Малкия дракон, след кратка борба успя, а Ботаника вече беше изчезнал между храстите.

Бесния се приближи към Дурмудук и тихо го попита:

- Как смяташ, ще започнем ли скоро пак да се спускаме?

Цяла сутрин, макар и по леки наклони, само се изкачваха.

- Зависи какво ще се открие зад билото - мрачно отвърна Дурмудук.

- Все се надявах да го обиколим.

- И аз, но вече е ясно, че няма как.

Възвишението беше стръмно. От далеч приличаше на ледник, но всъщност бяха скали, покрити със ситна, отдавна сраснала се с тях скреж, която пукаше и се плъзгаше под краката им.

Нямаше никаква растителност по урвите, само няколко хилави дървета се бяха сгърбили високо на гребена му, а по следите, които оставяха личеше, че са първите живи същества, стъпващи тук от много време насам.

- Това е самото мъртвило! - промърмори Правата лопата.

- От другата му страна ще е по-добре - чу зад себе си гласа на Ботаника, - започнах да се ориентирам. Ако не се лъжа, виждал съм това място, макар и от далече. Само да го изкачим и започваме леко спускане надолу.

- Три дни ще ставам от леглото само да ям, а после седмица няма да изляза от вертепа! - въодушевено се закани отново Правата лопата.

Почти бяха се изкачили. Ботаника толкова рязко извика, че никой не го чу, нито имаше време да осъзнае какво му се случва:

- Внимавайте, Кълбовидни вихри!

62.

Стана за части от секундата. Всички чуха остро, пронизващо, оглушително свирене, а това, което видяха по-

късно, им заприлича на цветни петна.

Всъщност бяха нишки. Тънки като струна, здрави като стомана, нишки.

Всяка - настръхнала в хиляди остри шипове.

Вихрите ги носеха и повиваха телата в тях, докато се превърнеха в еднометрово подскачащо, търкалящо се, вдигащо се във въздуха кълбо, с полумъртъв човек в себе си.

Когато острите израстъци се впиха в плътта на Дурмудук, той се сети за престъпниците, които бяха осъдени на смърт в кълба от бодлива тел.

Още не знаеше колко е уместно сравнението му, защото кълбата сега се търкаляха към сухите дървета долу. И когато всяко от кълбото стигна до своето дърво, изтърколи се по стеблото му и висна на най-дебелия му клон.

Бесния се опитваше да стигне ножа в ботуша си, малко му оставаше, но тъй беше свит, а ръката - тъй оплетена в нишки, че не след дълго изгуби и последните си сили.

Скалната змия беше най-ужасен от това, че е притиснал между гърдите си и коленете си бебето, а то се бори да се освободи, точно тъй както той се бори, но и двамата са еднакво безсилни.

Правата лопата вече агонизираше. Една от шпорите, които носеше в пазвата си, се беше забила в шията му и кръвта му изтичаше.

Малкия дракон, промърмори:

Ледена утроба!

И въпреки че от седмица беше изгубил разума си, сравнението му бе много точно. В положението си всички напомняха на ембрион в ледена утроба.

Висяха като огромни плодове. По един на всяко от петте дървета, намиращи се на най-високата част на склона.

Незасегнат от нападението остана Ботаника. За миг се огледа и прецени положението, късо се изсмя и извади меча си. С няколко замаха освободи всички от обвивките им и докато търкаха главите и ударените от падането си места, обясняваше:

- Имахме невероятен късмет. Дърветата бяха пет, а ние шестима. Животът ни беше спасен от численото ни превъзходство. Интуицията не излъга Дурмудук, когато помилва живота на Малкия дракон, ако не беше го направил, сега всички щяхме да сме мъртви.

- А ти къде зяпа! - извика му Скалната змия. - Защо се обади толкова късно!

- До днес само бях чувал за Кълбовидните вихри. При това много малко. Нямах си представа какво са. Но вече ми е ясно.

- И какво са? - попита Дурмудук.

- Склоновете са мъртви, вероятно от много време. И дърветата нямат друг начин да си набавят вода и хранителни вещества. Изсмукват ги от своите пленници.

- Шиповете са корени, така ли? - отгатна Дурмудук. Ботаника му кимна и разговорът им по темата приключи.

Правата лопата агонизираше. Главата му беше в скута на Бесния.

Дурмудук го попита:

- Има ли някакви шансове?

- Малки - отвърна Бесния.

С изражение зададе следващия въпрос. Дурмудук му отвърна с жест.

Бесния преряза гърлото на Правата лопата.

63.

Напълниха една манерка с кръвта на загиналия войник. Детето имаше нужда от нея и никой не се възпротиви, а и Правата лопата би го одобрил.

Не можеха да се спуснат от другата страна на билото. Пътят им към низините беше пресечен от хиляди акри гори. Виждаше се ясно, че дърветата са едни и същи. Сухи и накривени. С по един дебел клон, а по някои от тези клони се клатушкаха вече изсъхнали и разпарцалени остатъци от кълба.

Продължиха да се движат по най-високите части на планинския гребен почти до вечерта с надежда, че все някъде хищните гори ще свършат, но после се изви виелица, която ги принуди да започнат слизане към същата страна, от която се бяха изкачили.

От виелицата се измъкнаха, но попаднаха в друга зловеща гора.

Дърветата *ù* движеха клони. Посягаха им. Без да са *змейови*, някои движеха клоните си досущ като змии и съскаха с листа.

- Не са дървета, а мембрани! - извика Ботаника.

- Мембрани? - попитаха го в един глас Скалната змия и Бесния.

- Точно! Мембрани. В тази планина те подражават на останалите растителни видове. Мембрани са, при това говорят.

- Говорят! - възкликна Дурмудук.

- Виж ги! Тук няма *значими* и са научили езика на *незначимите*.

Сега всички разчетоха част от движенията. Някои от думите бяха неясни, други не означаваха нищо. Все пак

говореха с клони, които само бегло напомняха длани.

Това е нашият свят и в него ние сме Господарите!

Вие не можете да го разберете!

Господари от низините!

Не! Това са плъхове! И се зверят! Човек не се звери!

Ти си силен, ти си с нас! С нас си силен, не без нас!

- Това е кошмар! Да се връщаме! - изкрещя Скалната змия, но вече бяха навлезли в гората.

Дърветата зад тях бяха оплели клони.

- Хайде, по-бързо, давайте напред! - заповяда Дурмудук и ускориха ход.

- Мембрани - убийци - квалифицира ги Ботаника.

- Да ти скъсам един за хербария! - кресна му Бесния. - Хайде, давай напред.

- Къде! - сопна му се Ботаника.

Дърветата пред тях вече не говореха. Виеха корони, имитирайки змиите на *змейовите дървета.* Удряха ги като камшици едно в друго, а плющенето им отекваше като гръм.

Поведението им повлия и на останалите дървета и скоро всички около групата започнаха да се държат като змейови, а малко след това се случи най-ужасяващото.

Започна като разтърсващ земята, ритмично повтарящ се, усилващ се тътен. Като че ли идеше великан, под чийто стъпки щеше да се срине цялата планина.

По-страховито се оказа. От подобие на *змейови дървета* дърветата се превръщаха в подобие на *дървари.* Най-мощните си клони използваха като ръце и брадви, ледът, натрупал се по тях - като острие. Стоварваха го взаимно по стеблата си.

Сечаха се и рухваха.

- Май няма да чакам заповед! - промърмори Скалната

змия готов да бяга, но не можа да намери накъде.

Рухваха дървета и клони от всички възможни страни.

- Мирно! - изкрещя единствената си дума детето.

И дърветата замръзнаха!

- В колона, по един! - изрече първото си изречение.

И втрещените войници изпълниха командата.

Когато мъжете слисани излязоха от гората, детето избухна в рев, чак дъх не можеше да си поеме и посиня. После задряма.

64.

Опънаха палатката на първата поляна. Не можеха да се движат повече в тъмницата из тази зловеща непозната местност. Объркаха и дежурствата и на сутринта видяха, че ги е пазил единствено застаналият отпред вълк.

Като видя кървавите очи на Бесния, животното с подскоци се отдалечи. Стигна на безопасно разстояние, обърна се и легна. Приличаше на усмихнато.

- Навлек - изръмжа Бесния и потърси с поглед нещо, с което да го замери, а вълкът му се озъби в отговор, бавно стана и се скри зад дърветата.

Малко след това показа усмихнатата си глава от гъсталаците, колкото окончателно да вбеси Бесния. И пак се скри.

Час по-късно всички бяха будни и тръгнаха без посока. Ботаника откри няколко *мечи жили* и *каменна перла* - билката не можела да замени ракията, но дъвченето *ѝ* предизвиквало сходно опиянение и сгряване. Всички налапаха по едно листо, напъхаха едно и в устата на Малкия дракон, за да дъвчи и да спре да бълнува несвързано. Ако при другите билката не предизвика кой знае какъв ефект, то

на Малкия дракон подейства. Спря да мърмори, но пък започна да изостава.

На това вече не обръщаха внимание. Пак щеше да ги догони, както успяваше досега.

Едва като изкачиха онзи леден зъбер и се обърнаха, разбраха, че този път ще е различно.

Малкия дракон беше седнал. Изглеждаше спокоен, но беше доста далеч, за да се види.

- Ще му спестиш ли мъките? - обърна се Дурмудук към Бесния.

- Ако заповядате, Господарю - уморено отвърна Бесния.

Дурмудук изчисли с поглед. Бесния щеше да загуби поне десет минути за слизане и още петнайсетина обратно. Въздъхна.

- Малкия дракон показа силен характер. Ще издържи още малко. Нека Бялата смърт си го вземе.

Погледите и на четиримата бяха в свитата седнала на земята фигура. Изведнъж...

- Това е вълкът!

- Това вълка ли е?

- Намери си закуска псето!

- Остави Малкия Дракон!

Бялата фигура на хищника едва се забелязваше сред снежната настилка и го видяха едва когато повали войника.

- Прегриза му гърлото - промърмори Скалната змия.

- Уби го... - въздъхна Бесния.

- Не - рече Ботаника - Показа друга форма на лоялност.

- А онова там какво е! - Скалната змия изви висок глас.

- Прилича на... - промълви Дурмудук и извика: - Къде е детето!

- Не е при мен! - виновно се усмихна Скалната змия.

- Вие изобщо не ми го давате - вдигна рамене Ботаника.

- Носих го преди два часа... - опита се да си спомни на кого го е дал Бесния, но не успя: - Някой ми го дръпна от ръцете!

- Дал си го на Малкия дракон, идиот! - кресна му Дурмудук.

- И ти си идиот! - кресна и на Скалната змия. - Едно бебе не можете да опазите.

Ботаника врътна глава, за да скрие изражението си.

- Какво искаш да ми кажеш? - заядливо заговори Дурмудук.

- Вълкът май няма да го нападне - взирайки се, рече Бесния. - Да ме вземат драконите, ако двамата не си похапват заедно! Малкото изчадие пие кръвта на Малкия дракон, а вълкът няма нищо против. Че и маха с опашка!

- Кой ще иде да вземе Синът на кладенеца? - запита Дурмудук.

Скалната змия изпревари.

- Бесния се недолюбва с вълчо. Аз ще съм.

- Бъди внимателен, не искам детето да пострада. Не плаши хищника.

- Нямам такова намерение - спокойно рече Скалната змия и откачи меча от колана си. Подаде го на Ботаника.

- Не е ли непредпазливо? - попита го Бесния.

Скалната змия тръгна, без да му отговори.

Приближи се спокоен към пируващите с трупа на другаря му.

Вълкът леко му се озъби, глухо изръмжа, а после се отдалечи.

Детето вдигна лицето си, бузите му, брадичката му, шията и част от тялото му бяха в кръв. Загука като видя големия си приятел и се усмихна лъчезарно.

Скалната змия го сграбчи и го вдигна.

- Погледни се на какво приличаш - замърмори му, - много ли ти е смешно? Това е кръвта на другар. Не си трол, а войник.

65.

Следваха двата най-тежки дни от началото на приключението им в Печалните планини. Кошмар, който не може да се опише - за него няма думи, ни образи, с които може да бъде сравнен. Наситен с усещането за отпадналост, с използване на сетни сили в борбата за следващата и следващата крачка. Редуващи се със затихвания кратки виелици и преминаване през мърдащи клоните си като ръце малки гори. Десетки падания и изправяния. И всяко ставане - все по-трудно от предишното. Всяко - изглеждащо по-безсмислено. Нямаха дори и корени, нямаха сили. И в края на втория ден, преди да се спусне мракът, при разразяваща се буря забелязаха онези дупки в снега. Едва когато се вмъкнаха под тях, познаха помещението, в което преди дни, а вече им се струваше преди години, веднъж бяха затрупани.

Бяха се движили в кръг.

Изпитваха ужас от това място, но не можеха да излязат навън.

Съмняваха се, че и вълкът ще оцелее при надигащата се стихия.

Успяха да разпалят огън от влажните съчки наоколо, остатъците от разпаднала се мебел и рухнали греди на заслона.

Повече димеше, отколкото гореше, но все пак беше топлина. Окаяна като малкото живец, останал у сломените,

заприличали съвсем на скитници войници.

Вън виеше вълкът. Виеше и бурята. Гласовете им се сливаха. През процепите нахлуваше вятър и разнасяше малки снежни вихри, които приличаха на парчета от разкъсаното облекло на Шаферките на бялата смърт.

- Не биха оцелели дори те. Самата Бяла смърт не би издържала вън - скърцайки със зъби, рече Скалната змия.

- Само този вълк ще издържи - изръмжа Бесния.

- Съмнява ме - тихо промълви Ботаника и се разкашля.

- Ще издържи и ще ти кажа защо - повиши тон Бесния, - защото, за разлика от нас, се храни. Колкото повече отслабваме, толкова по-силен става. Храни се с нас, по-слабите, за това ще победи...

- Че убий го ти! - рече му Скалната змия.

- Знаеш, че в момента не мога. Защото той е по-силният. А в суровата природа оцелява само по-силният. Но и ние си имаме по-слаб.

- Хей, какво искаш да кажеш, войнико! - сряза го Дурмудук.

- Казах го! Хлапакът единствен използва телата на останалите за храна... Мисията ни промени характера си. Ще бъде успешна, ако оцелеем! - успя да каже крилатата си фраза Бесния.

- Това е бунт! И си арестуван! - отсече Дурмудук.

- Когато дойде моят ред, предпочитам да нахраня вас, вместо онова вън. Но има по-слаб от мен. И аз ще съм ви по-полезен. Детето ви бави.

- Арестувай го, Скалната змия! - заповяда Дурмудук.

Двамата войници скочиха един срещу друг. Бесния прецени добре положението си, при близостта беше по-удобно да използва ножа пред меча и посегна към ботуша си. Но ножът не беше там. Скалната змия използва загубата

му на време и допря острието на меча си в гърлото му.

- Хайде, мръдни! Чакам го! Мръдни! - озъби се, изглеждаше по-бесния от двамата.

- Хей, хей! Не бързайте! - намеси се Ботаника. - Чуваш ли ме, Скалната змия. Не го убивай.

- Какво ти става пък на теб? - попита го Дурмудук.

- Нищо, той е прав. Лекомислено постъпихме, че оставихме труповете на вълка, вместо да се нахраним с тях. Но най-слабият не е детето... Най-слабият съм аз.

- Какво ти става! - по-силно от преди малко му се тросна Дурмудук.

- Имам *хищни пеперуди*.

- Какво? Що за глупости.

Ботаника се засмя.

- Шегувам се. Присънва ми се като хищни пеперуди, но сигурно е някакъв вид пневмония. Няма да ме бъде. Плюя кръв...

- Е, и?

- Ако бяхме в Столицата, в бившата кралска лаборатория, щях да остана жив. Месото не ми е крехко, но не съм прекалявал с вино, излекувал съм срамните си болести и не ми е повредена плътта от тях.

- Престани! - изрече Дурмудук с тон, който прозвуча като заповед за войниците му. Но това беше само негов приятел. С не по-слаба от неговата воля.

- Сам ще прережа вените си, държа на това. Дай ми ножа си, Бесния.

- От него го искай! - посочи враждебно към Скалната змия. - Измъкнал ми го е от ботуша.

- Този номер със скритият нож не минава на всеки! - озъби му се Скалната змия.

- Ботаника иска ножа ми! - със същия тон му отвърна

Бесния.

- Не е у мен.

- Хайде, де - не му повярва Бесния.

- Наистина не знам къде е шибаният ти нож.

- Ето го! - сега Бесния забеляза оръжието си в ръцете на детето. - Малкият гад ми го е откраднал. Дай си ми ножа.

Тръгна към детето. То го изгледа с пламнали очи и насочи ножа като меч.

Гледката беше толкова комична, че въпреки ситуацията Бесния, а и Скалната змия и Ботаника след него, се засмяха.

- Браво, малкия - усмихнато му рече Бесния. - Оръжие не се предава. Но защо ми го открадна?

- Сам си го изпроси като му даваше за играчка канията - досети се Скалната змия, - но кога е успяло?

Бесния вдигна рамене.

- Добре, дайте ми меч - въздъхна Ботаника.

Скалната змия погледна въпросително Дурмудук. Той с жест одобри искането.

Ботаника се приближи до огъня.

Светлинките като змии заиграха по лицето му. Усмихваше се, за миг в тази усмивка имаше тъга, която бързо се разтопи в блаженство. Притвори очи и прокара острието на меча по китката си.

- Ела! - рече на Синът на кладенеца.

Детето промърмори нещо. Хвана се за крачола на Бесния и притисна глава в крака му.

- Хайде, ела! - повтори Ботаника - Така пропиляваме силите ти.

Детето продължи да притиска лицето си в крака на войника. Не искаше да гледа.

- Иди! - повели му Дурмудук и детето изпълни.

С нещо подобно на пълзене стигна до Ботаника, който го сложи в скута си и притисна кървящата си ръка в устните му. Скоро детето се насити и се унесе в прегръдката му. Ботаника го погали по главичката и с пръст повика при себе си Дурмудук.

Генералът седна близо до стария си приятел. От близо вече се виждаше колко уморен и изтощен е той. Цветът на кожата му беше мъртвешки. Каквото и да го ядеше отвътре - убиваше го, а и той, като Малкия дракон се бе въздържал далеч повече, отколкото са възможностите на живо същество.

- Краят на авантюрите - промърмори Дурмудук.

- Изглежда всичко преживях в този свят и ми е време да се развихря в непознатия - засмя се леко Ботаника.

- А науката?

- Любопитен съм към тази, която за мен е още само тайна. Вземи я - Ботаника му подаде своята *говореща табакера*. - Няма да успея чрез нея да се свържа от онзи свят с теб.

Откачи талисмана, който винаги носеше, от врата си и го пъхна в ръчичката на детето. Представляваше малка кожена торбичка, зашита с медна тел от всички страни.

- Сложи му го на шията, когато решиш и го наглеждай да не се обеси насън. Когато започне да разбира, му предай дословно думите ми: *Разшиий внимателно медната тел и отвори чантичката в онзи ден или в онази нощ, когато се почувстваш толкова, толкова самотен, че само непозната сила може да те спаси. Но помисли три пъти, преди да го сториш, защото освободиш ли веднъж силата, вече си я употребил. Направиш ли го без нужда, значи напразно си я пропилял. С години живях из Печалните планини. В немотата. Без да има човек, с когото дума да разменя, без да*

чувам дори мембрани. Десетки пъти се изкушавах да използвам това, което имам. Но решавах, че по-късно ще ми е от по-голяма нужда. Изживях докрай дните си и не дочаках този миг, но не съжалявам, защото тази сила би могла да е от по-голяма полза за теб... - направи пауза и попита Дурмудук дали е запомнил. Генералът кимна и Ботаника рече:

- Време е за забавната част. Момчета, идвайте.

И във времето, докато остатъкът от кръвта му изтичаше, не спря да говори за рецепти, по които може да бъде приготвено най-вкусно месото му.

66.

След като за пръв път след конското се нахраниха до насита, потънаха в дълбок сън.

Не помръднаха и когато вълкът се промуши през отвора и взе да се разхожда между тях. Махаше си сопашка и удряше лицата им. Докосваше бузите им с влажния си нос. Премина по гърдите на Бесния и отиде при детето. Подуши го. Синът на кладенеца отвори очи, в полусънно състояние рече: - *Добро куче!* - и отново заспа.

Вълкът се завъртя около огнището, намери си остатъци от пищял, захапа го и излезе навън.

Малко по-късно от устите на всички, включително и на детето, започнаха да излизат пеперудите. Пълзяха по брадичките им, по бузите и носовете им, удряха ги с все още вдървени криле. Пълзяха по шиите и по гърдите им. Излизаха следващи и следващи, вече отвсякъде. Все повече и повече. Покриха телата им, покриха и пода. Стигнаха до огнището и го обградиха. Продължаваха да излизат - по пода, по ледените стени и тавана. Размахваха криле, правеха

кратки полети и кацаха, скоро една върху друга. Пак политаха, а полетите им ставаха все по-дълги и по-уверени. Докато накрая се завъртяха в змиевиден облак и излетяха навън. Спящите не бяха разбрали нищо.

Пеперудите летяха между виелиците. Понякога ветровете ги разпръсваха, те пак се събираха и разкъсваха виелиците. Роякът им се делеше на десетки, те от своя страна на още толкова. Размножаваха се във въздуха по време на полет. Безброй рояци се пръснаха във всички посоки на света.

След месец за пръв път се заговори за тях, а след година вече бяха всеобщо известни като една от най-зловещите тайни на природата.

Избират си жертва и почти невидимият облак се сгъстява около нея. За секунди тя заприличва на обвита в полупрозрачен сиво-син дим, който постепенно се сплъстява и потъмнява. Миг след това се виждат ясно контурите на пърхащите пеперудени криле, които напомнят на светкавици с форми на натрошени стъкла. Проблясват едно през друго. Безброй малки зловещи мълнии се пресичат и създават усещане за полудял хаос, като безброй възбудени от неистов апетит челюсти. Напомнят потъмняващ воал, материализиращ се призрак, а после се вливат. По-скоро се вижда, отколкото действително се чува плясъкът при контакта с обгърнатата плът. И изведнъж пеперудите стават алени.

Между стотиците крила бликват фонтани кръв във всички посоки. Крясък не се чува. Жертвата няма време да го нададе, няма и как. Устните ѝ са изядени, навярно и зъбите, и езикът. Плъзнали са пеперуди през гърлото му, през храносмилателните и дихателните пътища.

Навярно крясъкът на последната му мисъл отеква като

глух тътен, подобен на далечна колосална гръмотевица, разтърсваща планини и гори, в съзнанието на свидетеля на подобна сцена.

Кървавата маса от пеперуди и плът пулсира, изменя формите си, една от друга по-причудливи и абсурдни. Напомня на ален чувал, в който са затворени дузина бесни котки. На изтръгнато сърце на великан, което продължава да тупти и да се бори за живот, да подскача и да пръска кръв. На демон, изтръгнал се от гърлото на ада, но залят от лава, гърчещ се в непоносима болка.

Леко се дочува подобие на мляскане, на чупене на клони, остро стържене на метални повърхности. Заприличва на тяло с две, три и повече глави, на чудовище с пет, осем и повече пипала. Свива се, докато придобие размерите на яйце, висящо във въздуха.

Потръпващо, вибриращо, готово да се пръсне и от него да се излюпи нещо толкова абсурдно, каквото дори фантазията на болен ум не е в състояние да си представи.

Но вместо това овалната материя продължава да се свива, след което се пръска отново в почти невидим облак пеперуди.

След глуха експлозия от мястото на ужасяващата сцена лъхва неприятна миризма и се разсейва толкова бързо, колкото и облакът пеперуди малко преди това.

В този разказ няма повече да се появят, но ще ги срещаме в следващите истории.

67.

Въпреки лошия спомен, който имаха от убежището, останаха в него. Трябваше да поукрепнат. Без Ботаника

шансовете им за оцеляване навън бяха още по-малки, почти нищожни. Нямаше друг, който да познава *мечите жили*, а при миналия преход така и не откриха друга храна.

Можеха да се надяват единствено на това, че сега ще са по-възстановени и с повече сили след по-питателната храна.

Дните им минаваха в мълчалива летаргия и леки физически упражнения.

В началото имаха малко работа. Запушиха дупките и спряха течението. Изринаха снега пред входа и бяха готови да ринат отново, но до края на пребиваването им там нямаше ни валежи, ни навявания.

Редуваха се в няколкочасовите разузнавания за търсене на храна, която така и не откриха.

Животът им течеше еднообразно, но не и тягостно, защото изтощените им тела се нуждаеха от почивката, а и вълкът, и детето разнообразяваха скучното ежедневие.

Вълкът ходеше след съгледвачите по време на разузнаванията и правеше всевъзможни номера. Въргаляше се в снега, дотичваше, близваше някоя ръка и побягваше, като често се обръщаше, за да покаже ухиленото си изражение.

Детето ходеше, падаше, бърбореше свързано и несвързано. Измисляше си думички като „*биби*" и „*буби*", с които се обръщаше към Дурмудук и Скалната змия.

Трагикомично беше, че на третата вечер нарече Бесния „*мамо*" и продължи да го нарича така до края, което щеше да е смешно на цялата компания, ако отношението към Бесния вече не беше толкова променено.

Дурмудук и Скалната змия само се мръщеха кисело и един-единствен път Скалната змия направи опит да се пошегува, но не прозвуча като шега:

- Тъй, де! *Мамо!* Мама иска да те изяде, пиленце сладко.

Бесния дори не му обърна внимание, зает с поредния опит да си вземе ножа от детето, а то насочи острието му като острие на меч и доби войнствено изражение.

- Първото ти трофейно оръжие! - рече, навеждайки се над детето, гледаше странно. - Ще ти кажа нещо за трофейните оръжия. С тях най-често човек се наранява сам.

Детето втренчи очи в него с неразбиране и известно любопитство.

Този поглед на Бесния видя само то.

Насмешлив поглед, който ГОВОРИ, А НЕ КАЗВА НИЩО.

Опита се да му отвърне със същия, но не успя и захленчи.

- Остави детето! - извика му Скалната змия.

- То ме харесва - отвърна Бесния.

- А аз - не! - намеси се Дурмудук. - Сега, чуй ме внимателно какво ще ти кажа. Присъдата ти е отменена. Вече не си арестант и си свободен да си вървиш. Разбира се, можеш и да останеш, понеже от този миг нататък на теб гледаме като на бежанец, потърсил временно убежище във военен лагер. Ти си цивилно лице.

Скалната змия погледна озадачено командира си, а Бесния наведе глава.

- Освободен си завинаги от армията. Причините - първо: разгледах повторно повдигнатото ти от мен обвинение за бунт. И стигнах до заключението, че няма достатъчно основания, за да бъде разглеждано поведението ти като бунт. Няма достатъчно основания да бъдеш обвинен в каквото и да било военно престъпление, като се имат предвид подробностите на ситуацията, в която се намираме. Това, което направи - даде едно предложение. Немислимо за военната,

а и изобщо за човешката етика. За това не се предвижда никакво наказание, но е немислимо да има място за подобен... тип... във войската. Освободен си доживотно от военна служба и всякакви, свързани с армията, длъжности.

След шумно поемане на дъх Дурмудук продължи:

- И втората, по-важна причина за решението ми. От днес не съм твой командир. Равни сме. Мъж срещу мъж. Лице срещу лице. Оръжие срещу оръжие... Ако посегнеш на детето, ще имаш пълното право да се защитиш!

- Шефе... - смутено рече Бесния.

- Намери си друго обръщение.

- Мамо! - викна детето и Скалната змия се наведе, за да скрие усмивката си.

Храната отново свършваше, а Бесния видимо се беше съживил.

Не случайно Дурмудук беше избрал тази вечер, за да възвести решението си.

Бесния седна в най-далечния ъгъл и потъна в мълчание.

- Ще опита пак - прошепна Скалната змия в ухото на Дурмудук, а той, също тъй тихо, му отвърна:

- Знам го.

Бесния не ги изпускаше от очи с онзи поглед - КОЙТО ГОВОРИ МНОГО, А НЕ КАЗВА НИЩО.

Не успя да опита повторно. Скалната змия заспа на пост, а Бесния, макар да го усети и да си рече, че това е шансът, не намери сили да се изправи. Минутка след това заспа и той. И не се събуди.

На сутринта го намериха с прегризано гърло. Вълкът стоеше на входа и гледаше във войниците.

Можеше да откраднe месото, но беше предпочел да го раздели.

- Взема ни за своя глутница? - предположи Скалната змия.

- По-скоро желае да е част от нашата - отвърна му Дурмудук и рече на вълка: - Хайде, войнико, ела.

И белият хищник послушно се приближи и отпусна глава пред стъпалата му.

68.

Следващата нощ Бялата смърт влезе в заслона. Ръстът ѝ надвишаваше два метра, течението развяваше полите ѝ, разголваше дългите ѝ крака, целите изрисувани от скреж с потайни символи. Веещите се около нея дантелено наметало и було не бяха само от снежинки, а и от паяжина от лунни лъчи, в която се бяха заплели бръмбари с размери на юмрук. Имаха златни крака, а крилете им премигваха с отблясъци на тюркоаз, лазурит, азурит, содалит, лабрадорит, смарагд, сапфир, топаз, диоптаз, хризопраз, празем, нефрит, амазонит, яспис.

Шаферките ѝ я следваха, но сега бяха мъртвешки тихи и прозрачни, плахи и безплътни, млечнобели сияния.

Нищо не бе останало от закачливия им нрав, а това което излъчваха и лъхаше от тях, бе една бездънна, всепоглъщаща скръб.

Бялата смърт тръгна към детето.

Дурмудук се опита да скочи на крака, но тя протегна ръка към него, разпери длан и от нея се изляха ледени листа, които го обгърнаха и сковаха.

Приближи се до вързопа, коленичи и погали детето, а то изгука.

- Милото ми - рече нежно, - тръгваме си вече, всичко свърши.

Дурмудук напрегна всички сили да пръсне ледената си обвивка, но не успя. Не можеше да движи устните си, но

мислено изкрещя на Бялата смърт и тя го чу:

- Мирно!

Тя извърна лице към него. От очите ѝ се стичаха две поточета сълзи:

- Няма да ме уплашиш повече с твоите грубости! - изрече му остро.

- Остави детето! - мисълта му имаше още по-властен тон.

- Няма да му уплашиш! Разбра ли ме! Вече няма! Нямам какво повече да губя! Аз и детето си тръгваме!

- Никъде няма да ходите!

- Пусни ме, моля те!

- Ти ме пусни, сковала си ме!

- Не, не, няма да те пусна! - озъби му се Бялата смърт. - Няма да се вържа повече на молбите и увещанията ти, а грубите ти заповеди вече не значат нищо за мен.

- Виж, бъркаш ме с някого. И детето бъркаш, то не е твое.

- Колкото е твое, толкова е и мое!

- Това не беше ли мъжката реплика?

Бялата смърт се смути и кресна:

- Я не увъртай и не ме обърквай! Пусни ме, чуваш ли, искам да си тръгвам, а ти не ми разрешаваш.

- Тръгнеш ли си, ще е без детето - усетил, че държи ситуацията под контрол, Дурмудук стана по-уверен, - то е толкова твое, колкото и мое.

- Ще си тръгна и не можеш да ме спреш.

- Където и да идеш, ще съм след теб, няма къде да се скриеш!

- Не ме заплашвай! - кресна му тя.

- Няма да ми отнемеш детето!

- Аз бях шаферка - разхленчи се Бялата смърт, - вече

съм невеста. Без жених, но със свое дете. То е моята обич и ще се боря докрай за нея. И повече няма да те слушам. Тръгвам си. Идиот! Ще останеш вледенен - злорадо прозвучаха последните ѝ думи, - от любовта ми, която оцени едва когато пропиля.

- Хайде, момичета! - рече на шаферките и заедно напуснаха заслона.

- Мирно! - чу се отвън гласа на детето.

- О, стига! - проплака Бялата смърт - Като него ли ще станеш!

- Мирно... - отново извика детето и се разплака.

Гласът му разби ледената обвивка на Дурмудук и Дурмудук бързо се изправи. Пробуди Скалната змия и се втурнаха след бягащата по склона Бяла смърт.

Преследваха я повече от час, а когато Дурмудук беше на няколко метра зад нея, тя рязко се обърна и му извика:

- Погледни назад!

Дурмудук изпълни. Шаферките бяха наобиколили Скалната змия, всяка стискаше единия край на ледена ниш-ка, а другият ѝ край беше оплетен като примка около врата на войника.

- Приближиш ли се с крачка дори, те ще дръпнат и ще обесят приятеля ти.

Вълкът със скокове се озова до Бялата смърт, озъби ѝ се, а тя му кресна:

- Ти да мълчиш! Зимата е богиня на вълците. И е моя майка. Ти си мой слуга. Легни!

Вълкът се сви и изскимтя.

- Дай ми детето! - твърдо рече Дурмудук.

- Няма да я бъде тази! Момичета...

- Обесят ли Скалната змия, ще ти скърша врата със собствените си ръце - закани се Дурмудук и тръгна към нея.

- Не е честно - проплака тя. - Аз не съм ти някоя... а самата Бяла смърт!

Разхленчи се, Дурмудук я прегърна и ѝ прошепна:

- Сега ми дай детето.

- Няма да ти го дам! Отиваме, където кажеш, но аз ще го държа.

- Кажи на момичетата си да пуснат момчето ми.

- Момичета, пуснете го.

- А сега ми дай детето.

- Казах! Аз ще го държа!

Дурмудук въздъхна.

- Ще помръзне - рече ѝ.

- Топло му е.

- Виж го - кротко ѝ каза Дурмудук, - то вече не мърда.

- Спи.

- Посиняло е от студ.

- Не му е студено.

- Милувката ти го сковава в лед!

- Аз го обичам.

- Но го вледеняваш!

Бялата смърт се разхленчи тихо. Раменете ѝ се тресяха. Отпусна глава на рамото на Дурмудук и рече:

- Чуй ме, аз не те мразя. Вече не те обичам, но и не те мразя. И ще ти помогна, чуваш ли? Ще ти помогна да изпълниш мисията си докрай. Както казваше един от войниците ти, който не е вече между живите: *Мисията промени целите си, сега ще е успешна, ако някой се спаси.* Пътят ти е отрязан от горите с кълбовидни вихри, аз знам път между тях и ще ви приведа през него, но... Не мога да го направя иначе, ще трябва да слезем ниско, където Бялата смърт не може да стъпи. Ще трябва да взема в себе си душата на жив човек. Тя ще ме направи жива за денонощие. Доста-

тъчно ще ни е, за да стигнем до дома на *Ледената плетачка.*

- Ледената плетачка! - възкликна Дурмудук. - Магьосницата. Владетелката на Печалните планини.

Бялата смърт късо възкликна, а възклицанието ѝ приличаше и на плач, и на смях, след което рече:

- Чак пък Владетелката... Има някаква власт, но не е кой знае каква. Тя не е лоша жена. И едва ли ще ви стори зло. Трябва ми обаче живот, истински човешки живот...

- Можеш ли да ми опишеш пътеките, през които трябва да минем?

- О, няма да стане. Променят се всеки час, аз ги надушвам. И ще трябва да ви преведа. Детето няма да почувства болка. И ще е живо поне за ден в тялото ми. Останете ли тук, ще бъдете погубени и тримата.

- Няма ли друг начин?

Бялата смърт се изсмя, но гласът ѝ, макар суров, беше красив.

- Аз съм природа, войнико! Имам закони, които не мога да наруша.

- Вземи моята душа! И преведи тях двамата.

- Мога да го сторя, но не знам какви изпитания ги очакват, след като ги оставя при *Ледената плетачка.* Много е възможно с тази си саможертва да погубваш тримата.

Дурмудук мисли, дълго мисли и преценява. И пак интуицията му, онази, която рядко слушаше, а никога не го мамеше, му подсказваше, че трябва да е жив, за да има оцелял.

Детето спеше в прегръдката ѝ.

Доста битки преживя. Доста победи имаше за възрастта си. През много изпитания премина. През толкова, през колкото малко мъже преминават за цял живот. Истински войник, който се държа достойно при непоносимата си

военна служба и превъзмогна смъртта неведнъж. Права беше Бялата смърт, не се знаеше какви изпитания ще има след като ги отведе във владенията на *Леденатa плетачка.*

Имаше дълг към това същество, но имаше дълг и към армията, а и към последния си оцелял войник.

Бялата смърт го гледаше в очите. А погледът *ѝ* - точно охладняла нежност на бивша съпруга. Готова с последния порив на погубената си любов да помогне.

Не намери сили да каже: *Вземи детето!*

Стори му се несправедливо да го нарече *дете.* И каза:

- Вземи душата на най-слабия ми войник.

Тогава Скалната змия издаде къс стон и се свлече на леденатa земя, а детето се разплака.

Шокът от изненадата бързо отмина. Дурмудук приклекна до Скалната змия. Каза му:

Сбогом, войнико. А наизустените думи за погребение с почести му се сториха блудкави и неуместни. Потърси по-подходящи и накрая рече: *Сбогом, момчето ми.*

Погледът му беше привлечен от блещукащата генералска обица на ухото на мъртвия войник. Така и нямаха време да разрешат загадката откъде се взе този символ на властта.

Свали я от ухото му. Пак му направи впечатление, че е старинна. Повъртя я в пръстите си и я сложи на ухото на детето.

Тръгнаха...

Леденатa плетачка

69.

Короните на дърветата в градината на Леденатa плетачка имаха *видима* и *невидима част*. На *невидимата,* която стигаше изглежда над самите небеса, кацаха *видими птички*, които виеха *видими гнезда*. А на *видимата им част* кацаха *невидими птички,* чуруликаха, издаваха пронизителни крясъци, правеха *невидими гнезда,* в които снасяха *невидимите си гнезда.*

Някои от *видимите птички* нямаха глас. Повечето от *невидимите* имаха.

Леденатa плетачка наричаше част от *невидимите си птички* със зловещи, или най-малко, твърде тежки имена: *Птицата на състраданието, Душевадката, Гостенката от ада, Кървавия клюн, Смеещата се дяволица, Змейова майка, Птицата на мъртвите, Птицата на погубените души, Разносвачката на скръб, Миловидната убийца, Човекоядката, Вампирицата, Тролесата, Ноктите в сърцето, Злата хубавица.*

Леденатa плетачка казваше, че пазят дърветата *ѝ,* а също тъй, че дърветата пазят изкуствения климат в градината *ѝ.*

Отвън градината приличаше на снежни дюни, а сградата зад нея - на катурната титанична скала. Самата ограда приличаше на жив плет от жилави черни клони, заплетени безразборно един у друг и сякаш врата нямаше.

Ако преминеш обаче през тайната врата, влезеш ли се вътре, обгръща те топла пролет, наситена с ухания и цветове, разкрива се прелестта на разточително многообразие на близки и далечни, познати и непознати, най-често

топлолюбиви, растителни видове. Липсват мембрани, но глъчта на птиците е тъй силна и омайваща, че мембрани, и да имаше, не биха чули и една човешка дума, за да я предадат. Може да се види вече и част от сградата, само част, понеже и тя като дърветата има *невидима част* с видими стаи и огромни зали, а стените на видимата от външната им страна приличат на монолит, който заради сивия си цвят изглежда малко тъжно на фона на цялата пъстрота.

При влизането на Бялата смърт и спътниците *ѝ,* ято от водни кончета, всяко с размерите на гарван, долетя от някъде и се завъртя около Дурмудук. Придружаваха го до началото на първата алея, където вече ги очакваше охраната на Ледената плетачка.

Бяха четирима, с ръст и фигура на добре развити мъже, но не бяха хора. Имаха гласове, които използваха рядко, но нямаха устни. Изглеждаха като нахлузили старовремски доспехи, но всъщност това бяха телата им. И са от метал, по-здрав и от стоманената сплав, от която се коват мечове. В движенията им се долавяше свръхестествена сила. А и макар че по-късно показаха невероятна дарба в изкуството на красивото сервиране и можеха да бъдат сладкодумни разказвачи на чудати истории, осанката им на професионални войници не можеше да остане незабелязана от стария генерал.

Белият вълк изтича пред Дурмудук. И когато вратата на двореца се отвори, а зад нея се откри Леденатa плетачка, животното заскимтя, вдигна се на задни крака, допря предните в гърдите *ѝ* и я заоблизва по лицето, а тя кикотейки се му каза:

- Добро куче! Хайде навътре, и на мама *ѝ* беше мъчно без теб.

Това, което осъзна в следващия миг Дурмудук, би

повалило всеки друг мъж. Той изпадна за миг в несвяст, но се овладя толкова бързо, че остана на крака. Само леко залитна.

Ледената плетачка беше Косара. Неговата стара любовница, която със собствената си ръка при падането на Монархията бе обезглавил. Някога.

70.

- Изтощен си, скъпи! - засмя му се Ледената плетачка. - Хайде, момчета, погрижете се за него. Дайте му нещо силно за ядене и нещо здраво за пиене. Прегледайте детето и направете необходимото.

- Косара! - не можа да рече друго Дурмудук, а тя, по свой стар навик, притисна устните му с пръст:

- Сега се пести, събери сили, знам, че не ти е необходимо много време... Колко си остарял! Ох, да оставим това сега. Следвай момчетата, наяж се, пийни си, после ще дойда при теб.

Печената птица, която му поднесоха, беше голяма колкото теле.

Дурмудук се озърна и като не видя Косара, се нахвърли на птицата без прибори. За петнадесет минути я изяде. После салатата, която беше в такова количество, че би повалила от преяждане половината живущи в Печалните планини и сигурно като легенда биха разказвали внуците им за деня на Голямото пиршество.

Изпи чаша вино и каза на охранителите на Косара да го отведат в банята.

Ваната беше с размери, малко по-големи от тези на гарнизонния арест, в който с добро желание можеха да се натъпчат сто двадесет и четирима арестанти.

Пълна беше с многоцветна благоуханна пяна.

Дурмудук влезе в нея и сладостно затвори очи.

Унасяше се, и заедно с това се връщаха силите му, като че ли имаше някаква магия във водата, която правеше възстановяването му десетократно по-бързо от това, на което дори неговият организъм беше способен.

По някое време влезе наметнатата единствено с хавлия Косара. Придружаваше я вълкът, но той застана до вратата на банята. Легна, постави глава между предните си лапи и се направи, че спи.

Хавлията се плъзна по тялото ѝ и падна около стъпалата ѝ. Косара влезе във ваната и зае място срещу Дурмудук. Минутка след това влезе с поднос и две чаши с вино единият от охранителите и им сервира.

- Какво е това вино, приятелю?

- „Шато Лафит", Франция, 1948 година, Господарке.

Косара се засмя, а Дурмудук направи кисело изражение. С царствено движение тя отпрати прислугата си.

- Не ме гледай глупаво, генерале! - засмя се тя. - Думички от *Стафо човечество*, много се харесват на адроидите ми.

- Андроиди?

- Така се наричат. Изкуствени хора, създадени с механична магия. Като онзи любим твой часовник, пазиш ли го?

Дурмудук кимна.

- Механични хора - повтори неспособен да повярва. - Хомоникулус.

- Нещо подобно.

- Но това означава, че си господарка на вселената - явна беше ироничната нотка в гласа му.

- Първо, не съм ги създала аз. Не знам кой. Говорят ми едни, но не всичко им се разбира, а и не знам доколко

казват истината. Доколко я знаят сами.

- Но си убедена, че са създадени с механична магия.

- И ти ще се убедиш.

- Ти си магьосницата, при това, както разбирам, с големи възможности. Но доколкото знам, механичната магия е най-слабата магия.

- Така е... Но в *Старо човечество.*

- Престани, моля те!

- Аха, спомням си, не обичаш да ти говорят за *Старо човечество.*

- Напротив, влюбен съм в легендите за *Старо човечество*, но нищо хубаво не е донесло вземането им насериозно. Всички религиозни бунтове, някои от които са били истински войни, са били в името на *Старо човечество.*

- Знам, знам... - посърнала му отговори Косара, - и да, вече векове наред не е намерено и едно-единствено категорично доказателство за съществуването на *Старо човечество.*

Магии - много, и която не разберем, бързаме да припишем на *Старо човечество.* Всичко, което не знаем, което ни учудва, си обясняваме, че е от *Старо човечество* и преставаме да търсим отговор. Смятаме го за дар и толкова... Но стига! Люби ме!

Плъзна се като русалка под водата и го прегърна. Ръката *ѝ* погали гърдите му и той забрави всичките - толкова много, въпроси, които имаше да *ѝ* зададе.

71.

След ваната се преместиха в спалнята *ѝ* и там пак се любиха. После се опитаха да спят, но не се получи.

- Винаги си различна, а винаги те познавам - каза *ѝ* тихо.

- Време е да ти призная, аз не се видоизменям. Ти не ме виждаш различна, а ме чуваш различна.

- Чувам? - стори му се, че полудява.

- Да, чуваш, но звукът е такъв, че слухът ти не го възприема като звук, но ти оказва въздействие и предизвиква зрителната илюзия, в която ме загръщаш.

- Звук! - възкликна - Виждам звук!

- При това музика! Да, най-големият порок! Всъщност тя иде от твоето тяло. Всеки човек си има своята мелодия. По няколко мелодии даже. Различни за различните моменти в живота му. Всеки човек без нас - робините на любовта. Ние нямаме своя мелодия, а само допълваме мелодията на този, на когото се отдаваме... Или когото най-малко изкушаваме... Това, което виждаш, е това, което желаеш, при това чрез мелодията на тялото си - онзи трепет по повърхността на кожата ти, която е толкова чувствителна, колкото листата на мембраните. И също има глас, но само робините на любовта го чуваме като глас, за да можем да му пригласяме.

- Всеки човек? А *незначимите?* И техните кожи ли имат този загадъчен глас?

- За мен никога не е имало *значими* и *незначими!* За една робиня на любовта няма разлика. Чува гласа на всеки и може да пожелае песента на всеки, независимо какъв е той.

Посегна към стената. Нещо щракна и на нощното шкафче грейна като луна стъклено кълбо.

- Пак ли механична магия?

- Целият дворец е механична магия. За жалост в нея трябва да има живо същество. И така, дори и да не искам, съм негова заложница.

- От кога си тук?

- От около триста години.

- Не, това не е вярно.

- Вярно е - въздъхна му уморено, - но много неща още трябва да ти обясня, че да разбереш.

- Започвай, нощта е дълга.

- Откъде да започна?

- Каза, че си заложница на този дворец.

- Ами така е. Така е направена тази механична магия, че да се съобразява с потребностите на живо същество. Когато си... - спря се смутено, - ида ли си, тогава първо *невидимите клони, невидимите птици и невидимите части* от сградата ще се отделят от *видимите* и ще отидат на небесата. *Видимите* ще започнат да се разпадат. Ще нахлуе зимата в градината ми, ще я опустоши. Ще вдърви птиците, които не са отлетели, а лишеният от управление дворец ще започне да рухва.

- Но защо?

- Съобразен е да служи на живот. Има мъдрост в това. Ще ти кажа защо. На нас ни е потребен, но идем ли си, имам предвид всички, все някога ще се появят други, а те могат да имат различни от нашите потребности. И двореца в полезния си за нас вид, за тях е възможно да е вреден.

Дурмудук изсумтя.

- Има и още нещо. Казах ти за *невидимите клони, невидимите птици* и *невидимите части* на двореца. Те са идеята. Идеята, вложена в механичната магия. Механичната магия има сила единствено над материята, а материята е нетрайна. Когато и да е строен дворецът, било е много, много отдавна. Толкова време няма материална форма, която да издържи. Материята все ще се разпадне и ще премине в друга форма. Ако не е вложена в него *магията на идеята*. А *магията на идеята* има нужда от живот.

- И ако напуснеш двореца?

- До години ще рухне.

- Откъде идва тази светлина? - посочи кълбото.

- На *нощната лампа* ли? Като всички останали светлини и не само светлините. Имам хладилни помещения - ледени складове. Имам и движещи се стълбища и пътеки... - Косара дяволито се засмя. - И печките ми загряват без да разпаля огън, а и момчетата ми имат нужда от същото, което движи и останалите механични магии. Дворецът ми, един вид, се храни със слънцето.

Дурмудук издаде гърлен звук, а Косара избухна в смях и го целуна.

- Няма да изяде слънцето, спокойно. То е голямо и е далеч. Храни се само с лъчите, които и без друго слънцето пилее.

- Могъщи били! - със страхопочитание промълви Дурмудук.

- И ти ли? - закачи го Косара.

- Не казах нищо за *Старо човечество*, а просто, че са били могъщи.

72.

- Добре, нека го наречем *Старо човечество!* - малко по-късно рече превъзбудено генералът. - И да е *Старо човечество,* то е различно от онова, за което се говори в приказките.

- Най-вероятно.

- Някои неща в приказките са удивително нелепи.

- Кои?

- Че всички имали гласове.

- Най-вероятно.

- Какво!

- Най-вероятно всички са имали гласове.

- Виж, това няма как да стане! Не може! Разумът ми го изключва. Във всичко друго ще повярвам, не и в това!

С насмешливото си изражение Косара го подкани да продължи.

- Ако всички говорят, кой ще слуша? Толкова сме помалко ние, говорящите, от неговорящите с глас, а пак не ни стига времето да се чуем. Дори аз, който съм професионален слушател и професионален мълчащ сред говорящите, понеже съм войник. Добър войник. Войник с обица на ухото. Не, не мога да изслушам и една нищожна част от всички. Не мога да си представя едно надвикващо се човечество. Човечество без хора, родени само да чуват и родени, за да бъде чуван гласът им. Та това е безумие! Казвам ти като военен, ще се самоизтребят.

- Шт! - притисна пак с пръст устните му. - Те това са и сторили.

- А ние?

- Какво ние?

- По техния път ли сме тръгнали?

- Това ти ли си, генерале мой? Много чудати неща в дългия си живот видях, но този въпрос, в твоята уста, невероятно звучи.

- Сам не мога да повярвам, сигурно ми въздействаш.

- Май да! А ние? - замислено повтори въпроса му. Ние като сина на кладенеца. Някак ни се е разминало, оцелели сме и разбираме света точно толкова, колкото това бебче го разбира. Грабнал ни е като голям човек духът на *Старо човечество*, а ние гукаме и растем в ръцете му.

- Но това са врели некипели. Толкова умни да са били тогава, че да могат да построят небесни замъци, а толкова

глупави, че да не могат да живеят... И изобщо, как ще се развият толкова, ако цялото им простолюдие има господарски глас?

- Стига, стига - засмя се хладно Ледената плетачка, - не е било както си го представяш. Ще ти кажа как е било. Приказвали са, приказвали са, докато са си разкрили тайните и вече нямали никакви един от друг, а когато гласовете станали много за ушите, онези, които са имали тогава власт, са въвели строги данъци за говорене. Повечето не можели да ги платят. Или не искали да дават парите си, за да говорят, когато никой не иска да ги чуе. И тъй от поколение на поколение езикът е закърнял.

Дурмудук сбръчка чело:

- Звучи убедително.

Тя прихна в смях:

- Майтапя се!

- Но е убедително - настоя той.

- Стига глупости.

- Не са глупости.

- Не, не казвай нищо повече.

Впи устни в неговите. Пак не успя да я попита к*ак така е жива.*

73.

Пишеха, утихнали след поредната любовна игра.

- Не, не казвай нищо - наруши мълчанието тя. - И на мен не ми харесва така, както е сега. Не че има от какво да се оплаквам... Тогава бях по-сигурна. Сега съм по-свободна. Собствената ми власт ме лишаваше от волността ми. Сега имам по-малко, но живея по-истински... - гласът *ѝ* стана мрачен. - И понякога дори съм от полза на тези, които ми

слугуват. Имам предвид превъзнасящите ме за Ледената плетачка, живеещите в Печалните планини. Обичам ги като селянин овчиците си. Стрижа си ги, доя си ги. Трябва ли ми кожа - дера ги. Трябва ли ми жертвен агнец, пренасям най-красивия. Пълна идилия. Повече въздух имам сега. Повече. И все пак, бих предпочела да е както някога.

Защо ли? Не питай!

Магьосница съм, душата на природата мога да разплача, но своята не познавам.

Мечтая за „преди".

Но „преди" е мъртво!

Няма „преди" и нека да не залъгваме езиците с вкуса на призраците му.

Монархията свърши със Слънчевия син.

Постигнахме апогея на магическата сила, създавайки от едно посредствено човече... с иначе добро сърце... истинско божество.

Слънчевия син не би се превърнал в божество без толкова магьосници около себе си, развивали поколения наред в най-добри условия дарбите си.

Слънчевия син беше шедьовърът ни, повече от това не можем да направим.

Това беше апогеят на силата на магията, упражнена чрез монархията.

Нека сега да изпитаме силата на магията сама по себе си. Без монархия.

И нека най-добрата магия победи. Тоест, нека се запази и да се превърне в магия на следващите поколения. В Голямата истина, за която бълнуват разни религиозни мислители. В Невидимия крал, за който се говори в приказките...

- Какво ти е? - попита я разтревожен. Бързо бе про-

менила вида си и изглеждаше мрачна и тъжна, колкото никога не е била.

- Умирам!

- Ти?!

- Не ти се вярва. И на мен ми е трудно да го осъзная.

- Изглеждаш на тридесет - късо, хладно се засмя. - Защо?

- Заради този старик - по-ведро рече поглеждайки към вълка, свил се до леглото, - ела тук, добро куче. Заради него - загали го зад ушите, а вълкът започна да прави сладки гримаси. - Вече е уморен. Живя дълго, а той е последният... Наблюдавах ви през очите му, знаеш ли... Откъде да знаеш... А преди да се явиш най-неочаквано точно ти пред очите му, през тях наблюдавах онази руса странница, която хвърли детето си в кладенеца... Не ме питай много за нея, малко знам. Кой я знае откъде се яви. Сама по планините, облечена странно. Леко, краката ѝ голи, а тя - личеше, непривикнала на студ. Вълкът ми случайно я видя и ѝ помагах чрез него. Дори не знаех, че е бременна... Но... отплеснах се. Говорех ти за мен, че умирам. Говорех ти за него, стар е. Много е стар.

Мога да надничам през очите му, да слушам през ушите му, защото ни свързва една... зараза. Зараза, да. Буквално. Аз от дълго я наричам любов.

Ритуалът е сложен. Дълго пиех вълча слюнка, вълчи капки кръв, мъртва вода и сълзи от *сляпа истина* при пълнолуние.

Не, цялата рецепта няма да ти кажа. Дълга е, сложна и скучна, не искам да си припомням.

Колкото е просто да се влюбиш, толкова трудно е в случаи да предизвикаш любов с упоритост, но аз успях...

А тогава глутницата ни беше голяма. Триста вълци и

триста вълчици. Можех да вселя съзнание във всеки и всяка от тях, а жизнеността на всички поддържаше тялото ми.

Докато е жива глутницата, и аз съм жива. Изглеждаше практически вечно... - замлъкна.

- Какво се случи?

- Необяснимо. Изглежда природата се оказа по-силна. И е искала да спре заразата на нашето съзнание. Глутницата ту ставаше по-голяма, ту по-малка. Избиваха я и растеше. В благоденствие се топеше. Пръскахме се и пак се събирахме. Намаляхме, а последните, като този старчок... - загали го, нарече го „миличък" и го целуна по нослето. - Последните бяха стерилни...

- Глутницата не е била само от вълци, нали?

- Не! Нали не мислиш, че ми е пораснала нова глава.

- Коя беше тя? - повиши тон Дурмудук - Твоя сестра!

- Не! Аз бях!

- Сестра ли ти беше! - не искаше да я слуша Дурмудук. След облекчението, че не я е убил, разбираше, че все пак я е убил.

- Казах ти, не! Аз бях, но тогава имах седем тела. Седем тела имахме едно съзнание. Всичко, което изживяваше всяка от седемте, чрез нея изживявахме седемте заедно. Пазя спомените и на седемте. Не ми е сестра. На едно място са ни бенките. Знаеш, че линиите на ръката са магически знаци. Уникални за всеки. Нашите бяха едни и същи - въздъхна. - Тогава имах седем глави - засмя се, - ти отсече една от тях.

Като че ли го утеши. Малко, но успя. И отново заговори:

- Жизнеността на вълците поддържаше физическата ни възраст. Всички бяхме с тела на тридесет и три годишни. Всяка, навършеше ли петдесет, зачеваше и раждаше следващата, т.е. себе си, своето продължение. Тъй седем

поколения. На четиристотин години съм... А ако събера всичките години, които изживях чрез телата на седемте, чак ми е неудобно да кажа на колко съм. Поживях си... - погали го по главата и дръпна леко обицата му. - Но нищо не е вечно.

74.

Докато закусваха, му обясни, че маслото е от хипопотами, които момчетата *ù* отглеждат в закрит басейн под земята, а медът е от *невидими пчели* и магическата му сила е десетки пъти по-голяма от тази на обикновените пчели. Дурмудук попита от какво е млякото, биеше леко на алкохол, а се и усещаше, че е афродизиак.

- Да ти кажа ли - нацупи му се сладко Косара, - от нимфи е. Цедят си го сами от зърната. Приятелки са и ми го дават при специални случаи. На детето действа добре...

Дурмудук се отказа да любопитства за колбасите.

- Тъй, приятелю - заговори за друго плетачката, - ние, магьосниците, решихме да се разделим и да разпределим териториите си. За това и падна монархията, а сега се борим за оцеляването си.

- Не разбрах, какво общо имаш с това дете?

- Нищо, надеждата.

- Беше около него.

- Казах ти, надеждата. Заминавам си, нищо не оставих от себе си. Глутницата ми загина - всичките ми вълци и сестрите ми. Повечето от тези, на които дарих ласки, не са между живите. Ти ще останеш малко след мен, но и твоята някога ще свърши... Казах ти, видях майка му. Бягаше от някъде, от някого. Беше изгубена. Знаеше го, но не от това се боеше. По-скоро се боеше да не открие пътя назад.

Толкова объркана беше, а приличаше... Да, малко ми приличаше на вълчица. Дори си я нарекох вълчицата. Следях я чрез моя приятел. Помагах *ѝ*. После се появи ти и заедно спасихме детето.

- Имаш ли нещо общо с идването ми тук?

- Не. Нямам такава власт. Наистина беше случайност. Сега трябва да се погрижим за детето. Първо, поне две седмици оставате при мен. С това, което се е хранило... - Косара се смръщи, - не е за дете. Трябва да ти кажа, че е доста увредено, но момчетата ми разполагат със своите магии. Ще го поизчистят от отровите, ще му налеят всичко, което е необходимо за дете на възрастта му. Ще живее. Но и то има нужда от почивка.

- А после?

- След две седмици времето ще е много хубаво. Ще ви придружават *водните кончета*. Ще ви сочат пътя, а и под отбраната им няма нещо на този свят, което може да заплаши сигурността ви. Мили са, но решат ли, мятат мълнии. Низините не са много далече, а после... Сигурна съм, чудесно ще се справите и сами... Някакви планове за него имаш ли?

- Имам. Ще го оставя при една приятелка. Тя е много обичлива, а няма дете.

- Венда Котката?

- Ти знаеш за нея! - учуди се Дурмудук.

- Глупчо мой! - щипна го по бузата. - Не исках да те оставям самотен. Докато имах повече вълци, наглеждах Венда Котката. Как ли е?

- Все същата си беше последния път. И тя като теб, май не остарява. И като я познаваш, исках да те попитам...- смути се, не намери думите.

- Не, не е магьосница - отгатна въпроса му Косара, -

но дарбата ѝ е повече от магическа. Нещо отгоре е и то не прави разлика между слуга и господар, или както е модерно днес да ги наричате - *значими* и *незначими*.

75.

След обяд се разхождаха из градината, хванати за ръце. Тя го покачи по стълбата до един от *невидимите клони* и едва когато се излегнаха в гнездото на *невидимия орел*, то стана видимо.

Чуваха чуруликането на *невидимите приказки* и се отнасяха в спомени за времето на монархията.

- Колко още време ти остава? - попита по някое време Дурмудук.

- Шест, седем. Не повече от десет месеца.

- Само че ще живееш повече!

- Какво искаш да кажеш? - изненадано го попита Косара.

- Ще се бориш с дълбоката възраст и без силата на твоя вълк. Заради мен, заради детето.

- Наистина не разбирам накъде биеш.

Подаде *ѝ говорещата табакера* и ѝ обясни:

- Тази беше на Ботаника. Другата е в мен. И няма трета. Чрез нея се свързвахме. Сега вече си нямам с кого. Но ще си пазя своята. Ти ако имаш нужда от мен, обади ми се, а ако ли не... Просто пази табакерата. Детето ще порасте при Венда. Тя няма да му каже нищо за мен, но ако все пак потърси баща си, а аз съм му нещо като баща, ще му дам достатъчно насоки да те открие. И ако стигне до теб, преминавайки през всички изпитания на планината, дай му табакерата, имам желание първо да си поговорим, да му кажа някои неща, които няма да имам сили да му

кажа в очите. А той ще е мъж, ще ме разбере, а от това какъв мъж е, зависи дали после ще се срещнем с него и ще си кажем и останалото. Та трябва да живееш. За да го дочакаш. Иначе с теб ще си иде и единствената връзка между мен и него.

- Не мога да ти обещая.

- Знам. И не искам обещание. Просто вземи табакерата.

Косара кимна и прибра табакерата.

- Още нещо ще ти поверя. Душата си. Ще ти кажа името си. Истинското си име. Вече можеш да ме оплетеш в магии и дори да ме вземеш със себе си на оня свят.

- Недей! - викна му Косара, но Дурмудук сякаш не я чу.

- Името ми е Далебор. И ще наречем детето Далебор. Истинското му име никой няма да научи...

Спря се и с мрачна нотка в гласа си попита:

- Има ли душа, щом няма истинско име.

- Има, но е изгубена... Може би ще я открие.

76.

Заговориха само още веднъж за *Старо човечество.* Знаеха, че няма да се видят повече и Дурмудук искаше да мисли за всичко друго, само не и за раздялата.

- Кажи ми - попита я той, - имаш ли някаква връзка с печалта на Печалните планини?

- Откакто глутницата ми откри умиращия дворец, който с присъствието *ѝ* посъживих, а това беше преди триста години, Печалните планини са си печални. Малко ги посъживих. Доколкото успях. Пазих ги като имах глутница, но вече съм сама.

- Значи *Ледената плетачка* няма силата, която *ѝ*

приписват.

- Казах ти за магьосниците. Просто разпределихме територии. Който успя, откри своето безопасно място. Моето отпреди това си беше тук. Винаги ме е пазила *печалта му.*

Тогава заговори за *Старо човечество:*

- Ако са имали подобни възможности, защо са се унищожили?

- Не са били възможностите им кой знае какви. Използвали са прашинки от ума си. Бродили са с помръкнали съзнания. Роби на една-единствена магия, която са развили. Механичната магия, която те са наричали *технология.*

- Говориш, сякаш вярваш, че ги е имало.

Косара вдигна рамене.

- А как си обясняваш моите механични хора? Знаеш го, каза го и е вярно: *механичната магия* е една от най-слабите и не би могла толкова да се развие, ако са си служили с други магии.

- Но как толкова ще развият най-слабата?

- Казах ти, използвали са само прашинки от ума си. Паметта им е била почти закърняла. Заменяли са части от нея с *олекотени магически знаци.*

- Олекотени магически знаци! - възкликна Дурмудук. - Какво знаеш за тях?

- Почти нищо и не искам да знам повече! - отсече тя. Погледна го гузно. Целунаха се и се прегърнаха.

Казаха си „*сбогом*", а детето вече го чакаше на външната врата на градината. Около него пикираха великанските водни кончета, а то им говореше.

77.

Гъсти облаци черен дим пълзяха нагоре, разтваряха се в оловното небе, натежало в облаци, напомнящо на маска с израз на мъртвец.

Догаряха последните две носещи колони и гредата напречно върху тях.

Първо рухна тя. После колоните.

Селяните стояха строени, на колене, в кръг около опожарената къща.

Под руините ѝ се намираше Венда. Превърналата се в пепел Венда.

Дурмудук избърса с ръкав очите и ноздрите си. От лютивия дим беше. Или поне така си каза.

Леко започна да капе. Скоро щеше да завали и огънят да угасне.

Не искаше да вижда това. Твърде много щеше да му дойде.

- Кажете! Кой! Какво, и с пръсти ли вече не можете да говорите? Или и сърцата ви нямат глас? - вече крещеше: - Кой!

- От града - една възрастна жена се осмели да се обади, всички други стояха с наведени глави и виновни изражения и не смееха да помръднат.

- От кой град?

- От Столицата.

- И защо? Какво търсиха тук!

- Нея.

- Защо, какво пък им е сторила?

- Тя е магьосница! - обади се млада хубавица с червена коса. - Магьосница е! А тези доброволци служат на републиката и наказват магьосниците, които по време на Монар-

хията се хранеха с душите ни.

Дурмудук наведе глава.

- Някой от вас ги е викнал, така ли?

Никой не отговори.

- Кой!

Всички още по-ниско се наведоха.

- Няма значение - хладно им рече Дурмудук и прошепна: - Никакво!

Завъртя се с коня помежду им. Застана пак отпред и им нареди да го гледат:

- Чуйте ме! Тя не беше магьосница. Никога не е била. Тя имаше дарба. Една-единствена дарба. Да прави печалния ви живот малко от малко по-красив... Спрете да треперите. Ничий жалък живот не ще отнема. Напротив, ще ви защитавам. По-яростно и от преди ще ви пазя от разбойниците. Ще живеете. Но вече в живота ви ще липсва тя. Ще живеете без красотата ѝ. Само и единствено в печалта и мизерията си. А някога ще си спомняте какво чудо имахте. Осъждам ви на живот! Махайте се!

Селяните се пръснаха като рояк винени мушици.

Дурмудук падна на колене до догарящото огнище. Взе пепел в шепата си и посипа главата си. После посипа и главата на Далебор.

Толкова дълбока беше скръбта му, че пепелта не се изми. И от тази вечер косите му от руси станаха черни.

Синове на армията

78.

На четиринадесет години за пръв път прави любов, вече беше зрял като мъж и само това му оставаше, за да скъса окончателно с детството си, доколкото изобщо бе имал такова. Беше за кратко се върнал в Столицата от мисия, която нямаше изгледи скоро да свърши.

Прибираше се в отряда, избирайки тихи улици. Беше се поразходил, но столичната шумотевица в някои дни го дразнеше, дори единственият му приятел Дзверо само го натоварваше с глупостите си. До края на гарнизонния отпуск имаше цели два часа. Не му се прибираше още, но нямаше и какво да прави навън.

Тогава една бронзова хубавица се раздвижи.

Стражите на Маестро Мистерия всъщност се оказаха смъртни. При масовите погроми около падането на Монархията бяха убити дванадесет от тях. Това коства живота на стотици вандали, позволили си неблагоразумието да ги нападнат. Освен че си служеха толкова добре с оръжията и движенията им ставаха толкова бързи по време на пробужданията, че сякаш всеки имаше по шестнадесет ръце и шестнадесет крака, притежаваха силата да превръщат в каменна статуя нападателя си, а тя не беше издръжлива - само за дни се разпиляваше на прах.

На няколко пъти след това ги нападаха безумци. Един влюбен в жена от стражите. Друг влюбен в мъж от стражите. Един вярваше, че така ще влезе в историята. Друг съвсем полудял решил, че това е начинът му за самоубийство. Трима в тежко пияно състояние. Още трима - понеже бяха разбойници.

Имаше и второ масово нападение, когато Далебор беше още съвсем малък в отряда и знаеше съвсем малко за Столицата, но от разказите на големите разбра. Тогава се беше надигнала една от най-фанатичните вълни на гонения на магьосници и висваха на колоните често нелепо заподозрени в магьосничество странници. Стражите на Маестро Мистерия си бяха магия и макар че повечето простосмъртни, каквито бяха войниците, им се възхищаваха, всеобщото настроение ги обхвана и се нахвърлиха и на тях. Много от безумците изгубиха живота си, но и Стражите не минаха без жертви.

Един от тях по време на раздвижването си пък се напи до смърт. Друг реши сам да сложи край на живота си, *понеже му писнало да виси и да пази неблагодарници*. Един избяга при разбойниците. Разправят, че потънал в някакво блато, но истината е по-различна. Статуите могат да бъдат дейни определено време - час, два, три. През останалото време са добре опазени от чувството си за самосъхранение и от това, че винаги могат да се събудят и да нарежат, който дръзне да бъде тяхна опасност. Също тъй опазени са и от онази магическа сила, която превръща нападателите им в ронливи статуи. При динамичният живот на разбойниците, стражът за който е нормално да стои неподвижен със седмици и месеци, определено не е на мястото си. Вероятно са го изоставили в някоя пещера и в нея си стои още летаргичен и жив. Така както си е свикнал, но без да се възхищават малчуганите, а пийналите матрони да го погалват по мускулестите гърди.

В крайна сметка бяха останали само трима. Двама мъже и една жена.

Точно тя, единствената жена страж, заговори Далебор.

- Защо така сам, войниче? - плъзна десница по гърдите му.

Срещнаха погледи. В очите на другия и двамата видяха дързост, похот и предизвикателство.

- От много време не съм излизал. Слабо познавам Столицата.

- Виж ти - подсмихна му се, - това вярно ли е?

- Рядко идвам в гарнизона и винаги за кратко. В шубраците и горите добре се справям. В селата на *незначимите* - също. В разбойническите пещери - донякъде. Но тук, в цивилизацията, а и толкова бързо се променя всичко...

- Мисии, все на мисии, така ли? - попита го и едва тогава забеляза обицата. - Охо, сега те познах. Ти си синът на Дурмудук.

- Дурмудук не ми е точно баща.

- И аз така чух. Все едно, да оставим роднините си. Сега сме само двамата. Аз съм Атина. Не истинската. Нейна статуя съм, но не помня истинското си име и нямам своя душа. Та може да се каже, че аз съм тя. Богиня на войната, поне според Маестро Мистерия.

- Приличаш.

Жената се усмихна и му рече:

- Виж сега, може и да не съм точно богинята на войната, но и двамата сме войници. Знаем си, че в това тяло сме за кратко, а и не знаем до кога. Всеки миг може да се разделим с него и да нямаме повече възможност да го повеселим. Калили сме го, то може да понесе много и да се лиши от много, но когато може да вземе, знае как. Хайде повече да не умуваме. Наблизо има една много подходяща къща за гости, аз ще наема стаята, а ти ще ми покажеш колко умело си служиш с оръжието. Не с меча, разбира се.

Още щом влязоха, го блъсна в раменете и той падна в леглото. Нахвърли му се като пантера върху загубено жребче. Така стегна бедрата си, че би строшила кръста на друг

мъж. Раздра с нокти гърдите му, а когато проникна в нея, кратко възкликна:

- Е, сега ми разказа играта!

След което задвижи кръста си като при езда на дракон в кариер.

Тупна се уморена до него и промълви:

- Ти ме уби!

След което го целуна под обицата и го нарече „*генерале мой*".

Беше променена. Усмивката ѝ стана топла и с нещо моминско свенлива. Погледът - дълбок, очите ѝ - по-големи. Сега излъчваше невинност, дори неволно бе закрила едната си гърда с ръка, като че ли не стоеше гола на площадите сигурно от почти столетие насам. Нежно лъкатушеше с пръсти по гърдите му, а сега длан та ѝ беше женствено деликатна.

- Харесваш ми, Далебор, но и двамата сме войници. Ти трябва да се върнеш в гарнизона, а аз да застана на поста си. До кога си в града?

- До края на седмицата.

- Този старец няма да те остави на мира - въздъхна, стана, потърси с поглед дрехи да се облече и си спомни, че в последния век от живота си никога не се е обличала.

- Ще се срещнем ли пак?

Приближи се, поривисто го целуна, звънко се засмя и попита:

- Искаш ли го?

79.

Дурмудук нямаше избор. Прибра детето в гарнизонния отряд. Известно време му се въртеше в главата да го остави

в някой пансион, но бързо прогони подобни мисли. Столицата пак бе полудяла, обхваната от антимонархистични и антимагьоснически настроения. Издирваше се и Невидимия крал, тоест *значимо* дете на *незначими* родители. Плъзнали бяха доброволни отряди и извън столицата, създаваха неприятности в селата или попадаха на разбойнически шайки, и трябваше после да бъдат спасявани от войниците, на които уж помагаха.

Пребиваха се хора по улиците. Някои от тях - наистина знахари или дребни магьосници, но също тъй и най-обикновени нещастници, по-скоро жертви на магия, отколкото магьосници, които цял живот са си патили от това, че имат малко по-странен поглед.

Имаше осъдени за саморазправа. Някои от присъдите бяха и смъртни. Ставаше дума за убити уж *значими* деца на *незначими* родители. Екзекуциите бяха извършени публично за назидание, но търсачите на Невидимия крал се множаха.

Гарнизонът не беше за деца, но поне тук Далебор щеше да е в безопасност.

80.

Има една поговорка, за която се твърди, че е по-стара и от *Старо човечество* (ако е имало изобщо такива) - толкова е стара, колкото самия свят, защото откак свят светува, има и войни, а те се водят с армии. Поговорката гласи:

„В армията мъжете влизат различно умни, а излизат еднакво глупави!"

Донякъде е вярна, но в нея иде реч за мъже, не за деца.

Децата набързо прибират в своята глава ценното от

главата на всеки глупак около себе си.

Колкото повече са глупаците, толкова повече ум може да се вземе от тях.

Особено когато се мъчат да ти дадат, обсипвайки те с ненужни съвети. Тогава са най-уязвими, защото откриват глупостта си, а с това падат крепостните им стени, зад които крият като съкровена тайна почти неупотребявания си, но още жив интелект.

С възрастта си Далебор караше всеки да се чувства зрял и мъдър. Държаха се свободно пред него. Стараеха се да му дадат най-скъпото, което смятаха, че крият в черепната си кутия. Говореха му открито и със самочувствие и не очакваха да изглеждат в някои моменти доста глупаво в очите на този сополанко.

Така той опозна добре слабите им страни, а това от му помогна да открие и силните.

Всички обичаха да послъгват и да преувеличават, но не може да им се отрече - бяха патили и препатили. Познаваха болката, лишенията, приятелството. Отпуснеха ли колан, тъпчеха се и преяждаха, даже повръщаха и ги боляха стомасите, но можеха и да гладуват.

Грубияни бяха, но лесно се разнежваха. На чашка им тръгваха сълзите, тръгваха им и когато се разказваха приказки, а Далебор знаеше много. Дурмудук в памет на Венда Котката му беше разказал много, много от историите *ù,* дори си беше припомнил отдавна забравени и понякога среднощ вдигаше детето, за да му ги разкаже, а то да ги запомни и някой ден да ги предаде на следващия, като му напомни, че това са историите на Венда Котката.

- Защо Котката, Господарю? - много пъти попита Далебор, а Дурмудук замлъкваше, мъчеше си да си спомни, после изричаше някаква хипотеза на глас:

- Имаше нещо котешко в нея. То във всички жени има, но нейното... И аз не знам. Само котките могат така да се галят.

Друг път твърдеше:

- Грациозна беше като котка.

Или:

- Гледаше като котка.

Или:

- Котешки извиваше гръбнак... Мъркаше като котка... Сигурен съм, че са я отровили като котка. Иначе би им издрала очите като котка... И все си мисля, че някога ще се появи отново... С много котки... Понеже котките имат девет живота...

Просълзяваше се и оставяше детето да спи. Тъй и не му отговори, а и вероятно нямаше какво. По негово време в измислянето на прякорите е имало нещо магическо, което да те опази от магия.

Магьосниците вече не са онази сила, която са били.

Време е не обществото да се бои от магьосници, а магьосниците - от обществото.

Няма я онази нужда в измислянето на прякори, все повече и повече се наричат с дадените им по рождение времена, а дарбата да се измислят прякори отслабва.

Все по-малко я разбират и могат да си обяснят прякор.

А и има ли смисъл?

Не разбра защо Венда е Котката, но си измисли няколко истории, които обясняваха прякора ѝ. Разказа ги на войниците и с всяка от тях ги затрогна до сълзи.

Обичаха го. Като истинско свое малко братче. И както е редно, тормозеха си го, както биха тормозили истинско малко братче.

Видеха ли го с ръце в джобовете, нареждаха му да си

зашие джобовете, като понякога трябваше преди това да ги напълни с камъчета или пясък, а веднъж и с две живи жаби, които мърдаха и подскачаха около крачолите на хлапето, за смях на войниците. После се вмирисаха ужасно и трябваше да ходи с вонящата си униформа още близо месец.

Караха го също да се катери и да влиза през малкото прозорче в артелната да им краде сладкиши и изсушено месо, предвидено за походите. Веднъж, докато е вътре, за да го стреснат, затропаха по вратата и имитирайки доста успешно гласа на Дурмудук, му преобърнаха сърцето с думите: „*Пипнах ли те, гаден мародер! Не войник, а срам за армията! Трол човекоподобен! Осъден си на смърт чрез обесване за топките, а тленните ти останки нареждам да бъдат пратени в колбасафницата!*"

Най-много шеги отнесе за обицата. Не можеше да я свали, беше се сраснала с ухото му, при това пуснала коренчета, някои стигаха до черепа му и растяха навътре към мозъка му. Лекарят, който го прегледа, не беше виждал нещо подобно и обеща, че ще потърси информация сред колегията. Наложи се Дурмудук втори път да го посети сам и да го излъже, че проблемът е решен. Малко мас и олио и обицата е излязла. Генералът се притесняваше, и не без основание, да не се свърже обицата с нещо магическо.

На войниците обаче много им хареса новобранеца с генерални отличителен знак.

„*Генерал Далебор, клозетът пак е наклепан цял и дразни чувствителното ми обаяние. Какво ще кажете, Господарю, ние, старите войници ли да я мием, или вие, понеже сте по-млад?*"

„*Този вече е подготвен за второто идване на Монархията. Поне сред нас си имаме един генерал, който няма*

да забрави старите си другари, нали, Далебор!"

„Казвай, кога ще правим превратa, Генерале. С теб сме! Да живее краля."

„Я, ти с тая генералска обица, за какъв се мислиш, хващай парцала и коридора да не съхне!"

Но както го тормозеха като свое малко братче, така го и бранеха, а някои, ако се наложеше, биха дали и живота си за неговия, още докато беше тяхното малко момче, много преди да им стане командир.

Участваше наравно с всички в часовете по физическа подготовка и стрелба с лък, арбалет, мятане на ножове, фехтовка с къс и дълъг меч.

Тренираще и извън задължителното ръкопашен бой и бой с демонска тояга.

Участваше в ученията по тактическа подготовка, скално катерене, планинско ориентиране.

От десетгодишен можеше да пробяга тридесет километра насечена местност с пълно бойно снаряжение за време, което го нареждаше между отличниците, а когато се появи и Дзверо, забавата за старите войници стана двойна.

81.

Историята на Дзверо малко напомняше на тази на Далебор. Намерили го в едно опожарено от разбойници село. Жени, мъже, деца - всички били избити.

От началото го взели за Скален вълк - приличаше повече, отколкото на човек, но имаше реч.

След като изпохапал петима или шестима, бръкнал в окото на един, ритнал друг в слабините, от пръскащата му пяна уста се разнесла най-безсрамната ругатня, която някой

някога смее да изрече: „*Ще си направя свирка от пищяла на дъщеря ти!*"- Последвана от: „*Да ми ядеш спарените топки!*"

И още един ред такива ми ти мили и обичливи, много уместни за устата на дете на шест-седем години, на колкото изглеждал Дзверо.

Овързали го целия, за да не буйства, известно време го оставили да си крещи и се наслаждавали на цветущия му език, но по някое време дори пословичните с грубия си език войници не издържали и запушили устата му.

Една нощ, по време на дългия им път към столицата, чули детето да хлипа. И тогава им заприличало на дете.

Затрогнали се двамата часови, единия го разпитал, а детето му разказало объркано част от онова, което помнело.

Видяло с очите си смъртта на баща си и на сестра си. Иначе майка си загубил още преди години. Не при зло-полука. Малък бил и не помнел добре, но някаква болест... Нямал вече никого.

И от тази нощ насетне повече не заговорил за себе си. Развързали го, а той помагал. Оказал се доста ценен. Догонвал дребен дивеч, нахвърлял му се като котка и с едно движение го умъртвявал. Ловял риба с ръце, понякога и едра. Душейки във въздуха, откривал ядливи билки и отгатвал кога ще вали. Хванел ли се на работа, вършел я.

Но се оказало лоша идея да го принудят да върши нещо, което не желае.

Веднъж един от войниците наредил на Дзверо с груб тон да среше кобилата му. Тя нямала нужда от ресане и Дзверо му го казал, но войникът му креснал и момчето се хванало за гребена. С какво е намазало зъбите му, само той знае, но цял ден не могли да се придвижат и на миля. Кобилата се спирала, чешела се като крастава, покрила се

с рани и докато се измъчвала, спирала често, забивала крака и се инатяла като магаре. Друг път пак така, без Дзверо да изяви особено желание, го накарали да сготви. Сготвил, но оттогава достъпът на Дзрево до всякакви кухненски помещения и готварски принадлежности при полеви условия бил строго забранен и дори след години се повтаряше като закана: „*Ще накарам да ти сготви Дзверо*" и като проклятие: „*Да ядеш манджите на Дзверо*".

Войниците били доста гладни и се нагълтали с ястието, чийто вкус оприличили на *спарена партенка, обилно полята с горчица*. Сигурно им се е случвало да се хранят и с такива неща, че да правят подобни сравнения. Изобщо, какво ли не им се е случвало, с какво ли не са се хранили, когато е трябвало.

За най-нещастни в историята на войнишката гастрономия все още минават нагостените от Дзверо. В началото мислели, че е дизентерия, но при дизентерия косите не посиняват, не се появяват рани по лицето, ноктите не се втвърдяват и не стават зелени, не плават бели мишки във въздуха пред очите ти, не ти се ядат борови иглички, не чуваш тревите да ти пеят хорово:„*Ти си силен, ти си с нас! С нас си силен, не без нас!*"

И още много неприятни симптоми, траещи цяла седмица. Едва не обезглавили хлапака за отровителство, но им направило впечатление, че той също ял, при това доста лакомо, а не само нищо не му станало, но и изглеждал добре. На всичкото отгоре приличащото на скален вълк създание ги гледало доста невинно и чак ги питало с плах поглед: „*Хареса ли ви нашата местна рецепта?*".

Дали ги е поднасял и им е вързал номер, или наистина е искал да ги изненада с тайнствения специалитет, никой никога не разбра, но станало ясно, че може да се разчита

на желанието, не и на изпълнителността на Дзверо. Не че не проявявал такава, но резултатите *ù* - истински погром.

Една вечер Дзверо изглеждал странен. Той винаги бил мълчалив, но сега правел впечатление, а когато мълчаливостта му прави впечатление, не е на добро.

Не затварял очите си и през нощта и часовият го попитал какво му е, а Дзверо съвсем по детински трогателно-наивно попитал:

- Музиката е забранена за хората, а за птиците - не. Защо?

Войникът се засмял:

- Че кой ще забрани на птиците да пеят?

Погледът на Дзверо го издал, че не е доволен от отговора.

- Добре, де - рекъл войникът. - Песните не са забранени и на хората, като стигнем до столицата, ще идем двамата като мъже в един вертеп и ще чуеш с ушите си. Минават за срамота, но никой не забранява на човек да пее. Забраната е за свирене. Да се използва гласа на друго, не на гласните струни. Гласните струни са дадени на нас, *значимите,* от Самия Творец - *Голямото мълчание*, а всеки друг глас, който не е техен, е глас на нечестиви сили.

- Но оръжието ни звъни.

- Не ме слушаш добре. Не казах, че не бива да се създава глас с друго освен с гласните струни, а че не бива да се използва друг глас, освен гласа на гласните струни. Разбираш ли, ние не използваме звъненето на оръжието като глас. Не го създаваме волно и не говорим с него...

Станал неубедителен и го усетил сам. Объркал се и замълчал, после леко се изсмял:

- Прав си, май. Да, използваме гласа на оръжието. Но какво ти става? Какви са тези въпроси?

- Птиците.

- Добре, де. Какво птиците? Казах ти, тяхното е песен. Не музика.

- Различна е - отвърнал отнесено Дзверо и продължил, - из Бръснатите скали се крият разбойници.

- В Бръснатите скали никога не са живели хора.

- Това имам предвид - озъбил се Дзверо, - в песента на птиците улавям, че сега има хора. Може да са само разбойници.

Войникът се ослушал.

- Къде пък чуваш птици? Бръснатите планини са на осем часа път на североизток... Остави глупостите и поспи.

Кога и как се е измъкнал, войниците не можеха да си обяснят - бяха опитни, около лагера открито, луната пълна, светло, часовите с набито око.

На сутринта му викнали да стане, но нищо не помръдва под завивката му. Отметнали я - вместо Дзверо - четири пъпеша.

И се втурнали да го търсят. Разбира се, след нощния разговор се досетили за посоката. На няколко пъти го виждали в далечината. Викали му. Изчезвал под тучната трева, зад дърветата или изкачвал бързо скалите.

Най-сетне го догонили и точно навреме.

Невръстното дете въртяло тоягата, според думите им, както малко от най-опитните майстори на оръжието сред старите войници умеят. Пак според думите им, имало нечовешки яростен вид.

Буквално изтласквайки се на тоягата, прелитало над главите на разбойниците, съскало като дива котка и крещяло, докато цепвало устни, разбивало зъби, мачкало носове, трошало черепи:

- Това е за сестра ми! Това е за брат ми! Това е за леля!

Скачало като маймуна, претъркулвало се, шмугвало се като мишка между крачолите на разбойниците и стоварвало тоягата в тила им. Бързината и малкият му размер съвсем ги объркал и много от ударите им, предназначени за него, се стоварили върху другарите им.

Колкото втрещени били разбойниците, толкова въодушевени били войниците от подвига на детето. Битката траяла кратко и далеч по-многочислената шайка си получила заслуженото.

Оцелелите, за удоволствие на детето, в следващите дни били влачени вързани за конете, докато обезобразените им трупове толкова се вмирисали, а граченето на лешоядите станало толкова пронизително, че малкият герой склонил да бъдат оставени за храна „*на птичките*".

В останалите три седмици път до гарнизона почти не обелил дума. Гледал отнесено, нощем насън мърморел неразбрано. Понякога задрямвал и денем, изписал по лицето си блажено изражение.

- Това е скален вълк! - рекъл веднъж един от войниците на другаря си. - Погледни тялото му: паднали рамене, дълги ръце пред трупа, леко прегърбен. Никога не изправя докрай крака в коляното си. Стъпва като див хищник. Мускулите му са невъзможни за възрастта и толкова жилави, че изобщо не може да са човешки. Погледни лицето му: широка уста, никакви устни, остри триъгълни зъби, очертава се подобие на муцуна. Полегата брада, плосък нос. Широки ноздри. Дебелата, биеща на сиво кожа. Скален вълк е.

- Не мисля. Скалните вълци са опасни, но за самотни и необучени хора. При това възрастните скални вълци. Не може едно тяхно хлапе да даде отпор на тридесет разбойници, а и Скалните вълци не използват оръжия. Те са си зверове. По-скоро...

- Какво?

- Виждал ли си Боен демон?

- Не, а ти?

- И аз не. Малко са оцелелите сред срещи с Боен демон, но се разказва, че външно много приличали на Скални вълци, а точно те са най-големите майстори на бойната тояга. За това и освен бойна, я наричаме демонска тояга.

- Мислиш, че е Боен демон ли?

- Не, не е Боен демон. Просто много ми заприлича. Но както скалните вълци, така и Бойните демони нямат реч. Хлапакът е човек. Увълчен и демоничен, но човек. При това *значим*.

- Не е човек. Не е и скален вълк. Не е и боен демон. Просто е Дзверо. Каквото и да е, страхотен хлапак е.

82.

Далебор и Дзверо се сбиха още на първата вечер.

Причината остана необяснима и за двамата до края на живота им.

Повода забравиха след седмица.

Единственото обяснение: привличане. Сходно с онова, което хвърля възрастните в похот, любов, изневери. Почти толкова силно, а може би даже по-силно. При всички случаи толкова ирационално и трудно за устояване.

Сбиванията в казармата се наричат *свободна борба*.

Без правила е, всичко е разрешено в нея и свършва едва когато на един от двамата му омръзне да яде бой и тропне силно по земята с разтворена длан или предаде Богу дух.

Строгите забрани са за публиката. Никой няма право да се намесва с цел да прекрати борбата. Има право да

подава всякакво оръжие, освен смъртоносно, като под смъртоносно се разбира единствено оръжие с острие - меч, нож и така нататък. Иначе боксове, чукове - кухненски, ковашки, бойни, остри камъни, гюлета, стоманени чаши и всякакво друго подръчно средство, което можеше да послужи като оръжие, беше разрешено.

След много осакатявания и смъртни случаи в неподходящи моменти - походи, мисии, след случаи, в които войник е трябвало да бъде награден като герой за нечувани до този момент подвизи, а не е получил наградата си на обявената предварително официална церемония, понеже е бил пребит от свой другар, *свободните борби* бяха забранени по устав, но старите генерали, в това число и Дурмудук, ги поощряваха като *част от обучението.*

Самият той отсичаше:

Умението на един войник е не само да влезе в бой, а и да избегне бой, ако прецени, че е губещ. Това е най-сложната преценка, защото тя е най-тънката възможна линия, от едната страна на която са малодушието и страхът, а от другата - безсмислената загуба. Научиш ли се да правиш тази преценка точна, войник си.

А после следва по-трудното и от самото решение: развитието на умението да избегнеш, ако трябва, битката. Това се учи цял живот, но колкото по-напреднал си, по-големи шансове имаш за победа.

Свободните борби са една добра подготовка в насоката, а заедно с това и добра подготовка в бойните умения.

Точката за забраната в устава няма да ви спаси в горите, защото там тя не важи.

Видеше ли *свободна борба*, често обръщаше поглед на друга страна, а ако битката си заслужаваше, включваше се да аплодира и да залага с момчетата.

Още щом Далебор и Дзверо си налетяха, блъснаха глави и се заритаха зверски, тридесетина войници скочиха на крака с възбудени възгласи.

Дурмудук беше близо и дотича да види каква е тази олелия. Трудно е да се каже хареса ли му, или не това, което вижда. Момчетата се биеха както трябва. Даже прекрасно.

Опитното око на генерала с най-дълга военна служба *(в цялата световна история на всички човечества - б.а.)* прецени веднага, че след подобна касапница е нищожна вероятността да мине без смъртен случаи. Стана му тежко, защото по всичко личеше, че най-вероятно жертвата ще е Далебор.

Дзверо вече го търкаляше с ритници по стълбището надолу, а главата на Далебор се биеше в стоманените парапети. Успя да се изправи на крака. Блокира, избивайки с ръка ритника на Дзверо, който летеше към брадата му, но тогава Дзверо, използвайки инерцията си от подскоците по стълбището, се хвърли с цяло тяло върху Далебор и двамата се превърнаха в подскачащо надолу живо кълбо.

Стигнаха до сутерена, Дзверо улови Далебор за гърлото и го блъсна силно в стената.

Далебор няколко пъти заби едното и другото си коляно в лицето на Дзверо и той отпусна хватката си.

Сграбиха се, завъртяха се и въпреки малката маса на детските си тела имаха такова ускорение, че като се блъснаха във вратата към трапезарията, тя се разби на трески. Преобърнаха масите, всеки сграбчи стол. Кръстосаха ги, сплетоха краката им, изпуснаха ги. Уловиха се за нови. Превъртяха се над тезгяха и паднаха в кухнята.

- Само без остриета! - кресна Дурмудук. - Никакви ножове, кадети!

Войниците нахлуха в трапезарията, потрошавайки останалото здраво оборудване.

- Касата ще поеме загубите - викна Дурмудук на момчетата. - Но ще си почистите вие.

„По-точно, оцелелият!"

Преобърнаха всичко и излетяха пак над тезгяха, за да се пльоснат след миг един до друг върху мозайката в столовата. Изправиха се едновременно. И преди следващото им нахвърляне един върху друг вече бяха изгубили всичко човешко. Не деца, а зверове от горите.

Залозите бяха на страната на Дзверо.

Тогава Дурмудук заложи цялата си заплата на абсолютен главнокомандващ за Далебор.

Момчето губеше, но не се предаваше и издържаше.

В крайна сметка, целият внушителен залог, който събраха, за по-малко от двадесет минути изпиха всички дружно.

В битката нямаше победител. Двете момчета паднаха в несвяст, като Дзверо малко по-дълго ръмжа.

Далебор беше останал без нито един млечен зъб. Имаше три счупени пръста, а по целите ръце имаше дълбоки рани от здравите зъби на Дзверо. На шията му остана белег от ухапване. Двете му очи бяха кървави близо месец и често през това време му се случваше да бъде повалян от светомаеж и да повръща.

Дзверо се отърва със седем строшени ребра, скъсана ноздра, счупен палец и тъй оттекло лице, че вече не приличаше ни на Скален вълк, ни на Боен демон, а на бродеща говореща тиква.

Дурмудук не им даде болнични. Освободи ги само от ученията, но освен задължението да въведат потрошената кухня и столова в ред, им наложи да изгребат ямата на

тоалетните, като дръжките на лопатите не бяха достатъчно дълги и когато нивото на екскрементите спадна, двамата се наложи да скочат в тях, за да довършат работата си.

Докато мятаха от ямата нагоре и от десет загребвания девет се изливаха по лицата им, Дурмудук им изнесе дълга лекция, честна и откровена, от която за дълго в паметта и на двамата останаха думите:

- Това не е наказание. Решили сте да закалявате дух, имате пълната ми солидарност. Като войници ще трябва да свикнете с мръсотията и вонята. Това е част от тази закалка на духа, към която, виждам, се стремите...

Остана няколко педи тиня, която не можеше да се изгребе и Дурмудук каза на момчетата да приключват, като добави:

- От сега нататък вие двамата ще провеждате свободните си борби само тук. В тази тиня. Трябва не просто да свикнете да се биете, а да умеете да се биете при всякакви условия. Започваме от по-гадните. След време ще преминете и на по-страшните... Та, днес си освободихте ринг. Грижете се да си остане ринг, понеже ще продължи да служи и като тоалетна.

Не сгреши, като си помисли, че е избил от главите им желанието за бой. От главите успя, но не и от сърцата им.

Още не бяха оздравели добре и пак се сбиха. Спазиха условието - долу в отходната яма. И продължиха да го спазват в продължение на три години и половина. Всеки месец се биеха поне по три пъти.

С повод и без повод. Както се шегуваха или дори го удряха на сърцераздирателни откровения, на единия му ставаше нещо и казваше: „*Чакам те в лайната!*" или „*Чакам те в ямата!*", а другият веднага се отзоваваше.

Но още след първото им влизане в ямата нещо между

тях се беше променило.

Не можеш да изгребеш с някого девет кубика лайна, без да станете след това приятели.

83.

Дуелите им продължиха до пълна загуба на интрига.

Далебор започна неизбежно да побеждава, всеки път, а с това и да проявява известно благородство в боя, което от своя страна накара Дзверо окончателно да капитулира, а войниците, които отначало гледаха на детския бой като на забава, шумно си отдъхнаха. Бяха започнали да се тревожат от характера, който показваха подрастващите.

Почти всички забелязаха, че малките зверчета си нанасяха често и смъртоносни удари, някои от тях много сложни, които изискваха дълго изучаване и трениране, за да бъдат изпълнени с виртуозността, която демонстрираха. При силата, която използваха, можеха да убият и възрастен, при това почти нямаше значение колко добре е развит, а те ги понасяха без особено тежки поражения.

Не можеха и да обяснят защо се бият непрестанно. Или не искаха.

Бяха вече много близки. И дори закоравял стар войник не смееше да прекалява с волностите към някого от двамата, защото знаеше, че прекали ли, ще си има работа с двамата, а се виждаше, че хлапаците са способни на всичко.

Имаха си и странностите. На Дзверо гледаха като на опасна, но мила животинка. Опитомен хищник, на който можеше да се разчита повече, отколкото на човек, а точно такива хищници пробуждат най-човешкото.

Ясно беше що за зло е, но будеше умиление. Обичаха го.

С Далебор беше по-иначе. Той им влизаше под кожите. Усещаха го в себе си. Изпълваше ги с енергия, понякога близка до екзалтация. Вече не стоеше никак смешно генералската му обица, напротив - блясъкът ѝ се връзваше прекрасно с чувствата, които пробуждаше.. Макар да бе едва на единадесет, дълбоко в себе си вече го приемаха за свой командир. По-различният командир, нямащ общо с кариеристите и назначените от някого си кречетала, а такъв, който е способен да ги поведе и зад когото винаги ще застанат.

Ясно беше що за зло е, но към него изпитваха необходимост. Нужен им бе.

Когато влезеха в ямата, нацапани и в сумрака не приличаха на деца, а на два борещи се колоса.

Като че ли с рухването на единия щеше да рухне цял свят.

Какво пък общо имаме с тази животинка? - питаха се полушеговито, но много сериозна беше тази им полушега. Ставаше въпрос за Дзверо.

Тази животинка е сърцето ни - никой не казваше отговора на глас, но всеки си го мислеше.

Как пък тъй гледаме на едно хлапе като на командир? - тук тонът вече беше сериозен и ставаше въпрос за Далебор.

Не е ли очевидно? - намираше се някой да каже на глас. - *Може да е единадесетгодишен, но и службата му вече е единадесет години. Колко е твоята?*

Не беше само лидерската харизма. Имаше и нещо друго, с което Далебор малко стряскаше, поне по-старите, които помнеха Бесния.

Хлапакът носеше неговия нож по същия начин, в ботуша си. Напомняше на него и като походка и фигура. Значително по-малка, но със същите очертания.

Нямаха лоши спомени за Бесния, но видеха ли силуета му вечер, настръхваха. След миг осъзнаваха, че това е Далебор, но им оставаше едно зловещо чувство.

Дали Дзверо умишлено избра да обяви капитулацията си в присъствието на поне сто хранещи се в столовата войници, никой не разбра.

Хлапаците се хранеха сами на една маса. Както винаги, бяха омели всичко. Стомасите им бяха по-впечатляващи и от бойните им умения. Изглеждаха в състояние да погълнат толкова, колкото е живото им тегло, че дори и повече.

И сега бяха облизали чиниите си след трета допълнителна порция.

Докато мляскаха и шумно гълтаха, си говориха детинщини, но изведнъж замълчаха, погледнаха се по техния начин и всички вече очакваха поредния брутален мач във вонящата яма. Вместо това чуха ясно:

- Ти победи! - каза Дзверо. - Но не ти се дадох лесно, колко трая?

- Три години, осем месеца и четиринадесет дни.

- По-добрият си.

Войниците се разшумяха. Дурмудук, който беше на съседната маса, едва не изкрещя:

„*Тихо! Слушайте хлапаците!*"

Сам наостри слух, но децата нищо повече не си казаха.

„*Чухте ли ги! Ясно беше кой е победителят. Виждаше се. Зверчето е по-здраво, Далебор по-хладнокръвен. Зверчето има воля за победа, но Далебор е непримирим.*

Зверчето чувства по-слабо болката, но пък Далебор умее да я понася по-добре.

Днес обаче по-голяма победа спечели Зверчето. За Далебор беше победа в битка. Една от многото. Славна битка, но нищо повече. Зверчето показа онова висше военно умение:

да прецени точно кога от една битка няма никакъв смисъл и да се откаже."

84.

Тренировките им с тояги бяха друга дисциплина. Тях продължиха и тук Далебор нямаше никакъв шанс за победа, можеше само да учи. В тоягата Дзверо беше чудо.

В това бойно умение по-добър от него нямаше и въпреки възрастта му го направиха за известно време инструктор. Но като инструктор се справи зле.

Не можеше да научи хората на това, което умее, а и движенията му бяха толкова нестандартни, че не напомняха на друга техника на тоягата. Като че ли всеки път използваше различна система, която на мига откриваше и на мига забравяше. Никога не повтаряше една и съща комбинация, дори едно и също движение.

Невъзможно беше да се заучи.

На всичкото отгоре на няколко пъти силно скандализира учениците си с изказвания от рода:

- Слушай тоягата. *Мелодията ѝ.*

Или:

- Не се бий, а *свири*. Тогава ще се получи.

Приемаше се за една от гадните му шеги. Но да се шегува с едно престъпно извращение, толкова долно, каквото е музиката, се стори прекалено на уважаващите го заради бойното му умение, искащи да научат нещо от него, войници.

След като разбраха, че не става за инструктор, го използваха като спаринг партньор, но и тук нямаше голяма полза от него. Беше класи над най-добрите и колкото и да се стараеше да се съобразява с възможностите им, не го

правеше достатъчно добре, за да им помогне при тренировката, а им нанасяше побой.

Само Далебор удържа и продължи да тренира с приятеля си, а една вечер не се стърпя и смутено му рече:

- Това за мелодията е сериозно, нали?

- Кое за мелодията? - гузно попита Дзверо.

- Следиш мелодията на тоягите.

- Виж, не искам да те вкарвам в грях.

- Вече е късно - отвърна Далебор.

- Чуваш мелодиите?

- Чувам ги.

Дзверо въздъхна и наклони глава, после замислено рече:

- Трябваше да се досетя. Рязко напредна. Май е по-добре да спрем...

- Не, не... Така е най-лесно... Тази мелодия не е като другите. Това е бойна техника. Трябва да я разучим, защото това е бойната техника на нашите врагове - Бойните демони.

- А аз откъде я знам? - попита тихо Дзверо.

Далебор не успя да му отговори, усети буца в гърлото си и едва овладя сълзите си.

- Аз не съм Боен демон, аз съм човек - припряно добави Дзверо.

- Човек си. При това си най-добрият човек.

85.

Далебор почти потичваше, за да догонва енергично крачещия Дурмудук.

- Не мога да разбера защо... - извика задъхано момчето.

- Защото растеш.

- Дзверо ме чака за тренировка.

- Дзверо може да тренира сам.

- Но аз пропускам.

- Научаваш друго.

- Странен ми иде Светия Старец.

Дурмудук се спря и сложи голямата си длан върху рамото на Далебор, стисна го леко и го погледна в очите, помълча около минута преди да му заговори:

- Знам, че ти е по-приятно с Дзверо. Харесвам го и аз. Дълги десетилетия съм мечтал за подобни войници, а ето, в последните си години служба...

- Не говори така, старче...

- Господарю!

- Това е голяма грешка, Господарю...

- Ето, че в последните си години служба имам такива войници, а са ми и повече от войници, те са... мои синове.

Момчето неволно опъна гръб.

- Гордея се с вас! - продължи Дурмудук - Но също тъй, понякога ме боли. Лека е болката, но е такава, каквато не съм обучен да понасям. Е, ще свикна, а дори и да не свикна, едва ли ми остава дълго време да я нося. А и може би тя ми е урок, който ме прави малко по-човечен и от който имам нужда, за да си ида не само с достойнство, но и спокоен от този свят.

- Ти не говориш така!

- Не само *незначимите* мълчат, а и умеещите да го правят... И да изчакват онзи ден и час, когато от думите им ще има някакъв смисъл. За да не бъдат думите *незначими,* макар изречени с глас от *значими.*

- Ти не говориш така! - още по-високо и с известна плахост повтори Далебор.

- Изчаквах. То е като да избегнеш битка, когато е безсмислена, защото думите са битка.

- Какво ти е, Старче?

- Господарю!

- Какво ви е, Господарю?

- Всъщност „старче" е по-уместно в случая - засмя се, разроши момчето и тръгнаха, вече по-бавно. - Казах ти, че се гордея с вас, но понякога ме и боли. Вашата е по-различна от тази на останалите. Войниците поне по презумпция са доброволци. Е, имало е някога задължителни мобилизации, и сега при известни обстоятелства законът го разрешава, но при задължителните мобилизации службата е срочна. Професионалният войник сам е направил избора си. Знаем си с теб доколко този избор е съзнателен, колко глупаци и незрели младежи после са съжалили. Знаем си и за принудените от бедност или ненамерилите друг начин да се измъкнат от затънтените си села и да срещнат друг *значим* освен семейството си, с когото да разменят някоя дума... Хайде, по-бързо... Но все пак са доброволци. Направили са избор, макар и погрешен, дори направо нелеп. Ти и Дзверо сте нямали избор. Нито той, нито ти сте родени свободни.

- Аз не съжалявам - мрачно му рече момчето.

- Знам, но искам сам да избереш дали ще останеш войник. А за това е редно да понаучиш и малко за живота в цивилизацията.

- Знаеш, че когато си поискам, излизам от поделението.

- Знам, знам. С тази обица толкова биеш на очи, че цяла Столица те говори. Вършиш детинщини, не научаваш много. Светия Старец ми е нещо, каквото съм аз за теб. Когато намерих изпепелената къща на Венда Котката и разбрах, че тя е пепел сред пепелта, бях сломен. Не знаех и с теб какво да правя, а и без мисълта, че я има, бях забравил вече как да живея. Краката ми сами ме отведоха при този странник. Не ми каза много, но много разбрах. И ме обзе

едно чувство на покой...

- И мен ме обзема. Винаги като съм при него.

- Така действа.

- Това не ми харесва.

- Но чуваш хората, нали?

- Да, тях ги чувам.

- Не винаги ги разбираш, нали?

- Даже рядко ги разбирам.

- Те са цивилният живот.

- Измъчени селяни, столични наивници, изневеряващи матрони, *незначими,* които даже не знаят какво ги е довело в този шумен град, разглезени богаташки синчета...

- А себе си разбираш ли?

- Никога не говориш така.

- Светия Старец е мъдър.

- Знам, но...

- Ще ми обещаеш, че ще ходиш поне веднъж седмично при него.

- Но ние си ходим веднъж седмично.

- Казах *поне* веднъж, а предпочитам да е по-често. Освен това, вече ще се наложи да ходиш сам.

Далебор подскочи.

- Мисия, момче. Мисия. Мислех да те взема, но ще е дълга. Навярно години. Сторя ли го, взема ли те с мен, това значи да прекъсна цивилното ти обучение. И ти никога няма да можеш да избереш войник ли искаш да си, или цивилен.

- Каква е мисията, Господарю?

- Старче - топло рече Дурмудук.

- Ще ми кажеш ли?

- Бойни демони.

- Бойни демони?

- Да, рядко се бием с тях. И аз си мислех, че не представляват проблем за държавата. Те си имат своите гори с отровни храсталаци, не излизат от тях. Ние си имаме цял свят, освен горите им с отровни храсталаци, които си обикаляме, но ето, че се появи проект за пряк търговски път между Столицата и Долината на маслодайните мембрани. Ще съкрати седмици на керваните и ще донесе големи приходи в хазната.

- И този път ще преминава през една от демонските гори.

- Отровните храсталаци и без друго са творения на нечестиви сили. Бойните демони, също.

- Ще ги изтребите ли?

- Не, не е необходимо. Просто ще ги попритиснем.

- Вземи ме с теб.

- Казах ти, уроците ти по цивилен живот са по-важни за това да си войник, отколкото битка с Бойни Демони.

- Не разбираш. Ще ти кажа, знам нещо за бойната техника на Бойните демони. Те не използват тоягата си като оръжие, а като музикален инструмент. Чуват противника си и за това винаги побеждават.

Дурмудук глухо се засмя и пак разроши момчето.

- И мислиш, че не знам това?

- Но откъде?

- Преди около половин век Ботаника ми разкри тази тайна. И оттогава съм тренирал умението на Бойните демони.

Момчето го погледна с очи, пълни с изненада, а Дурмудук се засмя.

- А ти я знаеш от Дзверо, нали? Можеш да не отговаряш. Не мисля, че учите нещо лошо, но не я споделяй с другиго.

- Искам да дойда.

- Знам. И аз на твое място бих искал.

- А и не е честно. Аз ще имам избора да бъда и цивилен, а Дзверо, не.

- Мислех си и за Дзверо. Дзверо си има свой свят. Не се нуждае много от уроците на Светия Старец.

- Защо реши така?

- Забелязал ли си своя приятел? Когато се отнесе, а той все по-често се отнася, не чува какво му говориш и изобщо нищо около себе си. Чува нещо, но то е някъде далеч. Това, което има да научава, си го научава сам и нищо останало не го вълнува.

Далебор не рече нищо. Правили му бяха впечатления състоянията на Дзверо, но си мислеше, че си въобразява.

Стигнаха до дома на Светия Старец.

Както винаги, километър опашка. С шалове и забрадки от скъпоценната *копринена паяжина*, избродирани със златен конец. С кърпи, извадени като от бунището. С ботуши от змийска и драконова кожа. Със скъсани сандали или съвсем боси. *Значими* и *Незначими*. Млади и стари. Красавици с плитки и истински изчадия с по-зверски вид и от скални вълци. Джуджета и великани. Някои без крак и без ръка. Други широко разтворили беззъби усмивки. Типични кравари и типични овчари. Градски големци и немалко войници. Момиче, вероятно по-красиво от самата Бяла смърт, която Далебор не помнеше, но за която беше чувал много от Дурмудук. До нея - самият Бесния, или поне образът му според фантазиите на Далебор. Ръст малко над средния, широки рамене, едва доловима небрежност в иначе издаващата войника стойка. Движенията му - самата безцеремонност и физическа сила. Набола здрава като четина брада. Миг вглеждане и се оказва, че това е жена.

Дечурлига на по пет, шест, седем. Цели сюрии дечурлига от всички възможни съсловия. С дрехи или парцали, каквито Далебор виждаше за първи път, а май и тези около тях за първи път виждаха.

Все така беше пред Светия Старец.

Далебор и Дурмудук влизаха през тайния вход.

86.

Светия Старец беше дрипльо без спомени. Мъничък, беззъб и гърбав. С несъразмерно големи черни очи, винаги прихлупени до половина от тежките клепачи. Гологлав и с деформиран череп, леко покрит с мъх. Приличаше на огромно розово жабче, но беше най-милият и най-мъдрият човек, раждал се някога на земята. Не само за Дурмудук и Далебор, а и за хилядите дошли от близо и далеч, за да се срещнат и да поговорят с него.

Легнеше ли вечер, за него беше като смърт. Заспеше ли, забравяше всичко, което му се е случило през този ден, а случилото се преди него вече беше забравено.

Сутринта се събуждаше, без да знае нито кой е, нито къде е. Знаеше какво става и какво не става за ядене и бързо закусваше, без да се запитва откъде е тази храна. Знаеше и разположението на къщата: отиваше за минути в умивалнята и в тоалетната, без да се пита откъде е тази къща. Знаеше прекрасно особеностите на езиците на *значими* и *незначими*. Дори на тези, които идеха от толкова далеч, че думите им бяха напълно неразбираеми за столичани. Не се запитваше обаче къде, кога и как е научил тези езици. Знаеше, че е стар, но не и на колко години е. Знаеше какво трябва да върши, без да се пита защо. Знаеше, че са пристигнали хора, които се нуждаят да бъдат изслушани и

му беше понякога любопитно кое ги е накарало да дойдат при него.

Видеше ли Дурмудук и Далебор, от тях разбираше, че ги е срещал и преди, стотици пъти ги е срещал, но за минути ги опознаваше отново. Без да си припомня за тях, опознаваше ги по различен начин, откриваше други техни черти и така им помагаше да се опознаят по различен начин сами и да разкрият други свои черти.

Знаеше, че не е редно да им разрешава да подслушват тайните, които му доверяват хората. Знаеше, но им разрешаваше. Влизаха в килера и надничаха зад завесата му.

Хората знаеха, че той ще забрави онова, което му говорят и бяха откровени. Разкриваха и изневери, и престъпления, но най-често неща, от които нямаше защо да се срамуват, но се срамуваха. Разкриваха му и неща, с които би трябвало да се гордеят, а криеха. Имаше такива, които казваха, че му разказват онова, което не смеят да признаят и на себе си. Имаше и такива, които мълчаха, търсейки думата, отиваха си, без да са я изрекли, но личеше по сияйните им изражения, че са открили това, което са търсили.

Светия Старец не лекуваше с длан нелечими болести, нито разкриваше някому какво се е случило с изчезнал негов близък, не гадаеше бъдещето и не даваше полезни съвети как да продължат да живеят.

Говореше им кратко. Най-често повтаряше думите:

„Щом си стигнал до мен, значи имаш сили да идеш и по-далеч."

Или:

„Аз не съм истината, но ти имаше нужда от една измама, за да разбереш истината за себе си. Много неща видя по

пътя, много преживя, сега знаеш много повече, отколкото аз бих ти разкрил за живота."

Или:

„Трябваше да се срещнем, за да разбереш, че търсенето си заслужава дори когато не откриеш онова, което си очаквал. Друго не мога да ти дам освен благословията си да продължиш да търсиш."

Не знаеше защо са тръгнали. Един бил чул нещо предишния ден, друг преди седмица, трети преди месец, четвърти преди години. Внезапно били изпълнени с порива да се срещнат със Светия Старец. Едни си въобразявали, че това ще ги направи богати, други, че ще станат мъдри, трети, че ще научат истината. Много *незначими*, че ще станат *значими*. Много *значими*, че ще имат повече от глас. Имаше и такива, които трябваше да бъдат много разочаровани. Бяха продали ниви, къщи, загубили младост по пътищата, стигнали до просяшка тояга, но и те си отиваха със сияйни изражения. За други беше ясно, че има защо да му целуват ръце. Не бяха срещнали чудотвореца, чудотворците са преследвани от закона, но никога нямаше да знаят, че в един град могат да се съберат толкова хора, с толкова странности, колкото в столицата, нито пък, че има толкова интересни кътчета, колкото са видели очите им по пътя към нея.

Някои бяха срещнали любовта, други - избягали от домашния си плен.

Някои, пред края на дните си, малко хладно се усмихваха, че все пак са постигнали една своя земна цел, нищо, че не е била това, което са очаквали.

Говореха с пръсти и с гласни струни. Говореха и с изражения, дори с мълчания, а Далебор наистина опознаваше цивилния живот. От всичките му страни. И макар че не

чуваше много мъдри думи от Светия Старец, усещаше и попиваше в себе си мъдростта, която този човек излъчваше, а усещането за тази мъдрост беше едно дълбоко спокойствие.

- Аз съм земната ти цел - каза Светия Старец на огорчен при срещата им младеж, - важно е да я постигнеш, но заради теб самия, а от нея много не очаквай.

После рече нещо, което дълбоко впечатли Далебор:

- *Незначими* са не онези, които нямат глас, а онези, които нямат *думата.*

87.

Като на всеки войник, така и на него яденето и сънят никога не стигаха. Какъвто се събуждаше след два, такъв се събуждаше и след десет часа.

Легнеше ли, на мига заспиваше и не се събуждаше преди мига, в който трябваше.

Тази вечер спалните помещения бяха празни. Изпълнени с тъма, тихи, каквито никога не са били.

Стъпките си Далебор чуваше силно, имаше усещането, че му говорят, изричат му нещо, което цял живот са му повтаряли, трябвало е да го разбере, но все е било заглушавано от шумовете наоколо:

Ти си силен, ти си с нас...С нас си силен, не без нас...

Гласовете на стъпките му напомняха гласа на другарите му. Сега те бяха на последни полеви учения, преди заминаването им на мисията. Денят не беше уточнен. Най-късно до края на седмицата. Вероятно ще се разбере в последния момент. Ще бъдат вдигнати под тревога и ще потеглят.

В гарнизона щеше да остане по-малко от една десета

част и докато го населят новите попълнения, на войник се падаха по три спални помещения, докато обикновено в едно спално се събираха седемдесет-осемдесет, а в някои случаи и до сто човека. Помещенията бяха огромни и приличаха на конюшни.

Никога не оставаха толкова празни, колкото сега.

„Каквото и да говори Дуфмудук, тази мисия не е като останалите. Започва нещо, не знам какво, но е грандиозно... и няма да е леко... Тежко на победените!" - мислеше шумно, за да не чува стъпките си. Странно му звучаха. По-зловеща правеха тишината, не беше свикнал с нея. И като че ли го караше да преоткрива отново съществуването си.

„Още един ням свят!"

Да, гарнизонните спални помещения бяха неговото домашно огнище, неговият свят. С хъркането и попръцкването, с обърканите думи, изречени насън, с крясъка в пет и петнадесет сутринта:

„Трета рота, втори взвод! СТАНИ!"

Сега спалното приличаше на ковчег в очакване да бъде спуснат под земята. Малко и на призрак с по-дълбок от обичайния мрак.

Далебор тръгна към леглото, но се отказа. Легнеше ли, щеше да заспи, а не искаше. Имаше да поразмисли. Над много неща.

Седна върху произволно избрано нощно шкафче. Всички сега бяха негови, кой знае за колко време. Прогони тази мисъл. Кръстоса краката си в лотос. Разпери ръце настрани. Широко отвори очи, но изключи видимото от разума си.

Витаеше над ледените пътеки в Печалните планини. Вихрите се превръщаха в булчините одежди на Бялата смърт и шаферките ѝ. Отдалеч и от високо виждаше групата

войници в индийска нишка, а един преметнал дисаги с бебе на рамото си.

Понесе се над горите. Над част от дърветата висяха еднометрови ледени кълба. Други движеха клони в реч или се гърчеха като змии.

Спусна се надолу в търсене на кладенеца, но не го откриваше. Вдигна се отново високо над планините и съзря като с орлов поглед двореца на Косара.

„Ще трябва да я посетя! Не знам кога ще имам възможност, кога ще ми бъде разрешено, но ще си взема говорещата табакера."

Понесе се пак в търсене на кладенеца.

„И него ще трябва да открия. Скалната змия е излязъл от гърлото му с тази обица, която не мога да сваля от ухото си... И вече знам, че прави нещо в главата ми... Отговорът едва ли ще намеря другаде... Само в бездната, от която съм изваден..."

Напусна Печалните планини. Пак стоеше в килера на Светия старец, а Светия старец изричаше:

„Незначими са не тези, които нямат глас, а тези, които нямат думата."

Сега фразата причини болка на Далебор, каквато роденият войник никога не беше чувствал.

„Защо не каза: Незначими са не тези, които нямат *глас,* а тези, които нямат ДУША!" - бунтуваше се младото сърце на войника. - *Така би трябвало да е. Не тези, които нямат думата, а тези, които нямат душа, те да са незначимите. Нима думата е над волята! В армията - да! Така е: думата е заповед, която налага по-силната воля. Но нима цял свят е армия! Нима!"*

И му се прииска да го разбере. И в този миг беше благодарен на Дурмудук, че и той желае това от него. Да

опознае и цивилния живот. И да разбере какво го различава от военния, всъщност различава ли го нещо.

„А Светия старец си е наистина много, много свят и много мъдър! Много ще науча, всеки ден ще съм при него. Каква сила! По-голяма от цялата, която имаме ние, войниците. Всяка вечер се отрича от всичките си ценности - няма ценности извън паметта ни, а той я изчиства, разделя се с нейните съкровища - за да е чист сутринта, за да е душата му свята и без магия и чудеса да дава надежди..."

Отново се понесе из небесата...

Така не забеляза едрата сянка, която се приближаваше зад гърба му. И едва когато тетивата стегна шията му, излезе от състоянието си.

Замята се в ръцете на нападателя си. Гърчеше се като червей. Онзи беше толкова силен и огромен, че го отдели от земята. Краката на момчето отчаяно търсеха къде да стъпят. Пръстите му се впиваха в твърдите като камък ръце на непознатия.

При ръст метър и седемдесет и четири и тегло шестдесет и осем килограма, без грам мазнина Далебор беше впечатляващо силен и голям за своите тринадесет години, но противникът му беше мъж, много силен мъж, с ръст над два метра и тегло над сто и тридесет килограма, също без грам мазнина - само железни мускули, тежки кости и жили.

Разтваряше се кладенеца. Отново се разтваряше. Лаком, лепкав мрак и ехо от дяволски смехове, гнил дъх, идещ на талази от самото нищо. Беззащитен както някога, когато беше бебе, захвърлено в бездната, Далебор не разбираше дори какво му се случва. Тялото му се превърна в камшик, мяташе се на всички страни.

Мъжът все по-силно стягаше хватката си. Дебели като

въжета вени избиха по слепоочията и челото му, обвиха в мрежа цялото му лице. Дишаше тежко, от устните и ноздрите му хвърчаха ситни пръски, а момчето не умираше.

Събори го на земята по лице. Притисна гърба му с коляно. Стегна с остатъка си събрани сили гаротата докрай. Тялото на жертвата вече се тресеше в конвулсии, но още беше живо.

Тогава в помещението нахлуха крещящия и размахващ тоягата Дзверо и поне две дузини войници след него.

Убиецът пусна момчето. Пътят му беше преграден. Отстъпи към най-далечния свободен ъгъл. Към него шестима пристъпваха с извадени мечове и онова демонично хлапе с тоягата си.

- Проклет да е отрокът ви! - изкрещя убиецът и вече всички го познаха. - *Значимият* син на *Незначими*. Невидимия крал. Този, който ще върне монархията и погуби света. Изпълних дълга си!

Казвайки това, заби нож в гърдите си и се строполи мъртъв.

Далебор се раздвижи и със залитания се изправи. Подпря се на леглото зад себе си, опипа шията си, а светът започна да връща очертания пред очите му.

- Трябваше да съм мъртъв - рече на Дзверо, а приятелят му го прегърна.

88.

Далебор и върналият се от полевото учение Дурмудук стояха сами на офицерската маса. Останалите войници се хранеха мълчаливо и им хвърляха от време на време крадливо виновни погледи.

- Фанатиците не знаят дори преданието - изсъска Дурмудук, - *Значимият* син на *незначими* родители няма да е Невидимия крал, а баща на Невидимия крал.

- Така ли?

- Така е, но това няма значение - мрачно отвърна Дурмудук, сложи лъжица в устата си, след туй я тропна в пълната до половина паница и я блъсна към Далебор, промърморвайки: „яж".

Момчето щеше да му каже нещо, но по изражението отсреща разбра, че е лоша идея.

- Жалко - въздъхна Дурмудук, - исках да бъдеш човек, но оставаш наполовина.

- Но...

- Не ме разбирай погрешно - гласът на Дурмудук стана топъл, - човек си, разбира се, че си човек. Но човеците не се раждат войници, разбираш ли! Дори тези, които се раждат на бойното поле, в земи, в които се водят войни и рано свършва животът им - много преди да е свършила войната. Дори те! Не, не се раждат войници. Те са цивилни, които водят война. Само ти... Да, и Дзверо. Ако може да се каже за Дзверо, че изобщо е бил някога истински войник... Знаем странностите му... Исках за теб и друго. Исках да те отгледа Венда, не се получи... Сега - да те възпита мъдрецът... Пак не се получава... Ще те взема със себе си на мисията... Не се радвай, жалко, но се налага... Тук не мога да те оставя. Пълно е с фанатици, стават все повече. Не го очаквах от Канарата. Не и от него.

- Винаги сме били приятели - горчиво рече Далебор.

- Това ли ти е първия предател сред приятелите? Е, няма да е последният. С това не се свиква. Колкото и пъти да ти се е случило, все те мъчи. Канарата беше добър войник, кой знае кога са му замаяли главата фанатиците.

Далебор вдигна рамене и под нос си рече:

- Беше най-силният.

- Да, но само физически. Но като стана въпрос за това, я покажи пак шията.

Момчето дръпна яката с която я беше покрило. Тънката линия бе синьо-червена, виждаха се малки петънца от съсирек.

- Канарата те е душил с гарота! Трябваше да си мъртъв.

Момчето кимна.

- Само че не си го разбрал - тихичко се засмя Дурмудук, смигна му и стана. - Подготвяй се, войнико! Всеки момент може да има заповед!

89.

Тоягите на Бойните демони не бяха най-опасни с преките си удари.

Бойните демони живееха сред отровни храсталаци, изстрелващи шипове. Клонките на храсталаците имаха слух - много остър, и с него улавяха почти недоловимата за човешкото ухо мелодия, която свиреха демоните с тояги по въздуха. За отровните храсталаци тази мелодия беше заповед кога и в каква посока да изстрелят шиповете си.

Тъй, ако си в дуел с един демон, смъртоносен удар можеш да получиш не само от него, а и от всички възможни посоки. Ако сте повече, това само ви прави по-лесна мишена. Численото превъзходство в подобна гъста растителност е по-скоро неудобство, отколкото преимущество.

Територията на храсталаците се шириле из котловини и планини, пълзеше под короните на дърветата на различни видове гори, храсталаци навлизаха и в най-дълбоките пещери. Понякога между клоните им имаше *мембрани,* не-

запознати с човешката реч, предаваха и усилваха музиката от тоягите. Чрез такъв храсталак демон можеше да те убие от голямо разстояние, без да те вижда дори. Изглежда, усещаха с кожата си кога човек преминава покрай храсталак с такава *мембрана* в себе си, замахваха няколко пъти с тоягата си и издаваха заповед натрапникът да бъде убит.

Храсталаци, макар и безредно и разпокъсано, растяха и по речните протежета, между камънаците, в близост до водопадите, между пукнатините на скалите, дори отвесните.

Навсякъде, където имаше изстрелващи отровни шипове храсталаци, можеха да се крият и демони, а преди сериозния конфликт с тях никой си нямаше представа, че числеността им е изключително голяма. Може би броят им надвишаваше и този на човеците. Но това си остана тайна на отрядите, воювали в първите години с демоните.

В цивилния свят малцина бяха чували изобщо за военните мисии, но тъй наречените военни мисии си бяха истинска война. Война, за която войниците разбираха едва щом се озовяха на фронта.

Направени бяха десетки опити да бъде опожарявана растителността, в която се криеха демоните. Едва-два от тях можеха да се оценят като успешни: в пожара изгоряха хиляди демони, други, лишени от защитата си, бяха лесна жертва на мотивираната, добре обучена, а и вече озверяла армия. Но пак загиваха войници, повалени от отровния дим. Храстите бяха трудно запалими, много влажни и сурови. Обикновено повече димяха отколкото горяха, а димът им беше смъртоносен за хората, докато демоните го понасяха.

Но най-лошото беше, че дори при тези две сравнително успешни акции с опожаряване, основното не беше постигнато. Изтребени бяха много демони, но това остана като

утеха, след като армията не напредна и с метър. След дни отровната растителност пак избуя и макар че вече нямаше кой да я пази, не можеше повторно да бъде унищожена с огън. Новата беше още по-жилава и сурова.

Трябваше да бъдат мобилизирани хиляди цивилни работници за изтръгването ѝ, защото само след изтръгване мястото оставаше изчистено от отровни храсталаци за дълго. Войниците нямаха време да се занимават с това, защото численият им състав беше необходим за обсадите на останали демонски територии и тъй като никой властимащ не се нае с мобилизацията на цивилно население, спечелените терени бяха отново изгубени.

След това войната премина в друга фаза.

Войска беше блокирала десет демонични територии, разделени една от друга с чисти от отровни храсталаци неголеми местности.

Така демоните във всяка една от частите се чувстваха натясно. И на живеещите във всяка една сякаш им беше отнета девет десети от територията. Това ги потискаше и самият факт, че са ограничени от външни граници, ги караше често да действат неразумно и да излизат от укритието си, най-често по единично, а така бяха напълно беззащитни пред далеч по-голямата численост.

С течение на времето се научиха да бъдат внимателни, да минават незабелязано или сами да издебват непредпазливи войници в засади.

И двете страни продължиха да дават жертви, но значително по-малко. Войната вече беше психологическа и щеше да трае дълго, много дълго.

Далебор прекара година и половина в дивите дебри и свикна. Режимът беше далеч по-либерален, отколкото в

столичния гарнизон, където войниците освен всичко друго, трябваше да бъдат и пример с дисциплината си за гордеещото се с тях цивилно население.

Не се държеше много на отличителните знаци и изобщо на уставния вид на униформата. Често се комбинираха униформени с цивилни дрехи, което правеше цивилната част смешна, а униформената - жалка.

Никой не следеше войниците извън наряда им и често се отбиваха в околни села, пиеха, хранеха се, сприятеляваха се с *незначими*, влюбваха се в *незначими*.

Доста по-късно имаха деца и семейства, а някои от тях, които вече имаха семейство в столицата, се сдобиваха с второ и едва след демобилизирането си, на стари години, разбраха що е то *тежка служба*. Да си свързан с една жена, която мълчи по единствената причина, че не може да говори, но това не ѝ пречи да те мачка, и с друга, която те и мачка, и ти говори, плюс четири-пет деца - пак така, едните говорят, другите не, но съществена разлика няма. И ако има и един *незначим* между всички, то това е само един бивш войник, който е имал лошия шанс да оцелее в голямата война с Бойните демони.

Понякога Далебор си мислеше, че влошената дисциплина е признак, че демоните побеждават, че времето работи за тях и колкото по-продължителна е войната, толкова по-сигурна е победата им. В следващия миг осъзнаваше, че с точно такива мисли, каквито са минали през главата му, демоните печелят.

Всяка страна в тази война разчиташе другата да реши, че най-силното оръжие за етапа - търпението, работи срещу нея и да се откаже от него.

Това щеше да е сигурната ѝ загуба.

И единственият начин, по който противникът е спосо-

бен да победи.

Сега Далебор разбираше защо за един войник разумът е вреден.

В тази ситуация най-тежкото изкушение беше да се поддадеш на разума си. Защото той водеше неизбежно до едни и същи мисли - че или войната, която водят, е напълно безсмислена, или начинът, по който я водят, е напълно погрешен.

И в двата случая това бяха мисли на разумен губещ човек.

Една сутрин Дурмудук го привика, както винаги, наполовина лично, наполовина служебно.

Даде му специална задача. Да се върне в Столицата, за да предаде устно специален доклад в щаба.

Не че докладът съдържаше нещо важно. Напротив - нищо, което да не се знаеше и от демони, и от хора. И все пак спазваше се правилото да не бъде предаван по мембраните, а устно като съдържащ секретна информация доклад. Така и трябваше да е.

Нека хората си мислят, че армията има повече тайни, отколкото открива. Така пак си има тайната, че няма никаква друга тайна.

По-доброто в случая беше съвсем лично за Далебор. Да се види с Дзверо и Светия Старец, а и да си поживее четири седмици в цивилизования свят, където животът е Живот.

Срещата със старите си приятели го направи щастлив, но от останалото беше огорчен.

Даже каза на Светия Старец:

„При толкова наговорени глупости всичко, казано на глас е вече *незначимо.*“

Светия Старец, разбира се, забрави, а Далебор - не.

И ако на третата седмица не беше се срещнал с Атина, още на другия ден би се беше върнал предсрочно в горите.

90.

Дзверо дремеше. Той винаги дремеше, като котка. Никога не спеше. И едното му ухо помръдваше като ухо на котка, а във времето, в което не се бяха виждали се беше издължило и не напомняше изобщо на човешко.

Далебор го доближи и седна на съседното легло:

- Правих любов с Атина - момчешка му работа, не можеше да не се похвали.

- Не я познавам - отвърна Дзверо без да помръдне.

- Момичето от Стражите.

На Дзверо му трябваха тридесетина секунди за да се сети кои *стражи* има предвид Далебор.

- О, така ли се казва! - изненадан беше - не от името *ѝ,* което не му говореше нищо, колкото от факта, че онази статуя е проявила склонност към интимност.

- Няма ли да ме наречеш луд?

- Луд - безразлично рече Дзверо.

- Не съм ли наистина луд?

- Не питаш подходящия, който може да реши.

- Атина ми харесва.

- Че тя е на годините на прабаба ти.

- Но прилича на момиче.

- Извини ме, но прилича на статуя, ако и в леглото е такава...

- Не знаеш колко страстна може да бъде жена, която външно изглежда статуя.

- Яко си загазил.

- Хлътнал е точната дума.

- Не знам.

- Хлътнал е точната!

- Имах предвид друго - наистина не знам колко страстна може да бъде жена, която външно изглежда като статуя.

- Колкото никоя друга! - рече уверено Далебор, като мъж с много опит и в следващия миг си припомни, че не бе имал друга и няма как да я сравни.

- Според мен загазил в случая е по-точно.

- Добре, де. „Нека е загазил".

- Ще ми се да не е.

- А ти никога ли не си се влюбвал?

Дзверо леко забави отговора:

- Не съм имал момиче - и добави с присмех, - нито пък си падам по мъже.

„Никога не увърта. Какво значи това?"

- Не ми отговори.

- Нямам какво.

- Толкова ли е сложно?

- Усещам, че имаш нужда да поговорим за твоята любов. Хайде за нея.

„Какво крие?"

Дзверо потъваше в себе си много по-често от преди. Изражението му ставаше неземно блажено. И може би защото Далебор беше влюбен (напук на старата истина, че влюбените не забелязват нищо, освен себе си и обекта на своите чувства) едва сега проумя, че Дзверо прилича на влюбен мъж.

„Но не в жена, нито пък, пази Боже... В какво тогава!"

- Та какво Атина? - попита Дзверо.

- Утре могат и да не ми дадат час гарнизонна. Ако прескоча оградата, ще ме покриеш ли?

- Можеш да бъдеш спокоен.

- Чух, че си напреднал в шпионажа?

- Едва ли дойде при мен да говорим за това.

- Станал си най-добрият.

- Така казват, но какво те мъчи? Нали си влюбен?

- Чудя ти се.

- Чудиш се на мен? Та това е изтощителна работа.

- Не става добър шпионин от мен, заради обицата. Бия на очи. Но и ти биеш на очи. Даже повече. Как така се справяш?

- Имам други методи.

- Слух, нали? Чуваш доста по-далеч.

- Това не е тайна.

- Добре. Благодаря ти, както и да е, до утре.

91.

Далебор дълго я търси из местата, на които обикновено стоеше. Разпитваше за нея, виждайки млад войник в бойна униформа, която доста се различаваше от парадните, с които обикновено излизаха из града войниците в гарнизона, хората бяха отзивчиви. Казваха му къде са я виждали за последно, къде още обикновено стои на пост, описваха му много подробно маршрута, по който трябва да стигне до назованите места и му пожелаваха успех, а също, че видят ли я, ще *ù* кажат, че я е търсил един войник с генерална обица.

Потънала беше като в дън земя, а Далебор беше излязъл без разрешение от поделението и не разполагаше с неограничено време. Дори трябваше отдавна да се е върнал, а вече се и мръкваше, когато на една глуха улица изскочиха пред самия му нос другите двама стражи.

- Какво си мислиш, любовнико! - кресна му единият.

- Сополанко! - и другия.
- Атина е плът от плътта ни!
- Атина ни е сестра!
- Атина ни е любовница!
- Атина ни е майка!
- Атина ни е дъщеря!
- Атина е част от нас!
- И ние сме част от нея!
- И мърсувайки с нея, мърсиш и нас!
- Атина е дъх от дъха ни!
- Атина е богиня!
- И бог, защото е в сърцата ни, а ние сме мъже!
- И в мускулите ни, а ние сме мъже!
- И във всяка фибра, а ние сме мъже!
- И хич не ни харесва да го правим с мъже!
- Особено със сополанковци!
- И как смееш да носиш генералска обица!
- Аз дал ли съм ти право!
- Или аз!
- Аз съм Арес!
- Аз съм Тир!
- А ти си идиот!
- И много си нежничък за нея!

- Къде е тя? - попита ги Далебор, но те не му отвърнаха, извадиха мечове и тръгнаха към него.

Далабор откачи тоягата от гърба си, готов да ги посрещне.

- Къде е тя! - извика повторно. - Слушайте, момчета, не става така, ще нарушите закона, който уж пазите. Аз съм войник и нямате пра...

- Ние сме законът! - извикаха двамата в един глас.

- Ние сме богове на войната...

- ...стражи на мира...

- ...а не да блудстват с нас войниците...

- Прости се с топките си!

- Атина е богиня!

- И ние сме богове!

- А ти си червей!

Нахвърлиха му се, остра болка проряза като светкавица Далебор. Помисли си, че е разсечен на две, но след миг се опомни. Тоягата му се стовари върху главата на Арес.

Арес само го изгледа глупаво, а Далебор се търколи покрай краката му. Заби тоягата в земята и изтласквайки се на нея, стовари двата си крака в лицето на Тир.

Пак без особен резултат.

Втори път сякаш го разрязаха. При това и двамата едновременно.

Опомни се на земята, на метри от тях. Кървеше, но беше цял. Арес замахваше с меча си да отсече главата му, Далебор се измести, острието се стовари на педя от него и пръсна искри.

Тогава чу зверският рев на Дзверо. И ударите му с тоягата по твърдите глави на стражите. Колкото и здрави да бяха, изненадата им дойде в повече, а Далебор използва объркването им и ги атакува, подсече с кос удар краката на Арес и това беше краят на стража, който падайки, се пръсна на парчета.

Тир нададе крясък и се хвърли към него, но изпусна от очи Дзверо и тоягата на зверчето, издавайки по-остър от когато и да било звук, се стовари върху шията му.

Тир се спря, направи лека крачка напред и през гърдите му се разтвори цепнатината, след това цял се напука и първо се търколи главата му, после падна дясната ръка, откъртена от рамото, след туй част от торса и накрая остана

да стърчи прав само единият му крак.

Далебор и Дзверо стояха разтворили усти, дишащи тежко, пребледнели, но преди да са успели да съберат мислите си, им се нахвърли Атина. Скочи от един покрив между двамата. С два удара с крак зашемети първо единия, после другия. Беше като бясна котка:

- Нищожества! Защо ги убихте! Ти беше само играчка... - изкрещя, сочейки Далебор - Те бяха плът от плътта ми и дух от духа ми.

Нахвърли му се. Стисна шията му.

Чу се пукане. Като че ли се пръснаха на ситни стъкълца костите му, тъй се почувства, а сетне ръката сама откри ножа на Бесния в ботуша и прониза Атина в гърдите.

Тя издаде последно възклицание, което малко му напомни на онова другото, с което предишната вечер го награди и както предишната вечер падна да него по гръб, леко въздъхна, заприлича на момиче и утихна.

Бавно се изправи. Дзверо още лежеше и му подаде ръка за да му помогне.

- Казах ти, че си загазил - изстена приятелят му.

Преди Далебор да е успял да му отвърне ги обградиха плъховете. Движеха се на река, бърза река, река от стотици плъхове. Големи педя, две, три, по-големи, дори и един-два - достигащи размери на агне. Издаваха пронизителни звуци и ги оглеждаха със стъклените си кръгли очички. За миг се наредиха в обръч около тях, а обръчът започна плавно да се стеснява.

Момчетата стиснаха тоягите си, макар да знаеха, че няма много да им помогнат в битка с такава гмеж.

Плъховете спряха на място, пронизителното им църкане престана. Премина вълна в строя им и от нея се издигна едно човешко подобие. Не по-малко плъх от останалите,

но с два крака, с две ръце и ръст на нисък мъж. Не можеше да се разбере облечен ли е, или това по него са само пластове мръсотия.

Погледът му беше като стотиците наоколо му. Муцуната - тъй остра и зловещо хитра. Нещо се мяташе зад гърба му, май тънка миша опашка. Насочи пръста си към Далебор и Дзверо:

- Вие, вие... - искаше да каже нещо, но премина в църкане, набра си дъх и успя да рече: - Ще ви направя по-грозни! О, ще ви направя! Защото аз съм Маестро Мистерия! Защото вие убихте последните красиви рожби, които оставих на земята...

Разхлипа се и се сви, пак ги изгледа злобно.

- Екзорсиста всели в мен душа на плъх, но аз съм Маестро Мистерия и съм по-силен от нея... Сега си отивам, но ще ви намеря, ще ви преобразя... Ще ви омагьосам... - Срина се и изчезна сред плъховете, а потокът им потече към края на улицата.

92.

Дзверо мажеше раните му, а Далебор, за да не охка, не спираше да говори:

- Но Маестро Мистерия е мъртъв! Обесил се е в някакъв долнопробен вертеп... Това не може да е той... Какво изобщо беше това чудо... Знаеш ли, след като знаеш толкова неща...

- Ама здраво са те нарязали! Можеше да бъде и по-зле.

Далебор блъсна ръцете му от себе си.

- И за това имам да те питам.

- Какво?

- Защо съм жив?

Дзверо не отговори, но искрица в погледа му показа,

че знае.

- Кажи! Гаротата на Канарата. Арес и Тир ми нанесоха удари, с които не се ранява, а се съсича. Атина пък тъй стисна врата ми, че прешлените трябваше да са трохи.

- Няма да умреш лесно - въздъхна Дзверо.

- И ти си ме удрял смъртоносно.

Дзверо кимна и добави:

- И ти мен.

- Приличаше на игра.

- И беше игра.

- Какво ни прави различни?

- Теб - обицата.

- А теб? - Дзверо наведе глава и Далебор разбра, че няма да му отговори на този въпрос. - Кажи, какво е тази обица?

- В нея с магия е вселен духът на армията. Не само нашата, световната армия. Всички армии на едно. Враждуващи и приемащи знамената на дедите си, армии от победители и победени, армии от разцвета и залеза на народи и цивилизации. Духът на всеки меч и всеки нож, на всяка стрела и далеч по-страшни от познатите ни оръжия, отдавна потънали в забрава. Всички, от първия до последния войник са едно - в тази обица.

Далебор дълго не можеше да си поема дъх, не беше на себе си. Трудно му беше да приеме и не искаше да приеме.

- Безсмъртен ли съм?

- Едва ли, по-скоро божествен. Божествените са само донякъде безсмъртни. Знаеш за Слънчевия син, нали? Божествените все ги убиват, въпреки силата, която ги пази, но...

- Но?!

- Но никога не умират сами, а със себе си завличат

още хиляди.

- Откъде знаеш всичко това! - повиши глас Далебор.

- Знаеш откъде. Слухът ми.

- Не може да си чул подобни неща.

- Може - вдъхна Дзверо и продължи, - дори дърветата са *значими*, а аз имам проклятие... чувам повече и с времето се научавам да разбирам онова, което чувам. Разбирам езика на Вечната.

- Коя, Вечната ли каза?

- Вечната. Гората. Тя е по-*значима,* отколкото си мислим, а за нея ние сме *незначимите.*

Тя помни, а понякога и разказва.

- Не искам това на мен! - Далебор дръпна обицата си - Не го искам! Щом не мога да умра, значи не съм жив. Щом ме пази вечната армия, това не е мой живот, а неин. А не ти и вярвам. Обицата е била на ухото на Скалната змия и въпреки нея е умрял.

- Необходимо е време на магията да свикне с някого. А и не е съвместима с всеки организъм и с всеки дух. Съжалявам! Успокой се, казах ти, ще загинат с тебе хиляди, но все ще те убият.

- Голяма утеха - с ирония усмивка промърмори Далебор. - Няма ли начин да сваля тази обица?

- Има, но ако ти кажа какъв е...

- Кажи!

- Поне за миг, много по-кратък и от секундата миг, духът ти трябва да е по-силен от този от духа в обицата.

- Имаш предвид - от духа на всички армии през всички времена... Ти се майтапиш!

- Казах ти, че не става.

Далебор въздъхна сломен.

- Е, с всичко се свиква, а аз май разполагам с цяла

вечност, с цяла шибана вечност... Кажи, и при теб ли е така?

- Не точно, при мен е по-лесно. Друго ме пази. Изкушение е и ме мъчи само защото му устоявам. Поддам ли му се, ще започне истинският му живот, но засега... Виж, да оставим това. Онзи с плъховете никак не ми харесва. Не знам нищо за него. И на мен не ми се вярва да е Маестро Мистерия, защото бих научил, ако Маестро Мистерия беше жив. Който и да е и каквото и да е, никак, никак не ми харесва. Аз почти не излизам от казармата. Оттук си върша чудесно работата на шпионин, а вън бия на очи. Тук съм на сигурно място, но ти трябва да изчезнеш възможно най-бързо. Казвам ти го, въпреки, че ще ми липсваш.

93.

Не глупостта погуби Дурмудук. Прояви я на стари години, но не беше само тя. Няколко безобидни случайности, нямащи в началото нищо общо една с друга, като нишки, като игра се оплетоха една в друга, за да се получи онзи съдбовен възел, който стегна в себе си стария генерал.

Войниците обичаха да предизвикват демоните. Въпреки строгата забрана, не престанаха да излизат от пътеките, определени за обход и да влизат в териториите на демоните. Дюдюкаха и крещяха. Хвърляха камъни и усетеха ли, че храстите се съживяват, бягаха вън от отровния обсег.

Случваше се така да разгневят демон, че той да излезе от своите територии и те да го убият. За това се получаваше награда, разбира се, ако не се разбереше за нарушението.

Тези самоволни сражения бяха всичко друго, само не водене на война.

По-скоро беше забранен спорт. И за двете страни. С

времето войници и демони се бяха привързали. Всеки си имаше своя двойник, своя любимец от другата страна. И всеки се чудеше как да поразвлече своя брат по съдба от противниковия лагер. Отегчението мачкаше всички.

Войниците от скука бяха готови на всякаква глупост. Голяма част от демоните вече имаха гибелно пристрастие към битките, подобно на онова, което има стар алкохолик към чашките, но много по-остро и много по-неудържимо.

Обяснението, че демон по време на битка, особено на рискована като онази, в която чувства, че е обречен, свири най-красивата си мелодия, а демоните в свиренето откриват смисъла и насладите на земното си съществуване.

В това се коренеше и причината за факта, че Бойните Демони бяха единствените същества на планетата, които обожествяваха агресорите си. Защото във войната с тях откриваха вдъхновението.

И двете страни даваха постоянно жертви при тези игри. Това принуди Дурмудук да бъде строг с войниците си. Сурово наказваше уличените в своеволие, като чрез жребии определяше какво ще е точно наказанието - отменяне статуквото на *значим* чрез изтръгване на езика, или смъртно.

Първата нишка в съдбовния за Дурмудук възел беше прякорът на извършилия нарушението войник. В новите попълнения почти нямаше войник с прякор, всички вече използваха истинските си имена. Но този имаше прякор. При това прякорът му беше *Малкия дракон.*

Втората нишка във възела беше цветът на кожата на Малкия дракон - зелен. С което още повече напомняше на Дурмудук за изгубения печално в *Печалните планини* войник.

Третата нишка бяха няколко пламнали *Храсталаци на забравата.* Намираха се на повече от десет мили от

лагера и пожарът не можеше да се сравни с онзи в *Печалните планини*, защото не ставаше въпрос за огромни територии от *Хрaсталаци на забравата*, а само за няколко при това жалки и съсухрени, изобщо нямащи вид на *Хрaсталаци на забравата*, губещи се сред други плевели.

Димът им леко възбуди кравите наоколо и те замучаха. Хората в близкото село дори не го усетиха, но вятърът духаше към лагера, а мирисът му и лекият наркотичен ефект, който Дурмудук свързваше с онези си спомени в *Печалните планини,* само усили усещането му, че това е не друг, а същият онзи войник, върнал се от онзи свят, за да се срещнат за кратко.

- Войникът с официален прякор Малкия дракон е обвинен в престъпно своеволие, с което застраши живота си и грубо наруши дисциплината. При мисии с висока степен на опасност и особено значение за Републиката, каквато е настоящата, за такива случаи се предвижда смъртна присъда. Със срок на изпълнение: незабавен. Последни думи, войнико!

Ако този Малкия дракон беше казал и една различна думичка или ако поне интонацията му беше малко поразлична от онази, с която беше изрекъл същите думички другият Малкия дракон, Дурмудук все още можеше да се осъзнае, но всичко се повтори точно такова, каквото беше тогава в заслона:

- Моля за великодушие - просто и равно, не за да спаси живота си, а за да е по устав, рече войникът.

Свойствата на наркотика, отделен от *Хрaсталаците на забравата* са такива, че колкото по-впечатлен и развълнуван е човек, толкова по-силно му действа. И ефектът, който едва почувстваха останалите войници, за Дурмудук беше много силен.

Изглеждаше трезв - говореше ясно, движенията му бяха енергични и адекватни, но умът му напълно се замъгли.

Дори губеше представа кога е и къде точно се намира. Струваше му се, ту че са минали всичките тези години, в които Далебор е пораснал и е станал мъж, но още са в заслона и не са излизали никога от него. Ту му се струваше, че е тук в пограничните територии, между хора и демони, но е с Ботаника, около петнадесет години по-млад, и Скалната змия, Бесния, Правата лопата и тайнственото бебе, измъкнато от дъното на кладенеца са някъде около него, а всичко случило му се след онези събития е просто объркан сън.

- С теб играхме една игра! Не я завършихме... - рече Дурмудук. - Сега аз ще бъда великодушен и ще отменя присъдата си, а ти ще довършиш започнатото...

- Не разбирам, Господарю! - рече войникът, все още коленичил.

- Не си с чак толкова слаба памет, хитрецо, но хайде от мен да мине. Ще ти напомня условията. Трябваше да допуснем, че живеем в свят, в който не гласът определя *значимостта*, а цветът на кожата...

Всички войници се засмяха, включително и Малкия дракон, макар и по-слабо.

- Виноват, Господарю, но наистина не ви разбирам.

- Какво има за разбиране, глупчо. То трябва да се приеме, не да се разбере, защото кой знае какъв смисъл в него няма. Та приеми, че особеният цвят на кожата ти те прави господар на всички нас.

Войникът се смути.

- Огледай се, ние сме кафяви, жълти, черни, сини, петнисти, бяло-розови, само ти си зелен. Ти си единственият *значим*, ти си единственият *господар*. Ти имаш пълни права

над нас. Можеш да ни заповядваш, можеш да ни наказваш, можеш да ни нагрубяваш и оскърбяваш. На първо време е хубаво да ни убедиш, че властта, дадена ти отгоре, е справедлива.

Изглежда наркозата все пак беше въздействала и на Малкия дракон, защото невероятно бързо влезе в ролята си, при това много въодушевено. Също тъй, навярно, докато беше заспивал, пийвал си сам или дъвчил халюциногенни билки, с които войниците напоследък прекаляваха, си беше мислил това, което каза гладко, ясно и особено патетично:

- Бяло и розово, приличате на пролетни цветове. Защо ли приличате? Защото *сте си* пролетни цветове. Незрели деца сте. Трябва да порастете, че да придобиете мъдростта и да сте водачи. Жълтите, минало е вашето време, вече изсъхвате и ще окапете. Кафявите - още по-изсъхнали сте и едва се крепите на клонката на живота. Черните сте узрял плод, трябва да бъдете обрани от божествата, които ще заситите. Погледнете дърветата, най-крепки са, когато са в зелено. Зеленото е цветът на свежестта, зеленото е цветът на мощта.

Зеленото е най-вече цветът на жизнеността. И когато се вслушвате и изпълнявате повелите на Зеления, вие се вслушвате и изпълнявате повелите на самата жизненост, а за вашето покорство тя - жизнеността, ще ви възнагради, изпълвайки ви със сили. Стига толкова приказки за днес, малко ще ви говоря, за да имате време да ме разберете.

Погледна към Дурмудук и той му рече:

- На вашите заповеди, Господарю!

- Вие, Дурмудук, сте бяло-розов, следователно въпреки възрастта си сте още незрял...

Войниците криеха с ръце усмивките си. Очакваха всеки миг нелепата игра да свърши. Нищо във външния вид на

Дурмудук не подсказваше колко е опитен.

- Ще ви обуча на зрялост - продължаваше Малкия дракон, - трябват тренировки, ще ги правим заедно. Първата - ще отидем в гората, за да предизвикваме Бойни демони.

- На вашите заповеди, Господарю! - отвърна Дурмудук пред втрещените войници.

И никой не посмя да реагира, когато двамата тръгнаха към горите.

Пет минути след това Далебор се върна след наряд. Като разбра какво се е случило, се втурна през глава. Колкото и бързо да бягаше, стигна твърде късно. Дълго търси Дурмудук из отровните гъсталаци и накрая го откри. Изтегли го далеч от храсталаците и издърпа отровния шип, забил се във врата му. Но той вече издъхваше и нищо не можеше да го спаси.

Дурмудук бълнуваше. По някое време съзнанието му се проясни:

- Поговорих си достатъчно. Сега ще потъна в безкрайното мълчание, но ако една моя заръка е останала в сърцето ти, сине, тогава ще продължа да бъда *значим*... - отпусна се в ръцете му, а дъхът му продължи да излиза шумен. След малко набра сили и успя да каже: - Досещам се, вече се досещам и мога да ти кажа защо Венда е Котката. Венда е като Косара, но Косара си имаше вълците, Венда - котките, а котките са живи... И те ще открият следващата...

Останалата част от бълнуването му беше вече съвсем объркана.

- Това беше голяма грешка, Господарю! - промълви Далебор и затвори очите му.

Гневът на Далебор

94.

На втората година след кончината на Дурмудук Далебор взе решение да се завърне в Столицата. Донякъде, за да прекъсне обречената връзка с Ринокена, но не беше само тя причината.

Това, което тя рисуваше с пръсти във въздуха и той чуваше като звуци, следейки знаците с пълен с обожание поглед, му приличаше на римувани легенди. Легенди без сюжет, без друго съдържание, освен красота, която не можеше да бъде преосмислена, а само да позволиш да те изпълни с трепетна лудост и гъдел по кожата, със сладка омая и усещане за лекота, до пълна загуба на връзка с пространство и време.

Приличаха му на бълнуване в еротична треска. И бяха точно такова.

Но тези легенди бяха и онова, което тогава не разбираше, не бе в състояние да разбере.

Не само заради увлечението си.

Не само защото в такива моменти мъжете (особено мъже като него) не са в състояние да разберат жената. И по-добре, защото тя сама не желае да бъде разбрана.

Не я разбираше най-вече заради това, че говореше твърде сложен език на *незначимите* - той като *значим* не бе в състояние да вникне в него.

Казваше, че не бива. Казваше му, че не може да му устои.

Молеше го да напусне съня *ѝ*. Да престане да превръща реалността в сън.

Молеше се да не я слуша. Заплитаха се пръстите ѝ, бъркаха думите, а така изричаха повече, отколкото ако бяха запазили ред и смисъл.

Казваше, че е вълшебство. Че е щастлива. И трябва да се събуди.

Че отскоро е омъжена и обича мъжа си. И няма да го замени.

Казваше му, че иска, но не може да му устои. А ако можеше да му устои, не би поискала. Смееше се истерично с пръсти, плачеше. Накъсваше плача със смях и смеха с плач.

Казваше му да я остави, да не го прави. Знаеше какво е. Казваше му, че е обикновена жена, а той е божество. Че една обикновена жена не може да има любов с божество, без да се принесе в негова жертва.

Казваше му, че би било добре изобщо да не бяха се срещали. Че няма нищо по-красиво в живота ѝ от тази среща.

Казваше му, че в някои нощи мечтае да бъде убит. А на сутринта едва не умирала от ужас при мисълта, че може и да е вече убит. И че не би могла да го понесе.

...

И нека я разберем. Коя жена можеше да устои на това, на което беше подложена тя - на желанието на всички войници, във всички съществували и съществуващи армии, събрали силата си в едно тяло.

Твърде дълго му устоя. И точно това, че беше способната толкова дълго да му устои, да бъде толкова трудно превземаема крепост, разгоря още повече всичките тези милиарди желания и превърна съвсем невинното му увлечение в отчаяна мисия.

Логично, тя забременя от него. И двамата почувстваха

мига, в който тя зачена. Той - че частици от него се пръскат със семената, а те проправят коренчета в нея и засмукват силата за нов живот. Тя - че утробата ѝ разцъфтява.

После тя плака, а той галеше главата ѝ, притисната в каменната му гръд.

Позволи на собствения си разум да го излъже. И реши, че тя едва ли ще роди детето му. И най-добре е да я остави на спокойствие.

Тя си имаше къщата. Градините с мембраните, които обичаше, за които като за деца се грижеше. От скоро имаше и съпруг.

Момчето беше много добро. Пътуваше често, рискуваше по разбойническите пътеки живота си. Търгуваше на дребно, но душата му беше огромна и щеше да постигне много.

Далебор твърде късно осъзна, че този младеж е фактор в живота ѝ. Малко съжаляваше, но беше късно. Целуна я, каза ѝ, че винаги може да разчита на него. Тя кимна и беше щастлива, че става така. „*Ако все пак се роди, как да го нарека? Ако е момче, знам, но ако е момиче...*"

Прошепна й: „*Венда.*"

От своя страна тя му рече, че никога няма да го забрави. Той се засмя и я помоли да не се старае в това. Тя го блъсна с юмруче и му рече: „Със спомените си ще правя каквото си искам!". Искаше ѝ се да му зададе много въпроси, но само заплете пръсти. Той се досети всичко онова, което би го попитала и ѝ отговори, при това много искрено, че тук, на фронтовата линия с демоните, вече няма голяма нужда от него.

След смъртта на Дурмудук той организираше момчетата.

През няколко месеца получаваше повишение. При всяко

прескачаше по няколко чина.

От щаба искаха да му дадат и формалното право на лидерство, което и без друго вече упражняваше. Войниците не просто му се подчиняваха, а биваха увличани като от любов в решенията му. И те като Ринокена чувстваха силата в него, макар че не можеха да си я обяснят толкова добре както тя. Стигна се до там, че преди да е изрекъл заповед, те вече я отгатваха и изпълняваха.

Освен това след Дурмудук нямаше друг толкова добре подготвен стратег, а и Далебор отдавна беше символ. Роденият войник, гордостта на армията.

Войната обаче не се развиваше. При тази тактика не можеше и да се очаква друго, а да се сменя тактиката щеше да означава провал. Войната отдавна се беше обезсмислила, проектът с търговските пътища пропадна, никой нямаше вече нужда да гони демоните от горите им, но да се оттегли армията означаваше капитулация, каквато Републиката не можеше да си позволи.

Проблемът не можеше да бъде решен военно, а само политически. Толкова способен политик или не се изявяваше, или не бе възможно изобщо да има поради простия факт, че с демоните не можеше да се намери общ език. Те нямаха глас, а от друга страна не бяха и *незначими.*

Единственото, което оставаше, бе да се поддържа един приемлив огън, да се дават и от двете страни приемлив брой жертви, да се изчаква, докато историческата необходимост пожелае нови цели, които ще изискват промяна в характера на бойните действия или ще сложат край на войната.

В настоящия момент тя беше дори полезна за армията. Данъкоплатците не гледаха на войниците като на хрантутници, знаеха, че там някъде в джунглите някой защитава

гражданските им интереси, а и от друга страна момчетата поддържаха бойната си форма и нямаше как да се превърнат в хрантутници.

Организацията на фронта вече беше толкова добра, че нямаше нужда от лидер.

От друга страна Столицата беше превъзбудена. Отново фанатични ексцесии, саморазправа; доброволни отряди и из улиците и по другите територии на страната. Забранени локали, в които се свиреше музика. Нови магии. Корупция и какво ли още не.

95.

Чувството, което изпитва, връщайки се в поделението приличаше на онова, което човек изпитва като облече забравена от дълги години дреха, случайно открита в гардероба или се налага по една или друга причина отново да облече, а когато го стори и застане пред огледалото, осъзнава колко много време е минало, колко много се е променил и как странно му стои тази дреха, напомня му за неща, безвъзвратно отминали, много далечни.

Поделението изглеждаше непроменено. Дори не беше напълнена още ямата, след като за последен път я бяха изгребали с Дзверо. Плацът за строева, оградата, а зад нея тренировъчните площадки... Както някога - пренаселено като кошер, макар това да бяха нови попълнения от войници, които не го помнеха като детето на армията.

Той се помнеше, само той.

До вчера подвластен и на новобранците. Най-младият сред най-младите.

Сякаш за миг затворил очи и при отварянето им - видял мечтите си сбъднати.

Възкачил се на върха, без да осъзнае кога се е случило.

Колкото можеше да се расте между оградите, бе израснал и можеше да расте само извън тях. Предизвикателствата тук бяха изчерпани, а други имаше само навън.

Тук беше толкова непроменено, че само му напомняше колко е променен.

Не искаше да се пробужда детето и като лидер да се чувства дете там, където и като дете се беше чувствал лидер.

Освен това трябваше да започне опознаването на цивилния живот.

Другите момчета обикновено на тази възраст постъпваха в армията, той - обратно.

Високите правомощия, с които разполагаше му даваха всички права. И си нае квартира извън поделението. Разполагаше с достатъчно средства за обширно и добре обзаведено жилище, можеше и да си купи собствена къща. Но предпочете варианта, достъпен за всеки офицер - скромна стаичка за която плащаше ведомството.

Беше потънала в мухъл. Изчисти я и само я белоса, без да слага друга боя. Изхвърли старите мебели. Купи си кушетка, маса и стол, две чаши и чайник. И реши, че повече от тази стаичка не му трябва.

В началото имаше идея да не се задържа много в нея. Беше му нужна повече като символ на цивилната страна на живота му. В последствие обаче нещата се обърнаха.

Ако в поделението времето сякаш бе спряло и всичко изглеждаше такова, каквото го помнеше от дете, то от оградите навън се вихреше истинска стихия на промени.

Вещици и магьосници преследваха и преди, но сега и децата си играеха на преследвания на вещици и магьосници, при това имаше случаи, в които както си играеха, попадаха на истински вещици и магьосници и ги предаваха, където

им беше мястото.

Това би трябвало да радва Далебор. И го радваше, усмихнат ги наричаше *малки цивилни войници.* Но си спомняше за Венда Котката, колкото и да не искаше и да гонеше мисълта.

И ако все пак имаше нещо, което да го радва в поведението на най-малките, то никак не му харесваха постъпките на малко по-големите им братя, които нямаха волята да се лишат от луксовете на цивилния живот или куража да понесат лишенията и рисковете на военната служба, а се вземаха насериозно за пазители на държавните устои. Направили си бяха тайни организации и извършваха наказателни акции, понякога и по един донос. Много от тези младежи бяха залавяни и осъждани, но се ползваха със симпатиите на обществото, което често обвиняваше войниците при арести на такива младежи:

„Вашата работа върша̀т, а вие така се отнасяте с тях!"

И това беше най-невинното подмятане. Столицата се тресеше от фанатизъм. Търсеха се виновни за отегчението и за болките в ставите, търсеха се виновни за миризмите на крайните квартали и за летния пек, за лошата реколта и за възкиселия вкус на виното в последните години, търсеха се виновни, че *незначимите* си живееха из своите села и с нищо не показваха, че чуват *значимия* глас. Виновни можеха да са само магьосниците и бившите монархисти, най-вече *Невидимия крал,* който броди някъде и се готви отново да завладее държавата, за да разруши света.

По-скоро му изглеждаше глупаво, отколкото страшно, но му беше достатъчно, за да го отблъсне от улиците и обществените заведения. И когато нямаше работа в поделението, оставаше сам в малката си стаичка. Легнал

по гръб, неподвижен, с вплели пръстите си ръце зад тила и поглед, забит в тавана. До ушите му достигаха понякога екзалтираните крясъци на тълпата, на пробягващи в преследване на някого младежи или понесените от мембраните безумни лозунги на поредния самозван оратор, изнасящ реч на центъра.

Мъчеше се да не слуша, но не беше като да затвориш очи и да спреш да виждаш пръстите на *незначим*.

Гласът преследва навсякъде и май нещастието е не че много нямат такъв, а че много имат.

В тези дълги часове, в които не можеше да остане сам със себе си въпреки изолацията си, чувстваше как го изпълва ужасът от самотата.

Мислеше си за Ринокена, за малката Венда. Тя се бе родила - подпитвайки идващи от фронта войници, разбра. Искаше му се да разбере повече - как изглежда, да не би случайно да е *значима*, но не посмя. Боеше се повече от необходимото, че с въпроса си ще предизвика подозрения и ще се досетят за връзката му с Ринокена.

В някои нощи се изкушаваше да яхне коня и да тръгне, за да види дъщеря си, дори отдалече. Естествено подобна слабост не би проявил, не и той. Но като слабост чувстваше дори и това, че такива мисли минават през главата му.

Мислеше си и за пазеното си от броните на всички времена свое тяло. От една страна то беше оръжие, което можеше да служи за благото на държавата и това беше добре. От друга - караше го да се чувства негодник.

Що за смелост проявяваше, щом не можеше да изгуби живота си. Та нали и най-страхливият от войниците му е по-смел от него. Защото и най-страхливият залага всичко, а той нищо.

Друго беше преди, когато още не подозираше за

защитата си. Тогава изпитваше тръпка пред опасността. И обичаше да се страхува, защото само изпиташ ли страх, можеш да го превъзмогнеш, а всъщност не липсата на страх, а превъзмогването му е смелост.

Казваше си: „*Всичко има край! Всичко! Щом дори безсмислената война и тайната любов свършват, то всичко има край. Ще свърши и моята. Трябва просто да си избия от ума мисълта, че съм безсмъртен и да бъда смел, а животът ми да е вкусен.*“

Известно време го удари на жени. Предпочиташе омъжени за влиятелни мъже. От една страна заради качествата им, а и в интерес на разузнаването, но най-вече заради това, че имаше защо да ценят брака си и нямаше да търсят обвързване. Отприщеше ли силата на желанието на всички живи и мъртви мъже, които носеше в себе си, на цялата мъжка половина на човечеството, забравяха всичко, отдаваха му се. Твърде лесно ставаше обаче нямаше никаква сладост от завоеванието, а само от едната му сексуална тръпка, която в случая беше толкова телесна, че му приличаше на най-обикновена потребност на плътта. В моменти на крайна необходимост винаги можеше да я задоволи, но ако няма такива означаваше, че се поддава на слабост, противоречаща на възгледите му за войник.

И пак започна дълги часове да прекарва в стаята си. С ръце, сплели пръсти зад тила, с поглед, забит в тавана. Една нощ спеше неспокойно. В един момент връвта на талисмана се уви около врата му. Присъни му се гаротата.

Отвори очи, пипна шията си, талисмана...

Толкова беше свикнал с него, че не съзнаваше, че го носи. Сваляше го механично, за да се изкъпе, после си го слагаше механично. Иначе почти бе забравил, че го има и

го възприемаше като част от себе си. Не беше мислил, че ще го отвори. Щом Ботаника в *Печалните планини* не се е чувствал достатъчно самотен и не е прибегнал до силата му, той ли - който има своите верни момчета, а когато поиска, може да има и всяка жена...

Навън пак наддаваха истерични крясъци. Сви устни, разши торбичката и когато от нея се изсипаха семената, вече се досещаше от какво ще са.

И не се излъга. Бяха *Черни мембрани.*

Същите като онези, с които Слънчевия син чуваше мисли.

96.

Преди да се научи да подслушва враговете си и хората, които подозираше в предателство, минаха дълги месеци.

Трябваше да порастат мембраните. А бяха крехки, често се разболяваха. Вехнеха, почти умираха и пак се съживяваха. Трябваше да им говори дълго. Като на любима и като на войници. Като на майка, каквато никога не бе имал. Като на народ, който никога не бе го разбирал.

Трябваше да се научи да говори на самия себе си, сам да се разбере, че да го разберат и мембраните.

Нарушеше ли се връзката между него и мембраните, техните собствени стебла пускаха плевели подобни на паяжини, които той трябваше да почисти, но много внимателно, защото късайки понякога паяжината, трошеше и крехкото стебло, а те издаваха стенания като хора. Като загиващи на бойното поле демони.

Трябваше да се научи да се съсредоточава, да изписва пред очите си въображаемия образ на онзи или онова,

което иска да чуе. Можеше да се издига като орел, да си представя села и да чува, сякаш надникнал от облаците, гласовете на *незначимите* под себе си.

Крехка беше връзката. Твърде бързо се разпадаше. Имаше и ангажименти в казармата. Все пак генерал беше. Всеки път, когато му се наложеше да отдаде повече време на службата - я отслабнала дисциплина, я учения - загиваха мембрани. Всеки път отново трябваше дълго да тренира, за да настрои съзнанието си така, че да може да контролира нещата, които искаше да чуе от мембраните.

Ту дочуваше нещо, ту си въобразяваше, че чува. В един момент беше твърде убеден, че това са просто едни мили, много мили развлечения, които ще останат без всякаква практическа стойност.

Не знаеше, че има ключ и че завинаги ще отключи гласа на мембраните за съзнанието си и гласа на съзнанието си за мембраните.

Не знаеше колко скоро това ще се случи.

Не знаеше колко внезапно, колко ужасяващо ще се случи, докато една нощ не го пробудиха писъци и ужасен глас. Глас, който не беше чувал и все пак му бе познат!

Викаше го, викаше го за помощ Ринокена. Мъжът ѝ беше мъртъв, къщата ѝ гореше. Тя притискаше вратата, а те се хилеха и я блъскаха.

Викаше го, падаха пламнали греди от покрива.

Викаше го, а гласът ѝ беше погълнат от крясъка на болката...

Последната мисъл, която чу, беше: „Венда!"

И с крясък: „*Венда!*" Далебор скочи от леглото.

За минути изтича до поделението, по собствен канал чрез военните мембрани предаде на най-близкия до селото гарнизон за разбойническото нападение.

До сутринта момчетата бяха обградили шайката и я избесили. Преди това разпитвали както си могат, ако някой от разбойниците е знаел за малкото момиче, би си признал.

Не откриха остатъци в пепелта, но в избата, която покойният мъж на любимата му и настойник на дъщеря му е ползвал за склад, явно беше имало тонове какъв ли не материал, включително и запалителен. Сринал се е и вторият етаж, гредите бяха горели дълго. Навярно дъщеря му се бе смесила с тоновете пепел.

Издаде заповед да продължат да търсят поне до вечерта въпреки, че беше наясно какви ще са резултатите.

Върна се в квартирата си и не излезе от нея месеци. Ако беше жива, можеше да я открие само вслушвайки се в Черните мембрани.

97.

Би чул мисълта ѝ. Не я чу. Но това, което чу, му причини по-голямо страдание дори и от това на баща, изгубил дъщеря си.

Чу хиляди, чу нечувани.

Чу близки и далечни. Чу по-големи трагедии от своята. Стократно по-големи.

Чу нелепости и ужаси, за които не бе и подозирал.

Чу душите на повече болни, отколкото предполагаше, че са хората.

Искаше да изтръгне мембраните. До сетна. Вече беше наясно какво е побъркало Слънчевия син и защо сам е направил всичко възможно да рухне държавата му.

Искаше, а не можеше да ги изтръгне, защото те бяха последната му надежда, че ще открие дъщеря си.

Чу неща, които го карахае още повече да се срамува от

безсмъртието си, дори и от *значимостта си*. Най-вече от *значимостта си*.

Чу толкова, че оглуша за всичко останало, което до този момент беше чувал.

Тринадесет момичета с името Венда откри. Тринадесет на възраст, приблизително нейната. Тринадесет залутани, заблудени, объркани.

Всяка можеше да е неговата Венда. Всяка следваше дълго със слух и разбираше, че е друга. Една си спомняше след седмици голямата си сестричка. Друга - братчето. Трета след време казваше, че познава само баща си, а майка *ѝ* е починала при раждането. Четвърта съзря през огледалното *ѝ* отражение в кладенеца, че е с черна кожа. Пета си спомни, че баща *ѝ* е бил пияница. Шеста, че майка *ѝ* е била хубавица с плитка, взета от *значим* пряко волята *ѝ*. Седма бе твърде далеч и дори се учуди на себе си - защо толкова я е проучвал, като беше очебийно, че не може да измине цялото чудовищно разстояние от мястото, където е изчезнала дъщеря му. Осма се оказа продадена от родителите си за слугиня на стар сладострастник и от него беше избягала. Девета, че е станал пожар, но подпален не от разбойници, а от полудялата *ѝ* от мизерия самотна майка. Десета, че родителите *ѝ* излезли и не се върнали, след седмица намерили труповете им с прерязани гърла, а нея прогонили лихварите от дома им. Единадесета, че е била покрита в обриви и захвърлили в бунището. Баща *ѝ* трябвало да *ѝ* пререже гърлото за да не се измъчва, но той полудял, захвърлил ножа и се завъргалял в боклуците. Тя оцеляла, дори обривът *ѝ* изчезнал, но нито знаеше къде се намира, нито помнеше как е стигнала дотам. Дванадесета напълно отговаряше на неговата щерка и повторно погреба щерка си, когато спасилото се от разбойническо нападение и пожар моми-

ченце беше блъснато от прелитащи с конете си пияни доброволци. Повторно се прости с дъщеря си, но повторно допусна, че е жива, защото и това момиче можеше да е друго. Тринадесетата откри дома си, точно когато бе решил да я търси. Майка ѝ я чакаше. Мислите ѝ ридаеха, но дъщеря ѝ не я чуваше.

Прегърнаха се.

Тринадесет бяха като дъщеря му. Но проследи още сто и тридесет с името Венда, по-големи, с по-различни, но не по-леки съдби. И поне хиляда и триста, които носеха различни имена, но имаха подобна участ. Мъже, жени, деца.

Пропадаше в кладенец на страдание и болка. Умираше и умря. Но обицата не го остави дълго в покоя.

И той повторно се роди. Повторно от кладенеца.

Когато отвори очи, чертите му бяха каменни, погледът - мъртвешки.

Лъхаше хлад от него. Хлад и далеч по-голяма сила и от преди.

Тогава излезе от стаята си.

98.

От този ден започна създаването на елитния легион. Бяха момчета без родители. Като него и като Дзверо. Малко по-големи, свикнали да се борят, оцелели. Какъв ще е животът им занапред - твърде сложен за тях въпрос. Откриваше ги по друми и плевни, под мостове и в изоставени къщи, по тавани или из гори. При най-изпадналите скитници в града или тръгнали да търсят разбойнически шайки, към които да се присъединят. Стараеше се да проучи добре мислите им и да събере най-подходящите. А най-подхо-

дящите според него бяха онзи тип, които ако не станат войници, стават брутални престъпници. Не винаги преценката му беше точна, защото тези момчета много не му мислеха. И това, разбира се, беше преимущество за развитието им като войници.

Не беше сред признаците, по които ги избираше, *значими* ли са или *незначими*, защото и без друго, поне по време на ученето, *значимите* щяха да използват гласните си струни точно толкова, колкото и *незначимите*.

Строи първите си новобранци на хълма, под който се виждаше обградения с четворна бодлива плет лагер от десет бараки и рече:

- Обучението ви ще е в три етапа. В първия етап най-вероятно ще оцелее само част от вас. Във втория етап или всички ще оцелеете, или всички ще загинете. А в третия етап... хм... започва сериозното. Щом сте стигнали до него, ще го преживеете. Няма да умрете, но повярвайте ми, ще ви се иска... Но когато и той отмине, ще ме обичате. Защото с вас се отнасям точно тъй, както бих се отнесъл и със себе си, а аз се обичам. И искам да накарам всеки от вас да се обича, но да се обича с онази обич, която го прави всеотдаен. И да е готов живота си да изгуби, за да заслужи това, че изобщо се е раждал...

Въздъхна и се спря, искаше да им каже повече, но щеше да им дойде много.

- Тук - посочи мястото зад зловещите заграждения, - ще се проведе първият етап. Той ще трае три месеца. Деветдесет дни, от днес - 14 септември, до 13 декември - посочи с пръст зловещото място. - Има една дупка в плета, през която всички ще преминете, а после ще бъде затулена и тя. Никой няма да влиза при вас, нито някой от вас ще

излиза. Ако опита да премине някак през оградите, трябва да знае, че вън има много добре подготвени стрелци, които имат заповед да го убият. Вътре имате чист извор, имате и храна, но вие сте триста човека и съм изчислил, че храната ще е достатъчна само за половината от вас. В това време никой няма да ви контролира, но съветът ми е да тренирате. Не просто да поддържате форма, а да я укрепвате и развивате, защото никой от вас в момента не е достатъчно добре подготвен физически за втория етап. А във втория етап всички трябва да покриете тежки физически нормативи. Ако и един от вас закъснее със секунда, да речем, при бягането три километра пресечена местност с пълно бойно снаряжение - вдигна високо ръка и щракна да се отвори капачката на часовника, останал му от Дурмудук, - и ми пристигне за 11 минути и 1 секунда, а не на 11-ата минута, както съм определил... всички до един ще бъдете екзекутирани.

Пое си дъх и продължи:

- Така че мислете как ще живеете вътре зад плета, кой изобщо трябва да оцелее. И тъй като храната няма да ви достига, всички ще трябва да преосмислите съдбата на всекиго, понеже от всекиго зависи съдбата на всички ви. Друго милосърдие, освен да му помогнете по-бързо и безболезнено да умре, вътре зад плета е невъзможно да се прояви. Но внимавайте! - повиши тон. - Ако излезете по-малко от седемдесет и пет процента, вие ще сте издържали етапа и ще сте заслужили живота си, но няма да стигнете до втори етап. Защото загубите ли такава част от числеността си, вие за мен ще сте убийци, не войници. Казах ви, заслужили сте си живота и ще ви пусна да си вървите, а излезете ли извън територията на Столицата, вече ще ви преследвам като убийци. Може и след години да ви догоня.

Може и да не ви догоня никога, но цял живот ще ви преследва мисълта, че съм по петите ви. Тъй че не бързайте да погубвате слабите, правете ги силни. И само ако това е невъзможно, ги жертвайте. Колкото повече излезете, толкова по-рисков ще е за вас втори кръг, но ще сте по-добри войници, което може да ви спаси живота след години... Ще ви е трудно, много ще ви е трудно, защото при числеността оцелели, която изисквам от вас, храната пак няма да ви достига, а гладът ще ви изкушава. Да, много ще е трудно, но изборът между войник и убиец е такъв, защото границата между едното и другото е много тънка. И то във всяка друга армия, но във вашата ще е още по-тънка... Трети етап... Е, за него какво да ви говоря. Тренировки. Служба като служба. Физика, издръжливост, дисциплина, всичко, най-вече онези неща, които смятате, че е невъзможно да изпълните.

Помълча малко и добави:

- Сбогом! Преди всичко на онези, с които няма да се видя повече. Виждате ли тази обица! Веднъж, само за миг трябва да проявя по-голяма сила от тази, която е в нея, и ще бъда свободен. Разбрахте ли ме? Не? И така трябва. Не бива всичко да разбирате.

99.

Разполагаше с цели три свободни месеца, докато момчетата се бореха и оцеляваха зад бодливата тел. Преди да се върне при мембраните, реши да свърши онова, за което отдавна се готвеше. Да си вземе и другата говореща табакера от замъка на Косара.

Имаше желание да го придружава Дзверо, но щеше да е безотговорно да лиши отряда от най-добрия шпионин, и

то точно в тази фаза на масова истерия, която бе обхванала Столицата.

Тръгна сам. Истинско безумие, като се има предвид характера на Печалните планини. Но той беше два пъти роденият от кладенец Далебор, с генералска обица на ухото.

Когато разбра, че се е надценил, изглеждаше твърде късно. Един от четиримата механични човеци на Косара го размяташе като парцал из стаята.

Блъскаше го в стените, трошеше му врата, мачкаше му черепа. Уби го поне сто пъти.

Накрая разбра, че няма да се получи, стегна го в железните си китки и го понесе навътре към ледените помещения.

Няма да може да ме убие, но не му е проблем жив да ме погребе - о съзна Далебор. Другите трима механични със строева походка ги следваха, а над тях кръжаха големите колкото гарван морски кончета.

Далебор пак направи опит да се отскубне. Замаха с ръце и крака. Механичният човек дори не стегна повече хватката си. Нямаше смисъл.

Дуфмудук свъфши глупаво, но не чак толкова, колкото ще свъфша аз. Пфи това, ще имам цяла вечност да го осъзнавам и да блъскам главата си в стената.

Забесня отново в ръцете на механичния. Искаше му се да излезе от кожата, да се плъзне от нея. И бавно разбираше колко по-ужасни неща от смъртта има. Недостъпни за смъртните.

Особено тогава, когато не си смъртен, а имаш слабостите на смъртен. И си помисли, че ако е възможен оня миг, в който ще го изпълни по-голяма сила от тази на обицата, то този миг е сега - нищо друго не можеше да го освободи от страданията на вечните. Стенания се откърт-

ваха от гърлото му, трошаха се прешлените му. Чезнеше от света и пак идеше обратно.

А лицето на механичния му беше до болка познато.

Но откъде!

Познаваше го... не, не познаваше такъв.

И все пак изглеждаше познат... Приличаше на някого!

Не, на никого. Приличаше на всички войници.

Маската на доблестта!

Веднъж беше чул тези думички в ранното си детство. Не си ги припомни, преоткри ги.

Всички войници си приличаха като братя заради това изражение.

Механичният беше войник. Със свръхестествена сила, но войник като неговите...

Призова силите в обицата, но най-вече силите в себе си, и заповяда, както някога като невръстен:

- Мирно!

И... механичният човек му се подчини:

- На вашите заповеди, Господарю!

- След мен! - рече Далебор.

100.

Живееха в тридесетина бараки, подобни на онези, в които оцеляваха в последните седмици на първия етап новобранците на Далебор, но при още по-лоши условия.

Момичета и жени, на възраст от шест до петдесетгодишни.

Селището им беше скатано в дълбока гора, покрито от короните на дърветата и дори от птичи поглед не можеше да бъде съзряно. Жените бяха събуждани в четири и половина, сядаха на трикраките си столчета и не ставаха,

дори по нужда, до четиринадесет часа. Тогава имаха половин час, в който обядваха, закусваха и вечеряха. Менюто им - кори от хляб, остатъци месо по кости, които милостивите разбойници и доброволци не бяха оглозгали до край.

След кратката почивка те отново сядаха и шиеха. В най-добрия случай до полунощ. Обикновено до два и половина, а понякога дори не лягаха.

Шиеха и чакаха парите си, които никога нямаше да получат.

Коя привлечена преди седмици, коя преди месеци, коя преди години. Коя направо грабната от селото от изсипали се пред удивените ѝ съседи доброволци, сочещи я и крещящи, че е издирвана магьосница и трябва да бъде отведена в столицата.

Някои бяха видели с очите си как загива съпруг, баща или син при опит да я защити. Някои си нямали никого, който да ги защити.

Шиеха и понякога чуваха сладки обещания. Не че вярваха вече, но си нямаха друго, което за малко да разсее мрака в главите им, освен сами да залъжат себе си, че са толкова наивни и вярват.

Стоката разпространяваха разбойниците, но доброволците контролираха работничките.

Парите се деляха по равно между разбойници и доброволци. По равно се деляха и хубавиците, които ставаха все още за сексуална експлоатация.

Появеше ли се бунтарка, беше обесвана с обвинение, че упражнява магия.

Заболееше ли някоя, беше убивана с камъни с обвинение, че е обсебена от бесове.

Забременееше ли някоя, постоянно насилвана и от

разбойници, и от доброволци, беше обезглавявана с обвинение, че се опитва да скатава от работа.

Шиеха само много скъпи дрехи. Дрехи, с които се обличаха контета и матрони и с тях се гордееха млади и не толкова млади. Дрехи, които бедният влюбен младеж мечтаеше да подари на обожаваната си, които купуваше богаташът на наложницата си, за да бъде обожавана, а на него да му завиждат.

Когато Далебор, следван от механичните, над които кръжаха водните кончета, влязоха в халето, жените изобщо не реагираха. Продължиха да шият.

Викна им веднъж. Викна им втори път. Накрая остро заповяда да спрат и те изпълниха.

Не само тук, на много места доброволци и разбойници се бяха съюзили. Все повече селяни вземаха униформата на доброволеца за униформа на официалната власт. Но те бяха *незначими*. Нямаше кой да ги чуе. Да прогони заблудата им, да ги спаси.

Далебор потърси с поглед и отри шестгодишното момиче. Русокоса хубавица с плитка.

- Ти Венда ли си? - попита я той.

Момичето му отвърна със знаци:

- Да, откъде знаеш как се казвам.

- Аз знам много неща - рече *ù* с усмивка Далебор.

- Да не би да си Голямото мълчание? (имаше предвид Господ, според най-популярната религия в този регион).

- Не точно, но... Понякога с него се разбираме.

- Как, като ти говориш, а то е Голямо мълчание?

- Понякога и Голямото мълчание говори. И знаеш ли, все истината казва.

Момичето го изгледа ококорено. Далебор се засмя и го

щипна по бузката, а то с надежда попита:

- Ще ме заведеш ли при мама и тати?

Не забеляза, че той трепна. Всъщност не само тя, никой не би могъл да забележи.

- Да - с още по-широка усмивка *ѝ* рече Далебор, - ще те заведа.

Обърна се към един от механичните и му нареди да заведе момичето при коня му, после се изправи и рече на останалите:

- Не е заповед, молба е. Искам да изпълните една последна поръчка, за която щедро ще се разплатя... - направи знак на механичните, двама от тях внесоха ковчежето и го отвориха, пълно беше с разбойнически скъпоценности. - Предварително ще се разплатя.

Очите на шивачките грейнаха.

- Искам четиристотин черни костюма. От онези, с които ходят облечени най-скъпо платените гробари. Нали се сещате, дето ги наемат за церемония най-богатите.

Жените кимнаха.

- Е, почти същите костюми. Съвсем леко ги променете. Да изглеждат по същия начин, но да са малко по-удобни - ще ги носят войници.

Нещо продължаваше да притеснява жените.

- Не се безпокойте за платове. Вратите на складовете ви са отворени. Който плат ви е необходим, вземайте и не пестете. Останалия си го разделете и си го отнесете...

- А войниците? - попита с вдървени движения една от тях.

- Кои войници? О, тези не бяха войници, а доброволци, всъщност... изверги, но каквото и да бяха, няма повече да ви безпокоят. Мъртви са.

Едва сега жените се въодушевиха. И за кратко дрехите

бяха готови. По-добри дори от тези, които Далебор можеше да си представи.

101.

На мястото на приключилите първия етап новобранци веднага бяха настанени следващи, а Далебор преброи оцелелите и рече:

- Седемдесет и пет процента! Най-добрият резултат! Решавам, че вторият етап не ви е потребен. Ще потичаме двадесетина километра, но за здраве, няма да засичаме време, правим го за разтоварване, защото от утре започваме трети етап, който непредвидено е... Война!

Поведе ги - бягаше най-отпред, след него момчетата и накрая четиримата механични, а над главите им прелитаха морските кончета.

Когато стигнаха до едно глинено находище, им нареди да спрат.

- Покрийте с глина *Маската на доблестта си.* Не е необходимо никой да я забелязва, поне в следващите няколко седмици.

Войниците не го разбраха, той късо се засмя:

- Намажете с глина лицата си! И хвърлете всички въшкарници от себе си. Голи! До един, бързо! После ще ви облека в нови униформи, които цял свят от утре ще запомни!

Механичните свалиха от раменете си тежките сакове и когато войниците намазаха лицата им, извадиха черните униформи.

102.

Казват, че дъждовни облаци скрили слънцето, защото цялото небе ридаело. Седем дни ридаело безутешно пред ужаса, който виждало.

Но това не бяха дъждовни облаци, а пушек от възпламенените сгради в покрайнините, от които четиристотин и шестимата тръгнаха.

Който ги видя, не ги забрави до края на дните си, стотици пъти се присъняваха в кошмарите му - зловещи, но изпълващи и с тържество.

Далебор и Дзверо - най-отпред на конете си, следвани от легион гробари с глинени маски., следвани от четирима метални мъже. А над всички тях прелитаха гигантските водни кончета, въртяха се на всички страни и тутакси най-неочаквано мятаха мълнии, които изпепеляваха градини, домове и хора.

Таен публичен дом. Намира се в кокетна сграда, почти в самия център. Собственост е на популярна столична матрона. В централната зала десетки са отдадени на разюздан разгул.

Силен трясък пръска тежките врати на трески.

Нахлуват Далебор и Дзверо. Координирано изваждат бойни тояги, завъртат ги и тръгват. Удрят всеки, който волно или неволно им се изпречи.

Настъпва паника. Хаотичен бяг, писъци, блъскане, препъване и крясъци на прегазени.

Далебор тръгва надолу по стълбището.

Дзверо - нагоре.

Някакъв големец по гащи и с коремче се изпречва пред Далебор. Крещи кой е. Далебор се навежда, коленичи.

Куражът на големеца нараства и той още повече крещи. Далебор вади ножа от ботуша си, изправя се. Големецът се вргаля, грухти, ръката му е на шията, а между пръстите му пръскат и текат потоци кръв.

Едри охранители препречват с пики пътя на Дзверо. Излитат зад парапета. Преди да са се ударили в мрамора, вече са с разбити черепи.

Далебор влиза в подземието. С тояга разбива катинарите.

Някои момичета са в несвяст. Други, свити в ъгъла, приличат на ужасени животинки. Трети са вързани. Всички са голи и полуголи. Всички - със синини от удари и следи от камшици. Повечето - непълнолетни и малолетни. Всички са *незначими*. Не могат да викат за помощ и някой да чуе.

Дзверо нахлува в залата на южното крило. От тавана ѝ висят вериги. На веригите почти изгубило съзнание от ужас - хубаво момче. *Незначимо*. Потен дебелак го дърпа за косата и му крещи възбудено в ухото.

Дзверо завърта леко тоягата.

Дебелакът се озовава на пода. Търка главата си и хленчи.

Дзверо освобождава момчето от веригите. Вдига дебелака за ухото и го приковава на едната верига.

На другата - съскащата като змия съдържателка на дома.

Може да ги убие с един удар с тоягата. Не го прави бързо. Превръща ги в пихтия.

Тайната ковачница е дълбоко под земята. Малко знаят мястото, още по-малко са тези, които имат достъп до него. Тук работят няколко разгадали тайната на *оръжейната магия* ковачи. Правят омагьосани мечове за разбойниците.

Скъпо ги продават, но разбойниците им са от благодарни, по-благодарни. Новите *оръжейни магьосници* - от доволни, по-доволни. Забравили са що е страх. Човек или не знае за тях, или се бои от мечовете им. Развиват технологията си. Стават все по-добри. Имало е месеци, в които са си правели планове да завладеят света и какво ще правят, когато някога станат владетели на света, но след време решиха, че е по-добре да назначат свой клиент. Разбойник, който и без това им служи, понеже е станал зависим от силата на техните оръжия и жаждата си за власт.

Тътен разтърсва ковачницата. Таванът започва да пада, оръжейниците бягат нагоре, за да се спасят.

На входа ги чакат механичните хора и мятащите мълнии морски кончета.

До минути оръжейната е погребана под тонове пръст, чакъл и бетон.

Единадесет месеца въздигаха дома. Четири етажа - четиристотин и осемдесет квадрата. Гранит и мрамор. Сами направиха резбите по ореховите врати, отляха медните дръжки. Боядисаха стените и ги облицоваха. На няколко пъти сменяха рамките на прозорците заради капризите на господаря, но накрая свършиха.

Чакаха ги съпруги и дъщери. Малки братя и сестри. Застаряващи и болни родители.

Чакаха ги приятелки и далечни братовчедки, които говореха сладко с малките си ръчички. Сигурно вече бяха пораснали, кой знае какви жени бяха станали.

Чакаха ги близо и далеч.

Чакаха ги въдица и лък. Поизоставени ниви и собствените им, нуждаещи се от майстор, домове.

Гладуваха, но ги наеха. Дори не им казаха къде ги

водят. Почти никой не знаеше, че ще е чак в Столицата, нито, че ще е за толкова дълго. В началото им обещаваха да им платят авансово след седмица, после в края на месеца, после в края на годината, после - когато всичко приключи.

Живееха като скитници през цялото време. Хранеха се от помията зад публичните домове. Спяха в каналите при плъховете.

Но ги поддържаше надеждата, даже се и радваха, че не са им давали малко по малко - досега да ги бяха изхарчили.

Сноши разбраха какво се случва с работници като тях.

Всички подобни къщи, а изглеждаше да има стотици такива в столицата, бяха издигани все по един и същи начин. Вземали *незначими* от провинцията, обещавали им, обещавали им, най-накрая, като си свършели работата и си поискали своето, пращали им доброволци, които или им намисляли престъпления и ги подвеждали под отговорност, или направо им режели главите и ги изхвърляли в канала.

На друг не биха повярвали, но им разказа всичко самата малка господарка, дъщерята на собственика на къщата:

- Татко не е лош и зъл. Наивен, малодушен - да. Не и друго. Не ни кълнете, моля ви. Той плати на тези, които ви наеха. Те и него лъгаха, повече пари му искаха, уж за вас. Винаги така, с всички така правят. Нищо не можем вече да сторим... Нищо.

Малката беше разстроена, но някой може да я е заблудил. Баща *ѝ* наистина беше добър човек, и наистина не той ги нае, а ги наеха, тези на които плащаше.

Истина им изглеждаше, но бяха неспособни да *ѝ* повярват.

В десет сутринта нахлуха доброволците, един вдигна меча си и рече:

- Намирате се на чужда територия, напуснете я. Каквото имаше да ви бъде платено, е платено. Малко ли ядохте и живяхте в този уютен дом. Беше ви даден срок, в който не се включихте. За това не си и помисляйте, че някой нещо ви дължи. Радвайте се, че сме добри хора, иначе други кожата ви от гърбовете щяха да свалят.

Краката на работниците бяха като вкаменени. Не можеха да помръднат. Къде да идат, как. Не знаеха.

И щяха да свършат като много други работници, ако трошейки стъклата на прозорците с тела, в стаята не нахлуха гробарите с глинените маски.

За секунди доброволците бяха посечени, строителите - изведени навън, а сградата бе погълната в пламъци.

От всички страни на града се вдигаха към небесата подобни огнени езици. Горяха още седемдесет и четири подобни домове - палати.

Близо до фронтовата линия с Бойните демони имаше лек трус. Много го усетиха, никой не разбра що за трус е. Не беше обикновен. Дурмудук се обръщаше в гроба си.

Столицата се пробуди и видя, че от кестените по най-дългата ѝ улица висят еднометрови кълба от бодлива тел.

Някои още мърдаха. Чуваха се стенанията на окаяниците, агонизиращи в тях и дори когато умряха, мембраните продължаваха да носят още седмица ден и нощ гласа им - усилен, умножен, изострен. Все едно гърлото към ада се беше отворило и се чуваха риданията на хиляди осъдени души. Все едно всички *незначими* бяха върнали гласа си и имаха кратко време за да изплачат цялата си болка.

В интерес на истината, повечето от кълбата бяха празни. Просто оплетена тел. Но дори така, проявената жестокост беше хиляди пъти по-голяма, за да бъде възпри-

ета като човешка.

Същата вечер момчетата в гробарски дрехи арестуваха много посетители на *тайни локали,* в които се слушаше музика. Един от арестуваните беше самия Дзверо.

Момчето, което докладва за случилото се на Далебор, дълго търси думата и дори под двете маски - тази на доблестта и от глината, се усети, че е пламнало от срам, когато изрече: *музика.*

След грозната думичка, за да изчисти сякаш устата си, попита:

- Какво да правим?

- Къде е сега Дзверо? - попита Далебор.

- В Гарнизонния арест е.

- Там му е мястото - рече Далебор и сложи ръка на рамото му, - да, така е, Дзверо е единственият ми приятел. Но трябва да бъдем непреклонни. Иди и запомни тази вечер. Разказвай и на другите, а утре сутринта ще ви дам още един урок.

Гарнизонния арест - така наричаха шеговито прокълнатото място, в което, биваше ли затворен някой, повече не излизаше. Наричаха го още *Дупката със скелетите*, но това не бяха скелети, а ни живи, ни мъртви хора, съсухрени от десетки години. Блъснеха ли при тях следващия, заключеха ли вратата, всички поемаха живеца от тялото му като го разпределяха по равно между всички, оставяйки му и на него толкова, колкото на останалите. До часове той се превръщаше в един от тях и чакаше следващия и следващия. Нямаше войник, който би предпочел Гарнизонния арест пред екзекуция, дори пред най-жестоката екзекуция, защото всъщност този арест си беше най-жесто-

ката екзекуция, най-бавната смърт, която можеше да бъде причинена на човек.

Вечно тлеене. Малко дъх, колкото да чувстваш смрадта на разлагащите се тела, болката и отчаянието.

Там беше хвърлен Дзверо.

По изгрев слънце Далебор събра момчетата. Механичните носеха тежки ковашки чукове на раменете си и стояха като статуи на плаца.

- Това, момчета - посочи механичните Далебор, - това са мечтаните от всеки пълководец войници. Силни и крепки, без страх и без чувство. Не изпитват болка, но знаят добре да се пазят и без нея. Но повече от всичко те са верни. Понеже нямат сърца. Скъпи са ми, много скъпи. И искам да им отдадете заслужената най-голяма почит... Защото ще е за последно. На колене пред героите.

Войниците коленичиха, без още да им е ясно какво ще последва.

- Свободно! - заповяда Далебор и продължи: - За жалост не можем да правим компромис. Борим се с магията, а тези мои най-добри войници са тъй наречената *механична магия*...

И издаде заповедта. С ковашките чукове механичните бяха превърнати в щитове - символ на подразделението.

Гробарските костюми с глинени маски се носеха като призраци сред стелещия се дим. Чуваха се крясъци. Строшени стъкла, клетви.

Тропот на копита. Грохот от рухващи сгради.

Пипнаха седмина, които, предрешени като войници, събираха подкупи. Момчетата вече посягаха към мечовете, когато Далебор ги възпря.

Огледа престъпниците. От глава до пети. Мамини син-

чета, единият по-възрастен. Всички доста тлъстички, с доста ниски физически възможности.

- Знаете ли пред кого стоите? - попита ги Далебор.

Това им беше достатъчно, единият едва не изгуби съзнание от страх.

- Знаете ли какво означава армията за мен?

Онзи вече хленчеше и Далебор му кресна да мълчи. Момчето се задави, а едно от неговите го плесна зад врата.

- Знаете ли какво е войник да взема подкуп! - Далебор беше по-гневен от всякога.

- И виждате ли се на какво приличате! Как смеете да обличате военна униформа?

Пое си дъх и каза с насмешка, която звучеше по-зловещо от крясъците му:

- Виждам, че много ви се служи. Ще удовлетворя желанието ви. Момчета, конвоирайте ги до загражденията. Нека започват от първи етап.

103.

Вечерта стоя както обичаше напоследък, коленичил пред тях като пред по-висш началник или божество.

Изправи се и тръгна към отряда. Издаде заповед, с която отмени последната операция. После тръгна към Гарнизонния арест.

Бяха минали четиридесет и осем часа. Най-издръжливите се предаваха след час, след два. Но Дзверо за пореден път доказа себе си. Стоеше изтощен, с глава подпряна на коляното, обграден от стотици полумъртви. Много, много изтощен, но не и предал душата си.

- Ти ще си последният, който е сред тях - рече Далебор, - време е и те да получат покой, само се измъчват.

- Какво искаш от мен, Далебор?

- Музиката, нали? Когато веднъж те попитах влюбен ли си, ти ми отговори: „*не и в жена*". Трябваше да съм се досетил отдавна, беше очевидно. Винаги си бил влюбен в този грях.

- Наистина, какво искаш от мен!

- Не е заповед, молба е - Дзверо го погледна, никога не беше чувал този тон от своя приятел, наистина беше молба.

Кимна, с което го подкани да продължи.

- Искам... - затърси думите Далебор, - ти ми каза веднъж, че стига да се подадеш на изкушението, с твоето безсмъртие е свършено. Още ли мислиш така?

Дзверо кимна.

- Ами поддай му се тогава. Поддай се на своя грях. Ти поне можеш да се избавиш от това, от което не мога. Чуй ме, истина ти казвам, ще махна тези оттук. Ще изпразня гарнизонния арест, но искам преди да изчезнат те, теб вече да те няма.

- Искаш ли нещо друго от мен?

- Да, за да сме квит. Приемаш ли сделка?

Дзверо кимна.

- Искам да откриеш дъщеря ми.

- Дъщеря ти най-вероятно не е жива.

- Но, ако е жива, единственият, който може да я открие, си ти.

- Няма да те мамя, малко вероятно е.

- Все пак, опитай... - хвана дланите му и постави в тях едната говореща табакера, - просто искам да опиташ, докато търсиш своите, независимо къде са те. Ако я откриеш, обади ми се.

- Кога мога да тръгвам?

- Вече си свободен.

Дзверо се изправи и тръгна към вратата.

- Още нещо - каза му за последно Далебор, - искам да знаеш, че няма да погубя *тайните локали*. Иначе още щом те загубим като шпионин, сме обречени. По-добре да ги контролирам. Каквото и да знаем за музиката, тя не е най-ужасното престъпление. Напротив, напротив, но... Където се върши едно престъпление, се събират и престъпници, вършещи друго. И покрай забранените локали ще ловя тези престъпници, които ми трябват... Мисълта ми е - тук, в Столицата, музика ще има, но моля те, не се завръщай.

Дзверо му го обеща с жест.

104.

Не спеше, малко се хранеше, но не отслабваше. Заприлича на изваян от камък и напомняше за Стражите. Нощем слушаше мембраните. Отиваше за кратко в поделението.

Сложи край на операция „*Гневът на Далебор*".

Нареди на момчетата да спрат да слагат глина на лицата си, да свият *парадната униформа на смъртта* и да се приведат във вида на останалите войници, но да са готови веднага да я облекат при заповед.

Идваше да ги наглежда, но все за кратко.

Бяха добри войници. Оценяваше го и се гордееше с това.

Връщаше се при мембраните и продължаваше да слуша, да слуша...

Дълги месеци още.

105.

Една нощ събуди войниците. Избра петима, които да го последват, а на останалите разпореди готовност за акция, която ще започне на зазоряване.

Малко по-късно стоеше пред Светия Старец, а войниците му чакаха отвън, завардили всеки изход.

Сега Светия Старец никак не приличаше на онзи чудак, който Далебор познаваше. Беше висок, с дълга бяла коса и брада. С вълчи сини очи. С бледа кожа и сияйна харизма. С ледена усмивка и очарование на истински мъдрец. Това беше всъщност *Нощния глас*.

Влизащ и шепнещ в сънищата по време на монархията.

- Пет войници пред вратата ми - усмихна се магьосникът, - когато идва да ме арестува самият Далебор. Ласкателно за един стар човек.

- Имаш навик да възкръсваш.

- Но вече нямам онези сили.

- Какво си ти, драконите те взели! - изкрещя Далебор.

- Как разбра?

- Досещаш се.

- Почти. Всъщност, все едно - въздъхна старецът, - рано или късно щеше да се случи. Крайно време бе. Десетилетия мъчение. Все едно и също: страх. Че ще бъда разкрит, че ще бъда опозорен и разкъсан от тълпата.

- При твоята сила? При възможността ти да манипулираш сънищата?

Старецът се изсмя, а смехът му напомняше крясък на прелитаща ниско граблива птица.

Крясък на вещица, който го правеше да изглежда жалък, въпреки внушителния си външен вид.

- Казах ти, отдавна не разполагам със силата, която

имах в двореца. Чуй ме, Далебор, всичко правех за добро, само за добро. Както и ти! Не можех да оставя побъркания ни крал да влиза и контролира съзнанията на всички. Само не и в съзнанията...

- А в сънищата може? - иронично го запита Далебор.

Старецът въздъхна и наведе глава. Нещо понечи да каже, отказа се и рече друго:

- Неговото ужасяваше хората...

- И най-вече теб. Защото щеше да разбере какво си правил с поданиците му.

- Каквото и ти с войниците си! - отсече *Нощния глас*. - Правех марионетки. Но малко по-кротки и много по-щастливи от твоите.

- Но това не би харесало на Слънчевия син.

- Обичах Слънчевия син. Дълги години ту не намирах време, ту не намирах смисъл да му казвам всичко, което правя. Неусетно се увлякох и се опомних твърде късно, когато бях стигнал твърде далеч, а кралят можеше да разбере... Опитах се да поправя грешката си. Просто не влизах в сънищата. Но се оказа, че промените, които съм предизвикал, са по-трайни, отколкото съм очаквал... Хиляди пъти по-трайни... Невероятно... Нали виждаш всички тези тълпи, които идват при мен и аз разговарям с тях, докато всъщност спя... Светия старец е само сънят ми... За това и тези проблеми с паметта му... Рядко ни се случва да помним в следващия сън предишния... Тъй и с него... Сънува, но изглежда като буден... Щеше да е моето идеално укритие, ако не идваха от всички точки на света за да се срещнат с него... А те дори не се стремят към него... Стремят се към мен, *Нощния глас*, който не влиза в сънищата им от десетилетия, но въпреки това още го сънуват и искат да го открият. Защото той ги правеше поне в сънищата им

щастливи... - Нощния глас се тресеше, от очите му се стичаха сълзи, гласът му пресипваше, пийна глътка вода от гарафата и продължи по-спокойно. - Кралят, разбира се, беше наясно и винаги е бил наясно, че имам известен контрол над съзнанията им. Не предполагаше колко голям е, самият аз не бях се замислял и си направих сметката едва когато беше на път да ме разкрие. Имах две възможности. Да узурпирам престола, тогава имах силата... Не ми достигна куража, миролюбив човек съм, а и не мога да поема подобна отговорност. Крал, че и след узурпация. Това е за хора като теб, Далебор. Аз и тогава бях стар. Втората възможност - да изчезна и добре да се скрия.

- И инсценира смъртта си.

- Да. Дурмудук сънува, че ме обезглавява. Много реалистичен сън. Мой шедьовър.

- А после? Та ти си живял само в двореца. Познаваш сънищата, не и реалността.

- Трудно ми беше - въздъхна Нощния глас, - но пък бях единственият, който знаеше за другия криещ се магьосник.

- Маестро Мистерия, какво ви свързва?

- Зависими сме един от друг. Крайно зависими.

- Той ми създаде лицето. Онова, което сънувам. Което виждаш ти и всички останали, когато заставате пред Светия старец.

- А ти?

- Опазвах му статуите. Колкото сили имах. Казах ти, загубих много от тях. Всички магьосници черпехме голямата си сила от самия дворец, по-точно от мощите на онези по-истински от Светия старец светци, които живееха в основите му. След като републиканците ги унищожиха, дори големите магьосници имаме сили колкото да вършим някоя

друга дреболия. - пое си дъх. - Аз имах известен заряд в повече, достатъчен да ми стигне да опазя статуите. Това беше моята последна голяма магия, която през годините трябваше само да поддържам. Знаеш, че статуите вкаменяваха нападателите си. Не е точно така. Нападателите сами се вкаменяваха, защото знаеха, че ще се вкаменят, нападнат ли тези статуи. Защото идеше от съня им тази силна вяра в табуто, че не бива да посягат на Стражите, а направят ли го, ги очаква това, което сами предизвикваха с вярата си да им се случи.

- Невероятно! - искрено възхитено рече Далебор.

- Да, последната ми голяма магия, казах ти. След нея бях изчерпан, но и доволен. Маестро Мистерия ми направи лице.

- Но той нали се обеси?

- Глупости! Много евтин фокус. Той си беше нарисувал автопортрети. Намираше всякакви неудачници и ги превръщаше в себе си. В двойници на самия гений Маестро Мистерия. Повечето унищожи, защото не бяха сполучливи, а той е суетен - та той е Маестро Мистерия. Един си запази и точно него намериха обесен.

- Защо е при плъховете?

- Защото е наполовина плъх. Той не избяга сам от Двореца, както си мислеха повечето. Онзи ужасен Екзорист всели душа на плъх в него. И Маестро Мистерия непрестанно се бори с нея.

- Как така?

- Рисува се. Постоянно се рисува. Осъден е да не спира да се рисува. Ден и нощ, седмица след седмица, година след година, за да се опази. И да не забрави кой е.

- Странно, щом може да преобразява с картините си, защо нищо не ми е сторил. Той ме мрази.

- Зло не може да извърши. Не и сам. Красотата, която създава, понякога прави много поразии. Като най-свидните му чада - Стражите, но той сам... Та той е сърце, обречено на красотата. Понякога мрази, да, силно мрази, но ръката му не е в състояние да повреди нещо красиво, независимо, че е създадено от друг. Може да плете интриги, да се заканва, дори да посегне към оръжие, което зле използва. Но дори несполучливите си портрети не унищожи сам, а му помогнаха магьосници, на който той помагаше с друго. Приказките, че можел да загрози, че рисувал виснали фалоси, това са слухове, които сам пусна за себе си с надеждата, че ще привлича повече внимание, а той обича да привлича внимание. Този път прекали, предизвика когото не бива и за това носи душа на плъх, но с нея още по-малко е способен да навреди с магията си на някого. Защото стори ли го... Тогава от него ще остане само плъх...

- Значи все пак може да го стори.

- Може, но няма. Не иска да бъде плъх.

- Но може.

- Толкова години не посмя да навреди никому, че не съм сигурен дали все още може. Дълго и аз не му вярвах и много пъти го заричах, крещях му, почти го принуждавах поне да осакати Дурмудук...

- Да си дойдем на думата, защо го мразеше?

- Не съм го мразил! - викна Нощния глас. - Боях се от него. Когато той излезе от Двореца, аз вече си бях създал свой живот. Бях избягал от миналото си, а то сякаш ме преследваше с този генерал.

- И тогава го прати по следите на онези двама убиеца.

- По-точно създадох онези убийци, знаех, че няма кого другиго да пратят след тях. Двамата си бяха много зли изчадия, просто не смееха, а аз ги побутнах да направят

това, което искат. Бях поспестил малко магическа сила, а на тях не им трябваше много. Но това беше голяма грешка.

- Наистина, голяма грешка, Господарю. Следвай ме!

- Няма ли да ме...

- Не, няма да те убия.

Заведе го към Гарнизонния арест. Старецът знаеше какво има вътре, но понесе това достойно, без да покаже и с трепване страх.

Когато отвориха, изненадата му бе голяма. Не видя съсухрените остатъци тела, а мембрани. Хиляди черни мембрани.

- Но... - възкликна ококорен.

Далебор се приближи и прошепна в ухото му:

- Оставих си една. Само една. Повече вече не са ми необходими. Дълго са те чували в съня си, сега ти ще чуеш съня им. Част от теб е.

С мъжки, женски, детски гласове, с гласове на пресипнали старци, на уличници, гласове грачещи и гласове нежни, гласове като писъци, гласове - морски прибой, гласове, напомнящи птичи и такива, напомнящи вой... със стотици, а може би с хиляди гласове мембраните повтаряха:

- Ти си силен, ти си с нас! С нас си силен, ти си с нас! Ти си силен!

- Убий ме! - изрева старецът и се опита да побегне, но Далебор го хвана за ръкава, хвърли на пода между мембраните и заключи вратата на Гарнизонния арест.

106.

Далебор им нареди да не слагат глина, но сега *маската на доблестта* им придаваше още по-зловещо еднакъв вид.

Беше толкова силно изразена, тъй дълбоко проникнала

в чертите им и събрала в един всичките им други изрази, че подобна нямаше. Ни в каквито и да е било войскови части, ни дори онези по лицата на механичните хора можеха да се сравняват с тази.

Стояха пред канала, готови да влязат в него при заповед.

Тогава Далебор заговори. С делничен тон, който не напомняше реч:

- Момчета, вече не търся мъст, не търся и възмездие. Просто трябва да свършим и това. Предстои ни среща с един от най-опасните магьосници, раждали се на земята. Човек с могъща сила, при това с помръкнал разум. Той не бива да вреди и знае, че не бива да вреди. Освен това и не обича да вреди. Нанася големи вреди косвено, не и пряко. Възможно е да е напълно безобиден и да не е в състояние да упражни магията си... Но той няма да се предаде сам. Никога няма да се предаде сам. А не можем да го оставим. Ще бъде притиснат до стената, а при възможностите, които има, ще прегази и много по-голяма армия от нашата. Нямаме неговото оръжие. Това, на което можем да разчитаме, са Маските на доблестта ни и на нашата неустрашимост. Целта ни е да го смажем психически. Иначе той умее да се преобразява в плъх и направи ли го, кой знае до кога ще го гоним по канализациите. Целта ни е види ли ни, да се отчая. Тогава му остава или да ни убие, или да се предаде. Каквото и да се случи, не само не бива да отстъпваме, а не бива да нарушаваме маршовата стъпка, дори не бива да трепваме. Обучени сме за това и ще се справим... Ако ли не, всички ще умрем.

Тръгнаха по коридора на канализацията. В началото беше мрачно, но бледата светлина, идеща кой знае откъде, ставаше все по-силна и по-силна. Виждаха се все по-ясно стените. Изрисувани бяха.

На десетки картини последователно беше изобразен маршируващият в коридора строй. Как първо няколко, после още няколко, после два пъти по толкова, и отново два пъти по толкова войници, се превръщат в крачещи скелети.

Все по изпити и по-изпити, докато се разпаднат на кости и само маските на доблестта им остават цели, въргалящи се в тинята, стъпкани от следващите в строя.

Преди сами да се превърнат в крачещи съсухрени скелети, а после кости, оставили в тинята маската на доблестта си да бъде потъпкана.

Каквото видяха на изображенията, това се случваше и на тях. Войниците не трепваха, следяха с периферията на зрението си какво ще им се случи, но продължаваха - все напред и напред.

Стигналите най-далеч войници, преди да се разпаднат, успяха да видят триножника в края на коридора.

До него стигна само Далебор.

Маестрото удари още няколко пъти по платното с четката. Засмя се и се свлече до триножника.

Мъртъв. Вероятно беше пил миша отрова, виждаха се въргалящи се кутийки.

Далебор погледна платното и краката му се подкосиха. Помисли си, че този път силата на обицата няма да го спаси. Залитна, но се опомни.

Картината представляваше негов портрет. Имаше някаква малка, незабележима промяна, която го правеше и в собствените си очи да изглежда чудовище.

Потърси това, което създава чувството и не го откри.

То се превърна в неизменна част от лицето му.

Погледът. Насмешливият поглед, който ГОВОРИ, А НЕ КАЗВА НИЩО.

107.

Вслушваше се още седмици в мембраната. Откри още десетки момичета на име Венда, отново както някога приличаха на неговата дъщеря, но се оказваше, че не са неговата дъщеря. И пак я търсеше, докато накрая забрави, че я търси, но вече не можеше да откъсне слух от другото, което се беше научил, търсейки я, да чува.

Веднъж *говорещата табакера* го завика. Далебор посегна към нея...

Дзверо върви из гората. По-едър е значително от последния път, в който го срещнахме. Жилите му са още по-изпъкнали, мускулите - нацепени. Още по-зверски е изразът му, но онова, което прилича на зъбене, леко напомня усмивка и наистина е усмивка. При това от душа, ведра, дори лекомислено детинска усмивка. Говори забързано в табакерата:

- Няма да повярваш! Дъщеря ти е жива и е в блестящо състояние. Много е пораснала. Неотразима красавица. И ми се струва, че по много неща се е метнала на баща си. Има една лоша новина, но научиш ли я, можеш да се възползваш от ситуацията. Венда е спасена от разбойницата Херпалика. Нейна довереница е...

При тези думи Дзверо усеща, че табакерата е по-мълчалива, отколкото би трябвало. Спира да говори, поглежда я учудено. Прави си извод, че връзката е прекъсната. Хвърля ненужния му повече предмет и от този миг нататък никога повече няма да изрече дума на човешки език.

Обграден е от Бойни демони. Има и женска. При това бременна. Той и тя се захапват... Но това е целувка.

...Далебор веднага се досети кой го търси, но взе табакерата само за да изсипе съдържанието ѝ през прозореца.

Мъртва е, а ако е оцеляла без мен толкова време, по-добре да не ме вижда.

Дори да е жива, трябва да се примиря с това, че я изгубих.

И отново се заслуша в Черната мембрана. Дълго тя мълча. По-дълго от всякога. Задаваше ѝ въпроси. Много въпроси. Много, които по-късно забрави. Много, които сам на себе си не бе задавал. Много, на които не смееше да отвърне, макар да знаеше отговора. Докато сухите му устни прошепнаха:

- Кой си?

- Перо от крилото, което все гали, а с кръв се обагря - чу далечен глас.

- Нима си любов?

- Не! Просто така ме наричат.

Замъглиха се очите му, а до ушите му отново достигна познатият хоров глас - мислите на народа, на тези, които никой не чува. И реши да бъде техният Глас.

Тогава обицата на ухото му се пръсна и се разпиля на ситни парченца, а по лявата му буза се катурна първата и последна сълза в живота му.

край